

बुद्धया न्हापाया जन्म

बुद्धया न्हापाया जन्म

THE PAST LIVES OF THE BUDDHA

करुणामय शरण

करुणारत्न तुलाधरया लुमन्तिइ देछा

बुद्धया न्हापाया जन्म

बुद्धया न्हापाया जन्म THE PAST LIVES OF THE BUDDHA

चमि
प्रेमहिरा तुलाधर

पिकाक
हिरा शोभा तुलाधर

न्हापांगु संस्करण

बुद्ध सम्वत् २५५३
नेपाल सम्वत् १९२९
विक्रम सम्वत् २०६६
सन् २००९

पिकाक व सफू दान यानाम्ह
हिरा शोभा तुलाधर
यें, नेपाल

थाकुथि
सुभाष प्रिन्टिङ्ग प्रेस
यल, नेपाल

THE PAST LIVES OF THE BUDDHA
Copyright © 2009 by Prem Hira Tuladhar

First Edition 2009

Published and donated for free distribution by
Hira Shobha Tuladhar
Kathmandu, Nepal

Printed by
Subhash Printing Press
Lalitpur, Nepal

ISBN 978-9937-2-1497-1

जिमि छँया हामा मदुम्ह करुणारत्न तुलाधरया नामं
सफू दान यानापिं

जहान हिरा शोभा तुलाधर
लाल दरबार
दरबार मार्ग, यँ ।

काय भाजुपिं

अमृत रत्न तुलाधर
कमल रत्न तुलाधर
दिपक रत्न तुलाधर

भौ मय्जुपिं

कबिता लक्ष्मी तुलाधर
अलका तुलाधर
रीमा तुलाधर

मह्याय् मय्जुपिं

कमल शोभा तुलाधर
दान शोभा तुलाधर

जिलाजं भाजुपिं

विश्व रत्न तुलाधर
मैत्री रत्न तुलाधर

छय्पिं

वर्षा तुलाधर, संजोग तुलाधर, कलश तुलाधर, पुजा तुलाधर,
दिपंकर तुलाधर, लिजला तुलाधर, यजु तुलाधर, तिसा तुलाधर
व मतिना तुलाधर ।

करुणारत्न तुलाधर

नेसं १०४०-११२८

करुणारत्न तुलाधर नेसं १०४० (विसं १९७७) सालय् थःगु कुलछें असं धालासिक्व, येंय् बूगु खः । अबु पुष्पसुन्दर तुलाधर व माम धनमाया तुलाधरया स्वम्ह काय मध्ये वय्कः दातिम्ह खः । तःधिकःम्ह लुँपौरत्न व दकलय् चिधिकःम्ह पुष्परत्न “सागर” खः ।

अबुम्ह पुष्पसुन्दर ल्हासा व कलकत्ताय् कोथि दुम्ह छम्ह ल्हासा नेवाः व्यापारी जुल । मांम्ह धनमाया धमां साहु धकाः म्हसिउम्ह धर्ममान तुलाधरया म्ह्याय् खः । पुष्पसुन्दर ल्हासाय् ततःहाकयेक च्वनाच्वनीगु जूगुलिं वया कायपिसं वय्कःयात बांलाक म्हमसिउ । वय्कः ल्हासाय् नेसं १०५५ (विसं १९९१) सालय् मदुगु जुल । धनमाया नेसं ११०० (विसं

२०३६) सालय् मदुगु खः । करुणारत्न जनबहालय् लुं सियातःगु पौ तःबलय् बूगु जूगुलिं अन पलिस्था यानातःम्ह करुणामय द्यःया नामं वय्कःयात करुणा धकाः नां छूगु जुल । छूगू व्यापारी कुलय् बूम्ह जूगुलिं करुणारत्न नं छम्ह व्यापारी हे जुइगु जुल । दरवार हाइस्कूल व जगतलाल मास्टरयाथाय् भचा आखः ब्वने धुंका वय्कःयात कलकत्ता कोथिइ छवत । थन ज्या यानाः आखः

नं व्वनेगु यानाच्चन । अनंलि करुणारत्न दकल्य् न्हापां नेसं
१०५५ (विसं १९९१) सालय् ल्हासा वन । वय्कःया थः अबु नाप
च्चने खंगु अवसर थ्वहे छकः जक खः । लाबला ल्हासाय् च्वनाः
कलकत्ताय् लिहां वःबलय् अबु
पुष्पसुन्दर मन्त । करुणारत्नया
ल्हासा कोथियात घोरास्यार धाइगु
खः । थुगु पसः ल्हासाया मू बजार
भाकोर धाःथाय् लाः ।

घोरास्यारया व्यापार तिब्बत,
भारत व नेपालय् दथुइ दुगु जुल ।
अप्वः यानाः कापः, तँय्, च्वाम्वः,
छ्चंगू, कस्तू, लुँ व वहया व्यापार
दु । करुणारत्न पुलांपिं ल्हासा
नेवाः व्यापारीत मध्ये लिपांगु
पुस्तायाम्ह खः । वय्कःयागु पालय्
ल्हासा थ्यंकेत सल गयाः हिमालय
पुला वनेमाः । अले लँय् डाकात
नापलाइ धकाः बन्दुक क्वबुया
वनेमाः । करुणारत्न ल्हासाय् स्वंगू
पतक यानाः जम्मा १७ दँ च्वन ।
नेसं १०७२ (विसं २००९) सालय्
करुणारत्न नेपाली वाणिज्य संघ

ल्हासाया अध्यक्ष नं जूगु खः । वय्कःया बाखं कमलरत्न तुलाधरं
चवःगु “क्याराभान टु ल्हासा” धाःगु सफलइ बियातःगु दु ।

नेसं १०६७ (विसं २००३) सालय् करुणारत्न नेपाः लिहां
वयेधुंकाः मरुया हिराशोभा ताम्राकारलिसे इहिपा जुल ।
वय्कःपिनि स्वम्ह काय व निम्ह म्थ्याय् दु । नेसं १०६९ (विसं
२००५) सालय् करुणारत्न हाकनं ल्हासाय् वन । अन खुदँ

चवना: नेसं १०७४ (विसं २०११) सालय् पस: बंजा:तय्त स्वका थका: दकलय् लिपाया लागि लिहां वल । अले कालिम्पोड बजारय् “जेनरल स्टोर” नांगु पस: चायेका: करुणारत्न अन हे चवनाचवन । उबलय् ल्हासा वनेत कालिम्पोडया लं वनिङ्गु ख: ।

लिपा छैय् सल्हा जूकथं नेपालय् हे ट्रान्सपोर्ट ज्या यायेगु धका: करुणारत्न कालिम्पोडं नेसं १०७९ (विसं २०१६) सालय् येँय् लिहां वल । थुबलय् नेपा:या न्हापांगु हाइवे “बाइरोड” नक्तिनि चा:गु ख: । उबलय् तक मोटर लं मद्दु, गनं वनेत न्यासि वनेमा: ।

वहे दैय् “नेपाल ट्रान्सपोर्ट सर्भिस” धा:गु फर्म चायेका: बाइरोडय् ट्रक व बस सेवा चले याना: काठमाडौं व अमलेखगंज दथुइ सामान व मनू ल्ह्ययेगु ज्या शुरु जुल । थ्व नेपा:या दकलय् न्हापांगु सार्वजनिक बस सर्भिस ख: गुगु नेसं १०८६ (विसं २०२३) साल तक चले जुयाच्चंगु ख: । अनर्लि करुणारत्न थीथी व्यापार यानाचवन ।

थुकथं थ:गु लुमंकेबहगु जीवनय् न्ह्यलुवा जुया: देशय् विदेशय् ज्याखँ न्ह्याका: नेसं ११२८ (विसं २०६५) सालय् छुं कष्ट मजुइक दद दै दयेका: करुणारत्न थ्व संसार त्व:तावन ।

किपा - करुणारत्न तुलाधर दार्जिलिङ्ग (नेसं १०६७), करुणारत्न कलकत्ताय् चवनाच्चंवलय् (नेसं १०५५), ल्हासाया भाकोर बजार (नेसं १०६५) व कालिम्पोड शहर (नेसं १०५५) ।

KARUNA RATNA TULADHAR

1920-2008

Karuna Ratna Tuladhar was born in 1920 in his ancestral home at Asan Dhalasikwa, Kathmandu. He was the second of Pushpa Sundar Tuladhar and Dhan Maya Tuladhar's three sons. The eldest son was Lupau Ratna Tuladhar. The name of the youngest son is Pushpa Ratna "Sagar".

The father Pushpa Sundar was a merchant who owned a business house with branches in Lhasa and Kolkata. The mother Dhan Maya was the daughter of Dharma Man Tuladhar, also a trader and philanthropist and better known as Dhaman Sahu. Pushpa Sundar spent long periods in Lhasa and his sons hardly saw him. He died in Tibet in 1935. Dhan Maya passed away in 1980.

At the time Karuna Ratna was born, the family had sponsored the renovation of the temple at Jana Baha and replaced its tile roofs with gilt metal roofs. To memorialize the event, he was named Karuna after the deity Karunamaya enshrined in the temple.

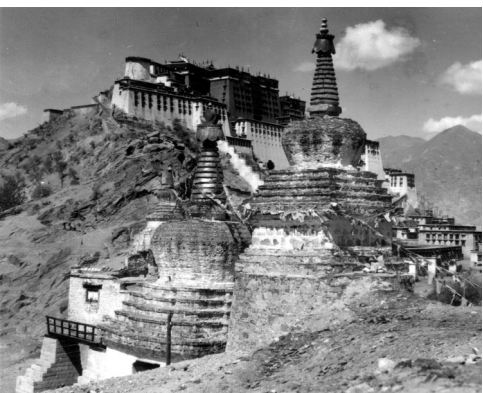
Born into a family of hereditary traders, Karuna Ratna would, of course, continue the tradition. After a brief period of schooling in Kathmandu at Durbar High School and Jagat Lal Master's school, he went to Kolkata to join the family business house located at Upper Chitpore Road. He

served there for a number of years and also continued his studies. Kolkata was a large commercial centre and the final destination for Tibetan exports.

Karuna Ratna went to Lhasa for the first time in 1934. This was the first and last time he met his father. The family business house was called Ghorashyar, and it was located on the Bharkor which is Lhasa's main shopping district. Ghorashyar conducted trade between Nepal, India and Tibet.

Karuna Ratna was among the last generation of traditional Lhasa merchants. He journeyed across the Himalaya to Tibet in grand mule caravans guarded by gun-toting muleteers. He made three trips to Lhasa, and lived there for 17 years altogether.

He was also president of the Nepalese Chamber of Commerce Lhasa in 1952. His story is recounted in the book *Caravan to Lhasa* written by Kamal Ratna Tuladhar.

In 1947, Karuna Ratna married Hira Shobha Tamrakar of Maru who would bear him three sons and two daughters. He went to Tibet again in 1949. He returned for the last time in 1954, leaving the shop in the care of the staff and moved to Kalimpong where he opened a shop named General Store on Rishi Road and engaged in trade. Kalimpong then was the starting point for mule caravans bound for Tibet and an important trade centre.

In 1959, he and his brothers decided to launch a transport service in Nepal where the first highway named Byroad had just opened. So Karuna Ratna returned to Kathmandu to start Nepal Transport Service. Its buses and trucks carried passengers and freight between Kathmandu and Amlekhgunj over Byroad. It was Nepal's first public bus line. It stayed in service till 1966. He dabbled in various businesses after that.

Karuna Ratna spent a memorable career and passed away peacefully at the age of 88 in 2008 in Kathmandu.

PHOTOS: Asan Tol in the 1920s, Karuna Ratna Tuladhar at age 10 in a class photo, Kolkata in the 1940s, Lhasa in the 1940s, Karuna Ratna on a BSA motorcycle in Lhasa in 1951 and Chevrolet bus of Nepal Transport Service in 1961.

धायेमाःगु खँ

न्हापा नेपालय् थासंथासय् गुंला लच्छि चतुमास ज्वःछि बाखं कनेगु चलन दुबले बौद्ध जातक व अवदान दुथ्याःगु भगवान बुद्धया स्विनिगू जन्मया बाखनं गाक्क थाय् कयातःगु दु ।

व बाखंत भी फुकस्यां न्यनातयागु दु, अले सफुतिइ पिदनाच्चंगु दु । थौं स्विनिगू जन्मया बाखंत छु धैगु जक न्यने दु, तर व बाखंत छु छु खः धैगु मसिइ धुंकल । उकिं भगवान बुद्धया स्विनिगू जन्मया बाखं याकनं व याउँक ब्वने दयेक थुकिया सारांशया रुपय् पिकिया सकसितं सिइके बिइगु निंतिं लाल दरबारया दिवंगत भाजु करुणारत्न तुलाधरया पुण्य स्मृतिस वय्कःया जहान लिसें सकल परिवारया इच्छा जूगुलिं थुगु सफू पिदंगु खः ।

खला जि नं भगवान बुद्धया स्विनिगू जन्मया बाखं धकाः भीगु समाजय् प्रचलनय् वयाच्चंगु महासत्व, बीरकुस, कविकुमार, मणिचूड, विश्वन्तर आदिया बाखं बारे जक न्यनातयागु दु । तर स्विनिगू जन्मया बाखंया दुने छु छु बाखं दु धैगु सिइके मफया श्रद्धेय बद्रिरत्न गुरुजु, नरेश गुरुजु, ज्ञानी गुरुजुपिके न्यनाबले थ्व विषय यलया पं. आशाकाजी बज्राचार्यजुं चव्यादीगु “बोधिसत्वावदानमाला” धैगु स्वंगू भागय् पिदंगु दु धैगु सीदत ।

थुकिया न्हापांगु सफुतिइ सत्ययुगया भिंछपु, निगूगुलिइ त्रेतायुगया भिपु अले स्वंगूगुलिइ द्वापरयुगया भिपु याना जम्मा ३१ पु बाखंत दुथ्याकातःगु जुयाचन । स्विनिगू जन्म मध्ये ललितविस्तर सफू छगू न्हापा हे पिदनाच्चने धुंकूगुलिं याना व छगू जन्म त्वःता बोधिसत्वावदानमालाय् स्विछगू जन्मया बाखं जक पिदंगु खः धैगु नं सीकेफत । उकिं नापलाक्वसिके भगवान बुद्धया स्विनिगू जन्मया बाखं दुगु सफू बोधिसत्वावदानमाला

दुला धका: न्यनेगु जुल । थुकथं हे न्यनेगु भवलय् छन्हु अष्टमुनि गुरुजु व स्वयम्भूया अशोक गुरुजुपिंके न्यनाबले वसपोलपिसं दु धइ बिज्यात । तर अशोक गुरुजुं स्वयम्भूइ गुंला ज्व:छि बांख कनीगु सफू पित बिइ मजिउ धाल धका बिया बिमज्या: । अथेहे अष्टमुनि गुरुजुं नं सफू पित बिइ मखु, मा:सा फोटो कपि याना कयादिसं धया बिज्यात । उकिं छन्हु वसपोलयाथाय् वना थुगु सफू फोटो कपि याना काये धका: वनाबले वसपोलं थ्व सफू नागबहा:या हेराकाजी सुइकाजुयाके न्यायेगु दइ धया बिज्यात ।

अनं व सफू न्यायेत हेराकाजी सुइकायाथाय् वना: धयाबले वय्कलं थुगु सफू छापये या:गु यलया सुभाष प्रिन्टिङ्ग प्रेसय् व थुगु सफू च्वयादीम्ह पं. आशाकाजीया काय्याके सफू दुला धका: न्यना बियादिल । तर वय्क:पिंके नं छगू हे मन्त धै दिसेंलि हेराकाजी दाइनं जिं दुपिंके कया: फोटो कपि याका हया बिइ धयादिल । धयादीथें वय्कलं निवा: लिपा बोधिसत्वावदानमालाया न्हापांगु व निगूगु भागया फोटो कपि याका हया बियादिल । स्वंगूगु भाग छगू नं फोटो कपि याका हया बियादिसं धका धयां च्वना । वय्कलं स्वंगूगु भाग काये मफुनि, दतकि हया बिइ धयादिल ।

लिपा छन्हु नेसं ११२९ चिल्लागा ८ (२०६५ चैत्र ६) खुन्हुया “सन्ध्या टाइम्स” स्वया च्वनाबले नागबहा:या हेराकाजी सुइका मन्त धैगु समाचार न्ह्य:नेया पेजय् हे खन । छु जूगु थ्व, च्यान्हु फिन्हु न्ह्य: तिनि नापला:म्ह हेराकाजीदाइ मन्त धा:गु समाचार स्वया खैला धैथें च्वन । आ: जित: सफूया स्वंगूगु भाग सुनां बिइ हइ ? गन कायेगु थें जुल ।

ईया अभावं स्विनिपु बाखं च्वये सिमधइगु जुसेंलि भीगु समाजय् प्रचलनय् वयाच्वंगु सकस्यां न्यनात:गु बाखंत च्वये धका: स्वया । अज्यागु फुक्क बाखंत स्वंगूगु भागय् लानाच्वन । छन्हु नागार्जुन बौद्ध अध्ययन संस्थानया डाइरेक्टर मीन बहादुर

शाक्यजुयाके बोधिसत्वावदानमालाया स्वंगूगु भाग दै ला धका न्यनाबले दु धै दिसेंलि अन वना काः वना । उकिइ च्वंगु स्वपु व न्हापांगु भागय् च्वंगु गुपु याना थुगु सफुतिइ मुक्कं भिनिपु बाखं दुथ्यानाच्चंगु दु । स्वंगुलिं हे सफुतिइ च्वंगु फुक्क बाखंत थुकथं हे च्वया प्रकाशीत याना लिपा सकसिगुं न्ह्यःने तयेगु कुतः यानांतुं च्वने ।

अन्याय, अत्याचार, हत्या व लुटपाट बढे जुयाच्चंगु थौया इलय् थुगु भगवान बुद्धया न्हापाया जन्मया बाखं ब्वना सत्यता विवेकशिल न्यायपूर्वक ज्या यायां जगत संसार उद्धार यायेगु मानवताबादि भावना देजायेका सकलें सुख शान्तीं च्वनेगुलिइ अवश्य नं ग्वाहालि जुइ धैगु मनंतुना च्वना ।

बोधिसत्त्वया त्याग भावनां जाःगु, बोधिज्ञान दुथ्याःगु तसकं हे महत्वपूर्णगु भगवान बुद्धया स्विनिगू जन्मयागु बाखं मध्ये भिनिगू जन्मयागु जक बाखं जूसां च्वयेगु मौका बियादीगुलिं पिकाक मय्जु हिराशोभा तुलाधर व वय्कःया जःपिं सकसितं सुभाय् बियाच्च्वना । अले थुगु सफू च्वयेत आधार जुयाच्चंगु बोधिसत्वावदानमाला सफू उपलब्ध याना बियादीगुलिं स्व. हेराकाजी सुइकायात सुभाय् विसें सुखावती भुवनय् बास लायेमा धका कामना यानाच्च्वना । नापं भाजु मीन बहादुर शाक्ययात आपालं सुभाय् देछाना च्वना ।

नेसं ११२९ तछलाख्व पारु
२०६६ जेठ ११ गते

प्रेमहिरा तुलाधर
असं

ବୃକ୍ଷମା ଜ୍ଞାୟାମା ଜଗ

धलः

१. रुपावत्यवदान	१८
रुपावतीया बाखं	
२. सुप्रभासनृपावदान	२८
सुप्रभास जुजुया बाखं	
३. पुण्यवलनृपावदान	३८
पुण्यवल जुजुया बाखं	
४. धर्माकरनृपावदान	४८
धर्माकर जुजुया बाखं	
५. दुर्धननृपावदान	५६
दुर्धन जुजुया बाखं	
६. प्रदीपप्रद्योतनृपावदान	६४
प्रदीप प्रद्योत जुजुया बाखं	
७. अम्बरनृपावदान	७६
अम्बर जुजुया बाखं	
८. यक्षनृपावदान	९०
यक्ष जुजुया बाखं	
९. कविकुमारावदान	९६
कवि कुमार जुजुया बाखं	
१०. महासत्त्वराजकुमारावदान	१२४
महासत्त्व राजकुमारया बाखं	
११. सिंहलसार्थबाहावदान	१३२
सिंह सार्थ बाहया बाखं	
१२. विश्वन्तर राजकुमारावदान	१५४
विश्वन्तर राजकुमारया बाखं	

१. रूपावत्यवदान

रूपावतीया वाखं

न्हापा छगू इलय् श्रावस्ती नगरय् अनाथ पिण्डक महाजनं दयेका तःगु जेतवन बिहारय् भगवान् बुद्ध बिज्याना च्वंवल्य् खुसःत्या भिक्षुपिंसं चाःहुइका भिक्षु, भिक्षुणी, उपासक, उपासिका, जुजु, मन्त्री, महाजन व मेमेपिं मनूत वयाः भगवान् बुद्धयात सत्कार याना गुरुपुजा यात । गथे भ्यातनालय् बुयावःगु पलेस्वांनय् भ्यातना मकी थें संसारय् जन्म जूम्ह खःसां नं संसारया रागादिं मथिउम्ह करुणाया खानी जुयाच्च्वंम्ह समन्तभद्र शास्ता महागुरु शाक्य कुलया सिंह समानम्ह, विश्वय् ज्ञानया मत समानम्ह वसपोल भगवान् बुद्धयात म्हतिं म्हतिं ज्वनावःगु वस्तुत छछाया अन्यात ।

अले वसपोल तथागत अर्हत सम्यक सम्बुद्ध विद्याया आचरणं सम्पन्नम्ह सुगत, स्वर्ग मर्त्य पाताल स्वंगू लोकय् जुयाच्च्वंगु फुक्क खँ सिउम्ह अनुत्तरम्ह पुरुष, प्राणी तरे यायेगुलिइ सारथि जुयाच्च्वंम्ह, देव दैत्य व मनूतय् गुरु जुया बिज्याःम्ह बुद्धं न्हापा नं आःनं कल्याण जुयाच्च्वंगु लिपा नं कल्याण जुइगु केवल सुलक्षणं परिपूर्णगु अत्यन्त शुद्धगु निर्मलगु प्यख्यं कल्याण जुइगु बुद्धज्ञान, बोधिज्ञानयात बांलाक थुइकाः कना बिज्यात । थथेहे दान पुण्य यानागुया फल परोपकार जुइगु करपितं इनाबिइ मखु मधासे कर्पित कल्याण जुइमा धकाः भिंगु आशिका यानाः मभिंगु मखुथें जुइका अभिमान चित्तं स्वार्थी

श्रावस्ती नगरय् अनाथ पिण्डक महाजनं दयेकातःगु जेतवन
विहार भगवान् बुद्धयात दान वियाच्चंगु ।

जुयाः दान पुण्य गबलें यायेमजिउ धकाः भिक्षुणीपितं सम्बोधन
 यानाः उपदेश बिया बिज्यात । नापं भगवान बुद्ध थम्हं जन्म
 जन्म पतिं दान यानागुया फलं थःगु मनोरथ पूर्ण जूगु खँ नं
 कनाबिज्यात । थ्व खँ न्यनाः आश्चर्य चाया छंपिके फ्वंगितय्
 फ्वंगितय् गुलि प्रेम दु धकाः भिक्षुपिसं न्यसेलिं भगवान बुद्ध हे
 भिक्षुपिं आः जक मखु न्हापा न्हापाया जन्मय् फ्वंगितय् प्रति
 अति हे प्रेम दु धकाः न्हापाया छगू जन्मया खँ कनाबिज्यात ।

न्हापा सत्य युगय् उत्पलावती धइगु छगू देश दु । उगु
 देशय् तसकं भिभिंपिं आपालं मनूतय्सं बास यानाच्चन । छुं ई
 लिपा दैब संयोग महादुर्भिक्ष जुया नये त्वनेगु वस्तु छुं मदयाः
 हाहाकार जुया मनूतय्त तसकं दुःख जुल । उगु इलय्
 उत्पालावती देशया राजधानिइ रुपावती धइम्ह मिसा छम्ह दुगु
 जुयाच्चन । व तसकं हे बांलाःम्ह, न्ह्याबलें न्हिउखाः वःम्ह,
 आखः ब्वनातःम्ह ब्राम्हण जातियाम्ह मिसा खः ।

छन्हु रुपावतीया मांअबुं वयात इहिपा यानाबिया छवयेगु खँ
 न्ह्यथंबलय् थुगु जन्मय् जि ब्रम्हचारी जुइ, पुरुषया इच्छा मदु
 धासेलिं छुं इहिपा मयासा लिपा दुःख सिइ धकाः मांअबुं आपालं
 सम्भेबुभ्भे यात । रुपावतीं नं मांअबुया खँ न्यनाः इहिपा यायेगु
 क्वछित । वया मांअबुपिसं नं रुपावतीं हे धाःम्ह छगू विहारय्
 बुद्धमूर्तिया पुजारी नाप ब्याहा यानाबिल । तर व मिजं नपुंसक
 जुयाच्चंगु वया मांअबुं मसिउ, रुपावतीं जक सिउ ।

छन्हु न्ह्याबलें थें लः काःवनेत थः भाःतयात न्यनाः थःगु छें
 पिहां वंम्ह लं द्वनाः जंघा विहारय् लाःवन । अन छखा भ्वाथःगु
 छेंय् मिसा छम्ह तसकं हालाच्चंगु ताया दुहां वनाः स्वःबलय् अन
 छम्ह तसकं गरीबम्ह दुःखीम्ह मिसां मचा बुइका तसकं कष्ट
 जुइकाच्चन । तसकं बांलाःम्ह लक्षणं युक्तम्ह काय्मचा बुइकूम्ह
 मांम्हेस्या थःगु छेंय् नयेत्वनेगु छुं वस्तु मदयाः, नकीत्वंकीपिं
 थःथितिपिं सुं मदयाः न्हय्नुतक द्वांलाःम्ह जुया तसकं पित्याना

सने हे मफत । व मिसां थः सीन धकाः बिचाः यात ।

पित्यागु सहयाये मफया थम्हं बुइकाम्ह मचा स्याना ला नल धाःसा थः छम्हसां बचे जुइ धकाः थःम्ह मचा स्यायेत ठिक्क यानाच्चंबलय् रुपावतीं खना छं थ्व मचा ज्वनाः छु यायेत्यनागु धकाः न्यंबलय् व गरिबम्ह मिसां फुक्कं खँ कन, “हे केहेनं मय्जु ! जि मचा बुलं नयेगु त्वनेगु छुं वस्तु मदु । नये मखंगु न्हय्नु दत । बिचाः याइपिं थःथिति सुं मदु । भाःत नं सित । उकिं आः जि नं सिनावनी । जि सितकि थ्व मचानं सी । निम्हं छाय् सिनावने धकाः नये पित्यागु सहयाये मफया जिं बुइकाम्ह जूसानं स्याना नये धकाः थ्व मचायात गःपः मोयथ्याना स्याये त्यनागु खः । जितः थन पने मते, कि छंके छुं नयेगु वस्तु दुसा जितः नकि, मखुसा छ माथाय् हुँ ।”

व मिसाया थज्याःगु खँ न्यनाः छंगु छैय् छुं हे नयेगु मदुला ? थम्हं बुइकाम्ह मचा गथे नये त्यना ? थ्व संसारय् काय्मचा बुइके धइगु तसकं दुर्लभ खः । उकिं थज्याःम्ह मचायात नये धाःगुलिं रुपावतीया म्ह हे पीसे च्वनावल । तर नये पित्यागु सह याये मफयाच्चंम्ह मिसां रुपावती न्हयःने दयाः मचा स्याना नयेत पंगल जुयाच्चंगुलिं छ थन च्वने मते हुँ धायेवं रुपावतीं व मिसायात छ हथाय् चाये मते, जि याकनं छै वना नसाज्वलं ज्वनावये धकाः धाल । तर व मिसाया नये पित्यागु सह याये मफया आतापति ललःद्यात, नुगःपा तज्याना वनीन, मिखां छुं मखन, न्हाय्पनं मताल, कथु गनाः हाले मफुत । व मिसा जिगु प्राण जक वने बाकि दनि, ताउ जाल धायेवं जि सी, उकिं थ्व मचाया ला नये दःसा जक म्वाइ धाल ।

थ्व खँ न्यनाः रुपावतीया छु याये छु याये जुल । यदि थ्व मचा ज्वना वने धाःसां थ्व मिसा पित्याना सी, हानं मचायात त्वःता छैय् नयेगु काःवने धाःसा व दुखिम्ह मिसां थ्व मचायात स्याना नये धुंकी । तर रुपावतीया मनं निम्हं म्वाकेफसा तःधंगु

पुण्य लाइ धइगु तायेकल । जि थन मथ्यंसा न्हाचः हे मचा
स्याना नये धुंकल जुइ । थः म्वायेत तःधंगु कुकर्म याये धुंकल
जुइ धकाः मतिइ तल । थ्व दृष्य खना रुपावतीयात यमलोक्य
व मनुष्यलोक्य नं मनूतय्सं याइगु कुकर्म यानाः न्हापानिसं दु
धयातःगु नरकया भोग याकाः दुःख सिइका ल्हाःतुति, न्हाय,
न्हायपं आदि मेमेगु अंग प्रत्यंग ध्यंकाः अंगभंग जुइकाः अनेक
तालं प्राणीतय्त सास्ती याना दुःख भोगय् याकाच्वंगु दु धयागु
खँया ज्ञान दत । अले थःगु शरीरया छुं माया मकासे व दुःखिम्ह
मिसायात अति करुणा तयाः थःगु शरीरया ला नका व मिसा व
नकतिनि बूम्ह मचाया प्राण रक्षा याये धकाः मतिइ तयाः थन
छंगु छँय् ज्वःगु चुपि दुला धकाः न्यनेवं व मिसां चुपि तयातःगु
थाय् क्यन । रुपावतीं हथासं थःगु निपा दुरुपा ध्यना कुचा कुचा
याना व मिसायात नकाः मां व मचाया जीवन रक्षा यात ।

हानं रुपावतीं व दुःखिम्ह मिसायात धाल, “जिं छन्त जिगु
ला हि नकाः छं नये पित्यागु रोग लायेका छन्त नं मचायात नं
म्वाके धुन, आः थ्व मचा जिगु ला हिं न्यानाः कयाम्ह जिम्ह
मचा जुल । अय्सां जिं छन्ततुं बिया थके, हानं नये पित्यात
धकाः स्याये मते । आः जि छँय् वना नये त्वनेगु भोजन जोरे
याना हया छन्त नकः वये ।” थथे धासेंलिं व दुखिम्ह मिसां जितः
सन्तोष जुइक ला हि नकाः जिगु प्राण रक्षा यानाबिइ धुंकल,
आः छि मभातले जि सुंक च्वनाच्वने, जि म्वाना च्वंतले थ्व
मचायात रक्षा याना तये धकाः सत्य बाचा ल्हात ।

थुलि जुइ धुंकाः रुपावती थःगु नुगःपाचं हि वयेका तिर्थय् लः
कया हथासं छँय् वंबलय् वया भाःतम्हं शरीरय् सकभन हिया हि
जुइक नुगलय् घाः जुया हि स्वः स्वः वयाच्वंगु खना छन्त सुना
आमथे घाः याना हल जुक्व फुक्क खँ कं धाल । भाःतया खँ
न्यनाः रुपावतीं जूगु खँ कन । जिगु रुप थथे जूगु मेतां मखु
जंघा विहारय् भाःत सीम्ह छम्ह मिसाया मचा बुयाः न्हय्न्हु तकं

नयेगु छं मदयाः तसकं दुःख जुया थःमं बुइकाम्ह मचा नयेत मचायात स्यायेत ठिक्क यानाच्चंगु खना मचा बूम्ह मिसा व मचा निम्हेसिगु प्राण रक्षाया नितिं थःगु शरीरया माया मकासें थःगु दुरु निपां थःमं हे ध्यनाः व दुःखिम्ह मिसायात ला हि नकाः सीत्यपिं मां व मचा निम्हेसित वचे याना दान पारमिता पुरे यानावया धकाः धाल । आः वयात नयेगु भोजन ज्वनावये धकाः नं धयावया धकाः जूगु सत्य खँ थः भाःतयात कन ।

थ्व खँ न्यनाः भाःतम्ह तसकं आश्चर्य चाया थ्व खँ खैला, वरु बदमासतय्सं वया दुरुपा ध्यना सास्ती याना हल जुइ धकाः रुपावतीं धाःगु खँ खः मखु न्यने धकाः जंघा विहारय् वना मचा मुलय् तयाच्चंम्ह दुःखिम्ह मिसायाके रुपावतीं धाःगु खँ न्यन । तर उम्ह मिसां ज्वना यंकी धकाः ग्याना मचा स्यानागु नं मदु, रुपावतीया ला नयागु नं मखु धकाः धाल । थ्व खँ न्यना भाःतम्ह छैय् लिहां वया थज्याःगु ज्या थौतक सुनां याःगु नं मदुनि यात धाःगु नं मन्यनानि, सुनां यायेफइ थें नं मच्चं, छं धात्थें यानागु खःसा छ धन्य खः । तर छं धाःगु खँ पत्या मजुया व दुःखिम्ह मिसायाथाय् वना न्यनावलय् व मिसां छं धाःगु खँ नं मखु, ला नं मनया धाल । छ धाःसा थुकथं दुरु निपां मदयेका हि स्वःस्वः वयेका भयंकर रुप याना जिगु न्त्यःने च्वनाच्चंगु खना जितः तसकं अजू चाल । उकिं छं थःगु दुरुपा निपां दान यानागु धात्थें खःसा थुगु सत्यया प्रभावं छं न्हापा थें दुरुपा निपां दया वयेमा धकाः सत्य वचनया प्रणिधान यात ।

अले रुपावतीं नं सत्य प्रणिधान यानाः यदि सत्य दु धयागु खःसा जिगु शरीरय् न्हापाथें दुरु निपां दयावयेमा । यदि सत्य मदु धयागु जूसा थनसं प्राण त्वःते धकाः धाल । हानं भाःतम्हं नं छंगु खँ सत्य जूसा दुरुपा निपां दयावयेमा असत्य जूसा जि नं थन हे सिनावनेमा धकाः धाल । थुकथं निम्हेस्यां सत्य साछि तयाः सत्य प्रणिधान याःबलय् तुरुन्त हे सत्य प्रकट जुया

सत्यया प्रभावं रूपावतीया शरीरया घाः लाया क्षण मात्रं दुरु निपां दयावल । थुकथं निम्हेसियां मन सन्तोष जुया भाःतम्हं रूपावतीयात धन्य धन्य धकाः प्रशंसा यात ।

थुकथं रूपावतीं कर्किया उपरय् करुणा तया प्राण रक्षा याःगुलिं इन्द्रया आसन सनाः इन्द्रं ध्यानं स्वःबलय् रूपावतीं थःगु दुरुपा निपां ध्यना दान याना थःगु प्राण तकं त्याग याना दुःखिम्ह मिसाया जीव रक्षा याःगुलिं रूपावती धन्य धन्य खः धकाः प्रशंसा यात । हानं इन्द्रं थःगु रुप त्वःता ब्राम्हणया भेषं लुँया कमण्डलु ज्वनाः, लुँ गजू दुगु तुतां ज्वनाः स्वर्ग भुवनं क्वहां वयाः उत्पलावती देशया राजधानीइ वयाः रूपावतीया छँ क्वय् लुखाया न्ह्यःनेसं वयाः भिक्षा पवंवल । थुकथं गबलें मखंम्ह बांलाम्ह मिजंम्हं भिक्षा पवंवःगु खनाः निम्हं क्वहां वयाः अन्न, मरि दान बिल । दान कयाः रूपावती धइम्ह छ हे खःला धकाः नं न्यन । खः धासेलिं मचा बूम्ह दुःखिनि मिसायात थःगु दुरु निपां थःम्हं हे ध्यनाः ला हि नकाः मां व मचा निम्हं रक्षा यात धाःगु जिं न्यना । थ्व ज्या यानाबलय् शरीरय् कष्ट मजूला ? चित्तय् दुःख मताला धकाः न्यन । अले कर्किया उपरय् दया करुणा तयाः थःगु प्राण तकं त्याग यात, धन्य धन्य धकाः प्रशंसा यात ।

नापं छं थःगु दुरु निपां ध्यना दान यानाबलय् छं छु कल्पना याना धकाः इन्द्रं रूपावतीयात न्यसेलिं रूपावतीं जि लिपाया जन्मय् चक्रवती जुजु जुइ, स्वर्गय् इन्द्र जुइ महारानी जुइ, महाजनया कुलय् जन्म जुइ धकाः थःगु दुरु निपां दान यानागु मखु बरु अनुत्तर सम्यक संबुद्ध बोधिज्ञान लाना आपालं मनूतय्त हित सुख याये फयेमा, प्राणीपिनि उपरय् करुणा तया उद्धार याये फयेमा धकाः मतिइ तयाः थःगु दुरु निपां दुःखिम्ह मिसायात दान यानागु सत्य खः धकाः धाल ।

अय्सां नं छःपिं ब्राम्हण पत्याः मजू उकिं थ्व संसारय् सत्य दु धइगु खःसा जिगु काय् वाक चितं सत्य वचन ल्हाये जिगु

मनय् छुं हाकुगु कल्पना मदुगु खःसा थनिनिसें स्त्रीया इन्द्रिय मदया वनाः पुरुष इन्द्रिय उत्पति जुया थ्वहे जन्मय् मिजं जुइमाः धकाः सत्य प्रणिधान यायेवं सत्य प्रकट जुया उघिमय पुरुष इन्द्रिय दयावया रुपावती मिजं जुल । थुकथं ब्राम्हण रुप जुयाच्चंम्ह इन्द्र तसकं सन्तुष्ट जुया लय्ताया मनय् छुं संखा मतसें मुसु मुसु न्हिला ब्राम्हण रुप त्वःता इन्द्रया रुप धारण याना दर्शन बियाबिज्यात । अले थनिं निसें छु रुपावत कुमार जुल धकाः नां छुना छंगु मनोरथ पूर्ण जुइमा धकाः आशिर्वाद बियाः स्वर्ग भूवनय् लिहां बिज्यात । थ्व खँ रुपावतीया मांअबुं सिया थौं रुपावतीया बुद्धि धर्म व सत्यया प्रभावं रुपावत कुमार जुल धकाः लय्ताल ।

न्यादँ लिपा थुगु उत्पलावती नगरय् काय् मदुम्ह जुजु सित । सन्तान मदुम्ह जुजु मदयाः आः सु जुजु याये धकाः गुरु, पुरोहित, मन्त्री, काजी, पण्डित, प्रजापिं सकलें मुना सल्लाह याना भीगु देशया छुम्ह महाकरुणाधारी महात्यागी, निस्वार्थी दयालु, धर्मात्मा, परउपकारी न्यायनीति शास्त्रं पारंगत जूम्ह रुपावत कुमार जुजु यायेमाः धकाः निर्णय याना शुभ दिनय् विधिपूर्वक राजगुरुपिंसं सिंहासनय् फ्यतुका राजमुकुट पुइकाः राज्याभिषेक याना रुपावत कुमार जुजु जुल धकाः देशय् नायखिं च्वयेका किसिम्हय् तया देश चाःहुइकाः सिन्दुर जात्रा यात । थुकथं रुपावत महाराजा घायेका ब्याहा मयासें प्रजा व देशया कल्याणकारी जुया सकसिगु हितया ज्या यायां सकल प्रजापितं प्रति पालन यायां ६० दँ तक राज्य भोगयाना परलोक जुल ।

हानं लिपा वहे उत्पलावती देशय् महारानीया गर्भय् च्वना राजकुमार जुया जन्म जुल । लिपा थ्व राजकुमार ब्रम्हप्रभ जुजु जुया बनय् वना तपस्या यानाच्चंबलय् सने मफुम्ह धुँ खनाः करुणा चित्त उत्पति जुया धुँया जीव रक्षा याना थः सित ।

हानं वहे उत्पलावती देशय् मेम्ह महारानीया गर्भय् च्वना

राजकुमार धायेका जन्म जुल । लिपा थ्व राजकुमार चन्द्र प्रभ जुजु जुल । थ्व जुजु छन्हु सल गयाः चाहिउ बिज्याबलय् दिपय् लात । अन तःधिकःम्ह उजंगम धइम्ह भंगः छम्ह नये पित्याना सिमां कुतुं वया च्वंम्हेसित करुणा चित्त उत्पति याना थ्वयात रक्षा यायेगु बिचाः याना व भंगः नापं ग्वःतूबलय् व भंगलं मिखाय् क्वाना बिल । थबलय् चन्द्र प्रभ जुजु अनसं च्वना आकासय् थस्वया ल्हाः निपां बिन्ति याना त्रिरत्न लुमंकाः सत्य प्रणिधान यात । चिच्छ अन हे च्वना सुथय् जूबलय् धर्म व सत्यया प्रभावं चन्द्रप्रभ जुजुया न्हापाथें जाःगु मिखा निगलं हानं दयावल । थ्व खँ सकभनं प्रचार जुल । नापं जुजुया नं पूर्व जन्मया खँ फुक्कं लुमनाः दान पुण्य यायेगुलिइ तत्पर जुया दान यायेगुलिइ जक मन वना देशय् मंगल व प्रजातय्त् सुखी याना राजभोग यायां छन्हु देहान्त जुल ।

थज्याःगु खँ बुद्ध आज्ञा दयेका बिज्यागु न्यनाः आनन्द भिक्षुं न्ह्यसः न्यनाः बिज्यात, “भो भगवान्, उम्ह दुःखिनि मिसा छु जुल ?” थ्व खँ न्यनेगु नं इच्छा दु धकाः बिन्ति यासेलिं भगवान् बुद्धं आनन्द व मेमेपिं सकसितं सम्बोधन याना कनाबिज्यात, “रुपावती मिसा रुपावत कुमार जुसेलि उम्ह दुःखिनियात थःपिं च्वनेगु विहारय् माःगु ज्या याका नयेगु त्वनेगु पुनेगुया वन्दोवस्त याना अन हे तयातल । लिपा थः जुजु जुसेलि मां काय् निम्हेसितं दरबारय् वन्दोवस्त याना तयातल । थथे याना तःगुलिं गुलि मनूतय्सं व मिसायात मनूया ला हि नये धुंकूम्ह राक्षस खः थ्व मनू मखु धकाः उपहास नं यात । तर रुपावत जुजुं सकसितं बोधिज्ञानया खँ कनाः वं स्याना ला हि नःगु मखु, रुपावतीं ला हि दान याना सीत्यपिंत म्वाकूगु जक खः धया बिज्यात । थ्व हे मिसां याना थौं रुपावती उद्धार जुया रुपावत जुजु जुल व जि हे खः धकाः भगवान् बुद्धं कनाबिज्यात ।

थ्व खँ न्यनाः आनन्द भन्तेनं व सत्यधर्मया प्रभावं मिसा

जातिं मिजं जुया जुजु जुयाबिज्याःम्ह रुपावत जुजु आः गन देशय् सु जुया जन्म कयाच्चन धकाः हाकनं न्यनाबिज्यात । अले भगवान बुद्धं आनन्द भन्तेयात सम्बोधन यानाः व दुःखिनि मिसायात थःगु ला हि दान याःम्ह रुपावती मिसाया जन्म आः जि हे खः । लिपा वहे देशय् जन्म काःपिं ब्रम्हप्रभ जुजु व चन्द्र प्रभ जुजुपिं निम्हं नं जि हे खः धकाः कनाबिज्यात । अथेहे उगु इलय् रुपावतीया मां मायादेवी व अबु सुद्धोदन खः ।

हानं दान मयानागु याना, नयागु मनया, खंगु सिउगु मखं मसिउ धाइगु असत्यया कुफलं यानाः पशुपंक्षीतय्गु गर्भं जन्म जुया दुःखरूपी षत्ताती चक्रय् चाःहुला जुइमाली । थ्व हे कथं रुपावतीया ला हि नःम्ह दुःखिनिनं नयानं मनया, मखं, मसिउ धाःगुलिं लिपा जुजु अहंकारी स्पखिलमारया म्ह्याय् जुया दुःखसिया च्वन । लाज त्वःता यःयःथें म्ये हाला प्याखं हुला जितः तप भंग याये धकाः वःम्ह मारया म्ह्याय् यात जिं त्याका सम्यक संबोधि ज्ञान प्राप्त याना । उकिं वहे मार व मारया काय् म्ह्याय्, देव दैत्य मनुष्यादि नवग्रह आदि सकल वया बोधिमण्डप स्थानय् ध्यान याना च्वनाम्ह जितः छलपोल भगवान बुद्ध तथागत जुल धकाः पुजा याःवल । थथे पुजा याःवःगु नं दानया प्रभावं खः धकाः सकसितं कनाबिज्यात ।

थुकथं भगवान बुद्धं दानया गुण व सत्यया प्रभाव क्यनाः धर्मोपदेश यानाबिज्याःगु न्यनाः सभाय् मुनाच्चपिं सकसिनं विन्ति यानाः धन्य भगवान बुद्ध, धन्य रुपावती धका साधुकार बिया सद्धर्म बोधिज्ञानयात म्हसीका मन आनन्द जुइका प्रणाम याना विदा कया थःथःगु थासय् लिहां वन ।

२. सुप्रभासनृपावदान

सुप्रभास जुजुया बाखं

थनंलि आनन्द भिक्षु दनाः भगवान बुद्धयात स्वचाः चाःहुला पुलिं चुयाः छलपोलं आज्ञा जुयाबिज्याःगु अमृतोपदेश न्यनाः जिपिं सकलें सन्तोष जुयाच्चना हानं मेगु नं कनाबिज्याहुं धकाः भगवान बुद्धयात विन्ति यानाबिज्यासेलिं न्हापा जुयावंगु खं ध्यानं लुमंकाः थः सुप्रभास जुजु जुयाबलय्या खं कनाबिज्यात ।

न्हापा सुप्रभास नांया जुजु छम्ह दु । थ्व जुजु विद्वानम्ह पुण्यवानम्ह, महाज्ञानीम्ह, लक्ष्मीं बास याःगु दरबारय् च्वना वीर्य पराक्रमं युक्त जुया प्रजापितं हित जुइगु ज्या याना सुख बियाच्चंम्ह अति दयालु त्यागी सान्त स्वभावम्ह सकल प्रजातय्सं अबुथें यानाः चक्रवर्ति समानम्ह जुजु खः धकाः माने याना तल । थ्व जुजुया जन्म प्रभास नगरय् जूगु खः । थ्वया मां चन्द्रावती खःसा बौ चन्द्र प्रभासा जुजु खः । अबुया लिपा जुजु जूम्ह सुप्रभास जुजुया कलाः बागदेवी क्षेत्री जातियाम्ह खः । थ्व बागदेवी तसकं बांलाःम्ह जक मखु, स्वभाव बांलानाः, विद्या नं सःम्ह नायुगु वचनयाम्ह सुलक्षणी, स्वामी भक्तिम्ह महारानी महाराज नापं प्रजातय्त प्रतिपाल यानाः आनन्दं च्वनाच्चन ।

छन्हु म्ये हालिपितं म्ये हायेका, बाजं सितार वीणा थाइपितं थाका, प्याखं हुलिपितं प्याखं हुइका जुजु व महारानी निम्हं क्यबय् सिमाक्वय् तःजाःगु आसनय् च्वना रसरङ्गय् भुलय् जुया स्वयाच्चन । बहनी जुइधुंका नं मवःगुलिं राजदरबारय् च्वपिं

फुककं वया सःता यंकल । कन्हय् खुन्हु नं मेगु क्यवय् चाःहिउ वन । थुकथं हे प्यन्हुतक मेमेगु क्यवय् चाःहिउ वन ।

न्यान्हु दुखुन्हु महारानी नापं किसि गयाः बनय् वना मन्त्रीपिंत खबर बियाः वनक्रिडा याःवन । मन्त्री राजपुरुषपिंसं बाजं थाकाः सैन्यपिं छ्वया जुजुपिंत बिचाः याके छ्वत तर जुजुपिं छखे सिपाहित छखे जुया नापमलात । निभाः बिना द्यः ख्युख्युं धायेवं उगु बनया मत्तापिं किसितय्सं जुजुं गयावःम्ह किसि खनाः थःपिंथाय् यंकेत तःतसकं वन थ्वक्व हालाः न्ह्यःने वया छ्वाखेरं च्वंवल । हाहां मत्तापिं किसितय्सं जुजुया किसियात घ्वात्तुघ्वाना सास्ती याःगुलिं किसिमागःयात किसि ज्वनाः क्वय् हुं धकाः इसारा याना मेपिं मत्तापिं किसितय्त अंकुसं सुयाः दाःसां छुं लगे मजुल ।

जुजुया किसि धाःसा ग्याना जंगलय् ब्वाँय् वन । मेपिं किसितय्सं लिना यंकल, किसि गयावःम्ह जुजु इतःमतः कना लँया जवंखवं दुगु सिमाया कचा ज्वनाः किसियात त्वःता छ्वया क्वय् स्वबलय् किसि हुंकन थ्यन । जुजु थः अकालं सिइन धकाः ग्याना कुलेश्वरया नां कयाच्वन । जुजु किसियात मेपिं किसितय्सं लिना जंगलय् दुत यंकाः वेपत्ता यात । जुजु सिमा कचा ज्वनाः च्वंच्वन । महारानी व किसिमागः छ्वाय् लाःवन । किसिमागः नं महारानीयात सिमाक्वय् तया रक्षा यात ।

भीी जुजु छु जुया च्वन थें ? किसि गन लात ? सिपाहित गन लात ? छपिं महारानी जिगु जिम्माय् लात । थज्याःगु किसिं दुःख बिइगु बनय् छपिंत त्वःता न जुजु माःवनेगु न मवनेगु धकाः छु याये छु याये जुइका किसिमागःनं नुगः मछिंका च्वन । महारानी नं ग्याना चिकु ज्वर वःम्ह थें खाना बना वन । भचा लिपा सिच्चुक फय् वःगुलिं महारानीया होस वया उखें थुखें स्वःबलय् जुजु मदुगु व न्हापा जूगु घटना लुमनाः ख्वयाच्वन ।

उखे सिमा कचा ज्वनाः तसकं त्यानुका कष्ट नयाच्वंम्ह

सुप्रभास जुजुया सिमाकचा त्वःतूसा क्वय् गन लाइ गन लाइ
 धकाः ग्यानाच्चन । तर तसकं धर्म दुम्ह जुजुया थौं थज्याःगु
 आपत जुयाच्चंगुलिं वन देवीं थ्वयात रक्षा यायेमाल धकाः
 सिमाक्वय् बिज्याना हे महाराज, छन्त छुं जुइ मखु, जि दु,
 तिन्हुया क्वहां वा धकाः धयाबिज्यात । थज्याःगु खँ न्यनाः तीजक
 सिमा कचा त्वःतूबलय् सिमाहः दुगु थासय् लानाः जुजुया म्हय्
 छुं मजुल । वनदेवी लोप जुयाबिज्यात । जुजुं उखें थुखें
 स्वयाबिज्यातं नं सुं मखना थःत भलसा बिउम्ह सु खः वइत
 जिगु ज्वजलपा धयाः अनं न्ह्यज्यावन । अनं वँवं छमा सिमा
 क्वय् निम्ह मनू च्वनाच्चंगु तापाकं खनाः सिमा क्वय् थ्यंवल्य्
 थः महारानी व सारथि खन । निम्हेस्यांनं जुजुयात तुति भ्वपुल ।

अले महारानीं भो महाराज, छपिंसं गयाबिज्याम्ह किसि ग्व,
 छलपोलयात छु जुल ? धाःगु खँ न्यनाः थःत जूगु कष्टया खँ
 कने मफया मूर्छा जुल । थ्व खना महारानी नं मूर्छा जुल ।
 थबलय् सारथियात तसकं आपत्ति जुया इष्टदेवता लुमंकाः थ्व
 दुःख याकनं मदयेका बिज्याहुं धकाः आकासय् थस्वयाः बिन्ति
 यात । बुलुं जुजु व महारानी निम्हेस्यां होस वया परस्पर खँ
 ल्हानाः चा वितये यात ।

कन्हय् खुन्हु सुथय् किसिमागःनं भो महाराज, भीसं थथे
 दुःख सिउगुया जिगु छुं दोष मदु । भी थन च्वंच्वनानं छुयाय्
 आः जि किसि माःवने छलपोलपिं दरबारय् बिज्याहुं धकाः बिन्ति
 यात । थ्व खँ न्यनाः तमं जुजुं किसिमागःयात छन्त सारथि
 यानातयागुया फल थ्व हे ला ? छाया किसियात छुं मयानागु ?
 जिं सिमाकचा ज्वने मफुगु जूसा जि सित जुइ, किसि नं वेपत्ता
 जुल, जिमित छें हुं नं धाल, जिपिं निम्ह जक गथे वनेगु धकाः
 न्वात । जुजुया खँ न्यनाः जुजु तंचाल धकाः सीका तुति भ्वपुयाः
 भो महाराज, वनयापिं किसितय्सं याना छलपोलपिंत दुःख जूगु
 जिं रक्षा याये धकाः सनागु खः तर मफुत । छलपोलयागु आज्ञा

पालन याना महारानीयात बांलाक बिचाः यानातयागु दु । खः मखु महारानीके न्यनाः बिज्याहुँ धकाः बिन्ति यात ।

सारथिया खँ न्यनाः महारानी नं भो महाराज जिल धायेवं तुं निर्दोषयात दोष बिया तंचाया बिज्याये मते थ्व सारथि मदुसा थज्याःगु बनय् जि याकःचा मिसा जातिया छु गति जुल जुइ ? थ्वं जितः मांयात थें रक्षा याःगु दु, थ्वया छुं दोष मदु, बन किसितय्गु हे दोष खः धकाः धयाबिज्यात । महारानीया सत्य वचन न्यनाः जुजुया तं क्वलात । सारथियात नं क्षमा बिया, सिरपाः बिइगु बाचा याना क्वहां वा धकाः सुनानं न्ववाना हःगुलिं थः सिमां क्वहां वयागु जुक्व खँ महारानीयात कन । थवलय् जुजुया लः त्वने प्याचाल धाःगुलिं सारथिं लः माःवन ।

छुं मनंनिपिं जुजु महारानीपिं बनय् चाःहिउ बिज्यासां वसन्तया ई जुया वन सुक्खा जुया अम्बः, लःसि, बय्सि छुं छुं जक सिसाबुसा नयाः सन्तोष जुयाच्वन । बान्हि जाल नं लः काःबंम्ह सारथि मथ्यंगुलिं जुजु महारानी छथासं च्वंच्वबलय् सिपाहित बाजं थानाः जंगलया जनावरतय्त ख्याना अन थ्यंकः वल । सकसिनं जुजु महारानीयात प्रणाम यानाः मंगल पुयाः बाजं थाना लसकुस यात ।

थःपिंत मंगलयाःपिं सिपाहित खनाः छखें लय्ताया छखें तंचाया जुजुं भो सैनिकीपिं, छिपिं गन वनाच्वना ? थन जिपिं भय त्रास जुइका सीत तयार जुयाच्वना । जंगली किसितय्सं जिमित दथुइ लाका स्यायेत थिक्क यात । छिपिं दुगु जूसा किसित बिस्वुं वनीगु जुइ, तर छिपिं मदुगुलिं भीम्ह किसि बिस्वुं वन । जि छम्ह सिमाकचा ज्वनाः यग्गाया च्वना, महारानी व सारथि छथाय् लाना दुःख जुइका च्वन । लः त्वने प्यायेचाया सारथियात लः कायेके छवयातया । लिहां मवःनि । छिमिगु नं छुं भलसा दुगु मखु आः जिमिगु चाकरी यायेम्वाल धकाः धाल ।

थ्व खँ न्यनाः जुजु तंचाल धकाः सीका भो महाराजा, जिमित

क्षमा याना बिज्याहुँ, जिपिं सकलें छलापोलपिंत रक्षा याये धकाः वयाचवनागु खः । छलपोलपिं किसि गयाः बिज्यात जिपिं न्यासि वयाचवना, हानं लँ दूना जिपिं छखे लात, यःयःथाय् मवना अय्सां जिमिगु छुं दोष दःसा माफि फवने धकाः सिपाहितय्सं विन्ति यात । थ्व खँ न्यनाः जुजु महारानी निम्हं लय्ताया छिमिगु खँ न्यनाः जिमिगु तं लन । छिमित माफि जुल धायेवं सिपाहित सकलें लय्ताया भो महाराज सारथि छाया मवल ? लः गन दु ? भीम्ह किसि गन दु बिचाः याना वये छपिंसं छुं धन्दा कयाबिज्याये म्वाः धकाः विन्ति यात ।

थुलि धया बच्छि सिपाहि जुजु महारानीया थासय् च्वन, बच्छि बनय् चाःहुला सारथि, किसि माःवन । किसियात लुइके मफु, लः दुगु थाय् लुइकाः थल मदया लिहां वःम्ह सारथि नाप लाःगुलिं सिपाहितय्सं ज्वनाः वःगु थलय् लः फया सकलें जुजु महारानी च्वनाच्वंगु थासय् थ्यंका सारथि लः त्वनेत बिल । अले जूगु फुक्क खँ विन्ति यात । थुखुन्हु अन हे च्वना कन्हय् खुन्हु बनय् हे फलाहार याना जुजु महारानी निम्हेसित सल गयेका बाजं थाना सकलें अनं लिहां वल । थःगु देशय् थ्यनेवं प्रजातय्सं लं स्वका जुजु महारानी थःगु दरबारय् बिज्याना दरबारय् च्वपिंत बनय् जूगु खँ कन ।

किसि गयाः पिहां बिज्याःम्ह सल गयाः सकुसल दरबारय् लिहां बिज्यासेलिं सकलें लय्ताया दरबारय् च्वपिं मिस्तय्सं म्ये हालाः मंगल यानाः लसकुस यात । किसि बेपत्ता जूगुलिं सकस्यां दुःख तायेकल तर प्यन्हु न्यान्हु लिपा जुजु मन्त्रीपिं सकलें च्वना खँ ल्हाना जुजुयात मेम्ह किसि माल धकाः बन्दोबस्त यात । थवले हे सारथि भी पुलांम्ह किसि जंगली किसि नापं ख्वया हालाः चाःहिउ वइगु खना धाःपिं पासापिं दुगुलिं जि बनय् वना स्वयावये धकाः जुजुयात विन्ति यात ।

थ्व खँ न्यनाः जुजु लय्ताया छं फुसा किसि लुइका किसि

गया: वा धका: बिदा बिल । तर सारथि वना न्हयन्हु तक नं लुइके मफया दिक्क जुया लिहां वल । उखे किसि नं मत्ताहापिं जंगली किसित नाप च्वने मफया जुजु लुमंका याक:चा ब्वाँय् वया दरबारया किसिग: पाखे प:खा:या क्वय् च्वना हालाच्वंगु स: सारथिं ताया ब्वाँय् वना स्व:वंबलय् पुलांम्ह किसि हे जुयाच्वंगु खना तसकं लय्ताल । किसि नं जि लिहां वये धुन जुजुयात कनाबिउ धका: थ:गु भासं हालाक्यंगु थुइका: किसिमागलं किसियात अन हे तया: जुजुयाथाय् वना पुलांम्ह किसि लिहां वया जि लिहां वये धुन महाराजयात कनाबिउ धका: थ:गु भासं हा:गुलिं छलपोलयात सुचं बिउवया धका: बिन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना: जुजु तसकं लय्ताया इमान्दारीम्ह किसि थन हजि धका: धया बिज्यायेवं किसियात दरबारय् दुने ब्वना हया: जुजु महारानी मन्त्रीपिं मुनाच्वंथाय् हल । किसिं सकसितं पुलि चुया: प्रणाम याना मिखां ख्ववि वयेकूगुलिं जुजुं छाया ख्वयागु ? छु जुल ? छु थौं याक:चा थन थ्यंक: वल, छु धन्य ख: धका: धया बिज्यात । तर बनय् मेपिं किसितय्सं छु बनय् हे जन्म जूम्ह थन हे च्वं । छु ज्ञान बुद्धि मदया: खिपतं चिका कुंका मनूतय्त क्वबुया: जुइमाल । उकिं छु थनं वने मते, लिहां वन धा:सा सह याये मखु धका: खबरदार याना ह:गु लुमना ख्वयागु ख: तर इमित छलय् याना छु:पिं लुमंका: वया धका: किसिं धा:गु खँ सारथिं जुजुयात बिन्ति यात । जुजुया माया वना थ्व किसियात प्वा: त्यंक नका: किसिगलय् तये यंकि धका: आज्ञा जुया बिज्या:थें सा:सा:गु नका: किसिगलय् तये यंकल ।

थुकथं सारथिं किसि नं लुइका ह:गु अले महारानीयात बनय् मांयात थें रक्षा या:गुलिं मान याना: बनय् सिरपा: बिइ धका: बाचा या:कथं वस:, अन्न, ध्यबा सिरपा: बियाबिज्यात । दरबारय् च्वंपिसं सारथियात सुभाय् बिल । सारथि नं तसकं लय्ताया च्वन । तर च्यान्हु लिपा व किसि न्हापायागु स्वभाव मखसे

चान्हय् नं सुम्क मच्चंसे सनीगु हालीगु जुल । थथे किसि गयाः
गनं वने नं जिइ मखुत छु याये धकाः जुजुयात बिन्ति यासेलिं
छं स्वयाः छु यायेमाल याः धयाबिज्यात ।

अले व साराथिं किसियात छ, बनय् च्वना वसेलिं छंगु
स्वभाव फरक जुल । छं जुजुयात नं कुर्के त्यन । थःम्ह जुजु
दयेकं जंगलय् ब्वाय् वनाः जिमित दुःख बिल । उकिं छन्त
सजाय् यायेगु तरिका थ्व हे खः, का न धकाः नंग्वारा म्हुतुइ
ल्वसुका अंकुसं तक्कंका मुगलं छयनय् दाया सने हे मफयेक
खिपतं चिना सास्ती यात । थुकथं किसियात तसकं सास्ती जुया
आः सने मखुत, हाले मखुत धकाः ख्वया क्षमा फवसेलिं
चिनातःगु फ्यनाः नंग्वारा व अंकुस लिक्का दायेगु नं त्वःतल ।
थबले हे जुजु महारानी मन्त्रीपिं वयाः किसियात स्वया छं याना
बनय् जिपिं सिइत्यन, छं जंगलया किसितय्गु स्वभाव पिकाये
मजिउ धकाः थन लिहां वल । आः थन चान्हय् हाल धाःसा
मेपिनि न्ह्यः वयेके फइ मखु धकाः गय् मसिल धकाः धया जुजु
लिहां बिज्यासेलिं किसि शान्त जुल ।

उखे जंगलय् च्यान्हु दये धुंका नं जुजुया किसि मदुसेलिं
जुजुयाथाय् हे वन जुइ धकाः आः प्यन्हु तक नं किसि मवल
धाःसा जुजुयाथाय् हे वना त्वाः वनेगु धकाः जंगली किसिया जुजुं
किसित मुंका सल्हा यानाच्चन । प्यन्हु पुला वंसेलिं किसित
जुजुया देशय्, गामय् उखें थुखें चाःहिला सिमा क्वःथलाः, पःखाः,
छें थुना मनूतय् दुःख बियाच्चन । थुकथं किसितय्सं दुःख
बिउगुलिं देया सःसिउपिं ज्योतिष, पण्डित, ज्याथःपिं मुना किसिं
दुःख बिउगु खँ जुजुयात बिन्ति याःवन । प्रजातय्सं बिन्ति याःगु
खँ न्यना जुजु मन्त्रीपिनि सल्हा यात । थ्व भीगु देशया नितिं
विघ्न जूगुलिं शान्ति यायेत दान धर्म याना तुयूम्ह गणेद्यः
पुज्याना बिज्याहुं धकाः धया ज्योतिष लिहां वन ।

ज्योतिषं धाःथें यातं नं किसितय्सं दुःख बिइगु शान्त मजू ।

थ्व खँ जुजुया राज सभाय् नं थ्यन । अन नं छलफल जुया छम्हस्यां छलपोल गया बिज्याइम्ह हुले याना यंकूम्ह छले जुया याकःचा लिहां वःगुलिं थ्व हे काःवःगु ज्वी धकाः धाल । मेम्हेस्यां भीम्ह किसि काःवःगु जूसा त्वःता छवयेमाली धकाः जुजुयात बिन्ति यात । जुजु नं बिचाः याना जि गयेमाःम्ह किसि बनय् यंका त्वःतेगु धर्म मखु, किसिया छुं दोष मदु, आः अथें त्वःतलकि जंगली किसितय्सं लिपा लिपा नं दुःख बिइ, उकिं किसियात त्वःता छवयेगु मखु धकाः सारथियात सःता किसियात आः छु जुयाचन धकाः न्यनाबिज्यात ।

जुजुया खँ न्यना थनिं प्यन्हु दत छुं त्वय् जुलला मसिउ थःम्हं कया छुं मनः म्हुतुइ तया बिउसा भति भति नः धकाः जुजुयात बिन्ति यात । थ्व खँ न्यना जुजुं नुगः मछिंका किसियात स्वःवन । उम्ह किसिया बनय् च्विं किसितय्सं दुःख बियाः थःत काःवःगु सीका नुगः मछिंका छुं मनसें त्वचं कयेका च्वंम्हस्यां जुजु बिज्यायेवं प्रणाम याना मिखाय् खबि जायेका क्यन । थ्व खना जुजुं किसियात ह्ययेका किसि धइम्ह गणेशया रुप खः । धुँ, भालु, खिचातय्सं थें ला नइम्ह, तःधिकःम्ह जूसां चण्डाल मजूम्ह, धुँ थें भयंकर मजूम्ह, पराक्रमी, चक्रवती जुजुपिसं तःतःधंगु सोभाय् गया जुइम्ह जिमि पासा समान खः । जि दत्तले छुं छुं हे धन्दा कायेम्वाः छन्त त्वःते मखु । मालिक लुमंका थन थ्यंक लिहां वःम्ह इमान्दारीम्हेसित आः गबलें सास्ती याके बी मखुत, छुं दुःख ताये मते । मनसें च्वने मते । छुं मिसा लुमंकल थें च्वं धकाः आज्ञा जुया महारानी मन्त्रीपिंत भीम्ह किसियात मिसाम्ह किसि क्यनेमाल धकाः धया बिज्यात ।

हानं जुजु दरवारय् लिहां बिज्याना सैनिक, मन्त्रीपिं सःता भीगु देशय् जंगली किसिं दुःख बिया च्वंगुलिं निवारण यायेत बनय् थाय्थासय् मि छवयेका, गाः म्हुइकाः त्वपुयाति, अले भीगु किसिगलय् च्विं किसित पिकया थाय्थासय् तया चीत

खिपः ठिक याना तयार जुया च्वं । सिपांहितय्सं देशं पिने वना ततःसकं बाजं थाना आकासय् वाणं कयेका किसितयत् बुका छ्वयेमाल धकाः सकसितं आज्ञा बिया बिज्यात ।

जुजुं हुकुम जूथें सकलें मिले जुया ज्या यात । जंगलय् च्वंपिं किसितयत् न्हापाथें हालाः चाःहिउ वःपिं गुलि गालय् कुतुं वना थहां वये मफत्, गुलि बाज्या शब्दं, गुलिं वाणया शब्दं ग्याना मेगु हे बनय् बिस्सुं वन । गुलिं किसितयत् खिपतं चिना हल । गुलिं थाय्थासय् मि च्याका तःगुलिं अनं बिस्सुं वन । थुकथं जुजु मन्त्रीपिं मग्यासे किसि गया देशं पिने चाहिलाः प्रजापित भरोसा बिया किसित लिसे युद्ध याना बिज्यात । थुगु तालं प्यन्हु याःबलय् किसितयत् दमन याये सिधयेकल । थुकथं किसितय्गु भय मदयेका देशय् मंगल याना प्रजापित सुख बिउगु खना सुप्रभास जुजुयात मेमेपिं जुजुपिसं प्रशंसा याना हल ।

हानं जुजुं आज्ञा जूथें ज्वना तःपिं हारापिं किसितयत् सारथितय्सं चिना नंग्वारा त्वसुका मुगलं छ्यनय् दाया सास्ती यात । अबले छम्ह अघोरी धइम्ह ज्ञानी वया किसितयत् थथे सास्ती यात धाःसा लिपा थःत नं सास्ती जुइफु । उकिं खँ न्यपित नकाः त्वंका प्रतिपाल यानाबिज्याहुँ, खँ मन्यपित बनय् यंका त्वःता बिज्याहुँ । किसि लही धइगु नं थाकु, उकिं थुगु तन्ता मदयेका आनन्दं धर्म याना बिज्याहुँ धकाः जुजुयात बिन्ति यात । नापं सुनां मनूयात ज्ञानयागु खिपतं चिइ फइ उम्ह मनू महाज्ञानी अर्थात् बुद्धिमानी जुइ । मखुसा अज्ञानी निर्वुद्धि मुख हे जुइ धकाः धया अघोरी साधु लिहां वन । थ्वयागु खँ न्यना जुजु खँ न्यपिं किसित तया खँ मन्यपित बनय् यंकाः त्वतके छ्वत । नापं सारथिपित सःता जुजुं किसितयत् सास्ती याये मते धकाः धया बिज्यागुलिं सास्ती यायेगु ज्या नं त्वःता छ्वत ।

छन्हु जुजुया मन कामरागं अशान्त जुया महारानी नापं मेमेपिं मिस्त मुंका प्याखं हुइका म्ये हायेका न्यना थःगु मनोरथ

पूर्वके धकाः क्यवय् बिज्यात । कन्हय् सुथय् दरबारय् बिज्यात । थःत मारं दुःख विल धइगु बिचाः मदुगुलिं मन अशान्त जुइका न्हापा जुयावंपिं बुद्धपिं लुमंका च्वनाच्वन । थबले स्वर्गलोकं शुद्धावास भुवनं क्वहां बिज्याम्ह सुप्रबुद्ध नांयाम्ह बोधिसत्त्वं खँ फुक्क न्यनाः सीका थुम्ह जुजु नाप लाना सम्मान याये धुंका थन देशया किसिं दुःख बिया छपिसं दमन याना बिज्यागु खँ जि न्यने धुन । आः हानं छलपोलयात काम अग्निं दाह जुइका मनय् सन्ताप जुइका क्यवय् च्वना चित्त चंचल जुइका च्वन धाःगु नं न्यना । थ्व मार कर्मया स्वभाव खः । थज्याःगु त्वःतेत सम्बोधि धइगु बुद्धया ज्ञान म्हसीकेगु षटपारमिता (दान, शील, क्षन्ति, वीर्य, ध्यान, प्रज्ञा) सद्धर्मचर्या बोधिचर्या दु धकाः कना बिज्यात ।

सद्धर्म बोधि ज्ञानं राग अग्नि मारकर्म कःगु रोग भष्म जुया सर्वाकार ज्ञान प्राप्त जुया परोपकार याये फुम्ह करुणावतार सर्वज्ञ महागुरु लोकय् दुर्लभम्ह बुद्ध जुया निर्णय यायेगुलिइ नाथ जुइ धकाः सीका बिज्याहुँ धकाः संबोधि चर्याया ज्ञान कना जुजुयाके बिदा कया बोधिसत्त्व थःगु थासय् लिहां बिज्यात ।

थ्व खँ न्यना जुजुया काम राग अग्निया रोगं दाह जूगु मन शान्त जुया बोधिसत्त्वं कना बिज्याःगु खँ लुमंका जिं नं षटपारमिता चले याये फयेमा धकाः बोधिचर्यावतार धारणा याना काय् वाक चित्त निर्मल जुइका महारानी मन्त्री प्रजापिं सकसितं बोधिचर्या व्रत याका सुप्रभा धइगु देशय् ताकालं जुजु जुया त्रिरत्न लुमंका छन्हु देह त्याग याना स्वर्गलोकय् देवराज धायेका जन्म जुया बिज्यात । भगवान् बुद्धं थुम्ह सुप्रभास जुजु मेपिं मखु जि हे खः धकाः अन उपदेश न्यनाच्वंपिं भिक्षु, भिक्षुणी, उपासक, उपासिकापिं सकसितं कनाविज्यात ।

३. पुण्यबलनृपावदान

पुण्यबल जुजुया बाखं

छगू इलय् भगवान् बुद्धं व हे थासय् सकलें मुंका धर्म उपदेश बिया बिज्याना च्वंबलय् आनन्द भन्तेनं बन्दना याना पुलिं चुया ल्हाः ज्वजलपा याना सकस्यां न्हापाथें धर्मया खँ न्यनेगु इच्छा याना च्वंगुलिं धर्मया खँ कना बिज्याहुँ धकाः विन्ति यासेलि भगवान् बुद्धं ध्यान याना न्हापा जुयावंगु खँ लुमंका सत्य युगय् वाराणसी नगरय् ज्ञान बल जुजुया कलाः बुद्धि देवीया कोखं जन्म जूम्ह पुण्यबल जुजु जुया च्वंबलय् तथागत जुया बिज्याःम्ह विपश्वी भगवान् बुद्धं सभा मण्डलय् बिज्याना कना बिज्याःगु धर्म कथा कने धकाः कना बिज्यात ।

कलियुगय् हिंसा दुराचार आदि कुकर्म बल्लाना वया सद्धर्म ज्ञान बोधिज्ञान म्हमसिइका सत्कर्मयात निन्दा याना पापकर्मय् उत्साह जुया पुरोहित गुरु जुइपिं दुःशील जुया सद्धर्म ज्ञान म्हमसीका च्वनी । तिर्थिक बाद प्रबल जुया बुद्ध धर्मयात विवाद याःवइपिं आपालं दया वइबलय् थज्याःपिंत त्याका यथार्थगु ज्ञानया मत च्याकाः लँपु क्यनीम्ह आः वाराणसि देशय् जुजु जुया जन्म कयाच्वन धया बिज्यागु खँ न्यना अन वयाच्वंम्ह पुण्यबल जुजुं कलियुगय् जुइगु खँ आः हे वसपोलं न्त्यथना बिज्यात, उगु इलय् यथार्थवादी जुया ज्ञानया मत च्याकाः लँ क्यनीम्ह जि हे खःला अथवा मेपिं खः न्यने दःसा मन सन्तोष जुइ धकाः बिचाः यात । थ्व हे खँ कन्हय् खुन्हु सुथय् विपश्वी

आनन्द भन्तेनं भगवान बुद्धयात भोजन दान
याना विज्यानाच्चंगु ।

बुद्धयाथाय् न्यवन तर वसपोलं न्वमवासे मौन जुया च्वना विज्यात ।

पुण्यवल जुजुया मनय् छुं शंका मतसे आः जि नं थुगु जन्मं निसें हे सद्धर्म चर्या याये धकाः निश्चय यात । अले थःगु देशय् गन गन दुष्ट बुद्धि, क्रोधि, अधर्मी, हिंस्रक, चण्डाल, पापी दया करुणा म्हमसिउपिं दु अन थः हे सैन्य नापं वना भी मन्तूतय्सं कुकर्म मयासें न्ह्यावलें सुकर्म यायेमाः । सुकर्म याःसा न्ह्यावलें सुखी जुइ कुकर्म यांना जुल धाःसा दुःखी जुइ । उकिं सुकर्म कुकर्म म्हसीकेत सद्गुरुया सेवा यांना विद्या ब्वना सयेके सीकेमाः । विद्या मदुम्हेसिके धात्थेंया ज्ञान दइ मखु । ख्वाल्य् च्वंगु मिखा अनित्यगु जुया रुप वस्तु जक खनी । ज्ञानयागु मिखा महारत्न वस्तु खनी । अले तिनि त्यः मत्यः, भिं मभिं, शुभ अशुभ, धर्म अधर्म, पाप पुण्य, स्वर्ग नर्ग, विष अमृत म्हसिया वयाः अहंकार क्रोध अभिमान घमण्ड मदया क्षमता दया करुणा उत्पति जुया सुं नं प्राणीयात स्यायेगु पालेगु कुकर्म गबलें याइ मखु । थुज्याःगु कुकर्म मयाइम्ह हे सद्धर्म चर्या बोधिज्ञान दुम्ह धात्थेंयाम्ह मनु खः ।

थुकथं पुण्यवल जुजुं ज्ञानोपदेश बिया अहंकारी, अभिमानी, हिंस्रक, चण्डाल, घमण्डी, क्रोधी कुकर्म याइपिं सकसितं दमन यांना आवलिं थज्याःगु कुकर्म गबलें याये मखुत धायेका सकसितं नये त्वनेगु पुनेगु च्वनेगुलिइ सुयातं दुःख मजुइक प्रजापितं काय्म्याय् थें व्यवहार यांना सद्धर्म चर्याय् तया त्रिरत्न गुण प्रकाश यांना देशय् सुमंगल जुइका प्रजात सकस्यां बौयात थें मानय् याका च्वनाच्चन । थुकथं काय् वाकचित्त शुद्ध यांना संसारया दुखं मुक्त जुया हानंहानं जन्म मरणया दुःख मदइगु खँ सकसितं न्यंका विज्याःगुलिं देशय् दुष्ट चण्डाल धइपिं छम्ह हे मदया देशय् सकभनं शान्ति जुल ।

थुकथं जक न्हि छ्यानां मजिल धकाः जुजुं महारानी मन्त्रीपिं

नापं सल्ला साहुति याना देशय् भिक्षु, आचार्य, ब्राम्हण, महात्मा, साधु, सन्त, दुःखी, दरिद्र, बुढाबुढी, मचात आदिपिंत धन, वस्त्र, अन्न दान विइगु दुगुलिं दान काःविज्याहुं धकाः सकभनं सुचं विइवं देश विदेश व गांगामं लय्ताया न्हिन्हं दान काःवःपिं यक्व दत । हान दान काःवःपिंत चित्त शुद्ध याना दान बिया जुजुं थ्व दान यानागुया पुण्य फुक्कसिया मंगल जुया देशय् छुं विघ्न उपद्रव मजुइमा, प्रजापिनि पाप मोचन जुया नरक वास मलायेमा । न्ह्याबलें सकस्यां थथे हे याना सम्यक संबोधि ज्ञान लाना जगत हित व सुख जुइगुलिइ मन वंका त्रिरत्न लुमंका थुगु जन्मय् नं सुख जुया लिपाया जन्मय् मोक्ष प्राप्त जुइमा धकाः आर्य अष्टाङ्गिक मार्गय् पलाः छिना जुइ फयेमा धकाः आषिका यानाच्वन ।

थुगु तालं दान यानाच्वंगु खुला पुलावंसेलि माःपिंत माःमाःगु दान बियाच्वंगु पुण्य कीर्ति खना सह याये मफयाः पापि मारया नुगः दाह जुया थःम्हं धइथें दुम्ह सैन्य नायक पांशुघोषयात सःता पुण्यवल जुजुं सम्यक संबोधि ज्ञान लायेत सुनां छुं धाल व दान बिया जितः त्याकेगु ज्या याना च्वंगुलिं छुं अन वना जुजुया दान विइगु ज्या स्यंकेमाल । अले छुं प्राणीया छ्चंगू, ला, हि व मिखा निगः बलि बिइत माल धकाः दान कया वा धकाः धाल । यदि वं मेपिं प्राणी स्याना ला, हि, छ्चंगू, मिखा दान बियाहल धाःसा वया दान धर्म विघ्न जुइ । मारया मालिकं धाःगु थज्याःगु खँ न्यनाः पाशुघोषं थः पासा आजिवक धइम्ह सिपाहि नायः सःता फुक्क खँ कनाः थः मवंसें आजिवकयात छ्वत ।

आजिवक वाराणसि देशय् ब्राम्हणया भेषय् पुण्यवल जुजुया दानशालाय् सुथय् थ्यंकः वन । दानशालाय् दान काःवःपिंत दान बिउगु स्वया दान काःवःपिं खालि जुसेलिं आजिवक न्ह्यःने वना जुजुयात ज्वजलपा बिन्ति याना छःपिं धन्य खः सुनां छुं फ्वन वहे वस्तु दान याना सन्तोष याइम्ह धाःगु न्यनाः जिं नं दान

काःवया । धाःपितं धाःगु वस्तु दान बिया बिज्यागु नं स्वये धुन
जितः नं जिं फ्वनागु वस्तु अवश्य नं बिया बिज्याइ धकाः धायेवं
छ सु खः ? गनं वयाम्ह खः ? छंगु नां छु ? स्वयेबल्य् ब्राम्हण
थें च्वं दान बियागुलिइ सन्तोष जुया भोजन याना बिज्याहुं अले
थःत छु माल धा, जिके दुगु जिं विइ फुगु सा बिया छ्वये धकाः
जुजुं धाल ।

थथे धायेवं आजिवकं पृथ्वीस विद्याधर कल्पराज देवतापितं
ल्यतायेका वरदान कायेत माःगु न्हूगु ताजागु प्राणीयागु छचंगू
ला, हि, मिखा तया बलिकर्मया विधि कथं पुजा यायेत थ्व प्यता
वस्तु जितः दान बिया बिज्याहुं धकाः धाल । व विदेशी आजिवक
ब्राम्हणं यदि छलपोलया संबोधि ज्ञान लायेगु इच्छा दुगु खःसा
थ्व प्यता वस्तु बिया बिज्याहुं मखुसा जि लिहां वने, जितः मेगु
वस्तु छुं म्वाः धकाः नं धाल ।

थज्याःगु भयंकरगु खँ ल्हाना दान काःवःम्ह आजिवकया खँ
न्यना बुद्धिमानम्ह पुण्यबल जुजुया मनय् तसकं खँल्हात । जिं
आपालं मनूतय्त दान बिया बोध याना छ्वये धुन, थ्व छम्हेसित
नं धाःगु दान याये मफत धाःसा दान मकासें लिहां वनीम्ह जुल,
आः छुयाये धकाः जुजुं मनं चिन्तना याना छलपोलं धया
बिज्याःगु दान बिइत बिचाः याये धकाः धया वइगु खाः ताउत
स्वया छलपोलं विदेशी ब्राम्हण धया बिज्यात गन देशं
बिज्यानाम्ह खः ? ब्राम्हण जुया नं मेपिं प्राणीयागु ला व
बलिकर्मया विधान नं न्ह्यथन, छलापोलया गुरु सु खः ? धकाः
जुजुं न्यना बिज्यायेवं जिमि गुरु पाशुघोष खः धकाः धया छु देशं
वयाम्ह धकाः मकसें सुम्क च्वन ।

थुकथं सुंक् च्वनेवं जुजुं थ्व ब्राम्हण मखु धकाः सीका सुना
थन छ्वया हःगु जुइ धकाः मनय् चिन्तना याना थ्वं धाःगु वस्तु
दान बिइ फुसा जि तःधंम्ह चक्रवर्ती जुजु अथवा इन्द्रया पद
प्राप्त जुइ । तर जिं थज्याःगु इच्छा याना दान बियाच्वनागु मखु

। जिं ला सकल सत्व प्राणीपिंत बोधयाना भिंगु लँय् पला: छिका: न्त्याबलें सुख याये, पाप कर्मय् लाना च्वंपित पुण्य कर्मय् तथा त्रियान म्हसीका आर्य धर्म क्यना बोधिचर्या व्रत याये सयेके बिइ धका: दान का:व:पिं सकसितं धर्मया लँ क्यना सन्तोष जुइक दान यानागु जक ख: धका: धया बिज्यात ।

हानं दरिद्रपिं धनी जुइका सधर्मय् तथा, दु:शीलपिंत सुशिल याना, क्रोधितयत् क्षमा धर्मय् तथा, कुस्वभावयापिंत भिंगु स्वभाव यायेगु वैगुणीतयत् गुणिक याना भिंगु कर्मय् चित्त छवया पुण्य यायेगुलिइ ध्यान तये फयेका, अज्ञानीपिंत ज्ञानी याना सद्धर्म साधन यायेगुलिइ विद्वानम्ह गुरु जुया बोधि प्रणिधिचित्त बलवान जुइका सकल वस्तु व संसार हे अनित्य नैरात्म्यया अर्थ अनात्म ज्ञानया प्रभावं सर्व सुन्यता धयागु प्रज्ञा ज्ञान लाभ याना मैत्री करुणा मुदिता व उपेक्षा चतुब्रम्ह विहार प्रकाश जुइका बोधि धर्मय् चाहला सकसित ज्ञान कना बोधि यायेगु जुइ । अथेहे रोगं कयाच्चंपित निरोगि यायेगु त्रिधातु भुवनय् सकभनं बोधिचर्या व्रत मसिउपिंत याना: कना: याका: याये सयेका प्राणीपिंत थथे याये फइगु अमृत रस त्वंका: ज्ञानया मत च्याका: पाप पुण्य बांलाक म्हसीका मोक्षया लँ खनीगु थ्व हे दान बल पुण्य ख: धका: यानाच्चना धका: धया बिज्यात ।

संसारय् पुण्य हे दकले त:धंगु रत्न ख:, बल ख: । पुण्य याना लक्ष्मी च्वनी । कल्याण जुइ । गुण कीर्ति वढे जुइ । पुण्य याना सिद्धि प्राप्त जुइ । सकस्यां प्रेम दइ । पुण्यया बलं सद्धर्म म्हसीके फइ । मारयात त्याके फइ । भिंगु बोधिज्ञानं पूर्ण जुया बुद्ध, संबुद्ध, सम्यक संबुद्ध सुगत मारजित धायेका त्रिभुवनय् सकभन कल्याणकारी जुया निर्वाण प्राप्त याना संसारं मुक्त जुइ फइगु न्हापांगु पुण्य दान पारमिता पूर्ण यायेगु ख: ।

थपाय्सकं विद्वानम्ह पुण्यबल जुजुं थौं जिगु भाग्यं पुण्य साधना यायेगु मौका दत धका: लय्ताया पाशुघोषया प्रतिनिधि

जुयावःमह मारया सिपाहिं नायः आजिवकयात सःता छलपोलं छु
इच्छा याना दान काः बिज्याःगु खः व जिं दान यायेगु जुल धकाः
लय्ताया मुसुं न्हिला श्रद्धावानमह जुया दान बिइत तयार जुल ।

थ्व खँ न्यना अन न्ह्यःने दुपिं महारानी, मन्त्रीपिं, राज पुरुष
व दरवारय् च्वपिं सकस्यां छम्ह दान काःवःमह ब्राम्हण धाःगु
बिइत थःगु प्राण त्याग यायेगु योग्य मजू, मेमेगु धन द्रव्य अन्न
वस्तु, कुतुम्ब, सल किसि, छेँ, बूँ आदि दान यायेगु जक योग्य
जू । ला, हि हे दान याये माःसा पशुपंछियागु ला हि हयाबी ।
पर प्राणी स्याना ला हि दान कया बलिकर्म याइम्ह नं ब्राम्हण
जुइला ? थःगु ला हि दान याका जुजु अकालं सिइगु जिमिसं
गथे स्वया च्वने ? थथे याके बिइमखु धकाः सकस्यां बिन्ति यात
। थबले महारानीया नुगलं सहयानां सह याये मफया तसकं
खल ।

थबले जुजुं सकसितं स्वया छिमिसं धाःगु खँ खःगु जूसां
संवृति व प्रवृति मार्गय् लात । संवृति धइगु व्यवहारय् च्वनेगु व
प्रवृति धइगु संसारय् म्हितेगु मार्ग खः । तर जि थ्व निगू मार्ग
मथीगु निवृति मार्गय् वना मोक्ष प्राप्त यायेगु खः । थुकियात
संवोधन तथा प्रणिधि नं धाइ । थ्व लँ सीकेत त्यागी जुइ
मालाच्वन । उकिं थौं जि त्यागि जुया दान याये त्यना, जितः
सुनानं पने मते । थौं जितः गनाः दान मबिइकल धाःसा दान
काःवःमहेस्यां सराप बिइ फु, अले लिपा दरिद्र जुया दुःख भोग
यायेमाली । त्यागि जुया सधर्म कमये याइमहेस्यां अनित्य वस्तु,
अनित्य शरीरयात चा बरावर त्याग याइ । भीगु शरीर मृत्युया
बसय् लानाच्वंगु दु । मृत्युयात सुनानं त्याके मफु । कर्म भोग
दत्तले संसारय् जन्म कया जालय् तक्थना म्हिता हानं मृत्यु जुइ
। मृत्युं छन्हु भी सकसितं काः वइ, उकिं छ ख्वये मते, वरु
निवृति पद प्राप्त जुइगु सधर्म चर्याय् च्वनेत त्यागि जुया
अनित्य शरीर दान याना जगत हीत याःवनेगु इच्छा यानाच्वम्ह

थः पुरुषया मनोरथ पूर्ण जुइमा धकाः धर्म याना च्वं धकाः महारानीयात धयाविज्यात ।

हानं मन्त्रीगणपिं सकसितं स्वया मृत्युयात त्याकेगु उपाय् म्हसीकेत थौं जिगु शरीरया ला, हि, मिखा, छ्चंगू दान याये त्यना, जितः सुनानं विघ्न याये मते धकाः ख्वाः चकंका प्राण त्याग उत्तम धर्म जुइ धकाः न्यंका पुण्यवल जुजुं दान काःवःम्ह आजिवकयात सःताः पंचभिषेक संबोधिज्ञान लाना जगत हित यायेया लागि छलपोलं धया बिज्याःगु दान बिइत जि तयार जुया धकाः न्हापां मिखा निगलं थःम्हं हे लिकया आजिवकयात दान बिल ।

मिखा लिकया दान बिउगुलिं हि पिहां वया ख्वाः बिरुप जूसां छुं वास्ता मतसें ल्हाः बिन्ति याना आकासय् स्वया सकल देवतापिं, ग्रह, तारा, ऋषिपिं, दैत्य, गरुड, नाग आदि सकल लोकया वासिपिं, सकल अर्हत भिक्षु भिक्षुणीपिं, बोधिसत्व, महासत्व, बुद्धपिं सकलें साक्षि तया मिखा निगलं दान यानागुया पुण्यं संबोधि ज्ञान लाना सकल प्राणीया उपकार यायेत परिणामना याना बिज्यात ।

अनंलि षट्पारमिता पुरे जुया बुद्ध जुया सकल प्राणीयात संसार सागरं पार जुइ फइगु संबोधि मार्गय् तया मोक्ष प्राप्त यायेगु प्रणीधान पूमवंतले जिगु शरीरया ला हि त्याग याना दान याये त्यना धकाः प्रार्थना याना पुण्यवल जुजु हानं आजिवकयात सःता जिगु शरीरया ला हि गनगन ध्यना कया बिज्यायेमाल कया बिज्याहुं धकाः चुपि न्ह्यःने तया बिउसां चित्त स्यंका तम्बयेकेत ततःसलं करपिनि शरीरय् चुपिं ध्यनीम्ह जि चण्डाल मखु धकाः हालाः छपिंसं हे माःमाःथाय् ध्यना दान बिउ, जिं कया यंके धाल ।

आजिवकया थुगु खँ न्यना जुजुं छपिं तंचाया बिज्याये मते, जि म्वानाच्चंतले जिं हे दान बिइ । छपिं दान काः बिज्याःम्ह

ब्राम्हण खः सन्तोष जुया विज्याहुँ धकाः धया विज्याना ब्वहल्य् निख्यरं, प्वाथय्, खम्पाय् निख्यरं ध्यना चुपि त्वःता ला, हि, छ्यंगू आजिवक ब्राम्हणयात दान याना बँय् ग्वःतुला विज्यात । थबले अन च्वनाच्चपिं महारानी, मन्त्रीपिं दरवारय् च्वपिं मिस्त, मिजंत सकलें विशब्द विशब्दं हालाः खल । थबले जुजु तीजक प्यतुना महारानी, मन्त्रीपिंत दान विघ्न जुइ, ख्वये मते, जि मसीनि जित दुनेयंका आनन्दगु थासय् तयेयंकी धकाः धया विज्यात ।

जुजुया आज्ञा न्यना मन्त्री राजपुरुषपिसं ज्वना जुजुयात दरवारय् आनन्दगु थासय् तये यंकल । जुजुं दान विउगु आजिवकं कया यंका पुण्यवल जुजुया पुण्य विघ्न यायेत थ्व ज्या याःसां विघ्न याये मफसेलिं थ्व जुजुं नायात त्वयेक सुनानं यायेफइ मखुगु ज्या सिद्ध याना धन्य खः धकाः मारं साधुकर बिया प्रशंसा यात । नापं जुजुं दान बिया हःगु मिखा, छ्यंगू, ला, हि न्हय्न्हु दयेका गथे धया अथेहे यायेमाः धकाः विद्याधर कल्परज साधन याना बलिकर्म पूजा तया ज्या सिधयेकल । विद्याधर कल्परज कोप जुया विमज्या, वलिइ च्वंगु भूतं वया नयावन । बलिकर्म याःपिंत भूत सिद्धि जक प्राप्त जुल भिंगु सिद्धि लाये मफुत ।

थःगु ला हि दान याना न्हय्न्हु दुखुन्हु सुथय् दरवारय् जुजुं प्राण त्वःतेत्यंबल्य् मन्त्रीपिं सकस्यां जुजुयात छलपोलं जिमित त्वःता स्वर्गय् विज्याइन, छःपिनि मनंतुनागु पूर्ण जुइमा धकाः बिनित् यात । जुजुं त्रिरत्न लुमंका देह त्याग याना स्वर्गवास जुइधुंका जात्रा याना दिपय् यंका उनाछ्वत । महारानी नापं सकस्यां सद्धर्म याना धर्म याना च्वन ।

छन्हु मन्त्रीपिं सकलें च्वना सल्हा याना जुजुया काय् मदुगुलिं उगु देशयाम्ह विदंधु धयाम्ह ब्राम्हणयात अभिषेक बिया जुजु यात । थ्व जुजुं देशय् प्रजापिंत सुखी यायेत थासंथासय्

धर्मोपदेश न्यंकेबिया भिगू अकुशल कर्म यायेगु अयोग्य धकाः
म्हसीके बिया कुकर्म मयाकुसे ताकाल तकं आनन्दपूर्वक जुजु
जुया प्रजा पालन यानाच्चन ।

स्वर्ग भुवनय् बिज्याःम्ह पुण्यवल जुजुयात इन्द्रं लसकुस
याना दुकया नन्दन आरामय् च्वंगु दरवारय् आनन्दं बिज्याका
स्वर्ग लोकय् च्वंपिं देवपुत्र, अप्सरापिंसं सेवा याकातल ।

जगत हितया नितिं चण्डाल तिर्थिक धाःसां सह याना
सत्ययुगय् शरीरयात कष्ट बिया दान पारमिता पूर्वका बिज्याःम्ह
जुजु आः कलियुगय् शास्ता भगवान बुद्ध धकाः छिपिं सकस्यां
साधुकार बिया सद्धर्मया खँ कंगु न्यना गुरु धकाः माने
यानातःम्ह हे पुण्यवल जुजु खः धकाः सीकी धकाः धया
बिज्यायेवं धर्मोपदेश न्यनाच्चंपिं भिक्षु भिक्षुणी उपासक
उपासिका सकसिनं साधुकर बिया पुण्यवल जुजु छलपोल हे खः
धकाः सकलें दना वसपोल भगवान बुद्धयात भागि याना थःथःगु
थासय् लिहां वन ।

४. धर्माकरनृपादान

धर्माकर जुजुया बाखं

थनंलि छन्हु धार्मिक श्रोतालु शिष्यपिं भिक्षु भिक्षुणीपिं उपासक, उपासिकापिं व मेमेपिं उपस्थित जुयाच्चपिं सकस्यां पुण्यवल जुजुया खँ न्यना कृतार्थ जुया हानं मेगु धर्मरुपिं अमृत वचन न्यनेगु मन याना च्वंगुलिं आनन्द भिक्षुं भगवान बुद्धयात धर्म उपदेश बिया बिज्यायेत विन्ति यासेंलि भगवान बुद्धं न्हापा जुयावंगु खँ ध्यानं खंका सत्य युगय् वाराणसि क्षेत्रय् सुबल जुजुया कुलय् जन्म जूम्ह धर्माकर जुजुया बारे कना बिज्यात ।

थुम्ह धर्माकर जुजुया बौ ब्रम्हाकर खःसा मां सुदुर्लभा देवी खः । थ्वया धर्मावती धैम्ह मिसा नापं इहिपा जूगु खः । थुम्ह जुजुं थःगु देशय् गनगन हिंस्रक, चण्डाल, व्याधात दु, अन हे वना नायुगु वचनं खँ ल्हाना दरबारयय् ब्वनाहया नकात्वंका छिमिसं न्ह्याबलें प्राणीतय् स्याना चण्डाल धायेका जुल, थज्यागु ज्या याना जुल धाःसा छिमिसं लिपा दुःख सी माली । थथे करपितं स्यायेगु पालेगु दायेगु याना दुःख बीगु धैगु पाप खः । आः थःम्हेस्यां यानागुया न्यादुगं दुःख भोगय् याये माली । थःम्हं यानागु कर्मया भोग थःम्हं हे मयासे मगाः उकिं थज्यागु पाप कर्म याये मते धकाः बोध याना छ्वइ ।

हानं कुकर्म यानागुया पापं नरकय् भोग याना नं थःम्हं मेपितं दुःख बियाथें उकिं थःत लिपा अथेहे न्यागू जन्म तक दुःख जुइगु जुयाच्चन । मेपितं सुख बिउसा थःत नं लिपा सुख जुइगु

जुयाच्चन । भीसं खना हे च्वनागु दु कि संसारय् गुलिसियां नयेगु त्वनेगु पुनेगु वस्तु मदया, च्वनेगु थाय् मदया उखेंथुखें फल्चाय् बास याना फ्वना नया दुःख कष्ट भोगय् यानाच्च्वपिं फुक्कस्यां मेपिनिगु सम्पति खुया हेयेका मेपिंत मनकुसे थःजक नया मेपिंत दुःख बिया वःपिं पापीत खः धकाः सीकी धकाः नं जुजुं कनाबिज्यात ।

अथेहे गुलिं मिखा कां जुइका ल्हाःतुति मदयेका खू जूपिं कुष्ठ रोग जुया दुःख जुयाच्च्वपिं न्हापाया जन्मय् थः मां अबु गुरु, भिक्षु, द्यःपिंत यायेमत्यगु कुकर्म यानावःपिं पापीत खः धकाः सीकी धकाः नं धयाबिज्यात ।

थुकथं हे थुगु जन्मय् पशुपंक्षी जुया जन्म जूपिं न्हापाया जन्मय् मनू जुया अहंकार अभिमान याना मुख जुया हिंस्रक चण्डाल व्याधा ज्या याना न्हिन्हिं पहुंपंक्षी स्याना ला मिया नयावःपिं पापीत खः । सुनानं स्वयम्भू महाचैत्य, त्रिरत्न बुद्ध, बोधिसत्व, लोकेश्वर आर्यतारा, सफूयात उपहासयात धाःसा लिपाया जन्मय् स्वांथ ग्वाज्यो, ह्वाज्यो, पाकः लातालाति जुया दुःख भोग यायेमाली । हानं मनूतय्सं चायेकं मचांयायेकं भिता प्रकारया अकुसल कर्म याइगु मध्ये शरीरं याइगु स्वंगू अकुसल कर्म दु । गथे

(१) प्राणातिपात - प्राणी स्यायेगु ज्या याःगु पापं लिपा भयंकरपिं जन्तुतय्सं सास्तीयाना नरकय् तयातइ । मनू जुया जन्म जूसां अल्पायु जुया याकनं हे सिना वनी ।

(२) अदत्तादान - मेपिनिगु वस्तु मवीकं कायेगु पापं लिपाया जन्मय् खि, च्व, खै, न्हि आदि फोहरगु वस्तु नइपिं भूतप्रेत जुया ताकाल तकं दुःख भोगयाना च्वनी । मनू जुया जन्म जुइबले नं दरिद्र जुया जन्म काइ ।

(३) व्यभिचार - मिजंम्हं थः कलाः छम्ह बाहेक मेपिं मिस्त नाप जुइगु व मिसाम्ह थः भाःत बाहेक मेपिं मिजंत नापं जुल

धाःसा शरीररय् रोग जुया याकःचा च्वने माली । लिपाया जन्मय् मिसा जूसा वेश्या जुइ मिजं जूसा कलाः नापं बायाच्च्वने माली ।

अथेहे वचनं याइगु प्यंगू अकुसल कर्म दु ।

(१) मिथ्यावाद - मखुगु खँ ल्हानागु पापं नरकय् यमदुतपिसं म्ये सालाः सास्ती याइ । लिपा मनू जुया जन्म जुइबले नं म्हुतुइ कइ वइगु ल्वय् जुयाच्च्वनी ।

(२) सभिन्न प्रलाप - चुकलि खँ ल्हाना मिले जूपिं फाया बिइगु पापं थः यःपिं नाप बायाच्च्वने माली अले सदां रोगी जुया शरीरयात दुःख जुयाच्च्वनी ।

(३) पैसुन्य भाषण - मेपिंत नुगलय् स्याक्क खँ ल्हायेगु, थःगु खँ जक मखुसां नं प्रमाण यायेगु पापं नरकय् नं ग्वारा म्हुतुइ ल्वसुका सास्ती याइ । अनं लिपाया जन्मय् मनू हे जूसां असिद्धि जुया मेपिसं निन्दा याका च्वनेमाली ।

(४) पारुष्य वचन - सराप बिइगु, विवेक बिचार मयासें खँ ल्हाना मेपिंत चितासू मबिइगु पापं नरकय् म्हुतुइ मिं पुका सास्ति याइ । अनं लिपाया जन्मय् मनू हे जूसां थःम्ह ल्हानागु खँय् मेपिसं अपमान याका च्वनेमाली ।

चित्तं याइगु पाप स्वता प्रकारया दु ।

(१) अभिध्या - मेपिनिगु चीजबिजय् लोभ तथा जुइगु अकुसल कर्म याना प्रेत लोकय् जन्म जुइ । यदि मनू जुया हे जन्म जूसां न्ह्याबलें दरिद्र जुया नये मखना दुःख कष्ट भोग याये माली ।

(२) व्यापाद - मेपिनिगु सुख खनाः नुगलं सहयाये मफया अहंकारं मनय् दुःख तायेका च्वनेगु पापं नरकय् तसकं क्वाःगु थासय् तथा सास्ति याइ । लिपा मनू जुया जन्म जूसां न्ह्याबलें ज्वर वइगु रोगं पिडा जुया दुःख सी माली ।

(३) मिथ्या दृष्टि - द्यःपिंत विश्वास मयासें नास्तिक जुयागु पापं पिशाच जुया त्वं, की दुगु नवःगु थासय् च्वना ध्वग्गीगु

पुलांगु नवःगु वस्तु आहार याकाः सास्ती याका तइ । लिपा मनू हे जुया जन्म जूसा नं न्ह्यागु इलम याःसां नं भाः मखंम्ह जुया च्वने मालिइ ।

काय्, वाक्, चित्तं थज्यागु भिगू अकुसल कुकर्म गबलें मयासें भिगु कुशल कर्म यायेमाः अले जक सद्धर्म प्राप्त जुया जन्म मरणया दुःखं मुक्त जुइगु मार्गय् लाइ धकाः सीकि धकाः धर्माकर जुजुं कुकर्म याइपिंत धर्मोपदेश बिया बोध याना बिज्यानाच्वन । थुकथं बोध यायां देशय् कुकर्म याइपिं दुष्ट चण्डालत छम्ह हे मदयेका बिज्यात ।

छन्हु धर्माकर जुजु प्यम्ह सिपाहिंत लिसे सल गयाः वनय् चाःहिउ वन । वनय् थ्यंकाः सिमाक्वय् आराम याना च्वंवले शिकार याःवःम्ह मेगु देशया जुजु छम्हस्यां धर्माकर जुजुयात छःपिं सु ? धकाः न्यंवले जि वाराणसी देशया जुजु धर्माकर खः धकाः लिसः विसे मेम्ह जुजुयात छपिनिगु नां छु ? थन छाय् बिज्यानागु धकाः न्यना बिज्यात । मेम्ह जुजुं जि सिंह विक्रिदित क्षेत्री गन्धवती देशया जुजु शिकार म्हितेत थन चाःहिउ वयागु खः धकाः धया अन हे आराम यात ।

थःगु देशय् चण्डाल व्याधा, खूँ, डाका सुं मदयेक बोध याये धुंका थ्व सिकार याःवःम्ह जुजुयात नं बोध याये माल धकाः धर्माकर जुजुं व मेगु देशया जुजु नाप त्वाय्चिना पासा दयेकल । अले अन हे सिमा क्वय् च्वना शिकार याःवःम्ह त्वाय् पासायात भीसं मन्यसें मगाःगु धर्म बोधिज्ञान खः, अले दान, शील, क्षान्ति, वीर्य, ध्यान, प्रज्ञा रुपि षट्पारमिता म्हसीका अहिंसक जुया ज्या याना यंकेगु हे बोधिज्ञानया लँपु खः धकाः धर्माकर जुजुं कना बिज्यात ।

अथेहे काय् वाक् चित्तं याइगु भिगू अकुसल कुकर्म मध्ये शरीरं याइगु स्वंगू - प्राणी हिंसा यायेगु, खुया कायेगु व व्यभिचार यायेगु खःसा वचनं याइगु प्यता - मखुगु खँ ल्हायेगु,

मिले जूपित फायेगु, मेपित नुगलय् स्याक्क धायेगु, सराप बिइगु खः । थथेहे चित्तं याइगु स्वंगू पाप - मेपिनिगु धनय् लोभ तयेगु, मेपिनि सुख खना नुगः मुइगु, भिंगु थासय् वने ममदइगु आदि भिंगू अकुसल कुकर्म भीसं गबलें याये मजिउ धकाः धर्माकर जुजुं कना बिज्यात । थुकथं भिंगू अकुसल कर्म याःम्हेस्यां न्त्याबलें दुःख भोगय् यायेमालिइसा भिंगू कुसल कर्म याःम्हेसित बोधिसत्व धाइ धकाः धर्माकर जुजुं उपदेश बिया बिज्यायेवं अन च्वंपिं सकस्यां धन्य भीगु भाग्य धन्य धर्माकर महाराज धकाः प्रशंसा यात ।

सिंह विक्रिदित जुजुया थौं विद्वान महापुरुष धर्माकर जुजु पासा याये दत धकाः मनं लुधंकाः छपिसं कना बिज्यागु सद्धर्मचर्या बोधिज्ञान भिंगू अकुसल कर्म व कुशल कर्म न्यना बोध जुया सिंह विक्रिदित जुजु गथे वःगु खः अथेहे लिहां वन । दरबारय् थ्यंका महारानी नाप सकसितं सद्धर्म बोधिज्ञानया खं न्यंकाः हिंसा कर्म त्वःता त्रिरत्नया नां कया आनन्दं राज्य भोग यानाच्चन ।

उखे बनय् नाप लाःम्ह सिंह विक्रिदित जुजुयात उत्तम धर्मय् तया धर्माकर जुजु नं दरबारय् लिहां बिज्यात । लिहां बिज्यागु लच्छि दसेलि दानपारमिताया ज्या यायेत दानशाला दयेकाः थःम्हं बिइफुगु दान काःवाः धकाः देशय् खबर याना न्हिन्हि दान याना जक भोजन यायेगु यानाबिज्यात । दान काःवःपिं नं यक्व दया वल । जुजुया दान पारमितायागु ज्या बांलाना देशय् प्रजापिनि नं कल्याण जुयावल । थुगु ज्याया सुचं स्वर्गलोकया कामधातु भुवनय् थ्यना उगु भुवनया जुजु काम मारया सिपाहित मनूया भेषय् दरिद्र, बुढा, रोगी, ब्राम्हण जुया दान काःवल । जुजु धर्माकरं नं छिमित छु माल ? गनं वयापिं धकाः न्यनं खःथें मकंगुलिं थःगु चरित्र स्वःवःपिं धकाः सीका भोजन याका नं द्रव्य वस्त्र अन्न आपालं बिया छवत ।

दान विउगु वस्तु ज्वना काममार जुजुयात क्यंबलय् इन्द्रं खनाः धर्माकर जुजुया त्याग चित्त जिं नं स्वःवने माल धकाः ब्राम्हणया रुप कया जुजुया दानशालाय् मवसे छम्ह महाजनया छैय् भिक्षा काःवन । महाजनं ब्राम्हणयात भोजन दान यात तर व मकासे दान हे यायेगु खःसा जित आवश्यक जुयाच्चंगु मनूया न्हाय्पं निपा, म्ये निलांगु मालाच्वन धायेवं महाजनं मनूया ला पवंवइम्ह नं ब्राम्हण जुइला छु यायेत थ्व न्हाय्पं व म्ये धकाः न्यबले जि प्रज्ञापारमिताया शुन्यता ज्ञानया बाद विवाद याये फुम्ह धार्थ्येयाम्ह ब्राम्हण खः । जिं थ्व दान काःवयागु बिल धाःसा दान विउम्ह दान पारमितां पूर्ण जुइ धाःसां महाजनं आः जिके थ्व दान यायेगु समर्थ मदु धाल ।

थ्व खँ न्यना ब्राम्हणं थथे दान याये फुम्ह थ्व देशय् दु धाःगु न्यना जि वयागु खः धैगु खँ ल्हानाच्चंगु राजपुरुष छम्हेस्यां सिया जुजुयात सुचं थ्यंकल । धर्माकर जुजुं व ब्राम्हण म्हसीके माः धकाः दरबारय् सःति धकाः धया बिज्यायेवं ब्राम्हणयात राजपुरुषं दरबारय् ब्वना हल । दानशालाय् जुजुयात भिंतुसे विन्ति याना जि दान काःवयाम्ह विदेशी ब्राम्हण खः । जितः म्वानाच्चंम्ह मनूया न्हाय्पं निपा, म्ये निलांगू मालाच्चंगु दु व विउसा कयावने मेगु दान काःवयाम्ह मखु धाल ।

जुजुयानं धन, द्रव्य, वस्त्र, अन्न जक दान यानां छु याये थ्व शरीर नं दान याये दुसा मनया इच्छा पूवनी धकाः मती तया हे ब्राम्हण छत्त छु माल व बिइत जि तयार दु । जिगु मनं संकल्प याना तयागु थौं पुरे जुइन । संबोधि ज्ञान प्राप्त याकीम्ह ब्राम्हण जिगु न्ह्यःनेसं दुगु तःधंगु संयोग खः, भाग्य खः धकाः जुजुं शस्त्र न्ह्यःने तःगु खनाः राजपुरोहित, महारानी, मन्त्रीपिं सकलें आश्चर्य चाया ब्राम्हणयात चण्डाल ब्राम्हण निर्दयी जुया न्हाय्पं, म्ये नयेत पवंवइम्ह राक्षस ब्राम्हण धकाः ब्वःबिल ।

थ्व खँ न्यना जुजुं सकसितं थ्व ब्राम्हणया दोष मदु । जिगु

भाग्यं वःमह खः । थ्वयात सुनानं चित्तय् घाः याये मते । थःगु शरीर अनित्य भाःपाः दान काःवःमहेसित त्यागचित्तं दान बिया सन्तोष याये फुसा बोधिज्ञान लाना मोक्ष प्राप्त जुइ । थ्व ज्याय् सुनानं गने मते । मृत्युयात त्याके फुपिं सुं मद्दु । सकल प्राणीपित्तं छन्हु मृत्युया दुत वया ज्वंवइतिनि । उकिं थौं दान पारमितां पूर्णयाना बोधिज्ञान लायेत थ्व ब्राम्हणं धाःगु दान बिइ त्यना धकाः तृष्णाया भ्यातनालं मथीगु ज्ञानया उपदेश बिउगु थुइकाः महारानी मन्त्रीपिं सकस्यां जुजुयात प्रणाम याना बिन्ति यानाच्चन ।

छलपोलं सुनानं मयानिगु दान धर्म याना क्यना बिज्याये त्यन, स्वयाः छु यायेमाः याना बिज्याहुं धकाः सकस्यां वचन बिउगु न्यना जुजु लय्ताया थुगु धर्मया प्रभावं सकल सत्व प्राणिपित्तं हित सुख जुइगु ज्ञान उपदेश बिया बुद्धत्व प्राप्त जुइगु जिगु इच्छा पूवनेमा धकाः ध्यानं खंकाः ब्राम्हणया सःता धर्माकर जुजुं त्रिरत्नया नां कया शस्त्र ज्वना थःगु न्हाय्पं निपां लैं ध्यनेथें थःमहं ध्यनाः हानं थःगु म्ये पिकयाः ध्यना न्हाय्पं म्ये निपा ल्हातिं ब्राम्हणयात दान याना बिज्यात । अर्नलि आकासय् थस्वया न्हापा जुयावंपिं बुद्धपिं लुमंकाः बज्र समानं क्वातुगु संबोधिज्ञान लाना सम्यक संबुद्ध जुया बोधिज्ञान दान याना प्राणिपिं उद्धार याना वने फयेमा धकाः प्रार्थना याना बिज्यात ।

न्हाय्पं, म्ये दान याये धुंका जुजुया विरुपगु शरीर स्वये मफया महारानी मुर्छा जुल । गुलिं भ्वसुनाच्चन गुलिं ख्वयाच्चन । दान काःमह ब्राम्हण जुजुया त्यागचित्त खनाः आश्चर्य चायाः थुगु दानया पुण्यया प्रभाव त्रिलोकय् प्रख्यात जुइ । संबोधिज्ञान लाना मोक्ष प्राप्त जुइ धकाः आशिर्वाद बिया ब्राम्हण रुप त्वःताः जुजुयात इन्द्रया दर्शन बिया धन्यधन्य छलपोल धकाः प्रशंसा याना आः जि वनेत्यना, छलपोलया म्ये, न्हाय्पं बुया वयेमा धकाः आशिर्वाद बिइवं धर्माकर जुजुया न्हापाथें जाःगु म्ये न्हाय्पं

निपां दयावल । जुजु खुसि जुल । मुर्छा जूम्ह महारानी व
मन्त्रीपिं नापं अन च्वीपिं सकलें दनावया इन्द्रयात प्रणाम यात ।
अनं देवराज इन्द्र अन्तरध्यान जुया स्वर्गलोकय् थ्यंका सकसितं
न्हाय्पं निपा व म्ये क्यना बिज्यात । सकल देवतापिं लय्ताया
धर्माकर जुजुया देशय् मोति रत्न स्वांवा गाका हल ।

थुकथं जुजुया त्याग चितं दान याग पुण्यया प्रभावं फुक्क
देशय् महाकीर्ति प्रचार जुल । त्रिरत्नया भक्ति याना दानकार्य
मत्वःतुसे धर्मकर्म याना प्रजा प्रतिपाल यायां छन्हु जुजु सिनाः
स्वर्गया यामा भुवनया मालिक जुया देवपुत्रपिंसं माने याका
च्वन । लिपा महारानी नं सिनाः वहे जुजु नाप च्वंवन ।

थ्वहे धर्माकर जुजु थुगु कलियुगय् गन जन्म काल धकाः
छिपिं सकस्यां मतिइ च्वनी । जगत हित जुइगु बोधिज्ञान लाना
बुद्ध जूम्ह शाक्यमुनि हे धर्माकर जुजु खः धकाः सीकी धकाः
भगवान बुद्धं कना बिज्यागु न्यना सकस्यां भगवान बुद्धयात
ज्वजलपा नमस्कार याना थःथःगु थासय् लिहां वन ।

५. दुर्धननृपावदान

दुर्धन जुजुया बाखं

छगू इलय् भगवान् बुद्ध जेतवन बिहारय् बिज्याना च्वंगु इलय् अनाथ पिण्डक महाजनं न्ह्याबलें थें भिक्षु भिक्षुणीपितं भोजन दान बिया नके धुसेलि सपरिवार भगवान् बुद्धयात ज्वजलपा बित्ति याना भगवान् बुद्धया उपदेश न्यनेत थःथःगु थासय् च्वनाच्वन ।

थबले आनन्द भिक्षुं शरीरं कष्ट याना प्राणीपिनि उद्धार यायेत छलपोलं दान याना बिज्यानागु हानं मेगु खँ न्यनेदुसा सकसियां करुणा चित उत्पति जुइ धकाः अनाथपिण्डक महाजनं इच्छा याःगुलिं कना बिज्याहुँ धकाः बित्ति याना बिज्यासेलि भगवान् बुद्धं ध्यानं बिचाः याना बिज्याना कना बिज्यात ।

न्हापा उर्जय नगरय् चक्रवर्ती जुयावंगु कुलय् माया भूवनय् बास याना च्वंम्ह धर्माकर जुजु क्वहां वया पृथ्वी लोकय् जन्म काःवल । थ्वया मां लब्धावती महारानी व अबु लब्धभूप जुजु खः । थिमि काय् दुर्धन राजकुमार अबुम्ह मदुसेलि जुजु जुया सुचिरादेवी धइम्ह राजकन्या नाप इहिपा यात ।

थुगु देशय् च्वंपिं प्रजापिं आपालं पंचकाषाय् धयागु पापय् लाना देशय् अनावृष्टि जुया भिनिदँ तक वा मवयाः जमिन गनावना छुं हे बुया मवया नये त्वनेगु मदया हाहाकार जुया गुलिं अकालं, गुलिं रोग जुया सिनावन । थुकथं दुःख जुयाच्वंगु मदयेका जलवृष्टि जुइका सकसितं सुख बिइ धकाः धर्माकर जुजु

दुर्धन जुजु जुया उगु देशय् जन्म काःवःगु जुयाच्वन ।

थ्व दुर्धन जुजुया थः कलाः सुचिरादेवी पाखें दुपिं खुम्ह काय्पिं ल्याय्म्ह जुसेलि उगु देशया प्रजापिं पंचकाषाय् वेदनाय् लाःथें लाइ धकाः इमित बोध यायेत चतुव्रम्ह बिहार थुइका सीका च्वनेमाः । पंचकाषाय वेदनाय् लातकि सद्धर्म बोधिज्ञान लाये फइ मखु सद्धर्म बोधिज्ञान क्वात्तुक्क मज्जकं मोक्ष प्राप्त जुइ मखु धकाः जुजुं थः काय्पिंत कना बिज्यात । नापं भीगु देशय् भिनिदँ तक्क वा मवया मनूतय्त तसकं दुःख जुल छु याःसा इमित उद्धार यायेफइ छिमिसं देशय् चाःहिलाः स्वः हँ छेंय् जक च्वने मते धकाः धया बिज्याथें राजकुमारपिं खुम्ह खुगू थासय् चाहलाः स्वःवन ।

थबले राजकुमारपिसं गनं प्रजापिनि नये मखनाः सने मफया ग्वःतुलाच्वपिं, गनं ल्वापु जुयाच्वंगु, गनं काय्म्ह मांअबुपिंत, गनं मांअबु काय् म्थ्याय्पिंत मनकू धकाः, गनं कलाःयात, गनं भाःतयात, गनं दाजुं किजायात, गनं किजां दाजुयात मनकुसे द्यालाका तल धकाः ल्वापु जुयाच्वंगु खन ।

अथेहे गनं बुढाबुढिपिं थः मांअबुपिंत पुलुपुलु जक स्वकाः ल्याय्म्ह ल्यासेतय् नयाच्वपिं, गनं काय् म्थ्याय्पिं मचातय्त दाया ख्वयेकाः मनकुसे पितना मांअबुपिनि जक नयाच्वपिं, गनं जिमिगु छेंय् खुया यंका छुं हे नयेगु मन्त धकाः ख्वया हाला च्वपिं, दुःख पिडा जुयाच्वपिं राजकुमारपिसं स्वयाः छें वयाः जुजुयात कनाः थःपिनि नं दुःख तायाच्वन ।

काय्पिनिगु खँ न्यना देशय् प्रजापिंत रक्षा यायेगु नितिं वा वयेकेत जिं थ्व शरीर त्याग यायेमाःसां याये धकाः विचाः याना देशय् सकसितं नये त्वने गाकेत वा वयेके माल । भीगु देशय् च्वपिं प्रजापिनिगु पापं याना थथे दुःख जुल । उकिं प्रजापिसं धर्म साधना यायेमाल, पाप मयाये माल । सकस्यां धर्म याःसा वा वयाः पृथ्वी प्यानाः वस्तुत बुया वइ, सुक्खा जुयाच्वंगु पुखू, तुं

हिति, खुसि धःचा आदि फुक्कं थासय् लः दइ । उकिं आः थये सुंक च्वना मजिल, छें त्वःता पिहांवना चाःहुलाः धर्मया खँ उपदेश बियाः प्रजापित धर्म याकेमाल, अले जल वृष्टि जुइ धकाः धया बिज्यात ।

थ्व खँ न्यना खुम्ह राजकुमारपिसं भो महाजन ! थये जूसा जिपिं खुम्हं छें त्वःताः भिक्षु जुया प्रजापित उपदेश बिया धर्म याके, अले वा वया देशय् सकस्यां सुख जुइ धकाः धाःगु न्यनाः जुजुं कायपित भिक्षु जुइगु खःसा धात्थेंयाम्ह शीलवान, प्रज्ञावान जुइमाः, चीवर वस्त्र जक पुनां भिक्षु जुइमखु । संबोधि ज्ञान दुम्ह बोधिचर्या आचरणं सम्पन्नम्ह, शील समाधि प्रज्ञा म्हसीका दश अकुसल कर्म मयासें दश कुंसल कर्म याना ध्यान पूजा पाठ याना नित्य कर्म याइम्ह, त्रिरत्न गुण लुमंकाः धर्मोपदेश याना निस्वार्थी जुया त्यागिम्ह जूसा जक धात्थेंयाम्ह भिक्षु जुइ । छिपिं भिक्षु जुइ योग्य मज्जिन । दाजुं किजायात किजां दाजुयात माया मतिना याना छेंय् मिलेचले जुया च्वं । मांयात विचा याना प्रजापित न्याय याना च्वनेगु स्व । जि धन सम्पति परिवार त्वःता भिक्षु जुया प्रजापित ज्ञान बिया वा वइगु उपाय याना सकसितं आनन्द, सुख विइ धकाः जुजुं थः महारानीयात नं खँ न्यंकाः राज्ययागु भार फुक्कं त्वःता थः स्वया सःम्ह गुरुयाथाय् वना प्रवजित जुया चीवरं पुना भिक्षु जुया बिज्यात ।

दरबारय् राजकुमारपिं मध्ये थकालिम्ह जुजु जुया राज्य चले यात । क्वकालिपिं न्याम्हस्यां बरोबर ल्वापु याना च्वन । भिक्षु जुया वंम्ह बौम्ह इलय्ब्यलय् वया धर्मया खँ कना बोध याना भोजन याना लिहां बिज्याइगु जुयाच्वन । देशय् नं त्वाःत्वाल्य् भिक्षा कया धर्मोपदेश याना न्हि छयानाच्वन ।

तर देशय् वा मवया दुःख जुयाच्वंगु स्वये मफया सुथय् चाःहिउ बिज्याबलय् मनूत ल्वय् जुया सिनाच्वंगु, सीपिनि धोगिगइगु नवःगु ला गृद्ध इमा क्वःतय्सं त्वानात्वाना नयाच्वंगु

खन । गुलिस्यां लं फीगु मदया भ्वाथःगु लं फिना त्वानाच्चन ।
 बनय् पशुपक्षितय् नयेगु मदया ग्वग्वतुलाः मिखाय् ख्ववि
 वयेकाच्चन । गनं नयेगु छुं मदया चा नयाच्चन । गनं त्वनेगु लः
 मदया उखें थुखें ब्वाब्बां जुया लः मालाच्चन । पशुपक्षितय्
 आहार चूमलाना क्वैं जक जुइक गंसि जुयाच्चन ।

थुज्यापिं पशुत मुना व भिक्षु जूमह जुजुयात कय्कय् पुया
 वांवां न्याना नये पित्यात जिपिं सीन धकाः हालाः ख्वयाः लं
 पनातल । गुलि नये मखना सिना वने धुंकल । बनय् जक मखु
 पिने च्वंपिनि नं नये मखना लाक्को पाक्को प्रेत थें जुइ धुंकल ।

थुकथं बनय् च्वंपिं पशुपक्षित व मेपिं मनूतय्गु समस्या
 खनाः उम्ह भिक्षुया करुणा जाया मिखाय् ख्ववि वयेका जिं
 थिमित छु नकेगु ? थिपिं फुक्क अकालं सिना वनीगु जुल ।
 जितः अवश्य नं पाप लाइगु जुल । तर थथे पाप क्वबुइ म्वायेक
 थिपिं नं अकालं सी म्वायेक ज्या याये फत धाःसा जिगु तधंगु
 तप पूवनाः संबोधि ज्ञान सद्धर्म चर्या प्राप्त जुइ । थ्व जिं सितिं
 छ्वये मजिउ । सकलें प्राणीपिं छन्हु अवश्य सिइतिनि । उकिं
 थःगु शरीर त्याग याना परोपकार याये । सकल प्राणीपिंत रक्षा
 याना म्वाकेगु हे अहिंसा खः । थौं थन नये पित्यात धकाः हालाः
 ख्वयाः जितः ज्वना तल । जि छम्ह भिक्षु खः । जिके नयेगु छुं
 मदु । उकिं जिगु शरीरया ला हि नका हे सन्तोष याये त्यना ।
 संसारय् जन्म जुया धर्म साधना यायेत थाकूगु ज्या यायेमाः ।
 उकिं जि प्राणीपिनिगु कारणय् थःगु शरीर हे त्याग याये धकाः
 मतिइ तल ।

अले करुणा चित्त उत्पत्ति याना थः नापं च्वनाच्च्वंपिं
 पशुपक्षित लिउलिउ तया तजाःगु पर्वतया क्वय् ब्वनार्यका न्हापा
 छिपिं पापी जुया थौं बनय् पशु जुया दुःख भोग यायेमाल । जिं
 सम्यक संबोधि ज्ञान लायेगु नितिं थःगु ला हि छिमित नकेत्यना,
 हाले मते सुंक च्वं धकाः धया बिज्यात ।

अले पर्वतय् थहां वना प्यंगू दिशाय् स्वया बिन्ति याना देवतापिं साछि च्वना बिज्याहुं धकाः आह्वान यानाः थन वा वयेकेत जि पर्वतं क्वब्बांवना सी त्यना । जिं थ्व ज्या यायेत्यनागु शरीर दान याना पशुपंक्षीतयूत नकेत जक खः । अले थ्व देशय् जक मखु सकभनं वखत वखतय् वा वया देशय् च्वपिं सकल प्राणितय् नये त्वनेगु चूलाना सुख जुइ ।

थुलि धया आकासय् थस्वयाः थौं जिं सत्वप्राणीपिंत हित याना संबोधि ज्ञान लायेत काममार बिजय याना । गबले तक मोक्ष पद लाये फैमखु अबले तक स्वंगू लोकय् च्वपिं प्राणीपिंत हित याना बोधिज्ञान प्राप्त यायेत थःगु शरीर त्याग यायेगु उत्साह यानां च्वने, नये मखना सी त्यपिंत जिगु शरीरया ला हि क्वें बाकि दत्तले नका सन्तोष याये । न्ह्याबलें थथे याये फयेमा धकाः वीरम्ह दुर्धन राजर्षि भिक्षु प्रणिधान याना बिज्यात ।

थबले पृथ्वीलय् खुता प्रकारं कंप जुल । सकल देवतापिं आश्चर्य चाया च्वन । थबले हे व त्यागि भिक्षु अर्हतत्व प्राप्त जुया संबोधि प्रणिधान याना त्रिरत्न लुमंका पर्वतं तिन्ह्या क्वब्बां वना वय् चुइवं पर्वतया आकारं तःधिकः जुल । थुकथं व भिक्षु क्वब्बां वःगु खना वन्यजन्तु पशुपंक्षित अन थ्यंकः वल । अनं गांया मनूत नं व्वांवया स्वःवल । थुम्ह पर्वताकारं तःधिकःम्ह मनू खना सकलें त्वले जुया स्वयाच्वन ।

थबले व भिक्षु जि पर्वतं क्वब्बां वयागु कारण हे छिमित भोजन याकेत खः । उकिं सकस्यां छु छु नये मास्तिवः नया थःथःगु इच्छा तृप्तीया धका धया बिज्यात । तर अन वया च्वपिं पशुपंक्षीतयसं वान्याना नये मछाला भुले जुया जक स्वयाच्वन । थबले व भिक्षुं हानं जिगु शरीर वान्याना लाहि नया जिगु इच्छा पुरे यानाबिउ धकाः धाःगु न्यना पशुपंक्षीतयूसं वांवां न्याना लाहि सन्तुष्ट जुइक नयाः थःगु थासय् लिहां वन ।

तर व बोधिसत्व भिक्षुया शरीरय् घाः जूगु लायाः न्हापाया

स्वया तःधिकः जुया च्वनीगु । अले बोधिचित्त उत्पति जूगुलिं
 स्याःगु नं मचाः । थुकथं हे न्हिन्हिं पशुपंक्षीतय्सं लाहि नया
 च्वंसां पाः मजूगु खना फुककं आश्चर्य चाया च्वन । व त्यागि
 भिक्षुया नं गबलें तकक वा मवइ अबले तक जिगु शरीरया लाहि
 नकाः दान याना च्वने जि मसीमा धकाः न्हिन्हिं पशुपंक्षीतय्त
 लाहि नका च्वच्वं नीछन्हु पुला वंसेलि सहस्रभुज लोकेश्वरया
 शरीर थें छ्चं ल्हाःतुति यक्व खने दयावल ।

अले व त्यागि भिक्षुं प्राणीपिं सकसितं छिपिं नये मखना
 सिना वनी धकाः जिं लाहि दान याना च्वना । छिमिगु भाग्यं
 जिगु शरीर तःधिकः जुया छिमि नये खना छिपिं बल्लाना च्वन ।
 छिमिसं न्हापा यानावःगु पाप फुना कायवाक चित्त शुद्ध जुया
 पुण्य याना बोधिसत्व जुया धर्म याये फयेमा । हानं सकसितं
 हित सुख जुइगु धर्म उपदेश बिया बुद्धया धर्मय् च्वना मोक्ष
 फल लायेमा धकाः आसिका याना विज्यात ।

थ्व खँ न्यना ला हि नयाच्वं पिं पशुपंक्षीत सकलें लय्ताया
 यःयःगु प्वाः जायेक नया गुलिं अन हे च्वन गुलिं थःथःगु थासय्
 लिहां वन । ला हि नकूम्हेसिया शरीर न्हापा थें जुयाच्वन ।
 थवले हे आकासय् सुपाचं त्वपुया खिउँसे च्वना तसकं फय् वया
 पल्पसा त्वया नँ न्याना प्यन्हु तक वा वल । भिनिदँ तक वा
 मवयाः हाहाकार जुया दुःख जुयाच्वंगु मदया सकस्यां सुख जुल ।

थवले वनय् विज्याना च्वंम्ह भिक्षु बोधिसत्व सजीव जुया
 न्हापाथें जुया त्रिरत्न नां कया आकासय् थस्वया विन्ति याना
 न्हापा जुया विज्यापिं बुद्ध तथागतपित प्रणाम याना जलवृष्टि
 जुइगु आः जक मखु वखत वखतय् वा वया प्राणीपिनि आहार
 चूलाये माल । अले थुगु देशय् जक मखु विश्वय् सकभनं वा
 वया प्राणीपिं सुखी जुइमाल धकाः प्रणिधान यानाः वनय् छथाय्
 वनाः च्वन ।

वा वःगु दिना सुर्द्यः खने दस्येलि खुम्ह कायपिसं सीका

बौयाथाय् वया पालि भवपुया विन्ति याना - भो महात्यागी भिक्षु
रुप अबु छलपोल धन्य खः धकाः थथे स्तुति यात ।

छलपोलं पशुपंक्षीतय् थःगु शरीरया लाहि नका महादान
याना पापं अलग्ग जुया मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा चतुब्रम्ह
बिहार याना बिज्यात ।

छलपोलं संबोधि प्रणिधान याना बोधिचर्या याना त्रिरत्न
लुमंका जगत हित जुइगु धर्मय् च्वना पराक्रम क्यना बिज्यात ।

हानं सकल बुद्धिमानपिसं संबुद्धया गुण लुमंकाः बोधिसत्व
महासत्त्वपिसं सकस्यां कल्याण जुइगु भिंगु गुणया आसय् याइथें
छलपोलं नं याना बिज्यात ।

सकल सत्त्वपित हित याना काय् वाक चित्त शुद्ध यानाच्चपिं
बुद्धपुत्र जुयाच्चथें छपिसं नं याना क्यन ।

थुकथं तसकं त्यागी जुया थःगु शरीरया लाहि पशुपंक्षीतय्
नकाः दान याना बिज्याम्ह छःपित जिपिं खुम्ह कायपिनिगु प्रणाम
धकाः तुति भवपुल । बौम्ह नं मुसुमुसु न्हिला कायपित आशिर्वाद
बिया त्रिरत्न लुमंकाः एकचित्त याना जगत हितया लागि जिगु
शरीरया ला हि प्राणीपित तृप्त जुइक नकासां गनं घाःपाः मजुसे
न्हापा थें हे जुल । थ्व सुयागु प्रभाव खः वसपोलयात प्रणाम
धकाः प्रणिधान यासेलि हे बोधिसत्व भिक्षु छं मैत्री चित्तयाना
प्राणीपित करुणा तया सीत्यपित बोधिचित्तं थःगु लाहि नकाः
महादान याःगुलिं छंगु शरीर न्हापा थें जुल । छंगु मनोरथ
पूवनेमा धकाः आकाशवाणीया शब्दं न्यंका हल ।

थनलि थ्व राजार्षि महाभिक्षु थासंथासय् वना धर्मोपदेश
याना भिद्वःदं (१०,०००) तक भिक्षुया रुपय् म्वाना देशय्
प्रजापित सुख बिया छन्हु देहान्त जुया स्वर्ग भुवनय् आनन्दं
बास यानाच्चन ।

थुकथं भगवान् बुद्धं दुर्धन जुजुया खँ कना बिज्याना उपदेश
न्यना च्वपित थ्व दुर्धन जुजु मेम्ह मखु आः थुगु कलियुगय् जि

हे खः धकाः धया बिज्यात । थ्व खँ न्यना अन मुनाच्चपिं
 सकसिनं दुर्धन राजर्षि भिक्षु धन्य, भगवान बुद्ध धन्य धकाः
 प्रशंसा याना साधुकर बिया प्रणाम याना थःथःगु थासय् लिहां
 वन ।

६. प्रदीपप्रद्योतनृपावदान

प्रदीप प्रद्योत जुजुया बाखं

छन्तु न्हापाथें सकलें मुंका भगवान बुद्ध दथुइ विज्याना ध्यान याना विज्यानाचन । थवले सकस्यां धर्म चित्त उत्पत्ति जुया धर्मया खं न्यनेगु इच्छा याःगुलिं आनन्द भिक्षुं भगवान बुद्धयात सकस्यां धर्म उपदेश न्यनेगु इच्छा यानाचन कना विज्याहुं धकाः बिनित्ति यासेंलि मिखा कना विज्याना सकस्यां एकचित याना न्यं धकाः न्हापा जुयावंगु खं लुमंका प्रदीप प्रद्योत जुजुया खं कना विज्यात ।

न्हापा छगू इलय् वाराणसी देशय् दुष्टत आपाः जुया पाप कर्म जक याना जूगुलिं देशय् वा मवया हाहाकार जुया महादुःख जुल । मनूतय्त जक मखु पशुपंक्षीतय्त तकं दुःख जुल । थुवले उगु देशय् दीपप्रभ जुजुया महारानी दिव्यावतीया गर्भं प्रदीप कुमारया जन्म जुल । लिपा जुजु जुसेंलि प्रदीप प्रद्योत जुजु धायेका राज्य चले यानाचन । तसकं विद्वान्मह आपालं ज्ञान दुम्ह थ्व जुजुया थः कलाः सुप्रभादेवी नापं आनन्दं राज्य चले यानाचन ।

लिपा थुगु देशय् पाप कर्म आपाः जुया अनावृष्टि जुया प्रजातय्सं तसकं दुःख सिल । प्रजातय्सं धर्म म्हमसिया पाप कर्म याना जूगुलिं वा मवःगु खः धकाः सीका प्रजातय्त धर्म म्हसीका बिइ माःगु जुल धकाः जुजुं विचाः यात । अले प्रजातय्त ज्या, धन बिया धार्मिक उपदेश बिया धर्म याकल

सकलं मुंकाः भगवान् बुद्धं धर्म उपदेश
विया विज्यानाच्चंगु ।

धाःसा जलवृष्टि जुया प्राणीपिनि सुख जुइ धकाः जुजुं मन्त्री कर्मचारीपिं सःता खँ न्यंका प्रजातयूत सुचं बिया छथाय् तया दान बिइगु ज्या न्ह्याकाः उपदेश नं बिया बिज्यात ।

थन दान काःवःपितं बिइगु वस्तु फुक्क ठिक्क याना तयेधुन । जिं दान बियागु धनद्रव्य यंका शुद्ध जुया शील धर्मय् एकचित्त याना त्रिरत्नया गुण लुमंका थाकु मचासैं आः नं लिपा नं सुख जुइगु धर्म याना ज्या नं याना यंकल धाःसा छिमिसं इच्छा याःगु पुरे जुइ । अले दान काइपिसं नं त्रिरत्न म्हसीका नुगः मस्यासे भिंगु ज्याय् थःपिसं नं दान बिइ फयेकेमाः । थुलि सीका मनूतय्सं शरीर वचन व मनं याइगु भिंगू पाप त्वःता संबोधि ज्ञान म्हसीका शुद्धगु आचरण याना त्रिरत्न लुमंकाः च्वने फुसा वखतवखतय् जलवृष्टि जुया सकस्यां सुख जुइ । थुकथं दान बिइम्हेस्यां थें दान काइपिसं नं धर्म यायेमाः । अले भिंगु शुद्धगु धर्म ज्वना मभिंगु ज्या त्वःता छवल धाःसा बुद्ध सिद्धि प्राप्त जुया मनं इच्छा यानागु पूवना देशय् मंगल जुया प्राणीपिनि सदा सुख जुइ । थुकथं हे शुद्ध कर्म म्हसीका शुद्धगु शील आचरण धारण याना पापं मथीक दान धर्म पुण्य याना पूजा पाठ ध्यान याना भिंगु धर्मया ज्याखँ याना वन धाःसा प्यंगू दिशाय् नं कल्याण जुया विघ्न बाधा उपद्रव गबले मजुसे मनोरथ पुरे जुइ धकाः जुजुं दान बिइधुंका धर्मोपदेश बिया सकसितं भिंगु ज्या याकल ।

जुजुया थज्यागु उपदेश न्यना सकल प्रजापिनि मनय् सन्तोष जुया गुलिं श्रावकयान गुलिं प्रत्येकयान व गुलिं महायान मार्गय् च्वना कुसल कर्म याना बुद्धोपासक, उपासिका धायेका शीलवान जुया चतुर्व्रह्म बिहार मार्ग थुइका बोधिव्रत चर्या याना त्रिरत्न लुमंका दान धर्म यायेगुलिइ उत्साह जुइका सुखं दिन हनाच्वन । थुकथं प्रजातय्सं सुकर्म पुण्य याःगुया प्रभावं देशय् महामंगल जुया उपद्रव छुं हे मजुसैं प्यख्येरं जलवृष्टि जुया सकस्यां कल्याण जुल ।

थुकथं देशय् शान्ती जुसेलि वसन्त ऋतुया इलय् छन्हु जुजुं मन्त्री, सिपाहिंत मुंका बनय् चाःहिउ वन । चाःहिउहिउं बनय् सकलें आराम याना च्वंबले छम्ह मनूयात प्यम्ह डाकातय्सं म्हय् च्वंक लुते याना कया नं लं त्वकाः ल्हाः लिउने तया चिना कक्कु तिना हःगु जुजुं खना व मनूतय्त ज्वना हिं धकाः मन्त्री सिपाहिंतय्त धया बिज्यात ।

जुजुया खँ न्यना मन्त्री सिपाहिंत सकलें वना इमित ज्वना हया जुजुया न्हयःने तया भो महाराज प्यम्ह डाकातय्सं सोभाम्ह छम्ह मनूयात म्हय् दक्क कया नं लं त्वका चिना स्यायेत कक्कु तिना हया च्वपिं थिपिं प्यम्ह चण्डालतय्त चिना हया, थिपिं परया प्राण काइपिं खुं डाकातय्त स्यायेगु ला ? छु यायेगु धया बिज्याहुँ धकाः बित्ति यात । तर थुपिं डाकातय् उपरय् जुजुया करुणा वना थिमिसं स्याये धकाः जक हल तर व मनूयात स्याये मलाःनि उकिं थ्व खुँतय्सं काःगु फुक्कं लित बिइकाः आवंलि पाप कर्म याये मखु धकाः स्वक्कः सत्य वचन ल्हाका धर्मया ज्या याकेगु स्व । थिमित दाया कुना नका तयेगु स्वयां बुद्ध धर्म म्हसीगु भिक्षु यायेगु हे कल्याण जुइ धकाः छगू बार माफि बिया देशय् यँकि धकाः धयाबिज्यात ।

जुजुया थज्यागु खँ न्यना सिपाहिंत फुक्क आश्चर्य चाया भो महाराज, थथे चण्डाल जुया दुष्ट कर्म यानाच्वपिं दाखुंतय्त माफि बिइ मजिउ । दाया कुनातय्गु माफि बिउसां थमिगु सर्वस्व कया जुजुया धुकू बल्लाके माः । थिमित सजाय् मबिल धाःसा थज्यापिं आपाः दया देशय् उपद्रव जुइ धैगु मन्त्रीया खँ न्यना जुजुं दुष्टयात दुष्ट हे जुया सास्ति यायेगु स्वया दुष्टयात सज्जन यायेगु भिं जुइ नापं दुष्ट चण्डाल पिनिगु सर्वस्व कया जुजुया धुकू जायेकेगु सार मखु । प्राणीपिनिगु उपरय् क्षमा तयेगु हे उत्तमगु धर्म खः । दुष्टजनपिंत क्षमा बिइगु हे उपकार यायेगु खः । थज्यापिं दुष्टतय्त उपकार जुइगु ज्ञान बिइत क्षमा उत्पन्न

जुइकेमाः । क्षमाविना भिंगु धर्म दइ मखु । उकिं बोधिज्ञान
म्हसीगु सद्धर्म बुद्ध चर्याया दान याना शील आचरण याना
परप्राणीपिनि उद्धार यायेगु ज्याय् दुःख मतासें सह यायेमाः ।
उकिं दुष्ट जुयाच्चपिंत क्षमा याना बिइगु धर्म साधना याये त्यना
धकाः जुजुं धया बिज्यात ।

हानं दान शील क्षान्तिया प्रभाव क्यनेगु वीर्य पारमिता खःसा
वीर्यया प्रभाव क्यना ध्यानं खंका यंकेगु ध्यान पारमिता खः ।
ध्यान यायेबले चित्त स्थीर यायेगु समाधि खः । थज्यागु ज्ञान
लाना मोक्ष प्राप्त यायेगु प्रज्ञा ज्ञानं पूर्ण जूगु खः । थज्यागु सद्धर्म
बोधिज्ञानया प्रभाव क्यने फुम्हस्यां मारयात त्याका बुद्ध पद
प्राप्त याइ । अले करपिंत स्यायेगु स्वया थःके पिहां वःगु क्रोधं
शत्रु जुया मेपिंत नं थःत नं दुःख बिइ । उकिं क्रोध निं
न्हापालाक्क स्याना छवयेफत धाःसा नित्यगु धन रक्षा जुया
संसारया दुःखं तरे जुइ फइ । क्रोध त्वःता क्षमा याये फुम्हस्यां
सद्धर्म रत्न ज्वना सकल सत्त्वपिंत कल्याण याना सुख जुइगु ज्या
याइ । अले व मनू भिंगु गतिइ लाना बुद्धत्व प्राप्त याइ धैगु जुजुं
ज्ञानया खँ कंगु न्यना सकलें बोध जुया जुजुं गथे धाल अथेहे
यायेत तयार जुल । दाखुंतय्त नं बोध याना माफि बिया सत्य
धर्मय् तया अनं लिहां बिज्याना प्रजापिंत आनन्द जुइका दान
याना बिज्याना च्वन ।

छन्हु हानं जुजुया वन क्रिडा यायेगु इच्छा जुया सल गया
याकःचा बनय् चाःहिला च्वंबले छथाय् तःमागु सिमा क्वय्
तपस्या यानाच्चंम्ह महर्षि छम्ह खना न्ह्यःने वना प्रणाम याये
धुंका भो महर्षि छलपोल खना जिगु मन आनन्द जुल छलपोलं
धर्मया खँ कना बिज्याहुं धासेलि थन बनय् छाया वयागु ? छंगु
नां छु धकाः ऋषिं न्यन ।

जुजु नं थःगु नां प्रदीप प्रद्योत खः धया बिज्यासें थः
बोधिज्ञान सद्धर्म चर्याय् च्वना क्रोध त्वःता दान शील क्षान्ती

पारमिता पूर्ण याये धकाः च्वनाम्ह खः धकाः धया बिज्यात । थ्व खँ न्यना ऋषिं ताउत तक्क जुजुया ख्वाः स्वया जुजु छम्ह सद्धर्मय् च्वनाच्वम्ह महापुरुष खः धकाः सीका साधुवाद बिया छलपोल धन्य खः राज्यभार, गृहभार व्यवहारय् भुले मजुसे आनन्दं एकान्तय् ध्यान याःसा मोक्ष प्राप्त जुइ धकाः धया बिज्यात । अले थः नं छम्ह जुजु खःसां सत्गुरुया उपदेश पालन याना काय्यात राज्यभार, गृहभार व्यवहार लःल्हाना योगी जुया ध्यान याना मन आनन्द व शान्ती जुइका संसारया अनेक तृष्णां मथीक सत्गुणया स्वभावय् च्वना फलाहार याना समाधि योगयाना च्वनागु खँ कसे छलपोलया नं इच्छा दुसा राज्यभार गृहभार व्यवहार त्वःता बनय् च्वना प्रवज्या चर्याय् च्वना दुःखं मुक्त जुया आनन्दगु सुख प्राप्त याना बिज्याहुँ धकाः धया बिज्यात ।

थ्व खँ न्यना महर्षियात प्रणाम याना सल गया याकनं थःगु छेँय् थ्यंका कलाः, काय्पिं सपरिवारपिंत ज्ञानया खँ कना मन्त्रीपिंत नं चित्त बुझे याना न्याम्ह काय्पिंत उत्तिग्यंक सम्पति ब्वथला सकसिकेँ बिदा कया गृहत्याग याना व हे बनय् महर्षिया आश्रमय् थ्यंकः बिज्यात ।

बनय् थ्यंगु प्यन्हु दसेंलि भो महर्षि गुरु जिं राज्यभार गृहभार फुक्क त्याग याना वये धुन, जितः प्रवज्या संवरया ज्ञान व वृत बिया बिज्याहुँ धकाः शिष्यया रुपय् च्वना विन्ति याना बिज्यात । थज्यागु जुजुया श्रद्धा भक्ति व ज्ञान खना महर्षि लय्ताया विधिपूर्वक प्रवज्या अभिषेक चर्याया ज्ञान कना चुडाकर्म याना त्रिरत्नया शिक्षा बिया बिज्यात । अले काय् वाक् चित्त शुद्ध जुइका निर्मलगु आचारणय् च्वना चित्त स्थीर याना क्वात्तुक्क प्यतुना ध्यान याना बिज्यात । थुकथं हे एकाग्र चित्तं समाधिइ च्वना खुला दुबले यथाक्रमं (१) दिव्य चक्षु (२) दिव्य श्रोत - त्रिलोकय् हाःगु शब्द ताइगु (३) परिचित ज्ञान - मेपिनि

मतिइ च्वंगु खँ सीके फइगु (४) आत्म ज्ञान - आत्म गन दु
धैगु सीके फइगु (५) वियूत गमन - पंक्षी थें ब्वयावने फइगु
पंचभिज्ञ पद प्राप्त जुल ।

थनंलि उगु बनय् च्वं पिं ऋषि मुनिपिंत ज्ञान कनीम्ह गुरु
जुया बनजन्तुतय्गु भय् मदयेका नागराजा यक्षगणपिंत समेत
ज्ञान विया बोधिज्ञानया लँय् पलाः छिका सद्धर्म चर्या याका
बिज्यात ।

थ्व हे इलय् चन्द्रसार्थ बाह धइम्ह महाजन थः न्यासःम्ह
बंजात मुंका रत्नाकर थ्यंक वना व्यापार याना यक्व धन सम्पति
ज्वंका वःम्ह उगु बनय् बास याना कन्हे खुन्हु सुथय् दनावना
छगु खुसि तरे यायेत माभि सःता द्वंगाय् च्वनावन । साहु
बंजात व सामान तया न्यागः द्वंगाय् च्वनावन । द्वंगा न्ह्याका
दथुइ थ्यंबले अक्समातं तसकं ग्वःफय् वया द्वंगा फाता पुइत
थिक्क जुल । थबले माभितय्सं सकस्यां द्यः नां का धकाः धायेवं
सकस्यां द्यः नां कया मिखा कने मफया, भ्वसुया ख्वल ।

थथे ख्वया हाला हःगु ताया उम्ह महर्षि महाभिक्षुं सीका
आश्रमं दना थःगु ऋद्धिं आकासं ब्वयावना सकल ख्वयाच्वंपिंत
भरोसा विया हे साहु बंजापिं छिपिं ग्याये मते सकस्यां त्रिरत्नया
नां कया च्वं धकाः धया बिज्याना थःम्हं नं त्रिरत्नया नां काःपिंत
अकाल मृत्यु भय तरय् जुया याकनं ग्वःफय् दिना वनेमा धकाः
मतिइ तया त्रिरत्न लुमंका मन्त्र ब्वना आकासय् थस्वया ग्वःफय्
वःगु दिकाः थः छथाय् सिमाक्वय् च्वना बिज्यात । थुकथं द्वंगाय्
च्वना वःपिं सकलें छुं मजुइक खुसि छित ।

थुकथं ग्वःफय् वःगु दिकाः सकस्यां जीव रक्षा याना
बिज्याम्ह महर्षि महाभिक्षुयात सकलें सिमाक्वय् वना प्रणाम
याना भो महर्षि भिक्षु छःपिं सु खः ? छपिसं जिपिं फुक्कसित
रक्षा याना बिज्यात उकिं छपिंत जिमिसं पूजा याये धाःसां नं
वसपोलं मौन व्रत याना ध्यान याना बिज्याना च्वंगुलिं सकस्यां

वसपोलया पालि भवपुया छलपोल थौया दिनय् जक मखु सदां जिपिं सकस्यां भगवान खः, जिमित रक्षा याना बिज्याम्ह करुणाया खानी खः धकाः विन्ति यात । थ्व खँ न्यना महर्षि भिक्षु प्रसन्न जुया सकसिगु ख्वाः स्वया छिमित संसारया दुःखं मुक्त जुइगु सद्धर्म ज्ञान कने धकाः कना बिज्यात ।

संसारया दुःखं मुक्त जुइत परया उपरय् करुणा तया दुनुगलं निसें त्रिरत्नया शरणय् वना, दान याना, शीलय् च्वना, प्राणीपित हित यायेगु ज्याय् क्षमा धर्मय् च्वना, क्रोध अभिमान, अहंकार त्वःता मेपित दुःख कष्ट मबिउसें भिंगु ज्या यायेगु हे उत्तमगु धर्म खः । थज्यागु उत्तमगु ज्ञान कना बिज्याम्ह महर्षि भिक्षुया आज्ञा न्यना सकलें लय्ताया न्यासः व छम्ह व्यापारीतय्सं चीवर वस्त्र, भोजन आदि दान बिया प्रणाम याना जिपिं छैय् वंसा छलपोलयागु आज्ञा शिरय् तया सद्धर्म साधना यायेगु ज्या न्ह्याबलें याना च्वने धकाः धया बिदा कया सकलें लिहां वन ।

वँव बहनी जुसेलि छथाय् बासं च्वना, कन्हय् सुथ न्हापांन दना वना मेथाय् भासु लनाच्चंबलय् भयंकरपिं राक्षसत बथान तितिं न्हुया, धंवा खने दयेक वांखाया, ल्हाः ब्वब्व स्याना वःगु खना व्यापारीत सकलें ग्याना थःम्हथःम्हं ज्वना वयागु वस्तु त्वःता मेगु बनय् विस्युं वना द्यःया नां कया बिलाप यानाच्चन । थुकथं वन थ्वक्क ख्वया हालाहःगु शब्द ताया अनया बनदेवी सुन्दरीया रुप कया ख्वया हालाच्चंगु थासय् वया हे बन्जापिं छिपिं ग्याये मते एकचित्त याना छिमित रक्षा याइम्ह सत्गुरु लुमंकी धया बनदेवी थःगु थासय् बिज्यात ।

बनदेवीया खँ न्यना ख्वयाच्चंपिं सकसिनं सत्गुरु भिक्षु लुमंका भो सत्गुरु छलपोल लुमंका जिमिसं ध्यान यानाच्चना । म्हिगःम्हिगः ग्वःफसं कया मृत्यु जुइत्यपित म्वाका रक्षा याना बिज्याथें आःनं रक्षा यायेत बिज्याहुँ जिपिं राक्षसतय्गु आहारा जुइत उपाय फ्वना च्वना धकाः सकस्यां प्रार्थना यात ।

थ्व प्रार्थना न्यना महर्षि भिक्षु कृपातया करुणाचित्त उत्पत्ति याना पंक्षि समानं आकसं व्वया वया अन थ्यंका भो वन्जापिं, छिपिं ग्याये मते धैर्य याना च्वं हुकनं राक्षसत मुना छिमित स्याना ला हि नयेगु खँ ल्हानाच्वन । छिपि सकस्यां न्ह्यागु यानाच्वंसां त्रिरत्न लुमंका च्वं, जि राक्षसतय्सं मखंक छथाय् सिमाक्वय् च्वना वातवृष्टि धयागु योग ध्यानय् च्वना समाधि याये । तसकं वाफय् वयाः राक्षसत सकलें विस्युं वनी धया सिमाक्वय् च्वना योग ध्यान याना विज्यात ।

छुं ई लिपा हे अन आकासय् सुपाचं त्वपुया नँ न्याना तसकं वाफय् वल । न्हय्न्हु तक थथेहे जुल । व्यापारीतय्सं गुरुं आज्ञा जूथें त्रिरत्नया नां कया भक्ति यानाच्वन । राक्षसत गनगन च्वन अनअन तसकं वाफय् वःगुलिं राक्षसत उखेला थुखेला मदयेक विस्युं वन । च्यान्हु दसेलि वाफय् वःगु दिना सकस्यां याउंसे च्वन । अले योग याना विज्याम्ह गुरुयाथाय् वना छलपोलया कृपां व करुणां जिपिं रक्षा जुल । छलपोल जिपिं सकस्यां प्राणदाता भगवान खः, धकाः पालि भ्वपुया विन्ति यात ।

थबले चन्द्र सार्थपति महाजनं भिक्षुगुरुयात रत्न ध्वजा चढे यात । भिक्षुजुं नं सकसितं आशिर्वाद बिया विज्यात । थुकथं राक्षसतय्गु भय् मदयेका थःम्हं थःम्हं त्वःता थकागु थासय् वना सामान ज्वना लिहां वना छेंय् थ्यंकः वन । अनं लिपा व व्यापारीतय्सं वनय् जूगु खँ जहानपित कना गुरुया खँ न्यना सद्धर्म बोधिज्ञान साधना यायेगु ज्या याना त्रिरत्न भक्ति याना आनन्दं च्वनाच्वन ।

थुगु समाचार न्यना देशय् जुजु जुयाच्वंम्ह व मेपिं काय्पिं सकलें मुनाः सल गया थः अबुजु महाभिक्षु च्वनाच्वंगु वनय् थ्यंक वना पालि भ्वपुया भो पिता महाभिक्षुजु छलपोलयागु भिंगु समाचार न्यना सकलें कृतार्थ जुया जिपिं नं गृहजाल त्वःता भिक्षु जुया छलपोलया लिउलिउ वया बोधिज्ञान साधन याना

सद्धर्म चर्याय् च्वना मोक्ष प्राप्त यायेत जिमित नं प्रवज्या व्रत याका भिक्षु याना बिज्याहुँ धकाः बिन्ति यात ।

कार्पिनिगु थज्यागु खँ न्यना छिपिं धन्य खः छिमित न्हापा हे भिक्षु जुइत माःगु ज्ञान कनातये धुन हानं गृहत्याग यायेत मां कलापिंके बिदा कायेमाः । अबु नं कार्पिं नं भिक्षु जुइमाः धयागु मद्दु । छैय् च्वना मनय् भिक्षु भाव हया दान शील क्षान्ती वीर्य ध्यान प्रज्ञा थ्व षट्पारमिताया ज्या याना सद्धर्म बोधिज्ञान साधना याना कर्पिनि उपकार याना च्वंसा बुद्धत्व पद प्राप्त जुया मोक्ष प्राप्त जुइ धकाः कार्पिंत बोध याना बिज्यात ।

अले रत्नाकर थ्यंक वना कयाहःगु अमुल्यगु रत्न ध्वजा चन्द्रसार्थपति महाजनं जित दान बिउगु छिमित बिया छवयेत्यना व ज्वनावनाः दरबारया कःसिइ स्वानाति । बराबर रत्न वृष्टि जुया देशय् सकल प्रजापिनि महामंङ्गल जुया सुख जुइ । रत्न ध्वजा लःल्हाना बिउगु कयाः अबुयात चीवर भोजन दान याना प्रणाम याना लिहां वना दरबारया कःसिइ रत्नया ध्वाँय् स्वाना पूजादि याका प्रजा पालन यानाच्वन ।

हानं छन्हु गुरु लुमंका चन्द्रसार्थपति महाजन सल गया वनय् थ्यंकवना गुरुयात मालाच्वन । थबले राक्षस छम्ह वया कक्कु ज्वना बँय् ग्वतुइका स्यायेत ठिक्क यायेवं व महाजनं त्रिरत्न लुमंका जि गुरुया शरण वयाम्हेसित राक्षसं स्याइन भो गुरु, जितः शरण बिया बिज्याहुँ धकाः मती तया च्वंवले अन्तरध्यानी गुरुं सिया आसनं दना वया सिमाहः छहः च्याका राक्षसं खंक बँय् तया बिइवं राक्षसया शरीर दाह जुया भिक्षुयाथाय् वया जि च्वने हे मफयेक दाह जुया सिइन क्षमा याना बिज्याहुँ । मसिसें थ्व महाजनयात सास्ति याये धुन आः याये मखुत धकाः भिक्षुया पालि भवपुया बिन्ति यात ।

राक्षसया खँ न्यना महर्षि भिक्षुं हे अहंकारी राक्षस, छन्त जिं छुं मयाना छंगु शरीर पापं दाह जुल । थ्वैत जक मखु आवलि

सुयातं हे स्याये मखु धकाः सत्यवाचा या मखुसा छ सीसां नं
जित पाप लाइ मखु सुनां मखुगु याइ वैत पापं दुःख जुइ । छं
न्हापा परयात आपालं दुःख बिया वःगुलिं नरक भोग याना नं
मगाना थज्यागु बनय् राक्षस जुया भोग याये माल । आ हानं
थ्वैत स्याना नये त्यन छ हानं द्वलंद्वःक्वः नर्क भोग याना नं
मगाना फा जुया द्वःछिगु जन्म तक भोगयाये माली । उकिं छं नं
सुख भोग यायेगु मन दुसा सद्धर्म म्हसीकेगु बोधिज्ञानय् च्वना
प्राणी स्यायेगु कर्म त्वःति धकाः धया बिज्यात ।

थुकथं महाभिक्षुं कंगु अमृत वचन न्यना राक्षसया मन जक
मखु शरीर नं शीतल जुया ज्ञान थुइका आवलि प्राणी स्यायेगु
पापया ज्या याये मखु धकाः सत्य वाचा ल्हाना बुद्ध धर्म संघया
शरणय् वना गुरुयात प्रणाम याना छलपोल थन बनय् बिज्याना
च्वत्तले गुरुयाके शील कायेगु जुल धकाः बिदा कया वन ।

थुकथं चन्द्रसार्थपति महाजन खुसी जुया गुरुं ज्ञान कंगु
न्यना छँ वने मास्ती मवया जितः प्रवज्या भिक्षु याना बिज्याहुं
धकाः बिन्ति याना थःम्हं ज्वना वयागु वस्तु दान याना अन हे
गुरु नापं बास यानाच्वन । कन्हय् खुन्हु थः कलाः लसिं व मेमेपिं
राक्षस पासापिं मुंका व राक्षसं गुरुयाके शील कया धर्मया खँ
न्यना लिहां वन । थज्यागु फुक्कं ज्याखँ स्वयाच्वंम्ह बनदेवीं नं
यक्षगणपिं मुंका कन्हय् सुथय् महर्षि गुरुयाथाय् वया शील कया
धर्मया खँ न्यना वन ।

वयां कन्हय् खुन्हु सुथय् उगु बनया पिने गामय् च्वंपिसं
बनय् शीलवानम्ह महाभिक्षु च्वना च्वंगु दु धकाः सीका सकलें
वया शील कया धर्म म्हसीका वन । थ्वयां कन्हय्खुन्हु व्यापारीत
सकलें मुना अन वया शील कया गुरुं कना बिज्यागु धर्मया खँ
न्यना दान याना वन । थ्व हे समाचार देशवासी प्रजापिसं सिया
उगु थासय् वया भिक्षुयात दर्शन याःवल ।

अथेहे उगु देशया जुजु महारानी, राजकुमार, मन्त्रीपिं सकलें

वया शील कया धर्मोपदेश न्यना चीवर, भोजनं दान याये धुंका उगु थासय् बिहार दयेकेगु क्वःछिना लिहां वन । लिपा सकसिंगु ग्वाहालिं बिहार दयेका महाभिक्षुयात दान याये धुंसेलि न्हिन्हि धर्मोपदेश ब्याख्या यायेगु भिंगु ज्या सुरु जुल । थुकथं हे न्हि छ्याछ्यां आपालं वर्ष दसेलि छन्हु महाभिक्षु योग समाधिइ च्वना परलोक जुल । वसपोलया शिष्यपिसं महाभिक्षुया शरीर दाह याना नौ जूगु खुसिइ चुइका बाकि दुगु अस्तिधातु गर्भय् तया चैत्य निर्माण याना अन च्वापिं सकसिनं पूजापाठ यायेगु यात ।

थुकथं प्रदीप प्रद्योत जुजुं सद्धर्म बोधिज्ञान स्वयं म्हसीका मेपिंत क्षमा यायेगु शान्ति धर्म प्रकाश याना तंपिमकासे करपिंत करुणा तया उपकार यायेगुलिइ महागुरु भिक्षु तकं जुया वंगुया पुण्यया प्रभावं थौं मारयात त्याका तथागत पद प्राप्त याना मुनिन्द्र गौतम बुद्ध धायेका च्वनाम्ह जि हे खः धकाः सीकि धकाः आनन्द भिक्षु नापं उपस्थित सकसितं भगवान बुद्धं कना बिज्यात । थज्यागु बुद्धया धर्मोपदेश न्यना च्वापिं सकस्यां धन्य धन्य प्रदीप प्रद्योत जुजु महाभिक्षु धकाः प्रशंसा याना भगवान बुद्धया पालि भवपुया सकलें थःथःगु थासय् वन ।

७. अम्बरनृपावदान

अम्बर जुजुया बाखं

हानं न्हापाथें छन्हु भगवान बुद्धयात धर्मासनय् बिज्याका सकसिनं पालि भवपुया धर्मोपदेश न्यने धकाः पुलिं चुया ल्हाः विन्ति याना च्वंवलय् आनन्द भिक्षुं भगवान बुद्धयात सकस्यां धर्मया खँ न्यनेगु इच्छा याना च्वन कना बिज्याहुँ धकाः विन्ति यात । अले भगवान बुद्धं सकस्यां मन तया न्यँ धकाः स्वर्ग लोकय् बिज्याम्ह प्रदीप प्रद्योत राजर्षि भिक्षु जगत हित यायेत पृथ्वीस बिज्यागु खँ कना बिज्यात ।

स्वर्ग लोकय् जक गुलि च्वने जगत संसारया हित यायेत जन्म काःवने माल धकाः प्रदीप प्रद्योत जुजुं ध्यानं स्वया जम्बु दिपय् वडर नगरय् चक्रवर्तिया कूल क्षेत्री जातिया जम्बर जुजुया कलाः दीप्तादेवी महारानीया गर्भय् च्वना जन्म कया अम्बर राजकुमार धायेका च्वना बिज्यात । अम्बर राजकुमार गुरुपिंथाय् वना शास्त्र विद्यां पूर्ण जुइकाः कुल धर्म जातिइ समानम्ह प्रियंवदादेवी धैम्ह मिसा नाप इहिपा यानाबिल । लिपा अम्बर महाराजा धायेका प्रजापित पालन पोषण याना आनन्दं बास याना च्वन ।

थुम्ह अम्बर जुजुं थःगु देशय् फुक्क थासय् विद्वानपिंसं धर्मोपदेश याका प्राणी हिंसा आदि अकुशल कर्म त्वःतका सकल प्राणीपित नं धर्म याका च्वन । थुलि जक मखु खँ डाँका मभिपिं मदयेकेत फुक्कसित ज्या बिया बोधिज्ञान अध्ययन यायेगु

सकलें मुंका: भगवान बुद्धं धर्म उपदेश
विया बिज्यानाच्चंगु ।

थाय्थासय् केन्द्र तया गुरुपिसं शिक्षा बिउगुलिं देशय् मभिपिं
मदया सकस्यां मन आनन्द जुइका च्वन । थुकथं देशय् खँ डाँका
मदया प्राणी हिंसा मयायेगु काम मिथ्याचरीपिं मदया मखुगु
म्वाःमदुगु आदि खँ ल्हाइपिं मदया अय्लाखं कायेयःगु पदार्थ
सेवन याइपिं मदया सकलें शीलय् च्वना देशय् बरोबर धर्म
उत्सव याःगु खनाः आः देशय् छुं उपद्रव जुइ मखुत धकाः
अम्बर जुजु खुसि जुया दान शाला दयेका दच्छितक दान
काःवइपित दान बिइ धकाः मतिइ तल ।

अले जुजुं महारानी मन्त्रीपिं नापं सल्लाह साहुति याना दान
यायेगु वस्तु थिक्क याना जुजुया दानशालाय् दान काःवाः धकाः
प्रजापित सुचं बिया दान बिइगु ज्या शुरु यात । दान काःवःपिं
सकसितं जुजुं धाःधाःगु दान बिया सन्तोष याना बिज्यात ।
थुकथं दान बिउगु खुला पुला वसेलि सकभनं प्रचार जुया
सकसिनं धन्य महाराजा धकाः जुजुया प्रशंसा यात ।

थुकथं दान याना च्वंच्वं छन्हु सुनानं काःवल धाःसा जिगु
शरीरया लाहि कलाः, काय्, म्थ्याय् समेत दान यायेगुलिइ जि
लिचिले मखु धकाः मनय् खँल्हाका च्वन । थ्व खँ स्वर्ग लोकया
इन्द्र व मेमेपिं देवपुत्रपिसं सिया थीथी बाजं थाना धन्य अम्बर
महारजा धकाः प्रशंसा याना छःपिं थनिनिसें त्यागी सर्वन्दद
बोधिसत्व राजर्षि जुल धकाः धर्म ध्वनि धयागु शब्द न्यँका
स्वांवा गाका हल ।

थ्व खना उगु देशया जुजु प्रजापिं सकलें लय्ताया आकासय्
थस्वया प्रणाम यात । थथे मंगल जुया प्यन्हु दुखुन्हु तिर्थिकपिनि
मालिक छम्ह ब्राम्हणं दान विघ्न यायेगु मतिइ तया दान काःवल
। दान शालाय् थ्यंका व ब्राम्हण मुसुमसु न्हिलाः जुजुयात प्रणाम
याना छखे दनाच्वंगु खना जुजुं सःता छ सु ? छ ब्राम्हण थें च्वं
खःला धकाः न्यंबले निर्दयि अहंकारी अभिमानी ब्राम्हणं भो
महाराज छलपोलं दान काःवःपिसं इच्छा याःगु तक दान बिया

बिज्याइ धा:गु न्यना: जित: नं इच्छा जूगु बिया बिज्याइला धका:
थन दान का:वयागु ख:, बिया बिमज्यात धा:सा जि लिहां वने
धका: धाल ।

थथे धा:गु न्यना: जुजु जिके दुगु जिं बिइ फुगु ख:सा जिं
दान याये छन्त छु माल धा धका: धयाबिज्यात । जुजुं बिइफुगु
जूसा बिइ धा:गु न्यना व ब्राम्हणं जिं ज्योतिरस धैगु रत्न दान
का: वया, दुसा बिया बिज्याहुं मदुसा छपिनि कला:, काय,
म्ट्याय् थ्व स्वतायात नं ज्योतिरस धाइ । छलपोल त्यागि
बोधिसत्व ख:सा थ्व स्वता दान फवने मखुसा जि लिहां वने
जित: मेगु छुं म्वा: धका: धाल ।

थ्व ब्राम्हणया खँ न्यना जुजु न्हिला थ:गु मन शान्त जुइका
थ: कला: काय् म्ट्याय्पिंत स:ता थ्व दान का:व:महेस्यां धा:गु
छिमिसं न्यना हे च्वंगु दु जुइ, जिं दान यायेगु इच्छा जुल
छिमिसं जिगु इच्छायात विघ्न मयासे पुरे यायेगु इच्छा ति धका:
धाल । हानं थ्व ब्राम्हणयात थ: बौ थें व्यवहार याना काय्
म्ट्याय् निमहेसित बांलाक बिचा: याना आनन्दं च्वं धका:
कला:यात बोध यात । अथेहे काय् म्ट्याय्पिंत नं छिपिं थन छैय्
थें हे मांयात बिचा: याना थ्व ब्राम्हणयात आजुयात थें सेवा
याना आनन्दं च्वं धका: धाल ।

अले जुजु दान का:व:मह ब्राम्हणयात स:ता हे ब्राम्हणजु
ज्योतिरस धैगु नागपुरय् जक दइ । नागपुरय् थ्यंक वंसां नागं
बिइला मबिइला । हानं नागपुरय् थ्यंक वना वयेबलय् बिस्तार
जुइ । अले ज्योतिरस धैगु कला:, काय्, म्ट्याय् स्वमह नं ख:
धागुलिं जिके दुगु स्वता रस जिं याकनं बियाछ्वये । जिं दान
यानाम्ह कला:यात म्ट्याय् भा:पा: जि काय् म्ट्याय्पिंत छय्पिं
भा:पा: प्रतिपालन या । थ्व मिसा प्रतिव्रता धर्मय् च्वनाच्चमह ख:
। वं तंम्वयेका सरा: बिलकि छं दु:ख सीमाली धका: धया दान
बिइत थिक यात ।

जुजुया थ्व खँ न्यना महारानी न्ह्यःने वना विन्ति याना छुं धाये मफया क्वछुना हिक्कहिक वयेका मिखां ख्ववि स्वःस्वः वयेका काय् म्ह्याय् निम्ह जवखवं ल्हाः ज्वना च्वन । काय् म्ह्याय्पिनि नं थःपिंत दान बिया छ्वइन धकाः सीका मांयागु ल्हाः क्वात्तुक्क ज्वना अबुया खाः स्वयाच्चन । अन च्वीपिं मेपिं फुक्कस्यां नुगः मछिंकाः मिखाय् ख्ववि वयेका च्वन ।

थुवले मुख्यम्ह मन्त्री जुजुया न्ह्यःने वया भो महाराज हथाय् चाया बिज्याये मते, छम्ह ब्राम्हणं दान काःवयेवं हे वं धाःगु बिइमाःगु मदु । महारानी छम्ह थन माःगु तक्क ज्या खँ मिलेयाना च्वम्ह छलपोलया इहिपाः यानातःम्ह मिसा खः । हानं शील स्वभाव दुपिं छःपिनि शरीरया कुचा काय् म्ह्याय् निम्हेसितं गथे त्याग याये त्यना ? थुपिं स्वम्हं सत्य धर्मया लिउलिउ जुया कलाः काय् म्ह्याय् व सकल प्रजापिंत रक्षा याना प्रतिपाल यायेगु छःपिनिगु कर्तव्य खः । कलाः, काय् म्ह्याय् दान यायेगु योग्य मजू, बरु मेमेगु इच्छा जूगु न्ह्यागु वस्तु दान याना बिज्याहुं । छम्ह दान काःवःम्हेसिगु कारणं अनर्थ जुइगु तालं सकल प्रजापिनि मनयात शोकयागु मिइ दाह जुया अशान्ती जुइगु ज्या याना बिज्याये मते धकाः विन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना जुजुं भो मन्त्रीपिं छिमिसं धाःगु खँ सत्य खः तर भी सत्व प्राणीपिं बूसां याकःचा सीसां याकःचा हे सिनावनी । भीगु ल्युल्यु सुं वइमखु । न्ह्याक्व हे वल्लाम्ह जूसां मृत्युं भीत क्वथली अले दीपय् यंका उना नौ याना खुसिइ चुइके छ्वइ । अबले भीत सुनानं रक्षा याइमखु । धर्म जक भीत रक्षा याइ । उकिं दश पारमिता पुरे यायेगु निंतिं थ्व ब्राम्हणं धाःगु दान बियाछ्वये त्यना उकिं थौं जिं दान यायेत्यनागुलिइ सुनानं विघ्न याये मते जिं थ्व ज्या सम्यक सम्बोधि ज्ञान प्राप्त याना सकसितं कल्याण यायेगु उदेश्यं जक याये त्यनागु खः धकाः सकसितं बोध याना बिज्यात ।

अनच्चपिं सकस्यां धन्य धन्य धकाः जुजुया प्रशंसा याना थ्व
 जुजु साधारण मनू मखु धकाः सीका सकलें सुंक च्वनाच्वन ।
 थुकथं सकसितं बोध यायेधुंका अम्बर जुजुं थः कलाः
 प्रियंवदादेवी महारानी, काय् बरदकुमार, म्थ्याय् बरदाकुमारीया
 ल्हाः ज्वना दान काःवःम्ह ब्राम्हणयात लःल्हाना बिया बिज्यात ।
 नापं लुं, वहः, रत्न, दक्षिणा आदि दान याना थिमिसं मचाबुद्धि
 पिकया दुःख बिउसा स्वम्हेसितं सद्धर्म धैगु उत्तमगु ज्ञान धकाः
 सीका बुद्ध धर्मया चर्या थःम्हं नं याना थिमित नं याका वांलाक
 प्रतिपालन याना च्वं । थिमिसं छुं अपराध याःसा कृपा तथा क्षमा
 याना बिउ धकाः धया बिज्यासे छं धाःगु दान याये धुन ज्वना
 छैय् हुं धकाः धया बिज्यात ।

थबले महारानी थः काय् म्थ्याय् निम्हं ज्वना भो स्वामि
 छलपोलया इच्छा पूवनेमा जिपिं ब्राम्हण नापं वनेगु जुल धया
 सकसिके बिदा कया वन । काय् म्थ्याय् निम्हस्यां बौया पालि
 भवपुया ख्वख्वं यो बा ! जिपिं नं मां नापं वनेत्यना छलपोलया
 भिं जुइमा धकाः त्रिरत्नया नां कया विशब्दं खल । मेपिनं धैर्य
 याये मफया सकलें खल । जुजुं नं विरह याना त्रिरत्न लुमंका
 ख्ववि वयेकल ।

ब्राम्हणं दान बिउपिं स्वम्हं लिउलिउ तथा थःगु थासय् लिहां
 वन । सकल प्रजापिसं नुगः मछिंका जुजु महारानीपिंत प्रणाम
 यात । व ब्राम्हणयात सकस्यां धिक्कार यात ।

ब्राम्हण छैय् थ्यंका तिर्थिक धर्मय् च्वनेला मच्चनेला धकाः
 मनय् चिन्तना यानाच्वन । महारानी, राजकुमार, राजकुमारीपिं
 बोधिचर्या व्रतय् च्वना अखण्ड त्रिरत्न सेवा यानाच्वंगु खना मन
 आनन्द जुइका जुजुया आज्ञा नं लुमंका ब्राम्हण नं सद्धर्मय् च्वना
 त्रिरत्नया भक्ति याना च्वन । उखे दरवारय् जुजुया त्रिरत्न सेवा
 याना दान यायेगु ज्या मत्वःतुसे दान काःवःपिंत दान बिया हे
 च्वन ।

छन्हु मारसेन धैम्ह ज्योतिरस मनूया रुपकया दान काःवल ।
 जुजुया न्त्यःने वना जुजुयात आशिर्वाद बिया छःपिंसं सुना छु
 दान काःवल व हे बिइगु धाःगु न्यना जि नं दान काःवया ।
 फुक्क वस्तु अनित्य भाःपाः दान याना च्वनागु खःसा छःपिंसं
 भोग याना च्वनागु राज्य जितः बिइफुसा छःपिनि इच्छा पूवनी
 मखुसा छःपिनि ज्या निस्फल जुइ धकाः धाल ।

थ्व खँ न्यना जुजु खुसी जुया ब्राम्हणं धाःगु बिइत तयार
 जुल । तर मन्त्रीपिं सकलें मुना भो महाराज छःपिंसं राज्य दान
 याना राज्यया भार सुना क्वबुइगु ? राज्य दान याये ठिक मजू
 धकाः गन । थ्व खँ न्यना दान काःवःम्ह ब्राम्हणं भो महाराज
 दान मबिइगु जुल धाःसा जि लिहां वने जितः मेगु छुं म्वाः धकाः
 धाल ।

तर जुजु सकसितं बोधिज्ञानया खँ न्यंका बोध याना थःगु
 भाग्यं चूलाःवःम्ह ब्राम्हणयात लित मछ्वसे राज्य दान यायेगु
 निर्णय याना - भो ब्राम्हण थ्व राज्यय् च्वना धर्मया आचारण
 याना जुजु जुया थिपिं मन्त्रीगण व मेमेपिं प्रजापिं सकसितं
 न्यायपूर्वक विवेक बिचार तया प्रतिपाल याना थःम्हं नं दान
 याना प्राणीपित उद्धार यायेगु स्व धकाः धयाबिज्यात । अथेहे
 मन्त्रीपिं प्रजापित नं थ्व ब्राम्हण जुजुयात अबु भाःपाः विचाः
 याना मान मर्यादा तया बोधिचर्या व्रत धर्मय् च्वना त्रिरत्न सेवा
 याना देश प्रजा रक्षा याना वांलाक राज्य चले यायेगु स्व धकाः
 धया बिज्यात ।

थुकथं सकसितं भिंगु खँ न्यंकाः अम्बर जुजुं दान काःवःम्ह
 ज्योतिरस ब्राम्हणयात सिंहासनय् तया विधिपूर्वक राज मुकुटं
 पुइकाः राज्यभार दान याना बिज्यात । राज्य दान याये धुंका
 संसार धैगु अनित्य भाःपाः सम्यक संबोधि ज्ञान प्राप्त यायेत
 एकान्तय् च्वना त्रिरत्न लुमंका ध्यान याना च्वनेगु थाय् माःवने
 धकाः सकसिकें बिदा कया प्याहां बिज्यात । अले वनय् वना

छमा सिमाया क्वय् प्यतुना त्रिरत्त नां कया ध्यान याना विज्यात । उखे दरबारय् जुजुं आज्ञा विया थक्खें सद्धर्म ज्ञानया न्याय नीति ज्वना सकस्यां बालक ज्या यानाच्वन ।

वनय् वया फलाहार याना ध्यान याना विज्यागु खुला पुला वसेलि मार कर्मया थासं वःम्ह रोचा धयाम्ह ब्राम्हण छम्ह ध्यान याना च्वंगु थासय् वया जय जुइमा धकाः आशिर्वाद बिइवं योगी रुप अम्बर जुजुं मिखा कना स्वया छ सु ? छ गन वनेत वयागु धकाः न्यना विज्यात ।

थबले व मनूखं जि रोचा धैम्ह ब्राम्हण खः । सकस्यां छलपोल तसकं त्यागीम्ह जुजु धकाः प्रशंसा याःगु भिंगु कीर्ति न्यना जि थन वया । जि मनूया तुति दुया यज्ञ होम यायेमाःगु ज्या दुगुलिं छलपोलं अवश्य नं पूवका विज्याइ धकाः जि थन वयागु खः धासेलि योगी रुप अम्बर जुजु तसकं खुसी जुया भो ब्राम्हण प्राणीपनिगु लाहि कया यज्ञ होम यायेगु ज्या सम्यक संबुद्धिपनिगु मखु । थ्व ज्या याना छत्त मोक्ष नं प्राप्त जुइ मखु अय्सां छत्त मदयेक मगाःगु खःसा जिं बिइ त्यना । तुति निपा दान यायेत जिके छुं शस्त्र मदु छुं हे ध्यना यंकेगु जूसां यंकि धकाः तुति निपां तप्यंका बिल ।

तर व ब्राम्हणं तुति ध्यनेगु जिगु ज्या मखु, बरु ध्यनेगु शस्त्र ज्वना वयागु दु धकाः पिकया बिल । योगी जुजुं शस्त्र कया स्वक्वः त्रिरत्तया नां कया थःगु निपा तुति ध्यनेत ठिक्क याःगु खना अनया वन देवता ख्वया न्ह्यःने वया तुति ध्यने मते धकाः गंवल । थुकथं गंवःम्ह वन देवतायात योगी अम्बर जुजुं छःपिं ग्याना विज्याये मते जि सम्यक संबुद्ध पद लायेया नितिं थःगु तुति थःम्हं ध्यना दान यायेगु उत्साह यानागु खः । जिं मेपिं सुयां तुति ध्यने त्यनागु मखु । उकिं थ्व ज्याय् बिघ्न याये मते बरु प्रसन्न चितं लय्ताया दान यायेगु स्वया विज्याहुं धकाः धया विज्यासेलि सन्तोष जुया थःगु थासय् लिहां वन ।

अले योगी अम्बर जुजु तसकं खुसि जुया थःम्हं शस्त्र ज्वना तुति निपां ध्यना तसकं श्रद्धा तया रोचा ब्राम्हणयात दान याना त्रिरत्न शरण धकाः संबोधि प्रणिधान याना जगत हितया नितिं ध्यान याना च्वन । दान काःवःम्ह रोचा ब्राम्हण छैय् थ्यंका दान बियाहःगु तुति निपा न्ह्यःने तया ताउत तक स्वया थःथम्हं भुले जुयाच्वन ।

योगी अम्बर जुजुं तुति निपा दान यात धयागु खँ न्यना हानं जातन्ध पुत्र धैम्ह मार वया तुति मदयेका ध्यान याना च्वंम्ह अम्बर जुजुया थासय् थ्यंकाः आशिर्वाद बिया भो योगी महाराज, छलपोलया कीर्ति सकभनं प्रचार जुयाच्वन । छपिसं सुनां छु धाल वयात उगु दान बिया बिज्याइगु धैगु प्रचार जुया च्वंगुलिं जितः मालाच्वंगु वस्तु दान काःवया । जितः यज्ञय् दुइत मिखा निगः मालाच्वन छपिसं बिया बिज्याइ धकाः दान काःवया धायेवं योगी जुजु लय्तायाः हे ब्राम्हण, जिं भिंगु ज्यायात लय्ताया छन्त मिखा निगः दान याये त्यना खुसि जुया यंकि धकाः धया बिज्यात ।

थुकथं मिखा दान यायेत्यंगु खना वन देवतापिं वया मिखा लिकया दान याये मते धकाः जुजुयात बिन्ति यात । तर योगी जुजुं मिखा धयागु शरीरया अगं जक खः नित्य मखु । थ्व अनित्य जूगुलिं जिं माया काये मखु । थ्व ब्राम्हणं मिखा लिकायेगु ज्याभः ज्वना वःगु दु जिं श्रद्धा तया बिइ धाये धुन बिया छवये त्यना । थ्व ज्या यात धकाः नुगः मछिंका ख्वया बिज्याये मते धकाः देवतापित बोध यानाबिज्यासेलि थःथःगु थासय् लिहां वन ।

अले ज्याभलं थःगु निगलं मिखा थःम्हं हे ल्होया अम्बर योगी जुजुं जातन्ध ब्राम्हणयात दान याना बिज्यात । दान काःवःम्ह वने धुंका जुजुं सम्बोधि प्रणिधान याना त्रिरत्न लुमंका ख्वाल्य हि स्वःस्वः वया स्याःसां छुं हे वास्ता मयासे न्हापाथें थःगु

आसनय् च्वना ध्यान याना बिज्यात । दान काःमह जातन्ध
ब्राम्हणं दान बिउगु मिखा निगः ज्वना योगी जुजुयात आशिर्वाद
बिया लिहां वन । छैय् थ्यंका मिखा निगलं पवित्रगु थासय् तया
ताउत तक्क स्वयाः थ्व मिखा यज्ञय् दुया होम याना जि स्वर्गय्
वने दैगु खैला धकाः मनय् अन्दोल जुइका च्वन ।

मिखा दान याना हःगु समाचार न्यना मार कर्म याथासं
वःमह मेमह शरसिघोष धैमह ब्राम्हणं जि नं न्हाय्पं निपा दान
काःवने धकाः ध्यान यानाच्वंमह योगी अम्बर जुजुया थासय्
थ्यंका भो योगी महाराज, छपिनिगु कीर्ति सकभनं प्रचार
जुयाच्वन । जि नं यज्ञय् दुइत छपिनिगु न्हाय्पं निपा दान
काःवया छपिंसं सद्धर्म लाभ यायेगु खःसा जितः याकनं बिया
बिज्याहुँ धकाः विन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना योगी जुजुया बरोबर यज्ञय् दुइत धकाः ला हि
दान काःवल तर प्राणीया ला हि दुया यज्ञ होम यायेमाः धयागु
बुद्धपिनिगु उपदेश मखु धकाः विचा याना बिज्यात । अय्सां जि
बिइ फुगु तक्क जिगु शरीरया ला हि दान याये धकाः मनं
वायेका हे साधु ब्राम्हण, संबोधि ज्ञान प्राप्त याना जगत हित
यायेत छं दान काःवःगु बिइत जि तयार दु । छं नं संबोधिज्ञान
महसीका आचरण याना जगत हित यायेगु स्व धकाः धया
बिज्यात ।

थुलि उपदेश बिइ धुंका त्यागिमह व योगी अम्बर जुजु मन
हर्ष जुइका थःगु निपां न्हाय्पं शस्त्रं ध्यना व सरसिघोष
ब्राम्हणयात दान याना बिज्यात । थुकथं न्हाय्पं दान याये धुंका
अनित्य आत्मा व शरीरया माया काये मजिउ धैगु ज्ञान सिया
च्वंमह थ्व योगी अम्बर जुजु थःगु आश्रमय् च्वना त्रिरत्न लुमंका
एकचितं ध्यानय् च्वना बिज्यात ।

थुगु समाचार न्यना हानं मारकर्मयाथासं वःमह मेमह कुटुकि
धयाम्ह नपुंसक ब्राम्हण योगी अम्बर जुजु ध्यान याना च्वंथाय्

वया आशिर्वाद बिया भो योगी महाराज, छपिं धन्य छपिसं सद्धर्म प्राप्त यायेत धाःधाःगु दान याना बिज्याना च्वंगु धैगु न्यना जि नपुंसक लिपाया जन्मय् नपुंसक मजुइकेत यज्ञय् दुइत छपिनिगु पुरुषेन्द्रिय दान काःवया धकाः विन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना दयालुम्ह योगी अम्बर जुजु खुसि जुया ब्राम्हणया खाः स्वया नपुंसकयात दान बिइ मजिउ धैगु मद्दु छं लिङ्ग दान काःवल । छंगु इच्छा पूर्ण याये धकाः शस्त्रं थःगु लिङ्ग ध्यना कुटुकि ब्राम्हणयात दान याना मेपिं दान काःवःपिं ब्राम्हणपितं थें बोध याना बिज्यात । दान याये धुंसेलिं योगी अम्बर जुजु थःगु आसनय् च्वना संबोधि प्रणिधान याना त्रिरत्न लुमंका ध्यानय् च्वना बिज्यात । दान काःवःम्ह ब्राम्हणं आशिर्वाद बिया थःगु छेंय् वना दान बियाहःगु पुरुष इन्द्रिय शुद्धगु थासय् तया इहि विधि पूजा याना यज्ञय् दुया ज्या सिद्ध यात ।

थुम्ह ब्राम्हणं दान कया हःगु समाचार न्यना हान मेपिं स्वम्ह ब्राम्हणपिं मारकर्मया थासं वया योगी अम्बर जुजुयात आशिर्वाद बिया छपिनिगु यशकिर्ति न्यना भूतप्रेततय् संतोष यायेगु बलिकर्मया पूजायात छलपोलया शरीरया लाहि दान काःवया धकाः विन्ति यात । थ्व खँ न्यना योगी अम्बर जुजु खुसि जुया दान काःवःपिनिगु खाः स्वया शस्त्रं थःगु खम्पाय् थःम्हं ध्यना थुपिं ब्राम्हणपितं लाहि दान याना बिज्यात । दान काये धुंका सकसिनं दान बिउम्ह योगी जुजुयात आशिर्वाद बिया लिहां वन । योगी अम्बर जुजु नं थःगु आश्रमय् च्वना एकचितं संबोधि ध्यानय् च्वना बिज्यात ।

थुकथं लाहि बियाहःगु खँ न्यना आश्चर्य चाया हानं मारकर्मया थासं मेम्ह क्षीरस ब्राम्हण छम्ह वया शरीर विशोभा जुइका च्वंम्हं योगी जुजुया न्त्यःने वना आशिर्वाद बिया छलपोल धन्य खः छलपोलं धाःपितं धाःगु दान बिया च्वंगु समाचार न्यना जितः नं छपिनिगु ल्हाः निपा यज्ञय् दुइत मालाच्वंगुलिं दान

काःवया । विउसा कया यंके मविउसा लिहां वने धकाः धया चुपि न्ह्यःने तयाबिल ।

थ्व खँ न्यना योगी जुजु लयूताया सम्यक संम्बुद्धया वचन मखुसां नं यज्ञय् दुइत माल धकाः दान काःवल विइत्यना धकाः मतिइ तया चुपि ज्वना खवगु ल्हाःतिं जवगु ल्हाः ध्यना थुम्ह क्षीरस ब्राम्हण्यात श्रद्धातया दान याना खवगु ल्हाः छ्हे ध्यना यंकि जिं संकल्प याये धुन धकाः ल्हाः तप्यंका विइवं ब्राम्हणं ल्हाः ध्यना कया योगी जुजुयात आशिर्वाद बिया थःगु थासय् लिहां वन । ल्हाः निपां दान याये धुसेलि योगी जुजु आः हानं थ्व बाकिगु शरीर दान काःवल धाःसां थ्वयात नं न्हापाथें विइ धकाः निश्चय याना आश्रमय् च्वना सम्बोधि प्रणिधान याना बिज्यात ।

थथेहे च्वच्चं छन्हु अन मेगु देशया जुजु मन्त्री सिपाहिंत मुंका शिकार याःवःपिसं थुगु योगी जुजुयात खनाः तसकं आश्चर्य चाया ल्हाः तुति मदयेका खम्पाय् घाः जुइका, न्हाय्पं, मिखा समेत मदयेका भूत थें म्ह छग्वारा जक बाकि याना गथे बास यानाच्चन ? थ्व शरीर कन्हय् कंस जुइबलय् नवयाः च्वने हे जिइ मखु धकाः सल्हा याना सकसिनं पालंपाः ज्वना मसानय् तया लिहां वन । अन व योगी जुजुया शरीरया हि ततःधिकःपिं भुजिंत वया त्वंवल । अथेहे खिचा, ध्वं, गृद्ध आदि पशुपंक्षीतय्सं खंका योगी जुजुया ला चचःफुना नया थःगु इच्छा पुरे यात ।

थुकथं ला हि नया वंसा बोधिसत्व अम्बर जुजुया थःगु शरीर दान यायेगुलिइ प्रसन्न जुयाच्चन । अले थःगु अतितया खं लुमंकाः राज ऐश्वर्य कलाः काय् म्ह्याय् दान याना बनय् च्वना शरीरया अङ्गत दान काःवःपिंत दान याना सने मफुम्हेसित भाग्यं बुया थन मसानय् तये हल धकाः मनय् चिन्तना याना लयूलयूताया जिगु लाहि नयाच्चपिं पशुपंक्षीतयूत ला हि नके मगाःनि । जिगु शरीर पर्वत थें तःधिकः जुल धाःसा प्राणीतय् आपालं आहार चूलाई धकाः त्रिरत्न लुमंकाः ध्यान यानाच्चन ।

थुकथं प्रणिधि चित्त धारणा याना तसकं धैर्यवानम्ह थुम्ह
 अम्बर जुजु बोधिसत्व योगीया सत्य अनुभावं चिन्तना याःथें
 वसपोलया शरीर बुलुं तःधिकः जुयावल । थःगु शरीर तःधिकः
 जुयावःगु सीका लाहि नैपिं सकल प्राणिपिंत तृप्त जुइक नकेगु
 इच्छा जुल । ध्यनाः नकेत ल्हाः मदु, न्यासि वनेत तुति मदु,
 स्वयेत मिखा मदु । जि गथे छिन अथे च्वने जिगु शरीरया लाहि
 सुया सुया नयेगु इच्छा दु इपिं वया नःवःसा जिउ धकाः मतिइ
 तल । नापं सुनां सुनां जिगु लाहि नल इपिं सकलें लिपा
 बोधिसत्व जुया बोधिचर्या पालन याइपिं जुइमा धकाः आसिका
 याना योगी अम्बर जुजु बोधिसत्वं थःगु इच्छा पूर्ण यायेगु नितिं
 थःगु शरीरया लाहि लय्तातां दान याना बिज्याना च्वन ।

थज्याःगु स्वयांस्वये मफुगु दृष्य खना वनदेवतापिं व मेमेपिं
 देवतापिं वया तसकं नुगः मछिंका भो योगी जुजु, छःपिंसं
 गज्याःगु दुःखं दाह जुइका कष्ट नया तप याना बिज्यानागु ?
 थथे याःपिं न्हापानं मदु लिपा नं दइ मखु, छःपिं याकनं स्वर्गवास
 जुया बिज्याहुं, छःपिनिगु इच्छा पूर्ण जुइ धकाः धया बिज्यात ।
 थ्व खँ न्यना योगी जुजुं जितः छुं दुःख कष्ट मजू । मसीतले थुगु
 जन्मय् जक मखु लिपालिपा नं सम्यक संम्बोधि ज्ञान अहिंसा
 धर्मय् च्वनाः थःगु शरीरया ला हि दान याना नके धकाः जिं
 प्रणिधान याना एकचित्तं समाधि योग ध्यान म्हसीकाः तप
 यानाच्वना । जि चक्रवर्ति जुजु, इन्द्र जुइगु आसिका याना थथे
 तप यानागु मखु षत्तगतिइ दुःख कष्ट नयाच्वपिं प्राणीपिंत उद्धार
 यायेगु नितिं थथे तप याना च्वनागु खः धकाः धया बिज्यात ।

थ्व खँ सकभनं न्यना मारगण देव दैत्य गन्धर्व किन्नर
 गरुड, नाग, भूतप्रेत पिशाच फुक्क वया छंगु शरीरया लाहि दान
 यायेफुला धकाः धाःवल । थ्व खँ न्यना महाज्ञानी योगी जुजुं जि
 मिखा मदु छिपिं सुसु जिं मखं । जिगु थ्व शरीरया लाहि गथे
 याना कायेगु खः अथे याना छिमिसं ध्यना यंकि धका धया

बिज्यात । थुमिसं थम्हं ध्यना काये धुंका छखे च्वना स्वयाच्चंबलय् थुगु लोकय् बास यानाच्चंपिं थीथी भूत प्रेत पिशाच गणपिं वया छचालं च्वना ला नये हिं धाःवल । महाज्ञानी योगी जुजुं छिमिसं माःमाःथे याना यंकि धकाः धया बिज्यात ।

थबले अन सिंह, शेर, धुं, चितुवा, भालु आदि बन्य जन्तुत वया वांवां न्याना ला नया लिहां वन । अथेहे पंक्षीत वया ला नया वन । की पतङ्ग वया हि त्वंवल । थुकथं हे थःगु शरीरया ला हि नकु नकुं बोधिसत्व अम्बर जुजु छुं हे कष्ट मचासे त्रिरत्न लुमंका स्वर्गवास जुल । वसपोलं द्रुःछि दँ तक स्वर्ग भुवनय् च्वंपिं देवतापिंत बोधिज्ञान व दान पारमिताया उपदेश बिया बोध याना बिज्यात ।

थुकथं न्हापा न्हापाया जन्मय् दान पारमिताया ज्या कष्ट मचासें जगत हित यायेगु नितिं बोधिज्ञान पुरे याना बिज्याम्ह थुगु जन्मय् नं भगवान बुद्ध धायेका सकसितं उपदेश बिया ज्ञान दान याना बिज्याना च्वन । थुम्ह महाज्ञानी योगी अम्बर जुजु बोधिसत्व मेम्ह मखु जिगु छगू जन्म धकाः सीकि धकाः भगवान बुद्धं सकसितं कना बिज्यात । भगवान बुद्धया थुगु खँ न्यना अन उपस्थित जुयाच्चंपिं सकस्यां धन्य भगवान बुद्ध धकाः प्रशंसा याना साधुकार बिया भगवान बुद्धया पालि भवपुया थःथःगु थासय् लिहां वन ।

८. यक्षनृपावदान

यक्ष जुजुया वाखं

न्हापाथें छन्हु भिक्षु भिक्षुणी उपासक उपासिका सकलें मुना भगवान बुद्धया दर्शन याना थःथःगु थासय् च्वना हानं बोधिज्ञान न्यनेगुलिइ सकस्यां आशा याना भगवानया ख्वाः स्वयाच्वन । थबले आनन्द भिक्षुं सकस्यां बोधिसत्व चर्याया खँ न्यनेगु इच्छा यानाच्वन धकाः भगवान बुद्धयात बिन्ति यासेलि न्हापा जुयावंगु खँ कने धकाः यक्ष जुजुया खँ कना बिज्यात ।

ई बितये जुजुं वसेलि जम्बुदिपय् न्हापा पंचकषाय् धैगु अकुशल ज्या मनूतय्सं यानाच्वंगु जुयाच्वन । थथेहे उत्पलावती धैगु नगरय् च्वंपिसं भिंगु सद्धर्मया ज्या सुनानं मयासे अकुशल कर्म जक याना च्वंगुलिं थुगु पापया फलं उगु देशय् बखतय् वा मवया बिबखतय् अतिवृष्टि जुया सकल प्राणीपिनि तसकं दुःख जुल । थबले उत्पलावती देशय् क्षेत्री जातिया यक्षेश्वर धैम्ह जुजु राज्य यानाच्वन । थ्व जुजुया कलाः शान्तवती महारानीया कोखं जन्म जूम्ह यक्ष राजकुमार तःधिकः जुसेलि क्षान्तिमती देवी नाप इहिपा यानाबिल । लिपा अबुम्ह परलोक जुसेलि यक्ष राजकुमार जुजु जुया यक्ष जुजु धकाः प्रचार जुल ।

गबलें वा हे मवयाःसा गबलें तसकं वा वया दुःख जूपिं प्राणीपिंत बिचाः यायेत यक्ष जुजु किसि गया देशय् गामय् चाहिला जुल । थबले प्रजापिनिगु स्वभाव तसकं बांमलाना असत्य पापयात भिंगु सत्य धर्म धकाः अले भिंगु सत्य धर्मयात

असत्य पाप धकाः माने याना करुणा म्हमसिया अशान्ती जुइका पाप कर्म याना जुल । देशय् मनूत अभिमानी अहंकारी जुया सद्धर्म वांछवया असद्धर्म याना पाप कर्म याइपिं आपा जुजुं वनाच्चन । थुगु प्रकारं देशय् मखुगु मत्यःगु जक ज्या याइपिं आपा दयाच्चंगु खना महाज्ञानीम्ह बोधिसत्व यक्ष जुजुं अहो थुगु देशय् पाप याइपिं यक्व हे दत्त । थिमिसं निश्चय नं नरक भोग याइ । उकिं थुपिं सकसितं भिंगु खँ कना बोधिज्ञानया लँय् तया भिंगु ज्या याकेमाल धकाः मतिइ तल । अले एकान्तय् च्वना यक्ष जुजुं इन्द्रयात आह्वान यायेवं स्वर्गया दिव्य भोग त्वःता जम्बु द्विपय् विज्याना यक्ष जुजु नापलाः वल । निम्हस्या परस्पर खँल्हावल्हा याये धुंका छु याःसा थ्व देशया पापीतय्त्त बोध याये फैं, देशया कल्याण जुइ धकाः यक्ष जुजुं इन्द्रयात विन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना इन्द्रं मुखं पापीतय्त्त धर्म पाप सत्य असत्यया खँ बोध या धया विज्यात । बोध जूपितं ज्याखँ मिले याना प्रतिपाल याना विज्याहुँ । बोध मजूपितं थाय्थासय् धर्म याका धर्मया खँ कंकाः भिंगु ज्याखँ याना सकसितं सन्तोष जुइका विज्याहुँ । अम्ह नं बोध मजूपितं राक्षसयाथाय् छवया ख्याना बोध याना विज्याहुँ धकाः धया इन्द्र थःगु थासय् लिहां विज्यात ।

अले चटक याइपिं द्यःपिं मनूया रुपय् छवया थाय्थासय् चटक क्यना मनूतय्त्त भुलय् याना धर्म पाप सत्य असत्यया खँ कना चित्त बुझे याना थःगु थासय् लिहां वन । न्हिन्हि थथे याःबले अत्याचार याना पाप याइपिं म्हो जुजुं वन । नापं यक्ष जुजुं नं थाय्थासय् धर्म याकाः प्रजापितं माःमाःगु तालं सन्तोष जुइक ज्याखँ याना यंकूबले कुकर्म पाप याइपिं मदया वन ।

थुकथं हे छन्हु यक्ष जुजु सिमाक्वय् च्वना आराम कया विज्याना च्वंबले महारौद्र धैम्ह ग्यानापुम्ह राक्षस छम्ह वया छ सु धकाः न्यना उपद्रव याइम्ह पापी खःसा छन्त बाकि तये मखु धकाः धाल । अले जुजु मुसुमुसु न्हिलाः जि यक्ष जुजु खः, पापी

खःसा बाकि तये मखु धाल, जि पापी खः मखु छं हे बिचा याना जितः छु यायेमाल या धया बिज्यायेवं राक्षसं जिमिगु आहार धैगु ला हि खः । छ पापी खःसा स्याना नये, पापी मखुसा स्याये मखु, छःपिं पापी खः मखु सीकेत भीपिं निम्हं ल्वायेमाल । छःपिं पापी खःसा जि त्याइ, धर्म दुम्ह खःसा जि बुइ धकाः धाल ।

राक्षसया थ्व खँ न्यना जुजुं जि नापं प्यम्ह सिपाहिंत नं वःगु दु । इपिं लः त्वं वनाच्चन । इपिं थ्यन कि भी निम्ह ल्वाये धकाः धया बिज्यात । थबले सिपाहिंत अन थ्यंकः वल । जुजुया इमिसं हःगु लः त्वने धुंका गन च्वना ल्वाये धकाः राक्षसयाके न्यन । राक्षसं थन हे च्वना ल्वाये धायेसातं निम्ह ल्वात । जुजुं राक्षसयात ककु ज्वना स्वचाः चाःहुइका बँय् चातावाक्क वांछवःबले राक्षसं जि बल्लाःम्ह राक्षस खःसां जि बुत, छःपिं त्यात । छःपिं पराक्रमि धर्मात्मा धकाः सिल । आ छु ज्या याये माल ? छःपिसं धाःथे च्वनेगु जुल, धया बिज्याहुँ धकाः धाल ।

राक्षसं थथे विन्ति यासेलि यक्ष जुजुं हे राक्षस, न्हापायागु पापं छं थौं दुःख सीमाल, आः हानं कुकर्मयात धाःसा लिपा भन दुःख भोगे याये माली । उकिं मनूतय्गु ला हि नयेगु छं त्वःते माल । थज्यागु प्राणी स्यायेगु पाप मयात धाःसा लिपा मनूतय् कुलय् जन्म जुया छं बोधिज्ञान प्राप्त याये फइ धकाः धया बिज्यात । छ छम्ह ग्यानापुम्ह राक्षस जूगुलिं छ खना सकलें ग्याइ । उकिं थन देशय् पाप याना च्वपिंत थन छवया हये, इमित ख्याना सेखे याना त्वःताछ्व, स्याये मते । छं थुलि ज्या याना धर्मयात धाःसा छन्त नं मेपिंत नं उपकार जुइ धकाः जुजुं धया बिज्यायेवं राक्षसयात चित्त बुझे जुया बनय् हे च्वनाच्चन । थुकथं यक्ष जुजुं राक्षसयात दमन याना लिहां बिज्यात ।

उखे दरबारय देशय् कुकर्म ज्या यानाच्चपिंत सिपाहिंतय्सं जुजुया न्ह्यःने तये हयेवं खःगु भिंगु सत्य धर्म म्हसिउपिं खः मखु परिक्षा याना स्वया बिज्यात । सत्य असत्य, पाप धर्म

मसिउपिं महामुर्खतयूत जुजुं जंगलय् च्वंम्ह रौद्र राक्षसयाथाय् छवया बिउ धकाः सिपाहितयूत धाल । जुजुं धाःकथं इमित बनय् तये यंकूबले रौद्र महाराक्षस पिहां वयाः इमित ज्वना अय् पापी मनूत, जितः भोजन यायेत छिपिं छवया हल । यदि जितः नयेगु मबिल धाःसा छिमित स्याना नयेत्यल धायेवं मनूत तसकं ग्याना राक्षसयात प्रणाम याना छपिनि छु नये यः, उगु भोजन जिमिसं हयाविइ धकाः धाल । थये धाःगु न्यना ला नयेगु हि त्वनेगु जिगु आहार खः, उकिं जितः ला हि नकेबिउ धकाः धायेवं सकलें ग्याना भिगू कुशल कर्मया भिगु आचारणय् च्वना सद्धर्म बोधिज्ञान साधना याना त्रिरत्नया शरणय् वन ।

अले राक्षसं नं त्रिरत्नया शरणय् वीपिं सकसितं श्रद्धाया सेवक जुया बोधिज्ञान म्हासीगु धर्मया ज्याय् उपासक जुया सकल प्रणीपित हित यायेगु कुशल कर्म याना च्वपिं चित्त शुद्धिपिं पाप मयाःपिं भिगु ज्याय् उद्योग यानाच्वपिं जुल धाःसा अज्यापिनिगु ला नं नये मखु हि नं त्वने मखु । वरु जितः मेमेपिं चूलाका बिउ । अले अशुद्धगु पाप चित्तपिं भिगु ज्ञानयात पत्याः मयाइपिं मखुगु अनर्थ अविश्वासगु खँय् पत्याः याइपिं सद्धर्म बोधिज्ञानयात निन्दा याइपिं, विद्वान आचार्य भिक्षुपित हेला याइपिं अधर्मय् लगे जुया मुर्खतयूगु संगतय् भुलये जुया पापी जुयाच्वपिनिगु जक ला नयेगु हि त्वनेगु खः । मेपिं भिपिं कुशल कर्म याइपिं धर्मदुपिं मनूतयेगु ला हि गबलें मनया । न धाःसां नये मखु धकाः धाल ।

राक्षसया थज्यागु खँ न्यना थुपिं सकल मनूत तसकं ग्याना राक्षसयात प्रणाम याना भो राक्षस आवलिं छपिनिगु वचन व यक्ष जुजुयागु आज्ञा पालन याये जिमित स्याना ला हि नया बिज्याये मते धकाः विन्ति याना खल । थुकथं खयाः विन्ति याःपिं सकल मनूतयूत आश्वासन बिया छिपिं ग्याना ख्वये मते छिपिं दुष्ट मजुसं आचारण बांलाका त्रिरत्नया शरणय् वना दानयाना धर्मयात धाःसा जिं छुं याये मखु । यदि जिं धयागु खँ

मन्यन धाःसा जिं जक मखु जिमि परिवार व पासापिं सकस्यां छिमिगु ला हि नया सन्तोष जुयाचवने । उकिं छिमिसं पाप कर्म त्वताः एकचितं पुण्य याना च्वं धकाः धया सकसितं छवया राक्षस थःगु थासय् वन ।

अले सिपाहिंतय्सं सकसितं व्वना हया यक्ष जुजुयाथाय् हया राक्षसं धाःगु वृतान्तं जुजुयात कन । राक्षसया खँ न्यना जुजु खुसि जुया न्ह्यावलें थें थः भोजन सिधयेका सकसितं नका चा वितेयात । कन्हय् सुथय् यक्ष जुजु सकसितं शील आचारण बांलाका त्रिरत्नया शरणय् वना उपोषध व्रत च्वना अहिंसा धर्मया शुद्ध नियम पालन याना मभिंगु अकुशल कर्म मयासैं थःगु व परयागु शरीर उत्थें भाःपाः सकसितं हित सुख जुइगु दुर्लभगु प्रज्ञा ज्ञान लाभ यायेगु स्व । थुकथं रत्न समानगु संबोधि ज्ञानयात म्हसीका षटपारमितायात त्वःमफीक चर्या उद्योग यायेगु स्वल धाःसा गबलें उपद्रव मजुसे सकसितं कल्याण जुइ । काय् वाक चित्त शुद्ध जुया बुद्धत्व ज्ञान प्राप्त जुया संसारया दुःख मुक्त जुइ धकाः बोध याना बिज्यात । नापं मृत्युं भी सुयातं बाकि तइ मखु । मखुगु कर्म याःपिसं नरक आदि महादुःख भोग यायेमालिइ । उगु अवस्थाय् पने फुपिं सुं दइ मखु । भीत रक्षा याइम्ह धर्म मित्र जक खः । उकिं शुद्ध चित्तं कुशल कर्म याना वन धाःसा दुःख भोग मयाकुसे मोक्ष लाभ जुइ धकाः नं कना बिज्यात ।

थुकथं यक्ष जुजुं कना बिज्यागु सत्य वचन न्यना थुपिं सकल प्रजापिं, मन्त्री, महाजनपिं सकसिगु मन बोध जुया मसिउगु सिया, मखंगु खना, ज्ञान बुद्धिं युक्त जुया सकस्यां मन आनन्द जुइका त्रिरत्नया सेवा याना देशय् सुभिक्ष जुइका बखत बखतय् बराबर जलवृष्टि जुया फुक्क प्राणीपिनि न्हापा न्हापा दुःख जुयाच्वंगु मदया आनन्द जुल ।

थुकथं देशय् प्रजापिनि सुख जुया संबोधि ज्ञानय् च्वना धर्म

म्हसीका भिंगु ज्याखँ याना जूगुलिं उपद्रव मदया वंगु खना यक्ष जुजु तसकं लयताल । थ्व समाचार सीका इन्द्र मनूया रुपकया वया यक्ष जुजुयात नापलाना थःगु रुप क्यना धन्य यक्ष जुजु धकाः प्रशंसा याना थःगु थासय् लिहां बिज्यात । थुकथं हे बनय् च्वंम्ह रौद्र महाराक्षस वया यक्ष जुजुया पालि भवपुया भो महाराज न्हापा जि मुखं जुया देशय् च्वपिं मनूत स्याना ला हि नया महापापी जुया अघोरं पाप कर्म याये धुन । लिपा छलपोलया संगतं सत्य धर्म म्हसीका राक्षस वृति त्वःताः छपिनि शिष्य जुया बोधिज्ञानया मार्ग लाना दुष्ट पापी मनूतय्त तकं चित्त बुभ्नेयाना नित्य त्रिरत्नया सेवा याना संबोधि ज्ञानय् च्वने धुन धकाः विन्ति याना थःगु थासय् लिहां वन ।

थुकथं अज्ञानी, दुष्ट जुयाच्वपिं थःगु देशया सकल मनूतय्त व राक्षसतय्त तकं संबोधि ज्ञानया खँ कना बोध याना देशय् प्रजापित आनन्द जुइका राज्य भोग यायां छन्हु यक्ष जुजुया स्वर्गवास जुल । स्वर्ग लोकय् नं बोधिसत्व महासत्व धायेका सकल देवतापित संबोधि ज्ञान कनाः माःथाय् माःकथं धर्म प्रचार याना सकसितं बोध याना बिज्यात ।

थुकथं भगवान बुद्ध न्हापा बोधिचर्या व्रत याना अनेक रुपं सकभनं सत्व प्राणीपित धर्मया लँ क्यना बिज्यानागु खँ न्ह्यथसें उम्ह यक्ष जुजु मेम्ह मखु जिगु न्हापाया छगू जन्म खः धकाः कना बिज्यात । थुकथं भगवान बुद्धं कना बिज्यागु न्यना उगु सभाय् च्वपिं सकस्यां धन्य भगवान बुद्ध, धन्य यक्ष जुजु धकाः धयाः भगवान बुद्धया पालि भवपुया थःथःगु छैय् लिहां वन ।

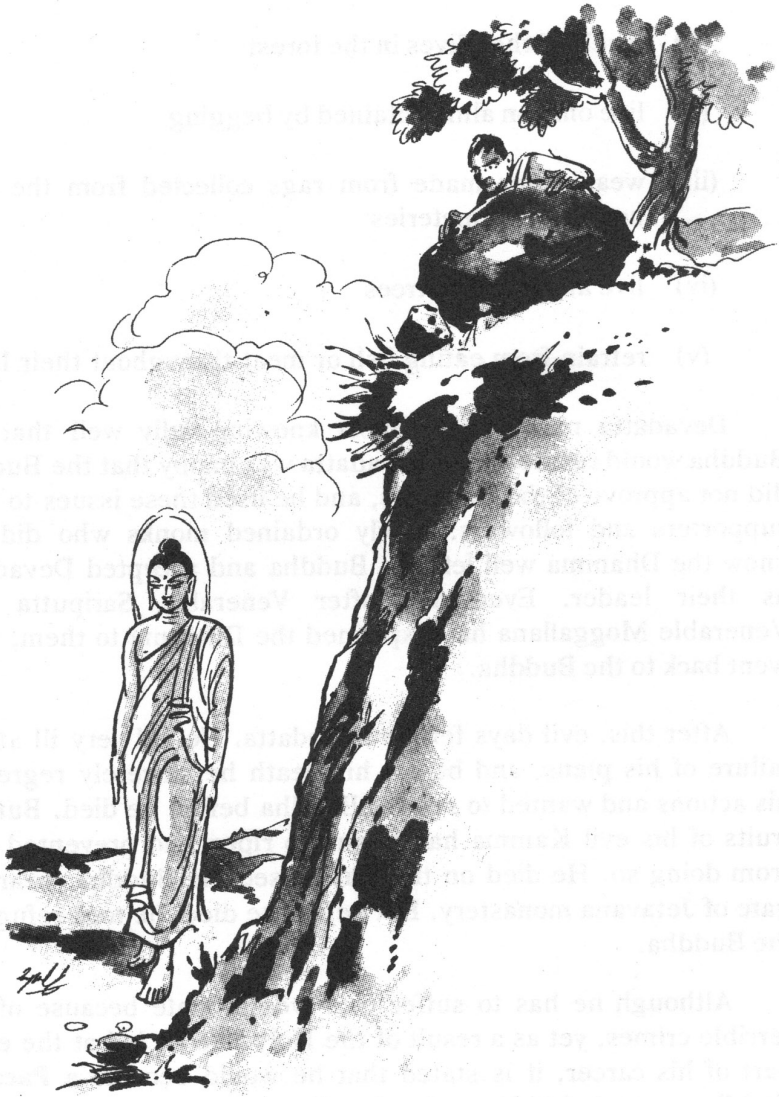

९. कविकुमारावदान

कवि कुमार जुजुया वाखं

न्हापा छगू इलय् शाक्यमुनि बुद्ध गृद्धकुट पर्वतया क्वसं
वेणुवनया कलण्डक निवाप बिहारय् बिज्याना भिक्षु भिक्षुणी
उपासक उपासिकापिंत न्ह्याबलें कल्याण जुइगु बोधिज्ञान
धर्मोपदेश बिया बिज्यानाच्वन । थुगु समाचार न्यना
ब्रम्हलोकपाल तथा इन्द्र लिसे देवतापिं बखत बखतय् वया
भगवान बुद्धयात पूजा याना धर्मया खँ न्यःवयाच्वन । अथेहे प्यंगू
दिशाया जुजु, मन्त्री, महाजन, पण्डित ज्ञानीपिं आपालं वया
बुद्धयात थीथी वस्तु दोहलपा पूजायाना धर्मोपदेश न्यना आनन्दं
च्वनाच्वन ।

वेणुवनय् थथे महामंगल जुयाच्वंगु खना देवदत्तं सह याये
मफया शाक्य सिंह सिद्धार्थ कुमार व जि दाजु किजा ला खःनि ।
जिपिं निम्हं क्षेत्री कुलया शाक्य वंशयापिं खः । व जिमि आवा
सुद्धोदनया काय् सिद्धार्थ कुमार खःसा जि सुद्धोदनया किजा
शुक्लोदनया काय् देवदत्त कुमार खः । वं कुल भ्रष्ट याना थःम्हं
हे आंगसा ध्यना जुजुयात मत्वयेक गुलुपाः ज्वना भिक्षा फ्वना
नया जुल । हानं थज्याःम्हेसित द्यः मनूत सकस्यां पूजा याना
थ्वया धर्मोपदेश न्यना महागुरु धकाः मानये तल जितः धाःसा
सुनानं मानये मयासें निन्दा जक याइगु थ्व अपमान गथे सह
यायेगु ? उकिं कि जि सित कि थ्वयात स्याना छ्वय धकाः
देवदत्तया मनय् थीथी खँ वायेका च्वन ।

देवदत्तं भगवान् बुद्धयात् पहाडया च्वं तग्वःगु लोहँतं
कयेकेत सनाच्चंगु ।

थज्यागु मभिङ्गु चित्तं याना छन्हु देवदत्तं तं पिकयाः बहनी सकलें लिहां वने धुंका तथागत याकःचा ध्यानय् च्वना बिज्याना च्वंबलय् पहाडया च्वकाय् वना तग्गःगु लोहं निपा ल्हातं ज्वना तथागतयात तातुना कयेका हल । दुष्ट देवदत्तं कयेका हःगु लोहं तथागतयात छयौ फुसय् निघौत्या तक कुसां कुइथें च्वनाच्वन । ध्यान याना बिज्याम्ह भगवान् बुद्धं मिखा कना थस्वया बिज्याबले लोहं खन । किजा देवदत्तं मभिङ्गु मतिइ तया जितः ल्वहंतं कयेका हल । थ्व जिगु पूर्वजन्मया भोग खः धकाः व लोहं थःगु जवगु तुतिया म्हालापतिंया च्वकाय् फया कयाबिज्यात । लोहं बागः दलाः नं चुंचुं जुल । लोहं फया काःगु म्हालापतिनय् घाः जुया भतिचा हि वल ।

थबले पृथ्वीमां वया लुंयागु थलय् हि फया यंकाः व थल गर्भय् तया चैत्य दयेका धर्मराज गर्भ चैत्य धकाः नां छुना नित्यपूजा याना सेवा यानाच्वन । थ्व फुक्क स्वयाच्वम्ह देवदत्तया मनय् दुःख ताया थःगु छेंय् वना निपा ल्हातिं थःगु छचनय् ब्वब्वस्याना खाः ह्याउँका पुतु पुतु हालाच्वन ।

कन्हय् सुथय् न्ह्याबलें थें भिक्षु संघपिं वया भगवानया पालि भवःपूबले म्हालापतिनय् घाः जुयाच्वंगु खना तसकं अजू चाया भो भगवान् ! छलपोलया तुतिया म्हालापतिनय् गथे घाः जुल ? सुना याःगु खः ? जिमित कना बिज्याहुं धकाः बित्ति यासेंलि थौं जिगु तुतिया म्हालापतिनय् घाः जूगुया मू कारण जिगु पूर्व जन्मया खँ जिं छिमितं कने धकाः भिक्षु संघयात कना बिज्यात ।

न्हापा सत्ययुगय् पांचाल क्षेत्रय् कांपिल्य नगरय् क्षेत्री जातिइ सत्यरत धयाम्ह जुजुं राज्य यानाच्वन । लक्षणा धैम्ह फुक्क लक्षणं युक्तम्ह बांलाःम्ह मिसा इहिपाः यानातःम्ह थुम्ह जुजुं सत्य धर्मय् च्वना प्रजापित बांलाक पालन यानाच्वन । थुकथं बांलाक राज्य चले याना च्वंसां मचाखाचा मदगुलिं जुजु महारानी निम्हेस्यां तसकं दुःख ताया च्वन । उकिं निम्हेसिया सल्लासाहुतिं

लक्षणा महारानीया केहें धायेमाःम्ह बिदेह जुजुया म्हायाय सुधर्मादेवी इहिपाः याना बिज्यात । निम्ह महारानीपिं लिसे सुखं जीवन न्ह्याकाच्वंगु दच्छि पुला वंसेलि तःधिकाःम्ह महारानी लक्षणा देवीया प्वाथय् दत । भिला दसेलि काय्मचा बुल ।

न्ह्यथुम्हेसिया काय्मचा दयेवं लिथुम्ह सुधर्मा देवीया मनय् दुःख ताया मचाखाचा मदु धकाः जितः व्याहा यात । दच्छि दयेवं न्ह्यथुया काय् बुल । दच्छि न्ह्यः जक काय् बूगु जूसां जि व्याहा याये मालीगु मखु । जितः व्याहा याःगु नं व्यर्थ हे जुल । जिगु पाखें गबले सन्तान दैगु खः ? दःसां नं लिपा जुजु जुइम्ह जिगु पाखें याम्ह जुइ मखुत धकाः नुगः मछिंका च्वन ।

काय्मचा बुया जुजु महारानी निम्हं लय्ताया गुरु पुरोहित ज्योतिषपिं सःता जातकर्मया ज्या सिधयेका थः काय्मचाया नां अलोल कुमार धकाः छुना बिज्यात । भिंगु साइतय् जंको याना धाइमापित लःल्हाना रक्षा यानातल । थः काय् न्यादँ दसेलि गुरयात लःल्हाना आखः व्वंका बिज्यात । थुकथं अलोल कुमार १८ दँया बैशय् थ्यंबले लिपि विद्या, नीति, राजनीति, धर्मशास्त्र, शस्त्र अस्त्र विद्या आदि विद्यां पारंगत जुल ।

मचाखाचा मदयाः दुःख जुयाच्वंम्ह लिथुम्ह महारानी सुधर्मा देवीं त्रिरत्नया सेवा याना श्री मदार्याबलोकितेश्वर करुणाकय्यात भक्तिभाव तया षड्क्षरी मन्त्र नित्य धारणा याना च्वंगु प्रभावं गर्भवती जुल । तर प्वाथय् दुगु खुला पुलाः न्हय्ला दुबले आकाभाकां ल्वय् जुया जुजु सत्यरत्न महाराजा मन्त । रानीपिंसं तसकं बिलाप यात । म्दुम्ह सत्यरत्न महाराजायात विधिपूर्वक खतय् तया जात्रा याना दिपय् यंका उना छ्वया भष्म जूगु नौ तिर्थय् चुइका छ्वये धुंका छेंय् माःमाःगु कर्म फुक्क सिधयेका अलोल राजकुमारयात भिंगु दिनय् सिंहासनय् तयाः राज्याभिषेक बिया राजमुकुटं पुइका कापिल्य नगरया महाराज अलोल जुल धकाः देशय् सकभनं न्यंकाः जुजु स्थापना यात ।

थ्व जुजुया स्वभाव त्वहँ क्वँय्, नँ थें छःगु कडागु स्वभाव व हारांम्ह किसिया थें तँ मभिंम्ह जुया थ्व खना सकल प्रजापिं ग्याना च्वन । सत्यरत जुजुया पालय्याम्ह गोविषाण धयाम्ह मुख्य मन्त्री अलोल जुजुया पालय् नं मुख्यम्ह महामन्त्री जुल । थ्व मन्त्रीं लाय्कुलिइ न्हापा स्वया नं आपाः ध्यान तयाच्वन । थबले राज पुरोहितं छन्हु अलोल जुजुयात याकःचा सःता छःपिं न्हूम्ह जुजुया अनुभव मद्दिनि, छःपिनि चमाजु सुधर्मा देवीया प्वाथय् च्वंम्ह मचा काय् थें च्वं । मचा बुइवं वा बुया प्यन्हु दु खुन्हु छःपिं नास जुइ कि राज्य हे नास जुइ । उकिं यायेमाःगु जत्तन याःसा छःपिनि कल्याण जुइ धकाः सल्लाह विल ।

थ्व खँ न्यना जुजु ग्याना ज्योतिष क्यनास्वतं ज्योतिषं नं काय् हे जन्म जुइगु खनेदु धकाः धया बिदा कया लिहां वन । ज्योतिषया खँ न्यना अलोल जुजुं सिपाहिंत सःता थनिं निसें छिपिं सुधर्मा देवीया क्वथा पिने पियाच्वं हुँ । यदि वया काय् बुल धाःसा स्याना छव । थ्व खँ सुनानं मन्यन धाःसा जितः बिइ हजि । थःम्हं हे जूसां बस्वानाः स्याये धकाः दरबारय् दुने चुकय् लोहँ छगः ठिक्क याना तल ।

थज्यागु भयंकर खँ सीका सुधर्मा देवी तसकं ग्याना गोविषाण महामन्त्रीयाथाय् वनाः खल । प्वाथय् दुम्ह महारानी सुधर्मा ख्वया शरण वःम्हेसित करुणा तया पुरोहितया बुद्धियात व सत्य धर्म असत्य पाप धका म्हमसिइका च्वंम्ह जुजुयात धिक्कार याना प्वाथय् च्वंम्ह मचा व प्वाथय् दुम्ह सुधर्मा देवी महारानीयात शत्रु भाःपाः जन्म जुइवं कायमचायात स्याइगु मन्त्री जुया जक मखु मनू जुया स्वयाच्वनेगु हे धिक्कार खः धैगु भाःपा गोतिषाण मन्त्रीं सुधर्मा देवीयात रक्षा यायेगु दुहु यात ।

अले न्हिनय् अलोल जुजुयात ठिक्क याना चान्हय् देशं पिने चाःहिलाः उपाय् मालाच्वन । थथे चाःहिला च्वंबले कैवर्त व्याधाया कलाःया प्वाथय् दुगु खना मन्त्रीं गुलि दत धकाः न्यना

स्वःबले न्हय्ला दत धकाः लिसः बिल । भचा पियाः पिहां वनाच्चंम्ह कैवर्त व्याधा छेंय् वयेवं निम्हेसितं दरबारय् जुयाच्चंगु खँ कनाः छं म्ह्याय् बुया रानीया काय् बूसा मस्त हिलाबुला याना यंका राजदरबारय् रानीयात बिइ जिउला धकाः मन्त्रीं न्यन । नापं थ्व छगू तःधंगु जीवन दान खः । मचा स्यायेगु पाखें बचे याना धर्म कमये यायेगु उपाय खः धका गोविषाण मन्त्रीं धाल । थ्व खँ व्याधातयसं जिउ धायेवं खर्च नं बिया लिहां वनाः थ्व खँ सुधर्मा रानीयात कना ठिक्क याना तल ।

प्राथय् दुगु भिला दसेंलि रानी सुधर्माया व्यथा जूबले गोविषाण मन्त्रीं दिदि अजियात लाय्कुलिइ ब्वना हयाः अन बाल हत्या जुइ त्यंगु खँ कना थज्यागु कुकर्म मयाकेत काय्मचा बूसा हिलाबुला यायेगु खँ ल्हाना म्ह्याय् बुल धका मखुगु खँ ल्हाये माःसां मचायात स्याइगु भय तरे यायेत भीसं कुतः यायेमाल धका निम्हेस्यां सल्ला साहुति यात । थ्व खँ दिदि अजिं नं थुया थ्व ज्या यायेगु पक्का जुल धका निम्हेस्यां क्वःछित ।

सुधर्मा महारानीया व्यथा जुया स्वीनिगू लक्षणं युक्तम्ह काय् मचा राजकुमारया जन्म जुल । उखे कैवर्त व्याधाया कलाःया नं म्ह्याय्मचा बुल । ग्वसाः कथं गोविषाण मन्त्रीं धाःथें दिदि अजिं सुनानं मसीक बूम्ह काय्मचायात दरबारं व्याधाया छेंय् यंका व्याधानीयात लःल्हाना बिल । नापं व्याधानीया बूम्ह म्ह्याय् लाय्कुलिइ हया सुधर्मा रानीयात लःल्हाना दुरु त्वंके बिल । गोविषाण मन्त्रीजुं छुं मसिउ थें च्वंक दिदि अजियाके छु बुल धका न्यंबले दिदि अजिं म्ह्याय् बुल धका कन ।

म्ह्याय् बुल धैगु समाचार न्यना जुजुं स्वःवंबले धात्थें म्ह्याय् बूगु खंगुलिं पुरोहित व ज्योतिष निम्हं भुठा खँ ल्हाइपिं धकाः इमित जुजुं पत्याः मयात । जुजु तं चाल धकाः सीका ज्योतिष व पुरोहितं निम्हस्यां अवश्य नं काय् मचा हे बुइमाःगु जिमिसं अथें धयागु मखु, शास्त्रया कथं धयागु खः, तंचाया

बिज्याये मते धकाः जुजुयाके क्षमा फवन । थुखे गोबिषाण मन्त्री चान्हय् चान्हय् मन्त्रीया भेष त्वःताः व्याधाया छैय् बरोबर वना बिचाःयाः वनीगु जुयाचवन ।

राजकुमार व्याधाया छैय् शुक्ल पक्षया चन्द्रमा थें न्हियान्हिं तःधिकः जुयावल । राजकुमारयात अन हे लिपि विद्या, शिल्प विद्या, शास्त्र विद्या, नीति, धर्म आदि मेपिसं मखंक ब्वंकातल । तर थ्व मचां पूर्व जन्मया सस्कारं तसकं नुगः दुम्ह जुया विलक्षण स्वभावयाम्ह जुल । निपु प्यपु कविता रचना यानाः गुरुयात क्यना गुरुयात लय्तायेकल । छन्हु चान्हय् मत च्याकातःगु थें जाज्वल्यमानं व्याधाया छै ज्वाल्ल चवन । थ्व भिंगु लक्षण खः धका छन्हु थ्व मचायात कवि कुमार धका नां छुत ।

उखे दरबारय् च्वंम्ह मिसामचायात जुजुं वास्ता हे मयाःसां सुधर्मादेवीं थः म्हायाय् थें लहिनाः तःधिकः यात । व्याधाया मचा जुया बांमलाःसां महारानीं राजकुमारी धकाः नां छुनातल । व्याधाया छैय् च्वंम्ह कवि कुमार च्यादँ फुइथें चबले बरोबर पासापिं मुंका थः जुजु जुया पासापिन्त मन्त्री, पुरोहित, सिपाहिं, प्रजापिं याना म्हिता च्वनी । छन्हु तुतिं थ्वाना म्हितेगु कथि वा छुं ग्वःलागु थ्वाना म्हिता वँवं राज दरबारया ध्वाखा न्ह्यःने थ्यनेवं अन च्वना ताउत तक्क लाय्कुलिइ स्वयाचवन । थन ध्वाखाय् पाः च्वनाच्वपिं सकलें भुले जुया थ्व कवि कुमार मचायात स्वयाचवन ।

थबले नैमित्तिक पुरोहित धैम्ह राजदरबारय् वनेत वःम्हेस्यां थुपिं म्हिताच्वपिं मस्त खना दिना स्वया च्वबले कवि कुमारयात खना थ्व मचाला स्वर्गवास जूम्ह सत्यरत जुजुया ख्वाः वः । अवश्यनं सुधर्मा देवीया गर्भ जन्म जूम्ह खः । शिरय् नं चुडामणि दु । शरीर नं हिष्टपुष्ट जुया तेज दया रुप बांलाना राज लक्षणं युक्त जुयाच्वंम्ह मचा खः धकाः मनय् तया छंगु नां छु ? छंगु छै गन ? छं मां अबुया नां छु ? धका मस्तय् न्यन ।

थज्यागु न्ह्यसः न्यना व मस्तय्सं जिपिं थन म्हितः वयापिं
 खः । थ्व छम्ह जिपिं सकस्यां मालिक भाःपा मानये याना तयाम्ह
 खः । थ्वयागु नां कवि कुमार खः, थ्व कैवर्त व्याधाया काय् खः ।
 थन जिपिं म्हितः वयागु जक खः धका धाल । थुलि खँ न्यना
 पुरोहित हथासं जुजुयाथाय् वना छलपोलया चमाजु सुधर्मा
 देवीया गर्भं जन्म जूम्ह मचा म्थ्याय् मखु काय् खः । पत्याः
 मजूसा पिने स्वः बिज्याहुं । कवि कुमार नां जुयाच्चम्ह थुम्ह
 मचा जुजु जुया थः पासापिन्त सिपाहिं याना म्हिताः दरबारय्
 ताउत स्वयाच्चन । हानं थ्व मचा छःपिनि बौ सत्यरत जुजुया
 खाः वः । आः मचाबले हे थः जुजु जुया म्हिता च्वनसा लिपा
 ल्याय्म्ह जुइबले धात्थें जुजु जुइगु सम्भव दु धका पुरोहितं
 जुजुयात बिन्ति यात । थ्व मचा कैवर्त व्याधाया काय् धाल तर
 थ्व व्याधाया काय् मखु, राज पुत्र खः । थ्व ज्याखं दिदि अजि व
 गोविषाण मन्त्रीया जुइफु । बांलाक बिचाः यात धाःसा अवश्य
 खः मखु सीके फइ धका नं धाल ।

थ्व खँ न्यना अलोल जुजुं दिदि अजिं व गोविषाण मन्त्री
 निम्हं सःता छिपिं निम्हस्यां थुगु दरबारया काय्मचा सुचुकल
 धका पुरोहितं धाल खः मखु स्वयावये धका दरबारया पिने जुजुं
 स्वःबबले कवि कुमारयात खना स्वयाच्चन । थः अबुया खाः
 वःम्ह थुम्ह कवि कुमार थः पासापिं नापं लिहां वन । जुजु
 लाय्कुलिइ वना मिखा ह्याउँक कनाः कवि कुमार थः चमाया
 काय् हे खः धकाः पत्याः याना मन्त्रीयात सःता जि शत्रु जूवःम्ह
 राजपुत्र व्याधाया छैय् यंका व्याधाया म्थ्याय् लाय्कुलिइ हया
 अनर्थ कर्म याःपिं जुजुया खँ मन्यापिं अधर्मी मन्त्री चण्डाल दिदि
 अजिमां धका निम्हेसितं न्वानाः मन्त्रीया खाः स्वयाः ब्वःबिल ।

तर थुम्ह मन्त्रीजुं जिं ला थन छिपिनि मांया व्यथा जूबले,
 छिपिनि चमाया मचा बुइ व्यथा जूबले अजिमां, बैद्यराज सःता
 हया मां व मचा रक्षा जुइक ज्या याना च्वना । थौं गज्यागु

अपजस जुल । घमचासें मचा बुइका मां व मचायात आनन्द
जुइका बिउम्ह थ्वहे दिदि अजि खः । तर थौं जिपिं निम्हसितं
अःखःगु सिरपाः बिल । जिपिं निम्हस्यां अन्याय यात धैगु
बिलकुल मखुगु खँ खः । सत्ययात असत्य, असत्ययात सत्य
याःपिं धकाः चुकरी याना जिपिं निम्हसितं ब्वःबिइकूम्ह छःपिनि
नैमित्तिक पुरोहितं उगु बखतय् छु स्वयाच्चन ? थन राज
दरबारय् ल्वाकःबुकः यायेत ग्वसाः ग्वःम्ह व हे पुरोहित खः ।
छलपोलं बांलाक बिचाः याना बिज्याहुँ धकाः मन्त्रीजुं मग्यासें
जुजुयात लिसः बिल ।

मन्त्रीजुया थ्व खँ न्यना भचा सुंक च्वना न्ह्याम्हस्यां न्ह्यागु
याःसां वने धुंकूगु खँ म्वाल । जिमि अबुया खाः थें च्वंम्ह कबि
कुमार धैम्ह मचा जिमि अबुया हि खः । जिमि चमाजु सुधर्मा
देवीया काय् खः धकाः जिं सीके धुन । थ्व मचा व्याधानी नं
जन्म बिउम्ह मखु, थ्व मचा जिगु कपाः बागः थः वःम्ह खः ।
उकिं थ्व कबि कुमार मचायात स्यायेगु उपाय मालाः मदयेका
छवयेमाल । थ्व ज्या जिं छन्त हे अन्हे याये, म्हा धालकि थये
मचा हिलाबुला याःम्ह छ हे खः धकाः सीके धकाः जुजुं धया
बिज्यात । उकिं जितः दुःख सन्ताप मयाकुसे रक्षा जुइकथं जि
शत्रु कबि कुमारयात निपा तुति निपा ल्हातिं ज्वना सिँ फाये थें
शरीर प्राण निखे छवयाः मदयेके माल धकाः धाःगु न्यना मन्त्रीं
जुजुया न्ह्यःने जिउ धकाः धया गुप्त रुपं कबि कुमार व सुधर्मा
देवीयात थज्यागु ग्यानापुगु खँ न्यकाः व्याधायात नं माःगु थासय्
सुचुका सिपाहिं प्यम्ह मुंका कबि कुमार मदुथाय् माः वन ।

थ्व खँ न्यनाः सुधर्मा देवी थः काय्या रक्षाया निंतिं छुयाये
गुगु याके जुया षडक्षरी मन्त्र दुगु चुडामणि कुमुट दयेका गोप्य
थासय् काय् नाप लाना थुगु मुकुट पुइका जीव रक्षा जुइमा
धकाः आशिर्वाद बिया थ्व मुकुट त्वये मते, छ बिदेशय् बिस्युं हुँ
धकाः बिदा बियाछवत । थः क्वथाय् वना थः काय्या जीव रक्षा

याना बिज्याहुँ धका: त्रिरत्न व करुणामयया नां कया: बिलाप
यानाच्वन । जुजु थ: चमाजु सुधर्मा देवीयात गनं पित मछुवसे
क्वथाय् तया त:गुलिं राजपुत्री म्थ्याय्मचा नापं च्वना न्हिन्हिं
दु:ख संतापया फसं कयेका च्वन ।

कवि कुमारयात मांम्हस्यां पुइका ह:गु मुकुट पुया परदेश
बिस्युं वने धका: याक:चा वनाच्वन । थबले गोबिषाण मन्त्री
तापाकं कवि कुमारयात खनेवं सिपाहितयूत छिमिसं कयेके मते
जिं हे सिधयेके धका: जुजुया सिपाहितयूत पत्या: याकेत कवि
कुमारयात कयेके भाय् याना मन्त्रीं मखुथाय् उखें थुखें वाणं
कयेकल । वाणं कयेका हयेवं कवि कुमारं लिफ: स्व:बले
सिपाहित मुंका व:गु खना ग्याना बिस्युंवम्ह गन वने गन वने
जुया चंपक नाग राजया शरणय् वंम्हेसित पुखुलिइ क्वत यंका
बचे याना लिपा नागं लखं थत हया च्वय् तये हल । थनं हानं
लँ लिना न्ह्यज्या वना च्वन ।

जुजु नं पादकाचार्यपिं व्वना कवि कुमारयात मा:वन । कवि
कुमारं पला: छिनावंगु चा नतुना: थनं वने धुंकल धैगु सीका
सकलें कवि कुमारयात मालेत उखें थुखें स्वया न्ह्या:वन ।
तापाक्क निसें कुमार खना वाणं कयेका लिना यंकल । कुमारं
लिफ: स्व:बले थ:त वाणं कयेका लिना हयाच्वंगुलिं इत:मत:
कना गन वने गन वने जुया क्वहां वन । अन हिति पुखू दुगु
थासय् ध्वब्या छम्हेसिया वस: हियाच्वंगु खना वया न्ह्य:ने वना
जित: स्यायेत वाणं कयेका लिना हल जित: करुणा तया सुचुका
ति, जित: रक्षा या, इपिं थन थ्यंक: वइन धका: खल ।

ध्वब्यां नं शरण व:म्हेसित दया करुणा तया छुथाय् यंका
सुचुका बिल । लिना ह:पिं उगु थासय् थ्यनेवं थन कुमार छम्ह
व:गु दु, गन वन ? धका: ध्वब्यायाके न्यंबले ध्वब्यां नं जि ज्या
याना च्वना, थन ला मव:, हुंकन व:गु खनाथें च्वं गन वन जुइ
जिं मसिउ धाल । छ्चालिं माला स्वतं लुइके मफया:

पदकाचार्यपिसं न्यासि वंगु चा कया नतुना बिचाः याना कुमार
थन हे दै थुगु थासं पुला मवनि धकाः मन्त्री नाप खँल्हाःगु
ध्वब्यां तायेवं थ्व मचायात थन तया ठिक जुइ मखुत धकाः
बिचाः याना वसःप्वःया दुने तया प्वःचिना पाछाया ध्वब्या पिहां
वन ।

मन्त्री सिपाहितय्सं ध्वब्यायात गन वनेगु धकाः न्यंबले जि
थ्व वसः हियातयागु बुभ्ने याःवने त्यना धया मेगु हे लँ चाःहुला
वन । थुपिं खने मदयेवं छथाय् सिमाक्वय् लंया प्वः दिकाः फ्यना
पिकया करुणातया कुमारयात आः छ गन वना रक्षा जुइ अन हुँ
धकाः बिदा बिया छवत । थःत करुणा तया रक्षा याःम्ह
ध्वब्यायात सुभाय् बिया ग्याग्यां व थासं लँ लिना वन । ध्वब्या
मेगु लं थःगु थासय् थ्यंकः वन ।

जुजु मन्त्री सिपाहिं पादकाचार्यपिं नं उगु थासय् कुमार मन्त
धकाः सीका मेगु लँ बिचाः याना वन । सल गया वपिं जुया
याकनं हे लँय् वनाच्च्वंम्ह कुमारयात खंकल । कबि कुमार खनेवं
जुजु वाणं कयेके त्यंबले मन्त्रीजुं महाराज छपिसं कयेके म्वाः जिं
कयेके धकाः मेमेथाय् तातुना वाणं कयेकल । कबि कुमार लिफः
स्वःबले थःत वाणं कयेका लिना हया च्वंगुलिं तसकं बेगं ब्वाँये
वंबले थःगु हे छँ क्वय् बुँइ ज्या यानाच्च्वंम्ह कुम्हा छम्ह खन ।
अले कबि कुमार कुम्हाया न्ह्यःने वना इतिमिति कना जितः
स्यायेत लिना हयाच्च्वंगु दु । जितः सुचुका रक्षा याना बिज्याहुँ
धकाः ख्वल । कुम्हा नं दया तया ज्या यानाच्च्वंगु दिनाः कबि
कुमारयात बुया छँय् दुने यंका सुचुका तल ।

भतिचा लिपा जुजु मन्त्री सिपाहिं पदकाचार्यपिं अन थ्यंकाः
थन मिजंमचा छम्ह गन वन छं खंगु दइ धकाः कुम्हा दाजुयाके
न्यन । मचायात रक्षा याये माःगुलिं कुम्हा नं जि ज्या याना
च्च्वनागुलिं बांलाक धाये मफुत, हुंकन वन थें च्वं धायेवं जवंखवं
छ्वालि स्वया पदकाचार्यपिसं बिचाः याना च्वंगुलिं मचा सुचुका

तया थासय् वना खंकी धकाः दुने वना कवि कुमारया चायागु तग्वःगु क्वंचाय् तया छगू थलं त्वपुया मेखे मेगु चाया थलबल तया क्वबुया थःगु छैनं पिहां वन । मन्त्रीं गन वने त्यना धकाः न्यंबले चाया वस्तु वजारय् मिउवने त्यना धकाः वन । तापाक्क सुं मदुगु थासय् दिना कोंचिया पुसा उलाः दुने च्वंम्ह मचा पिकया छन्त जिं रक्षा याना थन तक्क हया । आः छ गन वना रक्षा जुइ अन हूँ जि थ्व चाया भारा मिया छैय् वने धकाः धया वन ।

कवि कुमारयात माला च्वंपिसं अनं मेगु थासय् वने धुंकल धकाः सीका मामां वंबले लैय् वना च्वंम्ह कुमार खना मन्त्रीजुं मखुथाय् वाणं कयेका बिस्त्युं हूँ धकाः सुचं बिल । थ्व खना कुमारं लिफः स्वःबले थःत स्यायेत लिउं वयाच्वंपिं खना ग्याना ब्वाय् ब्वाय् वन । थबले छखा छै क्वय् ज्यापुतय् सपरिवार मुना गुलिं खँल्हाना च्वन गुलिसिया कुतिइ वा सुयाच्वन, गुलिसिया उगलय् बजि ल्हुया च्वन । ब्वाय् वयाच्वंम्ह कवि कुमारं थिमित खना जिमि दाजु अलोल जुजुं मन्त्री सिपाहिंत लिसे वया जितः स्याये धकाः लिना हया च्वन, जि दुःखियात रक्षा याना बिज्याहुं धकाः ख्वया विन्ति यात । थ्व ज्यापुतय्सं शरण वःम्हेसित मरण याये मजिउ धकाः करुणा तया छैय् दुने यंका सुचुका तल ।

भतिचा जायेका जुजु मन्त्री, पादकाचार्यपिं वया कुमारं पलाः छिना वःगु लैय् च्वंगु चा कया नतुना माःजूगु खना कुमारयात थिमिसं खंकलकि ज्वना स्याये यंकी । भीत नं थ्व पापीतय्सं बाकि तइमखु उकिं भी सिइबले छैय् छु यायेमाःगु खः अथे याकनं या धकाः छैया थकालिं धायेवं काचाकिचां कुमारयात थ्यना तुयूगु कापतं त्वपुया द्यली मत तया लुखा पिने सुया कलि तया मिजंतय् तपुलि त्वया, मिसात ख्वया च्वन । गुलिस्यां कुताः दयेकाः थ्व कुमारयात कुतालय् थ्यना द्यबलं भुंका स्वांमा, ताय्, अबीर द्यःने तया सीबाजं थाना प्यम्हस्यां क्वबुयाः छैय् पित हया

लिउ लिउ ख्वया काय् सीबले थें विलाप याना वन । मिस्त फुक्क लाय् लाय् बुया जि पुता, जि हेरा धकाः तसकं नुगः मछिंकाः ख्वया क्यन ।

थुकथं सीम्ह दिपय् यंकेबले थें याना यंका सुं मदुथाय् कुताः दिकाः, ख्वयाच्चीपिं दिना त्वपुया हःगु वस्त्र उलाः स्वांमालं क्वखायेका, भो राजकुमार, छपिंत छैनं पितहये माःगुलिं थथे जुक्ति याना हया । आः जिपिं लिहां वने त्यना । छपिं गन वना रक्षा जुइ अन बिज्याहुं धकाः धया राजकुमारयात छ्वयाः थःपिं छैय् लिहां वन ।

कवि कुमार अन वने थन वने मसिया न्ह्यःनेया लँ लिना सुरु सुरु वना च्वन । उखें थुखें कुमारयात मामां जुजु मन्त्री सिपाहिं पादकाचार्यपिं अन बनय् थ्यंकः वल । अन कुमारयात खना इमिसं वाणं कयेकूसां सुर्घः बिना द्यः खिउंया वंगुलिं वयात लाके मफुत । अयसां कुमार तसकं ग्याना लँ मखंसा व्वाय् वंबले छथाय् तःगाःगु थासय् कुतुं वन । थः मामं छचनय् पुइका हःगु चुडामणि मुकुट कुतुं वना सिमा कचाय् थाना च्वन ।

थबले अन अंजन नां जुया च्वंम्ह साकाहारी यक्ष छम्ह वया कुमारयात छ सु ? धकाः न्यंबले कुमारं थःगु दुःख फुक्कं कना ख्वल । कुमारया खँ न्यना यक्षं करुणा तया भरोसा बिया वासः नकाः प्यन्हु तक्क अन गलय् रक्षा याना तल । बनय् खिउंया लँ खने मदुगुलिं छथाय् वास याना मन्त्री लिसें माःगु खँ ल्हाना जुजु छैय् लिहां बिज्यात ।

मेपिं कुमार माःवीपिं पादकाचार्यपिसं कुमार थुगु थासं पुला मर्वनि थन हे दइ धाःगु न्यना सकभनं माला स्वःबले सिमा कचाय् तक्थना च्वंगु मुकुट खना लिकया स्वःबले थ्व मुकुट कुमारं पुया वःगु खः धकाः सीका कुमार थन हे तःजाःगु गालय् कुतुवना सिइ धुंकल जुइ धकाः सकले लिहां वन । दरबारय् थ्यंका मन्त्रीं कुमारयात भीसं स्याये म्वाःक तःगाःगु गालय्

कुतुंबना सित धकाः जुजुयात कन । नापं थःपिसं ज्वना वयागु
सिमा कचाय् थाना च्वंगु कुमारयागु मुकुट नं जुजुयात लःल्हाना
बिल । थुगु मुकुट खना जुजु तसकं लय्ताया इति इति न्हिलाः
स्वाः चकंकाः राज्य फुक्क जिगु जुल धकाः मन आनन्दं च्वन ।

थ्व खँ न्यना सुधर्मा देवीं जिमि काय्यात छु जुल धकाः
राजकुमारी नापं निम्हं ख्वख्वं बिलाप यानाच्चन । बखत बखतय्
धैर्य याये मफया मुर्छा जुया वन । थज्यागु अवस्थाय् गोबिषाण
मन्त्री वना सुधर्मा देवीयात मन धैर्य याका गालय् जक कुतुं वंगु
खः सीगु खइ मखु धकाः सुनां मसीक ज्योतिष याके न्यंके
छ्वःबले यक्षया ल्हातिइ लात आःतक कुमार मसिइनि धाःगु
न्यना सुधर्मा देवीं थःगु मनयात धैर्य यानाच्चन । उखें अन्जन
यक्षया रुप खना ग्याना च्वंम्ह कुमारयात न्यान्हु दसेलि थ्वयात
सुनां रक्षा याइ मेपिं राक्षसतय्सं स्याना नइ धकाः कुमारया
लुकुंछिना तःजाःगु गालं थत हया च्वय् थ्यंका छथाय् तया छ
गन वना रक्षा जुइ अन हुँ धकाः यक्ष थःगु थासय् वन ।

थुकथं वनय् लानाच्चंम्ह कुमारया मुकुट नं मदयेका
थाय्थासय् कचिघाः दुगुलिं स्याःगु सहयाना नये पित्याःगु
लोमंकाः मिखा व्वव्व स्याना ख्ववि हुहुं मां लुमंका जवंखवं
स्वस्वं वना च्वन । लँय् वना च्वंबले नं धुँ, भालु, किसि आदि
वनजन्तुत हाःगु न्यना तसकं ग्याना आः छु जुइ ? गथे जुइ ?
जित सुना रक्षा याइ ? जि सुया शरणय् वने ? धकाः हाहां
वनाच्चंबले तसकं ग्यानापुगु वनय् लात । अन छथाय् लँय् मिखा
भुयूम्ह स्वाः स्वयेहे ग्यानापुम्ह मनूया ला नइम्ह पिंगल धयाम्ह
ब्याधा नापलात ।

थ्व ब्याधां छ गन वने त्यना ? मखुथाय् लाइ थुगु लँ वंसा
छन्त भिं जुइ धकाः अधर्मि ब्याधां मखुगु लँ क्यना बिल । व
ब्याधां क्यंगु लँ लिना वंबलय् छथाय् लँय् म्ह छम्हं घाः जुया हि
स्वःस्वः वयेका ग्वारातुलाः आया आया हील स्यात धकाः

हालाच्चंम्ह खना थःगु दुःख लोमंका ग्याग्यां वया न्त्यःने वना छन्त आमथे सह याये मफयेक सुनां याःगु ? गथे थन बनय् लात धकाः कुमारं न्यनेवं व दुःखीम्ह मनूखं जि पासापिं नापं चाःहिउ वयाम्ह पासापिं छखे लाना जि याकःचा जुल । हुंकन च्वंम्ह चण्डाल ब्याधां क्यना हःगु लँ वयाबले मेम्ह भयंकरम्ह महाचण्डाल महापापी सुदास धैम्ह ब्याधा वया जितः थथे सास्ति यात धकाः व दुःखीम्ह मनूखं कन ।

हानं थ्व चण्डालम्ह सुदास ब्याधा मनूतय्गु ला नइम्ह राक्षस थें ज्याःम्ह हिंसक ब्याधा खः । थ्व ब्याधाया शंखमुख धैम्ह शंखथें जाःगु त्वाः दुम्ह तसकं ग्यानापुम्ह खिचा छम्ह नं दु । थ्व खिचां न्यातकि हि त्वना सास्ति याना तइ । जि नं थज्यागु थासय् लाःगुलिं थ्व हे खिचां न्याना महादुःख जुयाच्चन । थथे सास्ति नया च्वनागु प्यन्हु दत । थौं जि अवश्य नं सिनावनी जि जक मखु थ्व चण्डाल खिचां न्यातकि सुं नं बचय् जुइ मखु धकाः कुमारयात कन ।

थज्यागु खँ न्यना कवि कुमार तसकं ग्याना छु यायेगु, गुगु यायेगु जुल । लिहां वंसां लँय् पिंगल ब्याधां बाकि तइ मखु । जिके छुं शस्त्र अस्त्र दुगु मखु । जिगु छचनय् च्वंगु मुकुट नं मन्त । जुजुया कुलय् राजकुमार धायेका जन्म जुलं नं थथे दुःख जुल । जि दाजु हे बैरी जूगुलिं जितः जिमि मामं त्वःते माल । मन्त्री सिपाहितय्सं स्याये धकाः लिना हःगुलिं बिस्त्युं वँवं जि थज्यागु थासय् लाः वल । आः जितः सुना रक्षा याइ ? अवश्य नं जि अकालं सीम्ह जुल धकाः मनय् खँ वायेका च्वन ।

थबले हे खवय् धनुष तया, वन्यजन्तुतय्त ककुइ न्याना थाथा याइम्ह, दुगःक्वँय् त्वथुलेत सनीम्ह, धुँ भालुं हे छु याये मफुम्ह, तसकं बल्लाःम्ह, तुयुगु वर्ण जुया हाकु वचु ह्याउँ बुत्ता दुम्ह, धंवा खने दयेक हालीम्ह, ताःहाकःगु मे पिकया च्वनीम्ह तसकं ग्यानापुम्ह शंखमुख खिचा नँया सिखलं चिना लिउलिउ

तया जवय् वाणया थल क्वखाया, चुपि, पा ज्वना सुदास व्याधा वःगु खना कबि कुमार बेगं बिस्सुं वन । वँवं थ्वहे व्याधा च्वनीगु छँया क्वसं लात । व्याधा हाहा हिहि याना इतिइति न्हिल । खिचां नं थःगु तालं हालाः न्हिला उत । थज्यागु शब्द न्यना इतःमतः कना व्वाँय वंम्ह गन वने गन वने जुया न्ह्यःनेसं च्वंगु तःमागु अम्बः सयाच्चंगु सिमाय् थहां वना च्वकाय् च्वना भ्वःसुना च्वन ।

सिमाय् च्वनाच्चंम्ह कबि कुमारयात सुदास व्याधां खंका च्वय् थस्वया क्वहां वा छन्त स्याना नये । खिचायात नं नके । लँ क्यना हःम्ह पिंगल व्याधायात नं नके धकाः हालाच्चन । खिचा न्यासिचाया हुंकार सलं हालाः थस्वया सिमा चाचाः हुलाच्चन । हानं व्याधां तं पिकया वा कटटटं न्ह्यया जिगु खँ मन्यंम्ह छन्त वाणं कयेका कुरके धकाः धनुषय् वाण स्वचाकाः प्रहार यायेत तयार जुयाच्चन ।

व्याधा व खिचा गन च्वनाच्चन धकाः कुमारं क्वस्वःबले थःत वाण कयेकेत तयार जुयाच्चंगु खना जितः कुरका खिचायात न्याकीगु ज्या बिलम्ब जुइमा । थौं जि करुणा मदुम्ह पापी व्याधाया ल्हातिइ लात । जि थन अकालं सीन । सुया करुणा दु वं जिथें ज्याम्ह मचायात रक्षा याइ धकाः मतिइ तया करुणा दुम्ह करुणामययात लुमंकाः एकाग्र चित्त याना मिखा तिसिना करुणामयया नां कया च्वना । शरीर बचन व मनं करुणामयया नां कया लुमंका च्वनागुया प्रभावं अकालं मसीमा, संकष्ट मजुइमा धकाः ल्हाः ज्वजलपा बिन्ति याना करुणामययात नमस्कार यानाच्चन ।

हानं करुणा दुम्ह, करुणाया ज्या क्यनीम्ह करुणाया ऋद्धि प्रकाश याना रक्षा याइम्ह मिसा वा मिजं सु खः न्ह्याम्ह हे जूसां थज्याम्हयात बारम्बार लुमंका जिगु काय् वाक् चित्तं प्रणाम याना धकाः धया निपा ल्हातिं अम्बः खाना स्वपासः अम्बः

आकासय् थस्वया त्वलाः छलपोलयात थ्व अम्बः फल दोहलपा च्वना जितः याकनं उद्धार याना बिज्याहुँ धकाः धया करुणामययात स्वक्वः तक्कं प्रणाम याना सिमा घयेपुना मिखा तिसिना च्वन ।

भचा लिपा सुखावती भुवनय् बिज्याना च्वंम्ह अमिताभ तथागतया मूलम्ह शिष्य लोकेश्वर करुणामयं अम्बः फल दोहलपा हःम्ह सु खः धकाः बिचा याना स्वयाः बिज्याबले ध्यान दृष्टिं कुमारयात खंकल । पृथ्वी लोकय् दक्षिण दिशाय् निर्जन वनय् तसकं दुःख जुयाच्चंम्ह छम्ह निर्दोष कुमारं अम्बः फल त्वलाः जितः बारम्बार नां कया अम्बः सिमाय् च्वना भक्ति व श्रद्धा तया पूजा याना हल थ्वयात रक्षा याना वा धकाः लोकेश्वरं माठर विद्याधरी योगिनीयात आज्ञा बिया बिज्यात ।

थज्यागु आज्ञा न्यना विद्याधरी योगिनी शंख व खड्ग ज्वना क्वहां वया अम्बः सिमा च्वय् च्वना सिमा घयेपुना च्वंम्ह कुमारयात खंका सुदास ब्याधा खना ग्यानाच्चंम्ह कुमारया फुसय् थ्यंका बिज्यात । खवं शंख पुया जवं खड्ग हीका बिज्यायेवं ज्वालामाला नां जुयाच्चंगु मि पिहां वया आकासय् चाहिला अम्बः सिमा क्वय् भयंकर मलः जुत । कवि कुमारयात वाणं कयेके धकाः धनुष ज्वना च्वंच्चंम्ह सुदास ब्याधाया म्हय् मलः जुना सिं फाये थें बाम्ह छखे बाम्ह छखे जुल । थथेहे शंखमुख खिचायात नं मलः जुना फसं पुइकी थें छखेलाः वन । लँ क्यना हःम्ह पिंगल ब्याधा मुर्छा जुया स्वम्हं सित ।

मलः सिंहनादं हाला आकासय् थहां वना लोप जुल । मलः जूगु शब्दं शरीर थरथर खाना सिमां कुतुं वये त्यंम्ह कुमारयात सुन्दरी शान्त रुप दर्शन बिया विद्याधरी देवीं घयेपुना हया सिमा क्वय् तया रक्षा याना बिज्यात । थुकथं थः सुरक्षित जुइवं कुमारं करुणा वन्तम्ह विद्याधरी देवीयात बित्ति याना छलपोलया कृपां सीम्ह म्वाःगुथें जुल । म्ह थरथर खाना च्वंम्हेसित मामं थः

मचायात घयेपुइ थें घयेपुना सिमा क्वय् हया रक्षा याना बिज्यात । छलपोल धन्य खः । छलपोल करुणामययात बारम्बार अष्टाङ्ग प्रणाम धकाः धया विद्याधरी देवीयात नमस्कार याना ख्वाः चकंकाः सन्तोष जुयाच्चन ।

थुकथं कवि कुमारयात रक्षा याये धुंका विद्याधरी देवीं कवि कुमारया बारे न्यना सीका बिज्यासे छं करुणामयया नां कया अम्बः फलं पूजा याःगु भक्तिया प्रभावं छ रक्षा जुल । आः छुं धन्दा काये म्वाल, छन्त मोहनीया मन्त्र दान याना सिद्धि बिइ धकाः कुमारया छचनय् शंख खड्ग दिकाः छ दिर्घायु जुइमा अले ज्ञान प्राप्त याना जन हित याये फयेमा धकाः विद्याधरी देवीं दर्शन बिया सिद्धि बरदान बिया बिज्यात । कुमारं तथास्तु याना फया काल । नापं कुमारयात रक्षा याइम्ह नर्तक धैम्ह यक्षश्वर चूलाका बिया विद्याधरी देवी उगु थासं प्रस्थान जुया आकास मार्ग बिज्याना थःगु थासय् थ्यंका थःम्हं याना वयागु ज्या खँया वृतान्त लोकेश्वर करुणामययात कना आनन्दं बिज्यानाच्चन ।

कवि कुमार उगु थासं दना उखें थुखें स्वया च्वंबले नर्तक यक्षेश्वर थ्यंकः वया कवि कुमारयात ल्हाः ज्वना थःगु छँय् यंका च्वंबले लँय् खिचां न्याका सास्ति नयाच्चंम्ह दुःखीम्ह मनूयात यक्षश्वरं वासः यानाबिल । छँय् थ्यंका कवि कुमारयागु परिचय न्यना करुणा तया नकाः त्वंकाः पुंकाः संगीत विद्या स्यना च्यादँ तक्क लहिना तये धुंका मोहनी विद्याया प्रभावं मिसा जुइगु वासः जडिबुटि नं बिल । छन्हु नर्तक यक्षं कवि कुमारयात जिके दुगु विद्या स्यने धुन थन नर मांसाहारी यक्षपिनि ल्हातय् लात कि छन्त बाकि तइमखु उकिं आः छ थःगु छँय् लिहां हुं । थन बनय् च्वना जक छन्त भिं जुइ मखु । छंगु देशय् वना मिसा रुप क्यना म्ये हालाः वीणा थाना प्याखं हुला क्यं । छ खना सकलें मक्ख जुइ धकाः उपदेश बिया लित छवया हल ।

गुरुं धाःगु खँ न्यना वीणा ज्वना लिहां वःम्ह कवि कुमार

कापिल्य नगरय् थ्यंका जिं शत्रुयात त्याका राज्यय् माःगु याना जुजु जुया सुख भोग याये धकाः मनं चिन्तना याना शहरय् दुहां वन । उगु शहरया चण्डिका धैगु थासय् कवि कुमार तसकं बांलाःम्ह अप्सरा थें मन मोहक रुप जुया म्हे हालाः प्याखं हुला च्वन । थुगु समाचार उगु नगरय् सकभनं न्यना वना आपालं मनूत वया स्वःवल । वीणाया तालय् म्ये हालाः प्याखं ल्हूगु खना आश्चर्य चाया सकलें भूमिं वंथें स्वयाच्वन ।

थ्व खँ जुजुयाथाय् थ्यंनेवं जुजुं गोविषाण मन्त्रीयात छ् वना स्वया व मिसाया चरित्र न्यना थन व्वना हति धकाः धाल । जुजुं धाःगु खँ न्यना व बांलाःम्ह मिसा च्वनाच्वंगु थासय् स्वःवंबले म्ये हालाः प्याखं ल्हूगु खंवलय् मन्त्री भूमिं वंम्हथें जुया ताउत तक्क स्वयाच्वना । थ्व मिसा धात्थें नं अप्सरा खः, थ्व थें ज्याःम्ह देशय् जिं सुं मखना धकाः बिचाः यात ।

मिसा जुया च्वंम्ह कवि कुमारं मन्त्री वःगु खना लय्ताया प्रणाम याना न्हापा स्वया बांलाक्क प्याखं ल्हूया जिगु भाग्य छु जुइगु खः ? जुजु हे वःसा जिउ धकाः मनय् खँ वायेका च्वन । चन्द्रमा थें बांलाम्ह थुम्ह सुन्दरी वीणा थाना ल्हाः संका तालय् तुति संका प्याखं ल्हूगु स्वया लिहां वये मंमदुसां दरबारय् थ्यंका थथे सुन्दरी रुप जुयाच्वंम्हस्यां वीणा थाना म्ये हालाः प्याखं ल्हूगु गबलें स्वये न्यने मनंती । भीगु देशय् माला स्वःसा लुइके नं थाकुइ । थ्वया अङ्ग लक्षणया चरित्र बांलाक बिचाः याना स्वया लिहां वया धकाः मन्त्रीजुं जुजुयात विन्ति यात ।

मन्त्रीया थुगु खँ न्यना राज सभाय् सल्ला याना जुजुया नं स्वयेगु इच्छा याना सकल मन्त्रीपिं नापं व मिसा प्याखं हुला च्वंगु थासय् थ्यंकः बिज्यात । सकस्यां चिला बिइवं जुजु न्ह्यःने च्वना उम्ह मिसा वीणा थाना म्ये हालाः प्याखं ल्हूगु स्वया बिज्यात । जुजुया नं स्वये मात्रं मोह जुया काम रागं त्वपुया मेगु छुं लुमंके मफया लय्तातां स्वया जक च्वन ।

प्याखं हुले सिधयेका सुन्दरीं जुजुयात प्रणाम याना बिना अपराधय् जितः स्यायेगु कुतः याःम्ह जुजु, जिमि दाजुयात हानं मेगु छपु म्ये हालाः प्याखं हुलाः क्यने धकाः प्याखं हुया बागः मिखां स्वया न्हिला क्यन । जुजु नं मोह जुया थुलि बांलाक वीणा थाना, म्ये हालाः प्याखं ल्हूम्ह थौं तक जिं मखनानि । थ्व सु जुइ धकाः बिचाः याना भो नर्तकि ! छंगु अप्सरा समान बांलाःगु रुप स्वयेधुन । छ सु ? छंगु छें गन ? मां अबु सु ? थन छाया वयागु ? सुना छवया हल ? धकाः जुजु न्यना बिज्यात ।

जुजुया खँ न्यना व सुन्दरीं जिगु ना दुःखी सुन्दरी खः । छें नं दु तर अबु मदुगुलिं शत्रुतय्सं जाल याना पितना हल । दाजु छम्ह गन वन गन वन । मां छम्ह दु । वयात नके त्वंके पुंकेत जिं थुकथं प्याखं क्यना जीवन पालन यानाच्चना । आः तक जिगु इहिपाः नं मज्जनि । अथेसां जितः सुनानं छुं याये मछाः । थ्व भगवानया कृपा अले जिमि मां अबुया धर्म खः धकाः बिनम्रं क्वछुना लिसः बिल ।

सुन्दरीया थ्व खँ न्यना अलोल जुजु अति मोह जुया किजायात दुःख बिया स्याइम्ह पापी धकाः थौं तक जित सुनानं कन्या दान नं मया । २६ दँ दत, ब्याहा नं मज्जनि । थ्व सुन्दरीया नं ब्याहा मज्जनि धाल । जिगु भाग्यं थ्व कन्या न्ह्यःने वल । थ्वनाप हे ब्याहा याना सुख भोग याये धकाः बिचाः यात ।

अले तुरुन्त हे गोबिषाण मन्त्रीयात सःता थ्व स्वर्ग भुवनं वःम्ह मेनका अप्सरा थें ज्याःम्ह सुन्दरीयात आः हे दरबारय् ब्वनार्यंकि धकाः आज्ञा बिल । गोबिषाण मन्त्रीनं जुजुं इच्छा याःगु खँ न्यंकूबले उम्ह मिसा दरबारय् वनेत मंजूर जुल । थ्व खँ न्यना जुजु तसकं लय्ताल । सन्ध्या ई जुसेलिं थीथी रत्नया तिसा धनद्रव्य बिया जुजुं ल्हाः ज्वना रथय् तयाः नापं च्वना राज दरबारय् थ्यंकल । बहनी राज दरबारय् कोथाय् थ्यनेवं हे सुन्दरीया रुप खना काम रागय् प्रमत्त जुया रति क्रिडाया खँ

ल्हाना बिज्याबले उम्ह मिसां माया मोहया जालय् तक्यना कुकर्म याना असत्य बचन ल्हाना ज्या यायेगु अयोग्य मखुला महाराज, छाया हथाय् चाया बिज्याना ? बेलि नि याना बिज्याहुं धायेवं काम लोभि जुजुं छुं भापी मफया छंगु रुप खना भोजन तृप्त जुल । धर्म अर्थ काम थ्व स्वंगुलिं छ हे जुल धया बिज्यासे जिगु काम रागया इच्छा पूर्ण यायेमाल धकाः आलिंगन याना चुप्पा नया ख्याः याना बिज्यात ।

जुजु थथे यायेवं भतिचा लिपा लासाय् च्वना आदर तया सुन्दरी मिसा रुप त्वःता थःगु मिजं रुप धारणा याना जि नर्तकि मेनका अप्सरा मखु, सत्यरत जुजुया काय् कवि कुमार खः । सुधर्मा देवीया गर्भं जन्म जुयाम्ह पाप भोग यायेमाःम्ह छं किजा खः । किजा लिसें संभोग यायेगु अधर्म मखुला धाःगु खँ वास्ता हे मयासे कवि कुमार गालय् कुतुं वनाः सी धुंकल धकाः मतिइ तयाच्वना । थ्व गथे जुल ? धकाः म्ह खाका छ मिजं मखु न्हाचः थें सुन्दरी जुया जिगु इच्छा पूर्ण या । छन्त कन्हय् हे ब्याहा याना महारानीया पद बी धकाः क्वात्तुक ल्हाः ज्वना तल ।

थुकथं बोध याना नं बोध मज्जुगुलिं थ्वयागु इच्छा पूर्ण याना बी धकाः हानं मिसा जुया जुजुया न्ह्यःने च्वना भो महाराज, छःपिनि संभोग यायेगु इच्छा पूर्ण याना बिइ त्यना धकाः लासाय् च्वना न्हिला क्यन । सुन्दरीया थुगु रुप खना जुजु तसकं मोह जुइका काम रागं ब्याकुल जुया रति क्रिडा यायेत हथाय् चाल । थबले अहो गज्यागु कुकर्म थ्व, थःहे किजानापं काम भोग यायेत सनीम्हेसित मेगु उपाय मन्त धकाः जुजुयागु अण्डकोष क्वात्तुकक ज्वना बेगं प्यंका छवत । अलोल जुजु थस्सः पाःवना म्हुतुइ ई बुल बुलु वयेका तुरुन्त हे सित ।

सुन्दरी रुप जुरुक्क दना पुरुष रुप कया जितः जन्म जुइवं सिं फाये थें फाया स्यायेगु, लोहँतय् छ्वावाना स्यायेगु, लिना वाण कयेका स्यायेगु किजायात संभोग याये धुंका ब्याहा याना

महारानी पद बिइगु धयागु त्रिलोक भुवनय् सुनानं मयाःगु कुकर्म
याःगुया फल छत्त बिल धकाः धयाः सीम्हेसित तुयुगु कापतं
त्वपुया बिल ।

कन्हय् खुन्हु सुथय् राज परिवार व मन्त्रीपिं सकलें उपस्थित
जुइ धुंका नं जुजु दना मवःगुलिं सुन्दरी नापं चना च्वंगुलिं
आनन्दं न्ह्यः वयेका च्वन जुइ धकाः सकलें खँल्हाबल्हा
यानाच्चन । थबले कवि कुमार कोथां पिहां वया सकसितं सःता
बिज्यात । सकलें त्वले जुया स्वया च्वनेवं ग्यायेम्वाः, मिहगः
वयाम्ह सुन्दरी रुप जि कवि कुमार खः । पत्या मजूसा स्व धकाः
सुन्दरी नर्तकिया रुप जुया क्यन । जिं खँ ल्हायेगु यक्व दनि
धकाः धयाः हानं पुरुष जुया न्ह्यथु खुन्हुया खँ वृतान्त कना
कोथाय् स्वःहुँ धकाः धायेवं सकलें स्वःवंबलय् जुजुयात तुयुगु
कापतं त्वपुइका तःगु खनाः सकलें आश्चर्य चाल ।

लिपा सकलें मिले जुया कवि कुमारयात प्रशंसा याना सीम्ह
जुजुयात सिथं यंका दिपय् उना छवत । कुलानुसारं फुक्क ज्या
सिधयेका भिंगु दिनय् गुरुजुया पाखें राज्याभिषेक याना अबुयागु
सिंहासनय् तया जुजु यायेवं कवि कुमार जुजु जुया प्रजातय्त
सुख सुबिधा बिया राज्य याना च्वन । अलोल जुजु सीगुलिं वया
मां लक्षणा महारानी बिलाप याना बिज्यात । अबले कवि कुमारं
थः तःमांयात धैर्य याना बिज्याहुँ धकाः बित्ति याना जितः
स्यायेत ग्वसाः याःबले छपिसं गने म्वाःला ? छःपिनि लिथु जिमि
मां सुधर्मा देवी गुलि खल जुइ ? अबलय् छःपिं न्हिला च्वना
लाकि ख्वयाच्चना धासेलि ख्वये मछाल ।

थबले मन्त्रीपिं नं सकलें ग्याना जिमिगु अपराध क्षमा फवने
धकाः बित्ति यात । अले गोबिषाण मन्त्री व सकसितं क्षमा बिया
थःम्हं भोगय् यानागु खँ सकसितं कने त्यना, प्रजापिं नं वये
मास्ति वःपितं सःति धकाः कवि कुमारं आज्ञा बिया बिज्यात ।
थ्व खँ न्यना सकसितं सुचं बिया प्रायश्चित याये धुंका जुजु

जुया प्यन्हु दुखुन्हु सकसितं सन्तोष यायेत कैवर्त ब्याधा, ग्याना सुलाच्चंम्ह ध्वब्या, कुम्हा किसानत सकलें व मेमेपिं न्ह्यःने तथा मां, तःमां, मन्त्रीपिं जवय् खवय् तथा थःत जूगु खँ कन ।

जन्म जुइवं दाजुं अत्याचार याना स्यायेत स्वःसां गोविषाण मन्त्री व दिदि अजिया प्रयत्नं कैवर्त ब्याधाया छँय् च्वने माल । अनं मचाबले म्हित वनाम्हेसित स्याये धकाः लिना यंका चंपक नागया शरणय् वना बचे जुयासां जुजुं पादकाचार्यपिनिगु ग्वाहालि कया बिस्युं वँवथाय् तक्क खंका लिना यंकूबलय् ध्वब्यां वसः प्वलय् तथा कुम्हा दाजुं चाया कोंचाय् तथा, किसान दाजुपिंसं सिथं यंकाः बचय् याःसां लिपा निर्जन बनय् लाना गालय् कुतुवंबले जिमि मामं पुइका हःगु मुकुट सिमा कचाय् थाना च्वंगुलिं व मुकुट कया जि सित धकाः सकलें लिहां वन ।

गालय् लानाच्चंम्ह जितः अन्जन धैम्ह यक्षं रक्षा याना न्यान्हु दुखुन्हु गालं थत हया थः माःथाय् वन । जि गन वने गन वने जुया वना च्वनाबले बनय् दुने लात । वँव पिंगल धैम्ह ब्याधां क्यंगु लँय् वनाबले शंखमुख खिचा लिउ लिउ तथा वःम्ह ग्यानापुसे च्वंम्ह सुदास धैम्ह ब्याधां जितः स्याये धकाः खिचां न्याकेत ठिक याःबले अन न्ह्यःनेसं च्वंगु अम्बः सिमाय् थहां वना मूलगु कचा घयेपुना च्वनाम्हेसित सुदास ब्याधां वाणं कयेके त्यन । खिचां जित स्वया ग्यानापुक उया जि कुतुंवलकि वान्यायेत तयार जुयाच्वन । थबले जि तसकं ग्याना ख्वख्वं करुणामययात लुमंका अम्बः स्वपासः आकासय् ह्वलाः भवःसुया च्वनाबले करुणामयं छ्वया हया बिज्याम्ह विद्याधरी देवी बिज्याना खड्ग चाःहीकूबले मि मलः पिहां वया मलखं कयाः सुदास ब्याधा, शंखमुख खिचा व पिंगल ब्याधा स्वम्हं सित ।

जितः विद्याधरी देवी बुया सिमा क्वसं तथा छं, श्रीमद आर्याबलोकिश्वर करुणामय लुमंका अम्बः दोहलपा शरण वःगुया प्रभावं जितः थन छ्वया हःगु खः । आः छं, छुं धन्दा काये

म्वाल । छंगु रक्षा जुइ । षडक्षरी मन्त्र धारण याना अहिंसा
सद्धर्म प्रचार या । जिं यक्षश्वर छवया हये वं स्यनीगु विद्या
सयेका लिहां हूँ धया बिज्याना विद्याधरी देवी आकास मार्ग लिहां
बिज्यात । वसपोलं धया बिज्याथें भतिचा लिपा यक्षेश्वर वयाः
जितः भरोसा बिया यंका नकात्वंका पुंका लहिना च्यादँ तक्क
संगीत बिद्या स्यना सुन्दरीम्ह नर्तकि मिसा जुइगु जडिबुटि नं
बिया लित छवया हल ।

अथें वलकि स्याइ धकाः ग्याना मिसाया रुप कया थःगु
देशया चण्डिका धैगु थासय् च्वना वीणा थाना, म्ये हालाः, प्याखं
ल्हया च्वनाबले सकलें स्वःवल । बहनी जिमि दाजु अलोल जुजु
नं वयाः स्वःवःबले जि खना मोह जुया दरबारय् यंका थः घनेगु
कोथाय् थ्यंक यंकल । जिगु सुन्दरी रुप खना काम रागं मोह
जुया त्यःमत्यः धैगु छुं मसीका जिगु इच्छा पूर्ण याःसा कन्हय्
छन्त ब्याहा याना महारानी याये धकाः घय्घय् पूवल । थबले
जि मिसा मखु धया सुन्दरी मिसाया रुप त्वःता छपिनि किजा
कवि कुमार खः धकाः मिजं जुया क्यनां जुजु पत्याः मजुसे जिमि
किजा सिइ धुंकल न्हाचः थें बांलाम्ह मिसाया रुप धारण या
धकाः म्ह खाकाः क्वात्तुक्क ज्वना तल । उकिं हानं मिसाया रुप
जुयाबले जि नाप रति क्रिडा यायेत सन । जितः छु याये छु
याये जुया तुतिं प्यंकाबले अण्डकोषय् लाना छखेर चातवाः वना
सित । थुकिइ जिगु दोष दुसा सकस्यां दु धाये माल धका कवि
कुमारं सकसितं न्यना बिज्याःबले सकसिनं मिखाय् ख्ववि वयेका
थुकी छपिनिगु छुं दोष मदु सिना वंम्ह अलोल जुजुया हे दोष दु
धकाः बिन्ति यात ।

सकस्यां थ्व खँ न्यने धुंका गोविषाण मन्त्री दिदि अजि,
ध्वब्या, कुम्हा, किसान, कैवर्त ब्याधा सकलें दना वया थ्वसपोल
मचाबले शरण वःबले रक्षा यानापिं जिपिं सकलें खः धकाः
सकसितं कनाः ताय् स्वां, सिन्हः, अवीर त्वलाः कवि कुमार

जुजुयात भिंगु मंगल कामना याना तुति भवःपुया प्रणाम यात ।
ज्योतिष गुरुपिं वया लसकुस यात ।

पादकाचार्यपिं वया माफिं पवःपिंत जुजुं माफि बिल । काय्
सिना नुगः मछिंका ख्वया च्वंम्ह लक्षणा महारानी व काय् नं दुःख
भोग याना वःगु खँ न्यनाः नुगः मछिंका ख्वयाच्वंम्ह सुधर्मा
देवीयात नं कवि कुमार जुजुं बोध याना जिगु अपराधयात क्षमा
याना शान्ति जुया बिज्याहुँ धकाः विन्ति यासेलि जुजुयात क्षमा
बिया बिज्यात । ज्योतिष गुरु पुरोहितपिंत रत्न, धातु, वस्त्र आदि
सिरपाः बिया सन्तोष याना बिज्यासेलि सकलें बिदा कया जुजुया
प्रशंसा याना लिहां वन ।

थः मामं लहिना तःम्ह राजकुमारी कैवर्त व्याधाया म्थ्याय्
थःपिंसं दुःखसिया च्वनागु फुना आः सुखया दिन वल धकाः
लयाताया धाःगु खँयात सहर्ष स्वीकार याना दाजु व केहँया
परस्पर स्नेह याना सुखं च्वन । छन्हु थः दाजुयात स्यानागु पापं
नरक भोग याये मालीतिनि धयागु खँ लुमंका दरबारय् अष्टमी
खुन्हु श्रीमद आर्याबलोकितेश्वरया उपोषध व्रत च्वना दशशील
धारणा याना ताकालं राज्य भोग याये धुंका छन्हु मन्त ।

किजायात स्यायेत स्वःगु दोष कुमार्गय् लाना दोछिदँ तक्क
दुःख भोग याना नं थुगु जन्मय् दाजु अलोल जुजु देवदत्त
धायेका जन्म कयाच्वंम्ह खः । थौं थ्वं जितः लोहँत कयेका
स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु न्हापायागु छुं पाप बाकि दनिगु जक खः ।
थुगु पाप फुकेत जिं तुति फया कयागुलिं म्हाला पतिनय् घाः
जुल । थ्वज्यां न्हापा भातृ हत्या याना वयागु दोष मोचन जुल ।
संसारय् च्वपिं प्राणीपिंसं थःम्हं याना वयागु पाप वा पुण्यया कर्म
भोग थःम्हं हे मयासें मगाः धकाः भगवान् बुद्धं आज्ञा दयेका
बिज्यागु न्यना दीर्घनख धैम्ह ब्रम्हचारीं संसारय् थःथःगु कर्म
अनुसार दुःखसुख भोग यायेमाः धकाः छलपोलं आज्ञा
जुयाबिज्यागु न्यना सन्तोष जुया च्वना । छलपोलं छु छु

कर्मभोग याना बिज्यानागुलिं बज्रमय शरीर जुया ३२ लक्षणं,
८० व्यंजनं संयुक्त जुया त्रिभुवनय् सुयां मदु थें ज्याःगु सुन्दर रुप
जुल ? हानं छःपिंत देवदत्तं लोहतं प्रहार याःबले गथे घाः जक
जुल ? धकाः भगवान बुद्धयात बिन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना भगवान बुद्धं कवि कुमार चित्त भ्रान्त जुया छु
याये छु याये जुइकाः आपत जूगुलिं दाजुयात स्यात । थ्व हिंसा
खः । तर थ्व बिना अपराधय् याःगु मखु । अत्याचारी दाजुयात
याःगु खः । बिबेक बिचाः याना किजां दाजुया बिन्ति याःसां खँ
मन्यसेलि थज्यागु अनर्थया ज्या जुल । दाजुं किजायात बुसां
निसें गुलि दुःख बिल धयां साध्य मजू । अयसां दाजुयात हत्या
जूवंगुया पापयात स्वीकार याना पुण्यानुमोदनया लागि कवि
कुमार जुजुं आजिवन श्री आर्याबलोकितेश्वर करुणामय लुमंका
त्रिरत्न शरण वना अष्टमी खुन्हु उपोषध ब्रतय् च्वना दशशील
धारणा याना मेपिंत नं याका कनाः कंकाः बोधिचर्या ब्रत याना
वल । अष्टमीया दिनय् हिंसा कर्म याये मजिउ धकाः धया तःसां
कवि कुमारं दाजुयात हत्या याःगु अष्टमीया दिनय् जुयाच्वन ।
थुगु हे पापं थौं थथे भोग यायेमाल थुकी जिं देवदत्तयात दोष
मबिया, थ्व जिगु हे कर्मया दोष खः ।

थुगु जन्मय् जक मखु जन्म जन्म पतिं प्राणी हिंसा यायेगु
आदि दश अकुसल पाप त्वःता मैत्री करुणा, मुदिता व उपेक्षा
धैगु चतुब्रम्ह बिहार धारणा याना अष्टमीया दिनय् बोधिचर्या
ब्रत उपोषध ब्रतय् च्वना वया । थुगु पुण्यं बज्रमय शरीर जुया
शुद्ध चित्त जुया दुःख फुत । अले चतुब्रम्ह बिहार धारणा यानागु
पुण्यं चक्रांकित पाणिपाद धयागु जिगु ल्हा तुतिया पालितःलय्
द्वःछि आरचक्र चिन्ह दया च्वन । उकिं चतुब्रम्ह बिहार याना
न्त्याबलें सकसिगुं भिं जुइगु राग दोष मोह चब्बुना वनीगु
बोधिज्ञान बोधिचर्या ब्रत धारणा याना चित्त शुद्ध जुइ फुसा तिनि
वयात धात्थेयाम्ह गुरु भिक्षु ब्रम्हचारी धाइ । थ्व जिं कनागु ज्ञान

लुमंका अष्टमी खुन्हु त्रिरत्न शरण्य वना करुणामयया उपोषध
व्रतय् च्वनेगु स्व । काय् वाक् चित्त शुद्ध जुया वज्र शरीर लिसें
बुद्धत्व प्राप्त जुइ ।

थुकथं शाक्यमुनि भगवान् बुद्धं आज्ञा दयेकूगु अमृत वचन
न्यना दीर्घनख सन्यासी लय्तायाः आ जिं यथार्थगु ज्ञान थुल ।
जि नं आजिवन त्रिरत्नया शरण्य वना उपोषध व्रतय् च्वना
शील स्वभाव शुद्ध याना एकचितं च्वनेगु जुल । अष्टमी व्रत
च्वनागुया पुण्यया प्रशंसा न्यने मगाःनि आज्ञा दयेका विज्याहुं
धकाः विन्ति यासेंलि भगवान् बुद्धं दीर्घनख ब्रम्हचारीयात छं
न्यनाथें ज्या नं यायेगु या धकाः धया विज्यात ।

दकले न्हापां सँ खाना, लुसि ध्यना, तिर्थय म्वःल्हुइ धुंका
नीगु वसः पुना स्वभाव शुद्धम्ह गुर्यात सःता श्रीमद
आर्याबलोकितेश्वर करुणामय लुमंकाः पूजा सुरु याना धारणी
पाठ याना, स्वां, धुं, धुपांय्, इताः च्याका पंचामृतादि नैवद्य,
सिसाबुसा, मरिचरि दक्षिणा छाना रत्न मण्डल दोहलपा पाप
देशना पुण्यानुमोदन, अध्येषणा, याचना, प्रार्थना याना जगत
संसारयात हित यायेगु कामना यायेमाः धकाः धया विज्यात ।

थुकथं अष्टमी खुन्हु उपोषध व्रतय् च्वनाया पुण्य उलिथुलि
धैगु हे मदयेक अचिन्त्य खः । जिं नं न्हापाया जन्मय् थुगु व्रत
आपालं धारणा याना याका वयागुलिं थौं थज्यागु कलियुगय्
संबोधि ज्ञान लाना तथागत जुइ फत । भगवान् बुद्धं कना
विज्यागु थज्यागु अमृत वचन न्यना लय्तायाः भगवान् बुद्धया
पालि भवपुया पासापिं व दोछिम्ह शिष्यपिं मुंकाः तथागतं
कनाविज्यागु विधि थें अष्टमीया दिनय् उपोषध व्रतय् च्वना
मोक्षपद प्राप्त याना धकाः काश्यप भिक्षुं नं कना विज्यात ।

थुकथं अष्टमी व्रतया खँ न्यनेकने याना विज्याये धुंका
सकसितं कर्मफल पाकये जुया जन्म जू वःगु वर्तमानय् न्ह्यथना
उगु अवस्थाय् अलोल जुजु जुया किजायात विना अपराधय्

स्यायेगु ग्वसाः ग्वया च्वंम्ह आः देवदत्त जन्म जूवःम्ह खः । उगु इलय् कवि कुमार जुजु जुयाच्चंम्ह आः जि हे खः धकाः भगवान् बुद्ध सकसितं कना बिज्यात ।

अथेहे अबलेया जुजु सत्यरत आः सद्धोदन जुजु खःसा सुधर्मा देवी मायादेवी व लक्षणा गौतमी चां खः । गोविषाण मन्त्री आः शालिपुत्र व काय् जन्म जुइ धाःम्ह विद्वान् ज्योतिष महामौद्गल्याण धायेका च्वंम्ह खः । लँय् च्वना ख्वया कवि कुमारयात थन छांय् वया धाःम्ह दुःखी पुरुष थुगु जन्मय् काश्यप भिक्षु खः । ध्वब्या आनन्द भिक्षु खःसा कुम्हा आः भिक्षु सुचेतन खः । सीम्ह तुल्ययाना सिथं यंकूपिं दाजुपिं न्याम्ह पंचभद्र वर्गीय न्याम्ह भिक्षुपिं खः । अले दिदि अजि जुयाच्चंम्ह आः मनोहरा धायेका जन्म जुल । कैवर्त ब्याधा व वया कलाःम्ह आ दण्डपाणि जुजु व महारानी जू वल ।

थुकथं गम्भीर उपदेश बिया बिज्यागु न्यनाः सकस्यां कर्म फल पाकये जुया गज्यागु कर्म याना वल अज्यागु हे थःम्हं थःम्हं भोगय् याये माःगु संसार खः धकाः सीका धन्य कर्मवादि भगवान् बुद्ध, धन्य कवि कुमार जुजु, धन्य शालिपुत्र, मौद्गल्यायण, काश्यप, आनन्द, पंचभद्र वर्गीय भिक्षुपिं एवं मनोहरा धकाः प्रशंसा याना साधुकार बिया सकलें दना प्रणाम याना थःथःगु थासय् लिहां वन ।

१०. महासत्त्वराजकुमारावदान

महासत्त्व राजकुमारया बाखं

छन्तु ज्ञान पराक्रमं युक्तम्ह, न्याता प्रकारया ज्ञान चक्षु प्राप्त
जूम्ह भगवान बुद्धं आपालं भिक्षुपिं जवय् खवय् लिउने तया
पांचाल देशया ज्ञानी जनपिं व सज्जनपिनिगु थाय् चाःहुलाः वँव
छगू वनय् थ्यन । स्वांमा, सिमा यक्व दया यइपुसे न्ह्यइपुसे
च्वंगु थुगु वनय् बास यायेगु इच्छा जुया आनन्द भिक्षुयात
आसन ठिकया धकाः आज्ञा जुया विज्यायेवं आसन ठिक याना
भगवान बुद्धयात विज्याका मनूतय् हितया नितिं सद्धर्म ज्ञानया
खँ कना विज्याहुँ धकाः विन्ति यात ।

थथे विन्ति याःगु न्यना भगवान बुद्धं भिक्षुपिंत छिमि
बोधिसत्त्वया शरीरयागु अस्ति धातु स्वयगु इच्छा दुला धकाः
न्यना विज्यासेलि सकल भिक्षुपिंसं स्वयेगु इच्छा दु धकाः विन्ति
यात । थुगु विन्ति न्यना भगवान बुद्धं जवगु ल्हातिं पृथ्वीस
दायेवं खुता प्रकारं पृथ्वी कम्प जुल । अले भूमि तज्याना तसकं
तेज दुगु स्तुप चैत्य खने दयेक उत्पन्न जुल । थ्व अत्यन्त
सम्मान याये ल्वःगु पुलांगु चैत्य खः धकाः बुद्धं धया विज्यागु
न्यना आनन्द भिक्षुं प्रणाम याना स्वया विज्याबले अन सुवर्णमय
समुद्र थें खने दत । थ्वयात थिया स्वया विज्याबले च्वापुथें
निर्मल तुयुगु ह्वाला ह्वाला नँस्वाःगु पलेस्वां थें यइपुसेच्वंगु
अस्ति धातु खन ।

थुगु अस्ति धातु खने दुगु भगवान बुद्धयात विन्ति याःबले

थ्व महापुरुषया अस्ति धातु खः । ज्वना वा धकाः धयाविज्यायेवं अस्ति धातु दुगु लुंया थल ज्वना वया भगवानया न्ह्यःने तया विज्यात । थुगु अस्ति धातु दुगु लुंया थल ज्वना भगवान बुद्धं थ्व अस्ति धातु विशेष गुणं युत्त जुयाच्चंम्ह, बोधिज्ञानय् न्ह्यचिउम्ह, बुद्धिमान, धैर्यवानम्ह, ध्यान क्षान्तिइ तसकं एकचित्तगु उत्साहदुम्ह, दान यायेगुलिइ तत्परम्ह, शील गुणं सम्पन्नम्ह त्यागी बोधिसत्वया शरीरया अस्तिधातु खः । थ्वैत प्रणाम याये योग्य जू धकाः धया विज्यायेवं भिक्षुपिंसं एकचित्तं थुगु अस्ति धातुइ शीर दिकाः प्रणाम यात । थ्व अस्ति धातुं याना जिं याकनं हे अनुत्तरगु सम्यक सम्बुद्ध ज्ञान लाना बुद्ध जुया धकाः नं कना विज्यात । नापं थ्व अस्ति धातु बारे न्हापा जुयावंगु खँ जिं ध्यानं लुमंके धुन आः छिमित कने धकाः कनाविज्यात ।

न्हापा द्वापार युगय् काश्यप तथागतया पालय् नेपाः देशया पूर्व दिशाय् पांचाल देशय् (पनौति) आपालं अन्न, धन, सल, किसि दुम्ह पराक्रमीम्ह महारथ धैम्ह क्षेत्री जुजु दयाच्वन । थ्वया महाप्रसाद महादेव व महासत्व धैपिं स्वम्ह कायपिं दु । छन्हु महारथ जुजुया बनक्रिडा याःवनेगु इच्छा जुया स्वम्ह कायपित्त ब्वना सैन्यपिं लिसे बनय् चाःहिउ वन । बनय् च्वंगु स्वांमा, सिमा, घाँय् स्वया, सिसाबुसा खाना नयाः आनन्द जुइका स्वम्ह राजकुमारपिं नापं द्वादस गुल्म नांया बनय् दुहां वन । उखें थुखें चाःहिउहिउं राजकुमारपिं स्वम्ह बनय् लँ द्बना छखे लात । मेपिं फुक्क छथाय् लात । राजकुमारपिं वँवं दूर बनय् लाःवन । छखे लाःपिं जुजु, मन्त्रीपिं, सैन्यपिं राजकुमारपित्त मामां लुइके मफया सकलें लिहां वन ।

उखे लँ द्बना छखे लाना तसकं ख्वात्तुगु जंगलय् लाःवंपिं राजकुमारपिं स्वम्ह मध्ये दकले तःधिकःम्ह राजकुमार महाप्रसाद थन जनावरतय्गु भय दु । भी थन च्वनां ठिक जुइ मखु । लिहां

वनेनु धकाः किजापित खँ न्यंकल । दातिम्ह महादेव जिला मग्याः
अयसां भी बायेमाली धैगु मनय् वल धकाः धाल । दकले
चिधिकःम्ह महासत्व राजकुमारं थुगु बनय् जितःला छुं हे ग्याः
धैगु मद्दु । वरु थन तप ध्यान यानाच्चपिं ऋषि मुनिपिसं स्तुति
याइगु न्यना आनन्दं च्वनेगु इच्छा दु धकाः धाल ।

थुकथं थःथवय् परस्पर खँ ल्हाना उगु थासं दना वया गन
वने गन च्वने जुया छखे लाःपिं भी अबु व मेमेपिं नापलाकः
वने माल धकाः उखें थुखें स्वस्वं वयाच्चंबले उगु द्वादसा गुल्म
बनया छगू गुफाय् माधुं छम्ह खन । थ्व माधुं खना तःधिकःम्ह
राजकुमार महाप्रसादं किजापित थिपिं मनूतय्गु क्वाःगु ला हि
नइपिं खः धाल ।

दातिम्ह राजकुमार महादेवं थ्व माधुंला मचा बुयाः
नयेपित्याना सने मफया आहार माः वने मफुम्ह सी त्यंम्ह खः ।
थ्वैत प्राण रक्षा यायेया नितिं थःगु शरीर त्याग याये फुपिं सुं
दैला ? धकाः खँल्हाबल्हा यानाच्चन । दाजुपिनिगु थज्यागु खँ
न्यनाः उत्तमगु बद्धि दुपिं त्यागीपिसं पर प्राणीपिं रक्षा यायेगु
नितिं थःगु शरीर आदि फुक्कं त्याग याना ला हि दान बिया
दुष्करचर्याया तप यायेगुलिइ थाकुचाइ मखु । यानां हे तोतिइ
धकाः धाल ।

थुकथं थुपिं राजकुमारपिसं धुंयात स्वया खँल्हाबल्हा याये
धुंका अनं दनावंबले महासत्व बोधिसत्व भीगु शरीर अनित्य
खः, थुम्ह माधुं मचा बुइका थौं सने हे मफये धुंकल थ्वया रक्षा
यायेत थःगु शरीर त्याग यायेगु थ्व हे ई खः धकाः मनय् वयेकाः
भीगु शरीर धैगु ला, हि, क्वय्, दाः, स्यः, आतापति, खि, च्व,
किमि आदि दुर्गन्धया छें जुयाच्चंगुयात छचंगुलिं भुना तःगु जक
खः । उकिं मनूतय्गु शरीर धैगु भों, सिं, कापः अप्पा अथवा
चायाम्ह दयेका तःगु थें अनित्य खः । हानं जि द्वछिगुलिं मयाक्क
जन्म जुया संसारया अनित्य वस्तु नं पूर्ण जूगु मलमूत्रया सार

धैगु छुं मदुगु खै, न्हि, ला: दुगु सलंस: कीत म्हिता च्वंगु थज्यागु शरीर प्राण रक्षा यायेगु नितिं निश्चय नं त्याग याये धका: चिन्तना याना तच्च:गु उत्साह याना करुणाया त्वाथलं थहां वना व मचा बूम्ह माधुंयात उद्धार यायेगु नितिं द्वादस गुल्म बनय् वनेत हेयेका छिपिं थुगु लँ हूँ, जि उगु लँ वने धका: दाजुपिं नाप बाया वन ।

अनं वना महासत्व राजकुमार मचा बूम्ह माधुं च्वनाच्वंगु थासय् वना छमा सिमाया कचाय् थ:गु लँ खाया: आकासय् थस्वया ल्हा बिन्ति याना जिं जगत हितया नितिं सम्यक सम्बुद्ध बोधिज्ञान लायेत सुनानं याये मफुगु न्हापा नं सुनानं मयानिगु थ्व शरीर त्याग याये त्यना जित: भव सागरं पार ज्वीगु बुद्धपद लायेमा धका: प्रणिधान यात । थुलि धया महासत्वं नयेपित्याना थ:म्हं हे बुइकापिं मचात स्याना नयेगु इच्छा यानाच्वंमह माधुंया न्ह्य:ने ग्वतुला बिल ।

धुं नं करुणादुम्ह बोधिसत्व महासत्वयात स्वया जक च्वन । महासत्वं नं माधुं तसकं सने मफया स्वया जक च्वन आ: जिं थ:म्हं हे ला ध्यना नके धका: दना वना ज्याभ: मालेत उखें थुखें स्व:वन । तर लुइके मफुसैलि सच्छिदं मयाक्क पुलांगु त:मागु पंमायागु चुपिं थें धार दुगु ता:हाक:गु ख्वला लुइका हया: थुकिं महासत्व माधुंया न्ह्य:ने वना: पुलिं चुया फ्यतुना थ:गु शरीरया ला थ:म्हं ध्यना धुंया म्हुतुइ ल्वसुका नकल । बोधिसत्वं थुकथं माधुंयात थ:गु ला ध्यना नकेवं खुता प्रकारं पृथ्वी कम्प जुया सन । वाफय् ग्व:फय् वया पृथ्वी खिउँसे च्वना वा वल । भंग: पंक्षीत थ:थ:गु सलं हाला: उखें थुखें व्वया जुल । जनावरत ग्याना व्वाव्वां जुल । मनूत थ्व छु जूगु धका: आश्चर्य चाया इत:मत: कना हालाजुल ।

स्वर्गया द्य:पिसं सकभनं तायेक सकलें आश्चर्य जुइक थौं छपिसं मेपिनिगु प्राण रक्षाया लागि थ:गु शरीर त्याग याना

विज्याना जन्म मरणया दुःख मदयेकेत तःधंगु ज्या याना विज्यात धकाः बोधिसत्वयात स्तुति याना हल । थुकथं माधुंयात थःगु ला थःम्हं हे ध्यना नके धुंका माधुं बल्लाना बोधिसत्वया हि पयया दक्ख ला नयाः क्वय् जक बाकि यानाबिल ।

मेगु लँ वःपिं निम्ह दाजुपिं मध्ये दाजुम्हं लँय् अजू चाइपु कथं भव्खाय् व्वःगु, खिउंसे च्वना वा वःगु, स्वां वागाःगु अले मचा बूम्ह माधुंयात खना महासत्व किजां तच्चःगु स्नेह प्वंका खँल्हाःगुलिं जिगु मन गखेसे च्वना जित शंखा जुल धाल । किजाम्ह महादेवं नं थ्व खँ स्वीकार याना जित नं शंखा दु धकाः धाल । अले निम्हं तसकं शोक याना मिखाय् दंक ख्वबि वयेका थःपिं वना च्वनागु लँ त्वःता लिफः स्वया न्हापायागु लँ वनाः माधुं च्वनाच्चंगु थासय् थ्यंक वन ।

तर माधुंयात आहार चूलाना न्याम्ह मचात व्वना माःथाय् वने धुंकूगुलिं अन माधुं मदु । सिमाय् वसः खायातःगु, घाँसय् हि किनाच्चंगु, छ्चंया सँ व कंलाय् खना मुर्छा जुया बँय् चातवाना ग्वतुल । ताउ जायेका चेतना दसेलि दना ल्हाः व्वव्व स्याना मां अबुं महासत्वयात गन त्वःता वया धकाः न्यनीबले जिमिसं छु धायेगु ? जिपिं निम्ह जक मां अबुयाथाय् गय् ख्वाः क्यंवनेगु ? धकाः ततःसलं हाला ख्वल । अन हे बनय् छखे लाःपिं राजकुमारपिंत सैन्यपिंसं इतःमतः कना माःवयाच्वन ।

राजकुमारपिं छखे लाःगु खँ लाय्कुलिइ थ्यने मात्रं अन च्वपिं सकलें मुर्छा जुल । महारानी न्यासःम्ह मिसात मुंका आनन्दं कोठाय् च्वनाच्चंम्हेस्या दुरुपां दुरु हाया वल । म्ह छम्हं मुलुं सुइबले थें स्यात । नुगःपा तज्याइ थें च्वन । बहनी दरवारय् महारानी थःगु कोठाय् द्यंवन । द्यनाच्चंम्ह महारानीया थःगु नुगलय् च्वंगु दुरु निपां कुतुंवन, वा हाया वन, स्वम्ह बखुं व्वयेका छ्वतं छम्ह बखुं सतांचां दाया यंकल, निम्ह बखुं ग्याना छैय् जूवल धकाः म्हगसय् खन । थः यःम्ह काय् नाप वियोग

जूगुया प्रतिक कथं म्हगसय् थथे खंगु खः । थज्यागु म्हगसय् म्हना च्वंगुलिं महारानी ग्याना न्ह्यलं चाल । हथासं दना खाताय् फ्यतुना ताउत भुले जुया च्वन । थुकथं म्हगसय् म्हंगुया कारण छु जुइ ? न्ह्यागु हे जूसां काय्पिं स्वम्ह बनय् वनाच्चंगु दु इमित भिं जुइमा धकाः मनंतुना च्वन ।

थबले हे महारानीया सखी छम्ह इतःमतः कना ब्वाय् वया महासत्वया शरीर नास जुल धकाः महारानीया कंवल । थ्व खँ न्यना महारानीया म्ह खाना मिखां ख्वबि हायेका जुजुयाथाय् वना भो स्वामी महाराज ! जि काय् महासत्व सित धकाः छःपिंसं सिलला धकाः न्यनेवं जुजुयात तसकं दुःख जूसां राजकुमारपिं छु गथे जुयाच्चन धकाः मन्त्री व राजपुरुषपिंत स्वके छवयागु दु । इमिसं बनय् वना जूगु खँ कं वइ, छ ग्याये मते धकाः महारानीयात बोध यात । तर जुजुया मन मच्चना मिखाय् ख्वबि जायेका प्रजापिं लिउ लिउ तया बनय् वन ।

बनय् थ्यंका मन्त्री नाप लायेवं जुजुयात छपिनि निम्ह काय्पिं शोक अग्निया रापय् च्वनाच्चन । महासत्व राजकुमार छम्हेसित कालं ज्वन । मचाबुया नये पित्याम्ह माधुंयात थःगु ला नका प्राण रक्षा यात । आः अन महासत्वया कंलाय् जक बाकि दनि धकाः धाःगु वचन न्यना महारथ जुजुं सह याये मफया मुर्छा जुल । थबले मन्त्री व राज सेवकपिं नं करुणा चाइपुक शोकय् दुना ख्वया च्वन । हानं मेम्ह मन्त्री वया महासत्व राजकुमार मदया तसकं शोक याना छलपोलया निम्ह काय्पिं बनय् मुर्छा जुइका ग्वतुला च्वन धकाः जुजुयात बिन्ति यासेंलि जुजु हथाय् चाया मन्त्रीपिं नापं राजकुमारपिं च्वनाच्चंथाय् स्वःवन ।

अन थ्यंका काय्पिं निम्हं शोकय् दुनाच्चंगु खना तसकं नुगः मछिंकाः निम्ह काय्पिं नापलाना बनय् जूगु फुक्क खँ न्यना सिमाय् खायातःगु महासत्वया वसः, मुकुट, कंलाय् जुयाच्चंगु

शरीर खना जुजुं सह याये मफया ख्वये फक्व ख्वयाः निम्ह काय्पिं व्वना दरवारय् थ्यंकः वल ।

काय्पिं निम्ह दरवारय् थ्यंकः वःगु खना महासत्वयात लुमंकाः महारानीं तसकं नुगः मछिंकल । तर सकस्यां अनेक खँ कना महारानीयात ह्येकल । लिहां वःपिं निम्ह काय्पिंके बनयागु खँ हथाय् चाया न्यना जि काय् महासत्व ग्व ? धकाः महारानी न्यंबले मिखां ख्ववि हायेका म्हुतु गंका च्वपिं काय्पिसं छुं नवाये मफया सुंक च्वनाच्चन । सुंक च्वनाच्चपिं निम्ह काय्पिंके हानं महारानी जि स्वम्हम्ह काय् महासत्व मखना नुगःपा तज्याइन धकाः धायेवं थुपिं निम्ह राजकुमारं बिस्तारं जंगलय् जूगु खँ फुक्क गथे खः अथे कन । बनया खँ न्यने मात्रं अन च्वपिं जुजु महारानी मन्त्रीपिं सकलें त्वले जुयाच्चन । लिपा सकलें दुःखी मनं ख्वया हाला जंगलय् वन ।

जंगलय् थ्यंका जुजु महारानीपिसं उगु थासय् स्वःबले हि किनाच्चंगु क्वँय्, सँ उखें थुखें लानाच्चंगु खना वसपोलपिं बना वना बँय् ग्वतुल । लिपा चाया वसेलि जुजु महारानपिं तसकं नुगः मछिंकाः जितः नं काल वया काः वा, जि नं सिनावने धकाः बिलाप यानाच्चन । थुकथं महारानी ख्वख्वं सँ फँफँ तया थःगु निपा ल्हातिं नुगलय् दाया महासत्वयागु गुण प्रकाश याना करुणा सलं ततःसकं हालाः ख्वल ।

लिपा अन वपिं सकलें मिले जुया त्यागीम्ह काय् महासत्वया क्वँय् मुंका पूजा याना सिमाय् खायातःगु महासत्वया शुद्धगु वसतय् प्वःचिना तया आदि बुद्ध स्वयम्भू भगवानया विंब रुपि चैत्य निर्माण याना सकस्यां पूजा यात । थुकथं महासत्व बोधिसत्वया अस्ति धातु सप्तरत्नमय पलिस्था याना थुगु चैत्यय् स्वयम्भू बुद्ध मुर्ति अधिष्ठान याःबले नमोबुद्धाय् (नमुरा) धकाः नां जाल ।

थुकथं भगवान बुद्धं भिक्षुपिं व अन उपस्थित जुयाच्चपिं

सकसितं न्हापा व त्यागी महासत्व जुयाच्चंम्ह बोधिसत्व मेम्ह
मखु आः शाक्यमुनि तथागत जुयाच्चनाम्ह जि हे खः धकाः सीकि
धकाः धयाबिज्यात । उगु बखतयाम्ह महारथ जुजु आः सुद्धोदन
महाराज खः ।

अले महारथ जुजुया रानी महादेवी आः शुद्धगु लक्षणं युत्तम्ह
मायादेवी खः । उगु ईयाम्ह महाप्रसाद राजकुमार वर्तमान मैत्री
बोधिसत्व धायेका च्वंम्ह खः । अले दातिम्ह राजकुमार महादेव
आः बीरम्ह मंजुश्री कुमार बोधिसत्व धायेका च्वंम्ह खः । अबले
वनय् न्याम्ह मस्त बुइका च्वंम्ह माधुँ आः सुद्धोदन महाराजया
निम्हम्ह रानी प्रजापति गौतमी महारानी खः । अले अबलेया
माधुँया न्याम्ह मचापिं धुँत आः पंचभद्र वर्गीय भिक्षुपिं खः धकाः
नं कना बिज्यात ।

थुकथं शाक्यमुनि बुद्धं थः शिष्य आनन्द व मेपिं सकसितं
महासत्व बोधिसत्वया दुष्कर चर्याया खँ कना बिज्यागु
न्यनाच्चपिं सकसिनं नमो बुद्धाय धया थुगु स्तुप चैत्ययात
ज्वजलपा बिन्ति याये धुंका भगवान बुद्धयात प्रणाम याना पालि
भवपुया बिदा कया थःथःगु थासय् लिहां वन ।

११. सिंहलसार्थबाहावदान

सिंह सार्थ बाहया बाखं

छन्हु भगवान बुद्ध जेतवन विहारय् बिज्याना शारीपुत्र, मौदगल्यान, आनन्द, काश्यप, महाकाश्यप लिसें न्यासःम्ह भिक्षुपिन्त व उपासक उपासिकापिन्त धर्म उपदेश बिया च्वना बिज्यात । थबले सर्वणीवर्ण विष्कंभि धइम्ह बोधिसत्त्वं भगवान बुद्धयात छलपोल जा सर्वज्ञ खः । छःपिसं श्रीमद् आर्याबलोकितेश्वर बोधिसत्त्व महासत्त्व करुणामयं पाप याना दुःख सिया च्वंपिन्त बोध याना भिंगु लैय् पलाः छिकाः बोधिज्ञान म्हसीकेगु बोधिमार्गय् तया गथे उपकार याना बिज्याइगु खः ? धकाः बिल्लि यात । थुकथं बिल्लि याःगु न्यना प्राणीपिन्त अनेक प्रकारं जुक्ति याना दुःखया समुद्रय् लाःपिन्त थकया बोधिचर्या याकाः करुणामयं समाधि योग ध्यान याना सुदृष्टिं स्वया पाप फुका सकसितं उद्धार याना बिज्याइ धकाः भगवान बुद्धं कना बिज्यात । हानं करुणामयया महाकरुणा समाधि आपालं दु । वसपोल करुणामय असंख्य रुप सर्वाकार समाधिं पूर्ण जुया बिज्याःम्ह खः । वसपोलयाके थुलिउलि धाये मफयेक आकासय् ब्वया च्वनीगु धूया प्रमाणं निनां निने मफइगु धारणी विद्या शास्त्रं पूर्ण जुया च्वंगु दु । थज्यागु धारणी, विद्या शास्त्र समाधिया प्रभाव क्यना वसपोल करुणामयं दुःख जुयाच्वंपिन्त उद्धार याना सकल सत्त्वपिन्त हित, कल्याणमय जुइगु चर्या याना बिज्याइम्ह खः धकाः कना बिज्यासे जितः नं न्हापा तःधंगु

महाभय पाखें वसपोलं रक्षा याना बिज्यागु दु धकाः उगु वृतान्त खँ भगवान बुद्धं सकसितं कना बिज्यात ।

न्हापा द्वापर युगय् काश्यप तथागतया पालय् नेपाः देशय् यैया सिंहकल्प नगर थँबहिलय् सिंह केशरी धइम्ह जुजुं बांलाक राज्य याना च्वन । अबले उगु नगरय् सिंह सार्थबाह धइम्ह तःमिम्ह महाजन छम्ह दु । थ्वया कलाः केशिनी देवी महाजननीया गर्भं जन्मजूम्ह सिंहल सार्थबाह धइम्ह काय् छम्ह दु । थ्व सिंहल सार्थबाह मचां निसें सकसितं हित सुख यायेगु स्वभाव दुम्ह दिव्य सुन्दर जुया तेज दुम्ह मचा खः । मचाबलय् निसेंहे थीथी विद्या सयेका ल्याय्म्ह जूबलय् माःगु तक्क शास्त्रं पूर्ण जुइका सकसितं उपकार यायेगुलिइ जक चित्त दुम्ह जुया इष्टमित्र पासापिं यक्को दु । वयात मयः धइपिं सुं मदु ।

थुम्ह सिंहल सार्थबाह न्हिन्हिं दान काःवइपिन्त नं ध्यवा, जाकि व वसः बिया गुरुया उपदेश न्यना गुरुयात सत्कार याना धर्मय् च्वना द्यःपिन्त पूजा पाठ याना माने याना च्वन । अथेहे मांबौपिसं धाःगु खँ न्यनाः जुजु मन्त्रीपिन्त नं लय्तायेका इष्टमित्र पासापिन्त, दासदासि, बन्जातय्त् नं माःमाःगु बिया सकसितं सन्तोष जुइका च्वन । थुकथं हे युवावस्था थ्यंबलय् बलवानम्ह सुन्दर वीर उत्साहिम्ह लोक व्यवहार धर्म फुक्क सिउम्ह जुया सकस्यां माने याका च्वन । नापं सम्पूर्ण शास्त्रं पारंगत जुया अनित्य आत्मा ज्ञान थःम्हं सिइका सकसितं कनाः भिंगु ज्याय् मन वंका च्वन । न्ह्यागु ज्याय् नं अल्लिमचासे ज्याखँ सिद्ध याइम्ह सकल महाजन बन्जा पासापिन्त नं खुसि याये फुम्ह धातु रत्न आदि बांलाक म्हसीका परिक्षा याना मेपिन्त नं कनीम्ह, सःम्ह जुया बुद्धि दुम्ह महाजन धकाः फुक्क बन्जातय्सं सम्मान यानातल ।

छन्हु सिंहलसार्थबाहया गुण ऐश्वर्य धन द्रव्य खनाः नुगः मूम्ह बन्जा छम्हेस्यां थ्वयात एकान्तय् सःताः स्यंके धइगु मतिइ

तया छि ला रत्नाकर समुद्र थ्यंक वना यक्को धन कमये याना हयाच्चंम्हेस्या काय् खः । छिं नं रत्नाकर वना धन कमये याना बन्जातयत् पाले याये फुम्ह कुलपुत्र जुइमाः । आजु अबुं दुःखसिया कमये याना तःगु धन जक क्वकया दान धर्म याना सुखी जुयाच्चंम्हेसित कुलपुत्र धाइमखु । उकिं छिकपिनि कुल धर्म कथं रत्नाकर वना व्यापार याना धन द्रव्य कमये याना हया दान धर्म परउपकार याये फुसा जक धात्थेंम्ह सतुपुरुष जुइ धकाः धाःगु खँ न्यना सिंहलसार्थबाह रत्नाकर वनेगु मतिइ तल । अले बन्जातय् काय्पिं नं यंकेगु इच्छा याना न्ह्याःन्ह्याःपिं वा धकाः धायेवं बन्जातय् काय्पिं लय्ताया जिपिं नं वये जिपिं सकस्यां मालिक छि जुल धकाः धाल ।

थ्व खँ न्यना उत्साहि जुयाः रत्नाकर वनेत थः बौयाके अनुमति काः वन । तर बौम्हेस्यां थज्यागु क्यात्तुगु बैशय् समुद्र पारयाना रत्नाकर व्यापार याःवने म्वाः । गबले तक्क जि म्वाना च्वनी अबलय् तक्क छें च्वना माःगु व्यापार याना आनन्दं सुख भोग याना च्वं । रत्नाकर वनेगु धइगु तसकं थाकु धकाः न्यना तयागु दु । तापाक्क वने माःगुलिं आपालं भय दु । हानं लिहां वयेत नं तसकं कष्ट जुइ । भीगु छेंय् प्रसस्त सम्पति दु इच्छा थें नया त्वना कमये याना च्वं । रत्नाकर थ्यंक वनेगु गबलें ज्या याये मते । सिनावनेबलय् ज्वना वनेगु छुं दुगु मखु । यक्व धन दइगु नं दुःख धकाः सीकि । भीके दुगु सम्पतिं हे छु धर्म यायेगु इच्छा दु याना सुखं च्वं धकाः धाल ।

थः अबुया थज्यागु खँ न्यनाः जि रत्नाकर वना व्यापार याना हयागु थःम्हं हे कमये यानागु जुइ । अबुं बिउगु जक धन खर्च याना नया फुका थः सुंक च्वनेगु छम्ह काय्मचाया शोभा मखु धकाः सिंहलसार्थबाहं लिसः बिल । हानं व्यापारी कुलय् जन्म जुया कुलया ज्या याना क्यनेया निंतिं जि रत्नाकर वनेगु इच्छा जुल । रत्नाकर वना कमये याना हया भिक्षु साधु महात्मापिन्त

दान धर्म दान याना थःथिति इष्टमित्रपिन्त धन लाभ जुइगु ज्या बिया भिंगु कर्म यायेगुलिइ जि तसकं उत्साहित जुया च्वना । उकिं कुलानुसारया व्यापार याना धन कमये यायेगु जिगु मनंतुनागु पूर्वकादिसँ । थ्व ज्याय् गनादीमते धकाः काय्महं बिन्ति यात । छिं कमये याना तःगु जक जिं सुख भोग यायेगु इच्छा मदु । यदि अनुमति बिया मदिल धाःसा थ्व म्वाना च्वनागु जीवन त्वःताः वने धकाः धायेवं अबुम्हेस्यां गने मफया छं थपाय्च्वः एकचित्त याना वनेगु कुतः यासेलि जिं छन्त हुँ धकाः वचन बिइ । तर समुद्र पार याना रत्नाकर वने धइगु तसकं थाक् । अनेक दुःख कष्ट सहयाना वनेमाः । छं इच्छा थें वना छुं हे बिघ्न मजुइक व्यापार सफल याना याकनं छेँय् लिहाँ वा धाःगु अबुया वचन न्यना तसकं लय्ताया पालि भवपुया रत्नाकर व्यापार वनेत मन उत्सुक जुल ।

थवले मांम्हेस्यां थः अपाय्च्वः ययेका तयाम्ह काय् रत्नाकरय् व्यापार याःवनीन धकाः तसकं नुगः मछिंकाः ख्ववि हायेका छ रत्नाकर थ्यंक वना व्यापार याःवने मते । भीके दुगु धन सम्पतिया हे व्यापार यानाः मां अबुपिन्त सेवा याना आनन्दं च्वं धकाः धाल । मांया थ्व खँ न्यनाः मांम्हेसित भरोसा बिया जि हानं लिहाँ वयेगु खः । परदेश मवसँ छेँय् जक च्वनेगु नं भीगु कुलयात मत्वः । दुःख तायेमते धैर्य ति । जितः अबुं अनुमति बियादिइ धुंकल । आः मांनं बिघ्न मयासे आशीवार्द बिया बिदा बियादिसँ धकाः धासेलि नुगः मछिंसां छंगु विचारं छु यायेमाः, गनवनेमाः हुँ धकाः अनुमति बिया छंगु ज्या सफल जुइमा । न्ह्यावले करुणामययात लुमकि धकाः धाल ।

मांम्हेसिगु थ्व खँ न्यनाः तसकं लय्ताया मांयागु पालि भवपुया मांया वचन शीरय् फयाः रत्नाकर वनेत माःमाःगु ज्वलं ठीक यात । सिंहलसार्थबाह रत्नाकर वनेगु निश्चय जुइवं वन्जातय् काय्पिं नं सकलें वयेत थः मां, अबु, कलाः, इष्टमित्रपिं

नापं सरसल्ला याना माःमाःगु वस्तु ठिक याना मालिकयाथाय्
वल । सिंहलसार्थया नं साइतय् संगः कया मां अबुया पालि
भवपुया सकसिकें बिदा कया ५०० म्ह बन्जापिं व माःगु ज्वलं
फुक्क गधा खच्चर, उँथ आदि पशुतय्त्त क्वबुइका सकलें
प्रस्थान यात ।

थुकथं छें त्वःताः थासंथासय् बास यायां देय्, गां, बन, खुसि
पुलाः असंख्य तजाःगु पर्वत पुलाः वने धुंका हानं तःधंगु देय्,
चीधंगु देय्, गां पुलाः ववं लच्छि बितय् जुल । हानं बन जन्तु
दुगु बनय् सकस्यां मन ग्याका ववं तापाक्कं निसें महा समुद्र
खने दत । ववं भयंकरगु बन फोचाला समुद्रया सिथय् थ्यसेलि
सकले लय्ताल । सकस्यां थुगु थासय् स्वया उखुन्हु अन हे बास
यात । कन्हय् सुथय् सकस्यां नये सिधयेका उगु समुद्र तरे याना
वनेत ग्याना च्वन । सिंहलसार्थबाहं माभि छम्हेसित सःताः जिपिं
सकसितं थुगु समुद्र पारयाना व्यु माःगु दस्तुर बिइ धायेवं माभि
वया रत्नाकर थ्यंकः वनेगु जूसा एकचित्त याना त्रिरत्नया नां
कयाः कुल देवता लुमंकाः थुगु द्वंगाया च्वना बिज्याहुँ धायेवं
सकस्यां द्वंगायात व समुद्रयात प्रणाम याना द्वंगाया च्वन ।
माभि नं तीर्थयात प्रणाम याना द्वंगायात भागियाना द्वंगाया
च्वना कुल देवता लुमंकाः द्वंगा न्ह्याकल ।

द्वंगा समुद्रया दथ्वी थ्यंबलय् द्वंगा फाता पुलेत्यंबलय्
सकस्यां त्रिरत्न लुमंकेवं ग्वःफय् शान्त जुया द्वंगा बुलुहुँ यंकल ।
थबलय् हे ताम्रद्विपय् च्वंपिं राक्षसतय्सं सीका कालिका बायु
वया द्वंगा मेगु थासय् छ्वयाबिल । सकलें ग्याना त्रिरत्न शरण,
करुणामय शरण धकाः धयाच्वन । गुलिं द्वंगा फातापुल । गुलिं
निकू दला समुद्रय् कुतुंबन । तर समुद्र फवःचालि थें च्वंबलय्
न्यासःम्ह बन्जात लाल कया पार तरे जुल । सिंहलसार्थ बाह
च्वनावंगु द्वंगा छुं मजू । पार तरे जुसेलि काल नं तरे जुल धकाः
सकस्यां मन शान्ति जुइका माभियात दस्तुर बिया छ्वत ।

माःगु वस्तु क्वबुया वःपिं पशु भरियात फुक्क समुद्रय् कुतुं वना बेपत्ता जुल ।

थबलय् ताम्र द्विपय् च्वंपिं लसिंत लय्लय्ताया दिव्य सुन्दरीया रुप कया बन्जात मुनाच्चंथाय् वया प्रणाम याना बिज्याहुं थन छुं ग्याय् म्वाः सिच्चुक सिमाक्वय् च्वना बिज्याहुं धकाः मानये यात । थाक्कुक् वया सिमा क्वय् च्वना च्वंपिनि त्रिरत्न व कुलदेवता नां कया वयागुलिं भीपिं सकलें वचे जुल धकाः खँल्हाबल्हा यानाः थःथःगु छँय् च्वंपिं परिवार लुमंका दुःख तायाच्चन । थबलय् हे व सुन्दरी रुपयापिं लसिंतय्सं जिपिं नं थन मिस्त जक दु । भाग्यं छिकपिं नापलात । छुं धन्दा कयादी म्वाः । जिपिं नापं च्वना सुख भोग यानादिसँ । जिमिगु छँय् म्हतित् छम्ह छम्ह स्वामि छिकपिं जुल । नये, त्वनेगु, पुनेगु फुक्क पूर्ण याना तयागु दु आनन्दं च्वनादिसँ धकाः हालाच्चंगु न्यना सिंहलसार्थबाह नापं सकस्यां व सुन्दरी रुप लसिंतय्गु जक ख्वाः स्वयाच्चन । थबलय् सुन्दरी रुप लसिंतय्सं मोहरुप क्यना काम रागय् भुले याना म्हतित् छम्ह छम्ह थःथःगु बांलाःगु छँय् ल्हाः ज्वना यंका थःगु छँय् छु छु दु उगु वस्तु भोजन याका भीपिं नापं च्वना रसरङ्ग याना सुख भोग याना आनन्दं च्वने धकाः धाल ।

व ल्यासेतय्सं थथे धाःगु खँ न्यनाः सकलें आश्चर्य चाया च्वन । व सुन्दरीतय्सं थःथःगु बसय् कया मोह जुइकाः काम रसय् भुले याका तल । थुपिं सु जुइ ? थन जक च्वना न्हिन्हि थुमिगु नयाः थुपिं लिसे च्वनेगु ठिक मजू धइगु छुं बिचाः हे मदया इपिं नाप भुले जुया अन हे बास याना च्वन । सकस्यां थःथःगु परिवारपिं लुमंके मफत । थुकथं च्वच्चं न्हय्न्हु पुला वंसां सुनानं थुपिं त्वःते मफु । रत्नाकर वने मानि धइगु नं मतिइ हे मवः । व सुन्दरीतय् छिपिं सु धकाः तकं न्यने मफु । सकसितं मोहजाल रति क्रिडा तृष्णाय् मोहनी याना व मिसातय्सं त्वपुया

छुं हे भाःपी मफयेका तल ।

छन्हु थिपिं लसितयसं सुनां मसीक गोप्य नक्सां सल्ला याना
भीपिं लसिं धकाः सीका इपिं विस्युं वनी । थिपिं सकसितं हि
त्वना स्याना प्यन्हुं सि धयेके माल धकाः मुख्यम्ह लसिं नं खबर
बिल । थ्व खँ वन्जात सुनानं मसिउ । थुखुन्हु बहनी मुख्यम्ह
लसिया तसकं स्याक्क न्ह्यः वल । थबलय् सिंहलसार्थया मत
च्याका लासाय् च्वना त्रिरत्न लुमंका ध्यान याना च्वन । थ्वहे
इलय् व कोथाय् च्याकातःगु मत तसकं तप्वाः जुया हतततं
शब्द वयेका न्हिला हल । ध्यानय् च्वंम्हेस्या सु न्हिला हःगु धकाः
उखें थुखें स्वत सुं मखं । घना च्वंम्ह लसिं नं न्ह्यलं चाःगु मखु,
सिंहलसार्थया ग्यासे वल ।

च्यानाच्चंगु मत हानं इति इति न्हिला हःगुलिं गजब चायाः
थ्व मत छाया थथे न्हिउगु जुइ ? मत थथे न्हिला हःगु गबलें
स्वये मननि धकाः दनावना मतया न्ह्यःने च्वना प्रणाम याना
“भो दिपराज ! छःपिं छाया न्हिलागु छु जुल ? धइबिज्याहुँ” धकाः
बिन्ति यासेलि करुणामय प्रवेश जुयाच्चंगु मतय् थःगु रुप दर्शन
बिया “छ उपोषध व्रतया फलं जन्म जूम्ह खः । छिमि मांबौपिसं
नं जिगु नां कयाच्चन । आः छं नं लासाय् च्वना त्रिरत्नया नां
कया ध्यान याना च्वन । छिमिसं जितः लुमंकूगुलिं जि थन
वयाच्चना । छिपिं फुक्क थनि प्यन्हुत्वाः सीपिं जुल । छिमिगु
लाहि नइपिं लसितयसं सुन्दरी रुप क्यना छिमित मोह याना
त्वपुया भाःपी मफयेका तल । पत्याः मजूसा छंत भाःत धकाः
मानये यानातःम्ह न्ह्यः वयेका च्वंम्ह सुन्दरीया फांगा उला स्व”
धकाः धया बिज्यात । हानं थिपिं सुन्दरी जुयाच्चपिं फुक्क लसित
खः । थिमिसं छिमित स्याना लाहि नया क्वय् जक बाकि याइ ।
थुलि जक मखु थुगु थासं दक्षिण दिशाय् तःधंगु जंगल दु अन
नयागु पःखालं चाःहुइका छिपिं थें जाःपिं परदेशीत आपालं
कुनातःगु दु । थ्व खँ खः मखु याकनं स्वयावा । थ्व खँ कनेत व

छिपिं लाहि नइपिं नापं म्हिता च्वंगुलिं जि न्हिलागु खः धकाः
धया बिज्याना करुणामय मतय् दुबिना दर्शन बिया बिज्यात ।

थ्व खँ न्यना सिंहलसार्थ ग्याना थ्व ला तसकं आश्चर्यगु
ज्याखँ जुल । छलपोल बोधिचित्त दुम्ह जुया जिमित रक्षा यायेत
बिज्यात, धन्य धन्य करुणामय धकाः बित्ति याना आः जि
दक्षिण दिशाय् मनूत कुना तःथाय् स्वःवने, जिं लिहां मवःतले
छःपिं थन हे बिज्याहुँ धकाः धया प्रणाम याना चनाच्चंम्ह लसिया
फांगा उलाः स्वःबलय् धंवा पिकया वांखाया थस्सः पाया तुति
धःपाया सँ फफँ तया ग्यानापुगु लसिं रुप खना ग्याना थःम्हं
ज्वना वयागु चन्द्रहास खड्ग ज्वना दक्षिण दिशाय् स्वःवन ।

थबलय् याकःचा जंगलय् द्रुहां वना नँया पःखालं चाःहुइका
तःथाय् लुखा लुइके मफया सिमा गया स्वःबलय् अन दुने मनूत
खया हालाच्चपिं खना सिंहलसार्थबाहं हे पासापिं ! छिपिं
आमकना च्वना छाया खया हाला च्वनागु धायेवं दुने च्वपिं मध्ये
मुख्यम्हेस्यां छ सु धयाहल । जि सिंहलसार्थबाह खः धया थःगु
परिचय कने धुंका थन छकः स्वये धकाः वया धाल । थथे
धासेलि दुने च्वंम्हेस्यां थःपिं नं रत्नाकर वनेत वयापिन्त
लसितय्सं थन तये हया माःमाःबलय् स्याना नइगु फुक्क खँ
कन । छिकपिन्त नं थथे हे याइतिनि । थिपिं सुन्दरी रुपी
लसितयत् त्वःताः याकनं छैय् लिहां हुँ धकाः धयाहल । थुकथं
भोगये याना च्वपिंसं धाःगु पत्याः जुया सिंहलसार्थबाह थुगु थासं
लिहां वया कोथाय् द्रुहां वया च्यानाच्चंगु मतयात स्वया प्रणाम
याना वसपोल करुणामय दर्शन बिया धया बिज्यागु लुमंका
चनाच्चंम्ह लसिया रुप स्वया ग्याना च्वन ।

थबलय् करुणामयं छन्त प्रेम यानातःम्ह सुन्दरीया रुप गन
वन ? छ नाप वःपिं फुक्क पासापिंनि नं म्हातिं छम्ह छम्ह सुन्दरी
रुप जुयाच्चपिं नं फुक्क लसित खः । थज्यापिं लसितय्गु ल्हाःतय्
च्वने मते । याकनं थःथःगु छैय् लिहां हुँ धकाः धया बिज्यागु

अमृत वचन न्यना हे करुणाधारी लोकेश्वर करुणामय जिपिं वचे
 जुइगु उपाय् आज्ञा दयेका बिज्याहुँ धकाः बिन्ति यात । थुकथं
 बिन्ति यासेलि करुणामयं जिं कनाथें छिमि पासापिन्त नं खँ
 कना ज्या या धकाः धया बिज्यासे तुयुगु वर्ण करुणामयया शरीर
 खः, आत्मा जुयाच्चंम्ह बाराह नांयाम्ह अश्वराज सल छम्ह
 लुंयागु फि दुगु महातीर्थ समुदय् अर्थात् ब्रम्हपुत्र खुसिइ दइ,
 सुथ न्हापां दनाः छिपिं अन हुँ । अन बास याना च्वनीम्हसिगु
 रुप दर्शन याना जिपिं सकसितं थुगु खुसि पार तरे यानाब्यु
 धकाः चाःहुलाः बिन्ति याना प्रणाम याये धुका प्रार्थना या । वं
 जिउ धकाः मनूया बोलि धालकि दकले न्हापां छ व सलया म्हय्
 गया न्ह्यःने लाक्क च्वं । मेपिं छिमि पासापिं थितुंथीक घयेपुना
 च्वं । एकचित्तं त्रिरत्न व कुलदेवता लुमंका च्वं । उम्ह सलं
 सर्गतं ब्वयावया जम्बुद्विपय् थ्यंके हइ । थबलय् लसितं वया छुं
 धाःवल हाःवल धाःसा लिफः स्वयेमते । लिफः स्वया थिमिगु ख्वाः
 स्वलकि सलम्हं कुतुं वनी । अले थिमिसं ज्वना स्याना नइ ।
 थुलि उपदेश बिया मत चीप्वाः जुयाः करुणामय अन्तर्धान जुया
 बिज्यात । सिंहलसार्थबाहया मन क्वात्तुक्का करुणामययात सहर्ष
 प्रणाम याना लासाय् ग्वतुला च्वन ।

कन्हय्कुन्हु सिंहलसार्थबाहं पासापिं सकसितं सःताः छिमित
 गुलितक सुन्दरीपिंसं मानये याना तल धकाः न्यंसेलि फुक्कस्यां
 तसकं आनन्दं नका त्वंका सुख भोग याका तल धकाः लिसः
 बिल । थ्व खँ न्यना पासापिं सकसितं करुणामय मतय् दुबिना
 दर्शन बिया उपदेश बिया बिज्यागु खँ व कुनातःपिं स्वया वयागु
 खँ कन । थ्व खँ लसितय्सं सिलकि भीत स्याना नइ, उकिं भी
 थन च्वने मजिल, जम्बु द्विपय् थःथःगु छेय् याकनं लिहां वनेगु
 स्व धकाः धायेवं सकलें लिहाँ वन । अले करुणामयं धया
 बिज्याःथें गथे याना वनेगु धइगु खँ नं सकसितं कन । भीपिं
 समुद्र पार यायेत बाराही नांयाम्ह अश्वराज सल रुप जुया

च्वंमहेसिगु म्हय् च्वना लिफः मस्वसे च्वनावनेगु । छुं जुया लिफः स्वत धाःसा सुन्दरी रुप जुयाच्वंपिसं ज्वना स्याना नइगु खँ आदि वृतान्त कना भीपिं कंस सुथसिया न्हापांगु प्रहरय् थनं वनेगु पक्का जुल धकाः सकसितं सीके बिल ।

थ्व खँ न्यना भीपिंला लसितनाप धकाः च्वनाच्वनागु जुयाच्वन धकाः व सुन्दरीतय्थाय् वनेत ग्याना गुलिं मुछ्छां जुयाच्वन । लिपा होसय् वयेवं थःथःगु थासय् लिहां वन । अय्सां बन्जातय्त् सुन्दरी रुप जुयाच्वंपिसं माने याना नकात्वका च्वंसा मनय् गरखेसे च्वंका भसुका तया धन्दा कया ख्वाः खिउँका च्वन ।

योजना अनुसार स्वन्हु कुन्हु सुथ न्हापां दना सुथय् चाःहिला ह्वयाच्वंगु स्वां, सयाच्वंगु फलफुल खाना द्रवां वये धकाः सुन्दरीतय्त् धया सकलें पिहां वया छुं भतीचा तापाक्क वना छगू बांलाःगु क्यवय् सकलें मुन । अले सिंहलसार्थबाहं सकसितं सल म्हय् च्वनेबलय् लिफः मस्वसे चित्त एकाग्र याना त्रिरत्न लुमंका च्वं । सुन्दरीतय्त्सं सःतूसां सुनांनं लिफः स्वये मते धकाः धया उगु समुद्र खुसिइ थ्यंकः वन । अन खुसि सिथय् करुणामय बाराह नांया तःधिकःगु शरीरयाम्ह तुयुम्ह अश्वराज सल मूर्ति तयातःगु खन । अले सकलें सलया न्ह्यःने वना बिन्ति यायेवं सलं छिपिं सुसु जम्बु द्विपय् वनेगु इच्छा दु इपिं सकलें जिगु म्हय् च्वं धकाः धया बिज्यात ।

थ्व खँ न्यना दकले न्हापां सिंहलसार्थबाह सल म्हय् थहां वना न्ह्यःने च्वन । अनलि सकलें थहां वना न्यासःम्ह बन्जात मिलये जुइक च्वन । सकलें च्वने धुंका सल ब्वया थहां वना आकास मार्गं तसकं बेगं बिज्यात । समुद्रया दथ्वी थ्यंबलय् लसितय्त्सं बन्जातय्त् सल म्हय् तया यंकल धइगु सिइका लसित फुक्क मिले जुया ब्वयावया लिलाका मोह जालं तक्कंका “जितः याकःचा त्वःताः वनेत्यना ला ? लिफः छक स्वया

विज्याहुँ” धकाः धालं नं सुनांनं लिफः मस्वसेलिं लसितय्सं “यः प्राणनाथ ! छपिंसं लिफः मस्वःसा जि थन हे सिनावने” धकाः अनेक प्रकारं हालाः ख्वया हःगु शब्द न्यना खःका धइगु मतिइ तया लसितय् उपरय् माया वंका सुन्दरीपिनिगु ख्वाः स्वयेगु इच्छा याना लिफः स्वत । सुनां सुनां लिफः स्वल इपिं सकलें समुद्रय् कुतुंवना लखय् लात । थुगु तालं भवःलाक्क बन्जात कुतुंवना लखय् लाःपिं फुक्कसित सुन्दरी रुपी लसितय्सं म्हतिं म्हतिं थः भाःत यानातःपिं ज्वना सालायंका ताम्रद्विपय् थःपिनिगु थासय् यंका सुन्दरी रुप त्वःताः लसिं रुप जुया पशुतय्सं थें हि त्वना ला क्चा कुचा थला नल ।

उखे सिंहलसार्थबाह याकःचा जक क्वात्तुक सल म्हय् च्वना गनं मस्वसे त्रिरत्तया शरणय् वना त्रिरत्त लुमंकाः वनाच्च्वं समुद्र पार याना खुसि सिथय् थ्यंसेलि सलं आः छुं भय मन्त छैय् थ्यनेवं शुभ मंगल जुइमा, मां अबु थःथितिपिं नापं सुख आनन्दं च्वं धकाः आर्शिवाद बिया विज्यात ।

सिंहलसार्थबाह नं ख्वाः चकंका सलयात प्रणाम याना छलपोल धन्य खः । छलपोलं महाकरुणा तया थःगु म्हय् तया जितः अकालं सीगुलिं वचे याना विज्यात धकाः सल प्रति कृतज्ञ जुल । नापं व्वना वयापिं पासापिं धैर्य याये मफया कुतुंवन । नापं वयापिं पासापिं नापं छैय् लिहां वने मखन, छु याये धकाः नुगः मछिंकल । अश्वराज चीधिकःगु रुप जुया आकासय् मि ग्वारा थहाँ वंथें वना अन्तर्धान जुल ।

उखे ताम्रद्विपय् च्वपिं लसित फुक्क मिले जुया मुख्यम्ह लसियात दथ्वी तया मेपिं छ्वाल्लिं च्वना हाहा याना गिजे याना जिमि सकस्यां थःथः स्वामि याना तयापिं स्याना लाहि नये धुन, छ छम्हेस्यां जक जिमिसं थें याये मफुनि । छं नं स्वामि याना तयाम्ह हया नये मफत धाःसा जिपिं सकस्यां छन्त स्याना नयेगु जुल धकाः धाल । थथे धाःगु न्यना व लसिनं जिं अनेक यत्न

याना हया छिमिसं थें स्याना नये छिमित नं नके धका: धाल । जिउका स्वये, म्हुतुं धयाथें ज्यां याना क्यने मफुसा छंगु भिं जुइ मखु धका: धा:गु न्यना व लसिं भयंकर मुर्ति जुया ताम्रद्विपं निसें बहनी ब्यावया जंगलय् क्वहां व:म्ह सिंहलसार्थबाहया न्ह्य:ने दं वल ।

थ्व लसिं न्ह्य:ने व:गु खना चन्द्रहास खड्ग ज्वना: चाहिका क्यंबलय् जंगलय् दुने थ्यंक बिस्सुं वन । थ्वलय् व्यापार यानाव:पिं साहुपिं खनेवं लसिं सुन्दरी रुप जुया च्वनाच्वन । थुकथं याक:चा जंगलय् च्वनाच्वंगु खना “हे केहें मय्जु ! छ बनेदेवी लाकि सु ख: ?” धका: न्यनेवं “जि बनेदेवी मखु । जि ताम्रद्विपया जुजुया म्थ्याय् ख: । सिंहलसार्थबाह व्यापार या:व:म्ह नाप ब्याहा जुया जिपिं निम्हं लिहां वया च्वनाबलय् ग्व:फय् वया द्रंगा फातापुले त्यंगुलिं जित: हे दोष बिया ‘छ अलक्षिणम्ह ख: । छन्त ब्वनायंके मखु’ धका: जित: थन हे त्व:ता थकल । जि याक:चा गन वने ? छिकपिसं जिमि जहानयात खँ न्यंका जि नापं च्वने फइगु उपाय् यानादिसँ” धका: बित्ति यात ।

महाजनपिसं नं जिउ धका: वना च्वंबलय् लँय् सिंहलसार्थबाह नाप लायेवं मिसां धयाह:गु खँ न्ह्यथना परस्पर खँ जुल । अले सिंहलसार्थबाह नं थ्व सुन्दरीम्ह मिसा मनू मखु । थ्वला लसिं ख: । जुजुया म्थ्याय् नं मखु । मसिया थ्व नापं संगत जुल थ्व नापं इहिपा: यानागु नं मखु । थ्व लसिं धइगु सिइवं अन हे त्व:ता वया । आ: थन थ्यंक हे वल धका: थ:म्ह अनुभव यानागु अन ताम्रद्विपय् जूगु फुक्क खँ कन । थ्व खँ न्यना पत्या: जुया लसिं नापं खँ ल्हानागु लुमंका ग्याना महाजनपिं सिंहलसार्थ नापं कुशल खँ ल्हाना उगु थासं थ:पिनिगु छैय् वन ।

थुकथं सिंहलसार्थबाह याक:चा धैर्य याना उखें थुखें स्वया वँवं सिंहकल्प नगरय् थ्यंका थ:गु छैय् दुहां वना मां अबुया पालि

भवपुया थःथवय् न्त्यइपुक खँल्हाबल्हा यानाच्चन । थबलय् मां अबुं छं उलिमछि सम्पति ज्वना बन्जात ब्वना पशुतय्त क्वबुइका वन इपिं फुक्क गन तया छ याकःचा जक वया धकाः न्यनेवं सिंहलसार्थबाह रत्नाकर वना थःम्हं दुःख कष्ट नयाः वयागु फुक्कं खँ कना करुणामयया खँ न्यना वयागुलिं जि छम्ह जक वचे जुया छैय् थ्यंके फत । मेपिं बन्जात फुक्क सल म्हय् च्वना वयाबलय् खँ मन्योसें लिफः स्वःगुलिं लसिंतयगु ल्हातय् लाना सीगु फुक्क वृतान्त कन । कायनं थपाय्चः दुःख कष्ट सिया वःगु खँ न्यना मां अबुं दुःख ताया मांअबुं गंक गंक नं परदेश वंगुलिं थज्यागु दुःख सीमाल धनजन फुक्क फुत धका न्वात । हानं न्यासःम्ह बन्जा पासापिं समुद्रय् कुतुंवना मन्त धायेबलय् इमि जहान परिवारपिंसं गुलि जक बिलाप याइगु जुइ, न्त्यागगुसां छंगु ख्वाः स्वये दत थुलि हे गात । आः जिपिं निम्हेसित सेवा भक्ति याना कुल व्यवहार याना सद्धर्म ज्ञान म्हसीका त्रिरत्नया शरणय् वना दान धर्म याना आनन्दं च्व धकाः सम्भे बुभे यात ।

थबलय् सिंहलसार्थबाह रत्नाकर वना व्यापार याना लिहां वल धाःगु खँ न्यना न्यासः बन्जापिनि परिवारपिं सिंहलसार्थया थाय् वया कुशल खँल्हाबल्हा याये धुंका जिमि जहानपिं ग्व धकाः न्यन । तर सिंहलसार्थबाहं मिखां ख्ववि जक हायेका नमवासें सुंक च्वनाच्चन । थुकथं सुंक च्वना च्वंगुलिं सकस्यां छु जुल व खँ कना बिज्याहुं धकाः न्यसेलि सकसितं स्वया सिंहलसार्थबाहं जिं छु धाये जिपिं परदेश वनागु कर्म भोगया दोष खः । जि नापं वीपिं सकले सी धुंकल । जि याकःचा जक इश्वरया कृपां छैय् थ्यंके फत धकाः जूगु खँ फुक्कं कना भवःसुया च्वन । थ्व खँ न्यना सकस्यां थः परिवारपिं लुमंका बिलाप यात । धैर्य याये मफया गुलिं मूर्छा जुल । गुलिं ग्वारा ग्वारा तुला ख्वल ।

थबलय् हानं सिंहलसार्थबाहं सकसितं सम्बोधन याना थ्व

स्वइगु नं दोष मखु । थःथःगु हे दोष खः । ख्वया हाला धकाः
 हानं म्वाना वइगु मखु । लिफः स्वयेमते धायेक लिफः स्वःगु
 दोषं सकलें सल म्हां कुतुं वना मन्त । जिं लिफः मस्वयागुलिं जि
 छम्ह जक बचे जुया थन छैय् वया । छन्हुला भी सकलें सी हे
 मानी । उकिं विलाप यायेगु त्वःताः कुल धर्मया ज्या यानादिसँ
 धकाः धया विलाप याःगु दिइवं धैर्य याना सकलें थःथःगु छैय्
 लिहां वन ।

थबलय् हे अन ताम्रद्विपं वःम्ह लसिं बांलागु सुन्दरी रुप जुया
 सिंहलसार्थबाहया ख्वाः वय्कः माया रुपं काय्मचा छम्ह ज्वना
 सिंहकल्प नगरय् दुहां वया सिंहलसार्थया छै गन धकाः न्यना
 वया सिंहलसार्थबाहया छै क्वसं लुखाय् च्वनाच्वन । थबलय्
 जःलाखःलापिसं म्हिगःतिनि सिंहलसार्थबाह परदेशं थ्यंकः वल ।
 वहे ख्वाः वःम्ह मचा ज्वना थौं थ्व बांलाम्ह मिसा थन वया
 च्वन थ्व सु जुइ धकाः छम्हस्यां छ सु ? छंगु नां छु ? छ छाय्
 थन वयागु ? धकाः न्यन ।

थथे न्यनेवं सुन्दरी रुपम्ह लसिं नं मिखाय् जायेक ख्ववि
 तया जि ताम्रद्विपया जुजुया म्थ्याय् सुन्दरीका देवी खः ।
 ताम्रद्विपय् भाःम्ह सिंहलसार्थबाहयात जिमि मां अबुं कन्या दान
 बिया यःत्यः जूगुलिं थ्व काय् छम्ह नं दत । जि सिंहलसार्थबाह
 नापं वयाच्वनावलय् समुद्रय् द्वंगा फातापुले त्यंबलय् जि
 अलिछना जुया थथे जुल छन्त छैय् यंके मखु धकाः जंगलय्
 त्वःता थः याकःचा जक छैय् भाल । बुलुहुं जि स्वामीया छैय्
 वया तलय् वने मछाला थन च्वनाच्वना । छिकपिसं छकः धया
 जितः नापलाका बिउसा यक्व धर्म लाइ धकाः मखुगु खँ खःथें
 च्वंक कन ।

थज्यागु खँ न्यना “जिउ, जिमिसं धयाबिइ” धकाः तलय्
 थहां वना सिंहलसार्थबाह व वया मां अबुयात कुने छै
 क्वय्च्वनाच्वम्ह, ब्याहायाना हयाम्ह कलाः व मचायात त्वःतेगु

धर्म मखु । तलय् हया माःगु कुलया व्यवहार याना च्वनादिसं धकाः धाल । थुलि खँ न्यने धुंकाः सिंहल सार्थजुं जःलाखःलापिन्त “थ्व मिसा जुजुया म्थ्याय् नं मखु । जिं ब्याहा याना तयाम्ह कलाः नं मखु, अले व मचा जिमि काय् नं मखु । थिपिं सुन्दरी रुपम्ह लसिं व मायाजालं दयेका तःम्ह मचा जक खः । तर थ्व खँ पत्याः मजुया अबुया खाः वःम्ह काय्मचा दु तलय् सःताः माःगु याः” धकाः धया लिहांवन ।

मांअबुपिसं धात्थें ब्याहा याना हःम्ह खइ धकाः काय्यात छ मछाले म्वाः । काय्मचाया मां खः । जुजुया म्थ्याय् बांलाःम्ह मिसा खइ, तले ब्वना हति धाल । मांअबुपिन्त नं काय्म्ह सिंहलसार्थबाहं थ्व मिसा सुन्दरी रुप जुयावःम्ह लसिं खः, मनू मखु । अले जिं ब्याहा याना तयाम्ह नं मखु । मचा नं माया जालं दयेका तःम्ह जक खः । थ्व लसिं ताम्रद्विपं निसें वया मखुगु खँ ल्हाना भीगु ला हि नयेत वःम्ह खः । उकिं सुंक च्वं, माथाय् वनी धकाः मांअबुयात सम्भे बुभे यात । थ्व मिसा दुकायेगुसा जि हे पिहां वने धासेलि काय्या मयःम्ह मिसा दुकाये मखु धकाः व सुन्दरी जुयावःम्हसित खँ न्यंका छ यत्थाय् हुं धया छवत ।

अले व भेषधारी ल्यासे काय्मचा ज्वना जुजु सिंह केशरीया दरबारय् वनाः ध्वाकाया पिने च्वनाच्चन । थ्व मिसा खना सकलें मोह जुइका च्वंगुलिं मन्त्रीपिसं दरबारया पिने बांलाःम्ह मिसा छम्ह मचा ज्वना भीगु ध्वाकाय् च्वनाच्चन धकाः समाचार थ्यंकल । थ्व खँ न्यना जुजुं मन्त्रीयात व मिसा थन ब्वना हति धकाः आज्ञा बिउगुलिं व ल्यासेयात जुजुयाथाय् यंकल । थबलय् जुजुं ल्यासे खना मक्ख जुया ताउत तक स्वयाच्चन । लिपा “छ सु ? गनं वयाम्ह ? गन वनेत वयागु ? छ सुया म्थ्याय् ?” धकाः न्यना बिज्यात ।

थबलय् व मिसां थःत सिंहलसार्थबाहं ब्याहा याना हयाः मचानापं दये धुंका जितः छैय् दुमकाः । आः गन वने गन वने

जुया छलपोलया शरणय् वया । छलपोलं सिंहलसार्थबाह जिमि स्वामियात खँ न्यंका छैय् दुकायेकेगु जतन याना बिज्याहुँ धकाः बिन्ति यात । थ्व मिसाया खँ न्यना भरोसा बिया मन्त्रीयात सःताः सिंहलसार्थबाहयात याकनं थन ब्वना हति धकाः आज्ञा बिया बिज्यात । मन्त्री वना सिंहलसार्थबाहयात ब्वना हया जुजुया न्ह्यःने तयेवं जुजुं छिमि कलाः राजपुत्रीयात थथे त्वःते मजिउ । काय्मचा दुम्ह कलाःयात छैय् यंकि धर्म त्वःते मजिउ धकाः धया बिज्यात ।

जुजुया थज्यागु खँ न्यना जुजुयात प्रणाम याना भो महाराज, थ्व मिसा जुजुया म्हाय् नं मखु । जिं ब्याहा याना तयाम्ह कलाः नं मखु । मचा नं जिमि काय् मखु । थ्व मिसा मनूया ला हि नइम्ह ताम्रद्विपं निसें वःम्ह लसिं खः । छपिंसं काम रागं मोह जुया थथे धया बिज्यात धकाः धायेवं मयःम्ह कलाःयात लसिं धायेगु स्वभाविक खः । छं कलाः थ्व मिसा मयःसा म्वाल जिं लहिना तये धया बिज्यासेलि छलपोलया इच्छा थें याना बिज्याहुँ धकाः धया जुजुयाके विदा कया लिहां वन । थःगु छैय् थ्यंकाः त्रिरत्नया शरणय् वना मां अबुयात जुजुं धाःगु खँ कना कन्हय् कंस हे छुं विपत्ति जुइगु न्यनेदइ स्वयेदइ धकाः नुगः मछिंकाः च्वन । थुकुन्हु बहनी काम रागं भाःपी मफया व सुन्दरी रुपम्ह लसियात थःगु कोथाय् ब्वना यंकल । लसिं नं जुजु धाःथें च्वना जुजुयात मोह याना थःगु बसय् काल ।

थुकथं न्हिन्हिं लसिंनाप कोथाय् च्वनाः जुजु भुलये जुयाच्वन । न्हय्नु दुकुन्हु बहनी जुजु व लाय्कुलिइ च्वपिं फुक्कसित मोह याना न्ह्यः वयेका बिल । अले व लसिं ब्वयावना ताम्रद्विपय् थ्यंका अन च्वपिं लसित फुक्क सःताः “छिमि ला हि नयेगुसा जि नापं नु” धकाः लसिं पासापिन्त सःता ब्वयावया जुजुया दरबारय् थ्यंकः वल । अन लसितय्सं न्ह्यः वयेका च्वपिं सकसितं ककु व नुगःपाय् च्वंगु हि त्वना स्यानाः तृप्त जुइक ला

हि नये सिधयेकूगुलिं कन्हय् सुथय् जुइ धुंका नं गनं हे मनूत खने मदु । बरु दरबारय् ला नयाच्चपिं गिद्ध, इमा, क्वः आदि कुभंगःत हाला च्वपिं खने दत ।

थबलय् न्हिन्हिथें जुजुया कर्मचारित वःपिसं थज्यागु कुलक्षण खन । थौं थन छु जूगु आःतक मूलखाया खापा नं मचानि । कुभंगःत नं हालाः चाःहुला जुल । जुजुया दरबारय् छु उपद्रव जुल धकाः प्रजापिं सकलें आश्चर्य चाया स्वयाच्चन । थज्यागु उपद्रव खना सिंहलसार्थबाहं “सकसितं लसितय्सं जुजुयात स्याना नल जुइ, उकिं भंगःत नं ब्वया जुल । जिं धयागु खँ पत्याः मयाःगुलिं थज्यागु उपद्रव जुल । अन दरबारय् दुने अवश्य नं लसित दु । का ताःहाकःगु स्वाहाने कया हति, जि जुजुया छेंय् वने” धकाः करुणामयं बियातःगु चन्द्रहास खड्ग ज्वना षडक्षरी मन्त्र ब्वना जुजुया दरबारय् दुहां वना सकभनं तले कुने क्वथापतिं स्वःबलय् थाय्थासय् लसित पुचः पुचः मुना मनूया ला वांवां न्याना न्यासि चाया न्हिलाच्चपिं खन ।

थबलय् पराक्रमि सिंहलसार्थबाहं चन्द्रहास खड्ग चाःहीका वःगु खनेवं लसित ग्याना भीत थ्वं स्याइन, थन च्वने मजिल धकाः थःम्हं थःम्हं नया च्वनागु मनूतय्गु ल्हाः, तुति, खम्पा ज्वना आकास मार्ग ब्वया उगु देशय् च्वपिं मनूतय्सं खंक लसित सकलें बिस्युं वन । तर जि जुजुया म्थ्याय् धकाः वया सुन्दरी रुप क्यना मोहनी यानाच्चम्ह मुख्यम्ह लसियात ककु ज्वना थामय् तया नँया सिखलं चिना दाया कसा यात ।

थुम्ह भयंकरगु रुपम्ह लसिं खना सकलें ग्याना च्वन । थबलय् हे सिंहलसार्थबाहं सकसिगुं ख्वाः स्वया थज्यापिं लसितय्गु ल्हातय् लाःपिं जि नापं वंपिं बन्जातय् त स्याना नयानं मगाना जितः स्यायेत थन थ्यंक वया सुन्दरी रुप क्यना मायां चटक यायेथें काय् दयेका ज्वना वयाम्हे छु हे मखुला ? आः व काय् ग्व ? गन छुवया धकाः न्यन । थ्व हे लसिं नं म्हिगः बहनी

पासापिं सःता भी जुजुया छैय् च्वपिं सकलें थुमिसं स्याना नये धुंकल । आः थ्व लसियात गन तयेगु ? धकाः न्यन ।

अन च्वपिं सकलें व थः मां अबुपिन्त स्वया सिंहलसार्थबाहं जिगु खँ न्यंगु जूसा जुजुयानं दरबारय् थज्यागु बिघ्न जुइगु मखु, आः छु याये सकलें विस्युं वने धुंकल थ्व छम्हेसित आर्विलिं जम्बुद्विपय् गबले सत्य नं दुःख बी मखुत धकाः सत्य वचन ल्हाका चिना तःम्ह लसियात पयना बिइवं मछाला क्वछुना सर्गतय् ब्वया विस्युं वन । सकस्यां सिंहलसार्थबाहयात धन्य धन्य धकाः प्रशंसा यानाच्चन । अले जुजुया दरबारया मूलखां निसें सकभनं खापा चायेके बिया सिनाच्च्वपिनि क्वे आदि फुक्क वांछ्वके बिया राजदरबारय् बिद्वान गुरु पुरोहितपिनि पाखें शान्ती स्वस्ती विधिं मंगल याना सकसितं आनन्द जुइकल ।

अले मन्त्रीपिं व ततःध्वपिं पदाधिकारीपिं सकलें च्वना प्रजालोकयात निमन्त्रणा याना मुख्यम्ह मन्त्रीं सकसितं सम्बोधन याना “आः भीगु देशय् जुजु यायेत जुजुया सन्तानपिं सकलें सिइ धुंकल । उकिं पराक्रमीम्ह, सुख दुःख अनुभव दुम्ह जुजु माले माल” धकाः धाल । अले न्याय नीति धर्मशास्त्र थूम्ह, करुणा दुम्ह, चलाखम्ह, दयाचित्त दुम्ह, प्राणीया उपरय् कल्याण यायेगुलि अल्सि मचासे सत्ज्ञानिपिनि मालिक सिंहलसार्थबाहयात जुजु यायेमाः धकाः सकस्यां अनुमति बिल । सकस्यां ल्यः कथं जुजु यायेगु क्वःछिनाः सिंहलसार्थबाहयात जुजुया दरबारय् जुयाच्च्वंगु मुँज्याया न्ह्यःने तये हल ।

अन मन्त्रीं सिंहलसार्थजुयात जुजु यायेत सकस्यां छपिन्त ल्यल धकाः धायेवं सिंहलसार्थजुं “जि जुजु जुइ मल्वः । जि ला व्यापार याना बन्जा जुया जिविका याना च्वनाम्ह खः । जिं राज्यया भार कया सकसितं सन्तोष याये फइला ?” धकाः धासेलि सकस्यां “छःपिं थें योग्यम्ह थन सुं मदु । छपिनिगु वचन पालन मयाःगुलिं हे जुजु व जुजुया सन्तापिं सुं हे मन्त । उकिं

जुजु ल्यये माःगु खः । थुकिइ छःपिसं मन तया बिज्याहुँ” धकाः प्रार्थना यासेलि सिंहलसार्थजुं जुजु जुइगु इच्छा यात । तर धर्म शास्त्र अनुसारं न्याय नीति यायेगुलिइ सकस्यां इच्छा दुसा जक जुजु जुइगु जिगु इच्छा दु धाःगु न्यना जिपिं सकस्यां छःपिसं धया बिज्यागु खँ माने याना च्वने धकाः धाल ।

थुकथं सिंहलसार्थं स्वीकृति बिइवं मन्त्री, राजगुरु, पुरोहित, प्रजापिं सकलें छप्पं जुया सिंहलसार्थयात राज्याभिषेक बिइगु ज्या न्ह्याकल । देशय् दक्को भनं छत्र ध्वजा पताका ब्वयेका श्रंगार यात । शुभगु दिनय् सिंहलसार्थबहायात राजसिंहासनय् फ्यतुका विधिपूर्वक राज्याभिषेक याना राजमुकुटं पुइकाः जुजु स्थापना याना थनिं निसें थुगु सिंहकल्प देशय् सिंहलसार्थबाह जुजु जुल धकाः प्रजापिन्त न्यंका मङ्गलबाजं थाना ताय्, स्वां, सिन्हः ह्वला सिन्हः जात्रा याना उत्सव यात ।

थनलि जुजुं सकल प्रजापिन्त माया तया परमार्थ ज्ञानया शिक्षा बिया संसारं पारतरे जुयावनेत बुद्धज्ञान म्हसीगु बोधिसत्व चर्या याना भिंगु जक ल्ययेका मभिंगु याना च्वंगु त्वःतका कुल धर्मय् नं बिचाः याकेबिल । थुकथं ज्ञान, शिक्षा बिया सकस्यां माने याका च्वंगुलिं सिंहलसार्थबाह जुजुया मां अबुपिं नं धन्यधन्य जि काय् सिंहल धकाः लय्तायाच्वन ।

लिपा जुजुं त्रिरत्न म्हसीकेगु बोधिसत्व चर्याया ज्या अष्टमी कुन्हु बुद्ध धर्म संघया मण्डल एवं अमोघपाश मण्डल पूजा याना उपोषध व्रतय् थः नं च्वना प्रजापिन्त नं च्वंकेबिया करुणामय लुमंकेगु षट्गति दुःखं मुक्त जुइगु षडक्षरी मन्त्र सत्गुरु पाखें धारणा याका काय् वाक् चित्तं कुशल कर्म याका अन्तय् मोक्ष गति प्राप्त जुइगु सुख जुइगु धर्म याका भिंक राज्य शासन यानाच्वन । थुकथं बोधिज्ञान दुम्ह जुजु जुसेलि अन देशय् अनावृष्टि अतिवृष्टि धइगु मदया न्ह्याबलें सुभिक्ष जुयाच्वन । थबलय् सत्यधर्म न्यायनीति विवेक विचार याना मन्त्री प्रजापिंसं

सेवा याका धर्मया व्यवहार जुया च्वंगुलिं उगु देशय् स्वर्ग तुल्य जुइका च्वन ।

छन्हु जुजु मन्त्री सैन्यपिं सभाय् च्वनाच्वंबलय् जुजुं मन्त्री सैन्यपिन्त सम्बोधन याना भीगु देशय् थ्यंक वया भी जुजुया वंश हे मदयेक स्याना फुकूपिं ताम्रद्विपया लसिंत नाप युद्ध याना त्याकेगु जिगु इच्छा दुगुलिं शस्त्र अस्त्र ठिकया धकाः आज्ञा बिया बिज्यात । थ्व खँयात स्वीकार याना माःमाःगु फुक्क ठिक याना माःगु ज्वलं ज्वना सैन्य रथय् च्वना भिंगु दिनय् ताम्रद्विपया लसिंत नाप ल्वाना त्याकेत थःगु देशं प्रस्थान यात । ववं समुद्रया सिथय् थ्यंका द्रुगाय् च्वना षडक्षरी मन्त्र लुमंका समुद्र पार यात । उखे ताम्रद्विपय् ब्वयेका तःगु ध्यजा बेक्वया वंगुलिं लसिंतय् थन छु विघ्न जुइन धकाः शंका याना समुद्रया सिथय् वया स्वःवःबलय् तसकं उत्साह याना युद्ध याये धकाः वयाच्वंपिं सिंहलसार्थबाह जुजु नाप आपालं सैनिकत मुनाच्वंगु खन । थिपिं खना गुलिं लसिंत थन च्वना भिं जुइ मखुत धकाः ग्याना मेथाय् बिस्युं वन । गुलिं फुसा ल्वाना त्याके मफुसा सिना वने धकाः सुरा जुयाच्वन । गुलिं ल्वायेत न्ह्यचिला च्वन । गुलिं लसिंतय् सिंहल जुजुयात स्याना नये फुसा जक त्याके फइ धकाः मती तयाच्वन ।

ल्वाये धकाः न्ह्यचिला वःपिं लसिंत स्वया सिंहलसार्थ जुजुया आज्ञार्थे विद्याधरी रुप जुया च्वंपिं सैन्यपिंसं थःपिंसं ज्वना वयागु शस्त्र प्रहार याना छवत । थबलय् शस्त्र प्रहार याना हःगु खनाः सीगु भयं ग्याना न्हापालाक्क मुख्यम्ह लसिं बिस्युं वन । अनं मेपिं मुख्यमुख्यपिं लसिंत नं बिस्यु वन । अनं बाकि दुपिं फुक्क लसिंत मुना सिंहलसार्थ जुजुया न्ह्यःने वया पालि भवपुया भो महाराज ! जिमिगु उपरय् क्षमा तया बिज्याहुँ, जिपिं छःपिं नाप ल्वाय् मफु । जिपिं छःपिनिगु शरणय् वया । जिपिं मुख, पापी, अज्ञानी खः । शरण वःपिन्त प्रहार याना स्यायेगु जुजुया धर्म

मखु धकाः धाल । अले सिंहलसार्थ जुजुं नं शरण वःपिन्त मरण याये मजिउ धइगु खँ जिं नं सिउ । आः शरण वःपिं छिमित जिं स्याये मखु तर जिं धयागु खँ छिमिसं न्यनेमाः ।

जुजुया थ्व खँ न्यनाः सकलें लसिंत सत्य करार ल्हायेत तयार जुल । ग्व छिमि मुख्यम्ह ? गन वन ? वयात सःता छिमिसं न्ह्यःने तये हये फुला ? छिपिं फुक्क थुगु ताम्रद्विप त्वःता मेथाय् च्वहँ । थ्व नगर जिं त्याका काये धुंसानं सुयात छुं अपराध याये मखु । आवलिं मेपिन्त स्याये मखुत धया थनं त्वःता मेगु थासय् वनेगु सत्य जुल धकाः सत्यवाचा ल्हाना वंसा छिमिगु वचन जिं स्वीकार याना छिपिं शरण वःपिन्त त्वःता छवये । छिमिगु अपराध सहयाना क्षमा याये । थुकथं सिंहलसार्थ जुजुं आज्ञा जूगु वचन न्यना शरण वःपिं लसिंत सकस्यां सत्य सत्य धकाः स्वक्वः तक वचन ल्हाना जिपिं मेथाय् च्ववनेगु पक्का जुल । जिमि मुख्यम्ह पासा गन वन धइगु नं मस्यु । आवलिं थज्यागु अपराध याये मखुत धकाः फुक्क लसिंतय्सं सिंहलसार्थ जुजुयात पालि भ्वपुया वनान्तर पुलाः मेथाय् बास याःवन । थबलय् निसें अन ताम्रद्विपय् सैन्यपिं व प्रजापिन्त तया धर्मया ज्या याकाः सकसितं कल्याण जुइगु ज्या याना धर्मया उत्सव याका आनन्दं बास याना च्वन ।

छुं दिन लिपा सिंहलसार्थ जुजु ताम्रद्विप नगरय् स्वयम्भू ज्योतिरुप पंच तथागतालय् बांलाक चैत्य छगः दयेकाः धर्मोत्सव याना उगु ताम्रद्विपयात थःगु नामं सिंहलद्विप धकाः प्रख्यात यात । थुकथं सिंहलसार्थबाह जुजु जुया दुःख कष्ट सहयाना करुणामयया भक्ति याना भिंगु ज्या याना याका अनित्य शरीर त्वःता देहान्त जुया स्वर्ग लोकय् त्रायतिशा भुवनय् आनन्दं बास याःवन ।

थुकथं शाक्यमुनि भगवान बुद्ध आपालं शिष्य, भिक्षुपिं नापं सर्वणीवर्ण विष्कंभि बोधिसत्वयात “उगु बखतया सिंहलसार्थबाह

जुजु जुया वंम्ह आः जि हे खः” धकाः धया बिज्यात । अबले
 जुजु सिंह केशरी आः जिमि कका धौतोद्धन खः । अले
 सिंहलद्विपय् जन्म जूपिं उगु बखतया लसिंत सकलें लिपा सिंहल
 जुजुया प्रजापिं जूवल । ताम्रद्विपय् सिंहलसार्थबाहयात रक्षा याना
 हःम्ह अश्वराज सल साक्षात आर्यावलोकितेश्वर करुणामय खः ।
 थ्वसपोल दक्व प्राणीपिन्त बोधिज्ञानया शिक्षा बिया उपकारी
 जुयाच्चंम्ह करुणामयया खानी जुयाच्चंम्ह पुण्यया प्रभाव क्यना
 सकल लोक धातु भुवनय् करुणाया रश्मि थिना प्रकाशमान
 जुयाच्चंम्ह खः । थ्वसपोल करुणामययात सुनां भक्ति भाव याना
 च्वनी अजाःपिं दुर्गतिइ वने म्वाःलाः बोधिसत्त्व पद लाना
 सुखावति लोक धातुइ अमिताभ तथागतया न्ह्यःने च्वना
 न्ह्याबलें जगत हीत जुइगु चर्या याना सम्यक संबुद्ध पद प्राप्त
 याना निर्वाण सुख लाभ जुइ ।

थुकथं सकस्यां गुरु जुया बिज्याम्ह शाक्यसिंह भगवानं आज्ञा
 दयेका बिज्यागु अमृत वचन सकस्यां न्यना सन्तोष जुया तसकं
 लय्ताया धन्य करुणामयय्, धन्य भगवान बुद्ध, धन्य
 सिंहलसार्थबाह धकाः प्रशंसा याना उपदेश बिया बिज्याम्ह
 भगवान बुद्धयात प्रणाम याना पालि भ्वपुयाः विदा कया थःथःगु
 थासय् लिहां वन ।

१२. विश्वन्तर राजकुमारवदान

विश्वन्तर राजकुमारया बाखं

न्हापा छगू इलय् श्रावस्तीया जेतवन महाविहारय् बोधिसत्वपिं, भिक्षु भिक्षुणीपिं उपासक, उपासिकापिं, द्यःपिं, अप्सरा, गन्धर्व, किन्नर, गरुड, नागराज अदि सकलें मुना यथाक्रमं छचालं प्यतुना भगवान् बुद्धयात स्वया विन्ति याना च्वन । थबलय् भिक्षु आनन्दं थन उपस्थित जुयाच्वंपिं सकस्यां उपोषध व्रतया महिमा व दान पारमितायागु खँ न्यनेगु इच्छा यानाच्वंगुलिं सकस्यां चित्त सन्तुष्ट जुइक ज्ञानामृत आज्ञा जुया बिज्याहुँ धकाः विन्ति यात । थुकथं विन्ति यासेलिं भगवान् बुद्धं ध्यान दृष्टिं स्वया लुमंका बिज्याना विश्वन्तर राजकुमारं दान पारमिता पुरे याना बिज्यागु खँ कना बिज्यात ।

न्हापा जम्बुद्विप महानगरय् विदर्भ धइगु सुन्दर देश दु । उगु देशय् पराक्रमी महाजन, बिद्वान् ब्राम्हण आदि आपालं मनूतय्सं बास याना च्वंगुलिं सदां सुभिक्ष जुया प्रजापिं सकलें सुखी जुयाच्वन । नयेत्वने पुनेगुलिइ छुं संकष्ट मजुया सकस्यां आनन्द जुयाच्वन । उगु देशय् शिवि जुजु व सुरुची महारानी नीति धर्म कथं राज्य याना सकसितं सन्तोष जुइका च्वंगुलिं अन छुं उपद्रव, कहल, ल्वापु मदु । जुजु प्रजापिं सकलें सत्य धर्मय् च्वना आनन्दं बास यानाच्वन । तर जुजुया धाःसा सन्तान मदयाः दुःख जुयाच्वन । छन्हु जुजुया दुःख ताया न्ह्यः वयेके मफया भसुका भसुका तया लासाय् फाता फाता पुलाच्वन ।

भगवान बुद्ध गुलुपाः ज्वनाः बुँइ ज्या यानाच्चापिंथाय् भिक्षा
पवंवना बिज्यानाच्चंगु ।

जुजु थथे दुःख ताया च्वंगु खनाः महारानीं छाया भसुका तया दुःख ताया च्वना धकाः न्यंबलय् आःतक्क भी सन्तान मदु । मचा मदया भीगु कूल छिन्न जुया, राज्य मेपिनि ल्हातिइ लाइगु व भी सीबलय् सुना मि तइ धइगु खँ लुमंगुलिं मन दुःखी जुया भसुका तयागु खः धकाः जुजुं लिसः बिल ।

अले सन्तान प्राप्त याये नितिं जुजु महारानीं न्हिन्हिं कुलदेवताया भक्ति याना च्वंबलय् छन्हु जुजुयात कुलदेवतां शुक्ल पक्षया अष्टमी कुन्हु उपोषध ब्रतय् च्वन धाःसा अवश्य सन्तान दइ धकाः उपदेश बिउगु म्हगसय् म्हन । थ्व खँ महारानीयात नं कना सल्लायाना बौद्ध बिद्वान सःता म्हगसय् म्हंगु खँ कना उपोषध ब्रतय् च्वनेगु नितिं विधि पूर्वक गुरया आज्ञानुसारं कार्तिक महिनां निसें शुक्ल पक्षया अष्टमीपतिं सुथय् म्वःल्हुया लुसि ध्यना सुचिनिचि याना श्री अमोघपाश लोकेश्वर करुणामययागु मण्डल दयेका त्रिरत्न लुमंकाः पूजादि याये धुंका लोकेश्वरया पूजा याना जुजु महारानी नापं च्वना सन्तानया नितिं उपोषध ब्रतय् च्वनेगु सुरु यात । थुगु ब्रतय् च्वना न्याला दसेलि महारानीया प्वाथाय् दत । लय्लय् पतिं धलं दंगु दच्छि दसेलि धलं दने सिधयेका धुंकल । महारानीया प्वाथय् दुगु न्हय्ला दस्येलि गुरु पुन्हि कुन्हु बहनी स्वीनिता लक्षणं पूर्णम् काय्मचाया जन्म जुल ।

जुजु मन्त्री गुरुपिं खुसि जुया कुलानुसारं खुन्हु दुकुन्हु व्यंका भिन्हु दुकुन्हु मचाया नां विश्वन्तर राजकुमार धकाः तया गुरु पुरोहित, भिक्षु याचकपित दान याना दिपावली यासे उत्सव यात । थुकथं उपोषध ब्रतया प्रभावं देशय् मंगल जुया महारानीया काय् बुया सलें तसकं लय्ताल । विश्वन्तर राजकुमारयात च्याम्ह धाइमांपिं तयाः बिचा याका तल । राजकुमार न्हय्दँ दसेलि लिपि शालाय् तया गुरुयात लःल्हाना बिल । गुरुपिसं माःगु तक्क स्यनेकने याना लिपि, व्याकरण,

काव्य, कोश इत्यादि अनेक शास्त्रं पारंगत जुइका लिहां वयेवं युवराज पद बिया गुरुपिंत नं दान दक्षिणा बिया दोसल्ला गां न्येयेका सम्मान यात ।

विश्वन्तर राजकुमार तःधिकः जुयावसेंलि सल, किसि गया देशय् चाहिउ वनेगु यात । थबलय् गरीबपिं बुराबुरिपिं रोगिपिं खनेवं करुणा तया लायेकुलिइ सःता नयेत्वनेगु व पुनेगु लिसें ध्यबा बिया छवयेगु याइ । राजकुमारयागु थज्यागु त्याग चित्त खनाः छन्हु अबुम्ह शिवि जुजुं दान, शील, क्षान्ति, बीर्य, ध्यान, प्रज्ञा आदि षट्पारमिता पूर्णम्ह थ्व जिमि काय् नं राज्य भोगया इच्छा याइमखु थें च्वं धकाः मनय् चिन्ता यानाच्वन । उकिं थः काय् विश्वन्तर राजकुमारयात राज्य भोग याका तयेत मन्त्री पुरोहित सकसितं राज्य सभाय् सःता जिगु थ्व राज्य त्वाःमदयेक न्ह्याबलें चले याना तयेत जिमि काय्यात ल्वःम्ह मिसा छम्ह मालाहया याकनं बिहा याना विइमाल धकाः धया बिज्यात ।

शिवि जुजुया खँ न्यना सकलें प्यंगू दिशाया थासंथासय् वना मिसा माःवनाः मन्दिनी देय्या विदज्ञ जुजुया म्थ्याय् मन्दिनी देवी लुइका हयाः थ्व मिसा युवराजयात ल्वःम्ह खः, याकनं ब्याहा याना बिया बिज्याहुं धकाः विन्ति यात । थ्व खँ न्यनाः शिवि जुजुं नं फुक्क खँ मिले याना इहिपाःयात माःगु ज्वलं ठिक याना मन्त्री पुरोहित बन्धुबर्ग इष्टमित्र सकसितं सःताः काय् युवराजयात किसि म्हय् तया विधिपूर्वक भिंगु साइतय् विदज्ञ जुजुया थाय् वना विश्वन्तर राजकुमारयात मन्दिनी देवी नापं स्वयम्बर याना मन्दिनी देशया जुजु महारानीं कन्या दान बिया हसेंलि थःगु राज्यय् लिहां वल । शिवि जुजुया लाय्कुलिइ थ्यंका विधिपूर्वक युवराज विश्वन्तर व मन्दिनी देवीयात ह्वंकाः थाय्भुइ तया सहभोजन नका इहिपाःया मंगल ज्या सिधयेकल ।

इहिपाः याना दच्छि पुला वंसेंलि मन्दिनी देवीया प्वाथय् दुगु नं न्हय्ला पुलीथें च्वंबलय् बांलास्य च्वंम्ह काय् बुइकल । राज

लक्षणं जाःम्ह थुम्ह मचा खनाः जुजु महारानीपिं जिमिगु वंश
स्थीर जुल धकाः लय्ताया लाय्कुलिइ दान धर्म यात । प्रजात नं
सकलें लय्ताया मंगल बाजं थाना म्ये हालाः प्याखं हुलाः उत्सव
यात । बूम्ह मचायात व्यंके धुंका जारि कुमार धकाः नां तया
पुरोहितपिंत दान यानाः मन्त्री कर्मचारीपिंत नं मान बिया
सन्तोष यात । थुकथं हे दच्छि लिपा हानं मन्दिनी देवीया प्वाथय्
दया गुला फुइवं बांलाम्ह म्थ्याय् बुल । कुलानुसारं व्यंके धुंकाः
कृष्णाजिनि राजकुमारी धकाः नां तया न्हापाथें दान याना सकलें
खुसि जुयाच्चन । थुपिं निम्ह राजकुमार व राजकुमारीपिंत
धाइमापिसं माःगु तक बिचाः याना तःधिकः यात ।

छन्हु बिश्वन्तर राजकुमारया दरबारय् च्वंच्वं थ्व सुख भोग
यानाच्चंनागु अनित्य खः । म्वायेगु धइगु क्षण मात्रया खः ।
मचायेक बुढाबुढी जुइ, रोग जुया छन्हु सिनावनी । सुख धइगु
पलख जक खः । धर्म त्वःता धनय् जक लोभ तया सुख भोग
यायेगुलिइ जक भुलये जुया जुल धाःसा दुःख जुइ । उकिं जिं
थज्यागु दुःख मजुइगु दान पारमिता पूर्वकां त्वःते धकाः मनय् खँ
वायेका च्वन ।

अले छन्हु थः अबुया न्त्यःने वना थ्व संसारय् सार धइगु छुं
मदु फुक्क अनित्य खः । सुख भोग राज्य, ऐश्वर्य फुक्क अनित्य
हे खः । उकिं दान धर्म याना पुण्य याःसा हे जक भिं जुइ । उकिं
दान यायेगु भींगु कर्म खः । मां अबु कलाः काय् म्थ्याय् बन्धु
बान्धवपिं नं अनित्य खः । धर्म व पाप जक भींगु लिउ लिउ
वइ पाप यासां उकिया भोग यायेत सुं नाप नं वइ मखु । उकिं
दान याना आपालं पुण्य प्राप्त जुइगुलिं अज्याम्ह धर्म पासा
दयेकेगु भीत योग्य जू । छपिंके नं आपालं धन द्रव्य दु ।
अर्थिजनपिंत माःमाःगु दान यायेगु जिगु इच्छा दु छपिसं बिया
बिज्याहुं धकाः बिश्वन्तर राजकुमारं बिन्ति यात । थुगु बिन्ति
न्यना जुजु आश्चर्य चाया छं छु यायेगु इच्छा दु बांलाक कं

धकाः धायेवं अबु शिवि जुजुया पालि भवपुया विश्वन्तर राजकुमार सन्तोष जुया च्वन । छुं दिन लिपा मन्त्री व मेमेपित विश्वन्तर राजकुमारं जितः दान पुण्यया उत्सव यायेगु इच्छा जुल छिमिसं दान यायेगु फुक्क ज्वलं ठिक याना ति धकाः आज्ञा बिल । राजकुमारया थ्व खँ न्यना सकलें मिले जुया दानशाला व दान यायेगु फुक्क वस्तु तयार याना तल ।

थथे दान याइगु सिइका दान यागु बिघ्न यायेत व शिवि जुजुया विदर्भ देश त्याकेत स्वयावंम्ह मेगु हे देशया कुमतिम्ह दुपस नां जुयाच्वंम्ह जुजुं छवयाहःपिं ब्राम्हणपिं वया विश्वन्तर राजकुमार गन दु धकाः न्यना जूगुलिं धर्मापिंसं क्यनेहल । थिपिं ब्राम्हणपित विश्वन्तर राजकुमारं तापाकं निसं खनेवं थौं जिगु मनया संकल्प पूवनीगु जुल धकाः ख्वाः चकंका मन लय्ताया च्वन । थिपिं ब्राम्हणपिं बोधिसत्व महासत्वया न्ह्यःने थ्यंका आशिर्वाद विइवं विश्वन्तर राजकुमार हर्षयाना आदर तया छलपोलपिं दान कायेगु नितिं बिज्यानागु खःसा धया बिज्याहुं छु दान याये ? जिके दुगु दान याये धकाः धाल । राजकुमारया खँ न्यना ब्राम्हणपिंसं जिमित मेगु छुं म्वाः वरु जिपिं गनं वनेत च्वनेया नितिं छपिंसं गया वयाम्ह किसि छम्ह बिया बिज्याहुं बिइ मखुसा जिपिं लिहां वने धकाः धाल ।

ब्राम्हणतय्सं फ्वंगु बिइगु मती तया हर्ष पूर्वक संकल्प याना न्याम्ह ब्राम्हणपित गज रत्न नांया किसिछम्ह दान यात । अले थिपिं न्याम्ह ब्राम्हणपिंसं राजकुमारयात आशिर्वाद बिया लय्लय् ताया किसि म्हय्च्वना लिहां वन । किसि म्हय् च्वना पिहां वःम्ह राजकुमार किसि दान याना अथें लाय्कुलिइ लिहां वन । थ्व खना ब्राम्हणपित राजकुमारं किसि दान यात धकाः तंचाया जुजुया थाय् वना भीगु देशया लक्षण लाःम्ह गजरत्न किसि राजकुमारं दान काःवःपिं ब्राम्हणतय् दान याना छवये धुकल आः छःपिनिगु थ्व राज्य ऐश्वर्य फुक्क विनास जुइ । लिपा छःपिं

मदइवलय् थ्व राज्य नं दान बिया छवइ अले जिपिं फुक्क मेगु देशया जुजुया ल्हातय् लाना दासदासी जुइ माली । उकिं छःपिनि काय्यात थन तये मजिल तपोवन छवया बिज्याहुं मखुसा जिपिं हे देशं पिहां वने धकाः जुजुयात बिन्ति यात ।

प्रजापिसं थुकथं बिन्ति याःगु न्यना शिवि जुजुया मनय् तसकं ताप जुया हरे भगवान ! गज्यागु खँ न्यनेमाल । न्हापा सन्तान मदया दुःख आः काय् छयपिं दया दुःख जुल धकाः बिलाप याना काय्यात तप याः हुँ धकाः गथे छँ पित छवयेगु ? हानं प्रजापित छपिं हे पिहां हुँ धकाः गथे धायेगु धकाः मिखाय् ख्ववि वयेका दुःख ताया भ्वसुया ख्वल । भचालिपा धैर्य याना हे मन्त्री व प्रजापिं छिमिसं धाःगु खँया लिसः थनिं प्यन्हु लिपा बिचाः याना धाये आः थःथःगु छँय् हुँ धकाः धया बिज्यात । जुजुया खँ न्यनाः मन्त्री प्रजापिं सकस्यां जुजुयात प्रणाम याना थःथःगु छँय् लिहां वन ।

थुकथं हे जुजु व महारानी निम्हेस्यां दुःखताया निम्हेस्यां धैर्यरुपं च्वंच्वं निन्हु दसेलि जुजुं थः भौमचा मन्दिनी देवीयात सःता हे भौमचा ! छिमि भाःत छाया जिथाय् मवःगु ? आः थत्थें थन व्वना हति धया बिज्यासेलि थः भाःतयाथाय् वना ससःअबुं धैहःगु खँ बिन्ति याना अबुयागु खँ व प्रजापिसं धाःगु यथार्थ खँ फुक्क कने मफया थः भाःतया मुलय् भ्वसुया ख्वया च्वन । थुकथं कलाःम्ह मन्दिनी देवी दुःख तायेकुगुलिं वयात बोध याना थः मांअबु च्वना च्वंथाय् कलाः नापं बिश्वन्तर राजकुमार उपस्थित जुया मांअबुयात प्रणाम यात ।

थः काय्भौ निम्हं वःगु खना थिमि ख्वाः जक स्वया छुं धाये मफयेका जुजु महारानी निम्हं ख्ववि वयेका वय् भ्वसुया ख्वयाच्वन । थथे मांअबु निम्हं ख्वया च्वंगुलिं मांअबुया पालि भ्वपुया छु कारणय् थथे दुःख तायागु ? आः जिं छु याये माल ? जिं किसि दान यानागुया प्रभावं देशय् कुशल जुया सकस्यां हित

सुख जुइ । तर मन्त्री प्रजापिसं धाःथें जि तपोवन वनेत नं तयार जुयाच्चना । छिकपिनि छय्पिं मचातिनि छःपिसं पालन पोषण यायेगु कर्तव्य खः । अले गथे जिं दान यानागु खः अर्थजनपिं, भिक्षुपिंत दान बिया धर्म म्हसीका आनन्दं च्वना बिज्याहुँ । लोकपिंत अन्याय याना दुःख बिइगु ज्या गबलें याना बिज्याये मते धइगु खँ काय्म्हं विन्ति याःगु न्यना लिसः बिइ मफयाः मांअबुपिं सुंक च्वनाच्चन ।

थबलय् विश्वन्तर राजकुमारं मांअबुया पालि भवपुया जि वनवास वने त्यना बिदा बिया बिज्याहुँ धकाः बिदा कया थःगु क्वथाय् वना थः काय् जारी कुमारयात स्नेह पूर्वक छचनय् पित्तुपिइका जिं छन्त त्वःता वने त्यना छं आजुयात सेवा भक्ति याना ज्ञानी जुया च्वं धकाः धाल । अले थः कलाः मन्दिनी देवीया ख्वाः स्वया जि वनिन धकाः छं दुःख ताये मते । काय् जारी कुमार व म्हथाय् कृष्णाजिनि निम्हेसित बांलाक्क मतिना याना जि मां अबु निम्हेसितं बांलाक्क बिचा याना जि लुमंकाः धर्म याना आनन्दं च्वं । जि दान पारमिता पूर्वका बोधिसत्व चर्या याये निंति बंक धइगु वनय् वनाः तप याःवने त्यना, छं जितः गने मते, दान धर्मयाना सकसितं बिचाः याना च्वं धकाः धाःगु न्यना मन्दिनी देवीं छःपिसं जिमित त्वःता वन धाःसा जि नं प्राण त्याग याये । छःपिसं छें त्वःता वनेगु जूसा जि व काय् म्हथाय् निम्हेसित नं नापं ज्वना बिज्याहुँ धकाः विन्ति यात ।

थ्व खँ न्यना विश्वन्तर राजकुमारं वनय् वनेबलय् छिमित तसकं दुःख कष्ट जुइ । थःम्ह धइथें नये, त्वने, च्वनेगुया छुं बन्दोवस्त जुइमखु । चिकु, तान्वः, ख्वाउंगु, क्वाःगु सह याना च्वनेमाः । उकिं जि नाप वये धाये मते धकाः धाल । तर कलाःम्ह मन्दिनी देवी माने जुइ मखु बरु भाःतम्हेसित छःपिंत वनय् च्वनेगु गथे सुख ताल जिं नं अथेहे सुख ताये । बोधिसत्वपिसं बास याइगु पवित्र वनय् च्वना पाप मोचन जुइगु

धर्म यायेगु नितिं जिं नं उगु बनय् छःपिं नापं वया तपस्या यायेगु इच्छा जुल धकाः धाल ।

थ्व खँ न्यना विश्वन्तर राजकुमार थः कलातं धाःगु खँ खः ताया नापं व्वनायंकेगु निश्चय याना रथ तयार याना थःगु क्वथाय् दुगु ध्यवा नं रथय् तया कलाः काय्म्याय् व्वना रथय् च्वना जंगलय् वनेत पिहां वल । थबलय् अन खुता प्रकारं भुखाय् व्वल । राजकुमारं दे त्वःता वन धइगु सीका देशवासिपिं वया आ जिमित सुना दान याइ धकाः नुगः मछिंकल । विश्वन्तर राजकुमारं थिमित रथय् तयाहःगु ध्यवा बिया बोध याना लिछवत ।

उखे शिवि जुजु व महारानीया नं काय् नाप वियोग जूगुलिं काय् विश्वन्तर राजकुमार लुमंकाः शोक यानाच्वन । थाय् थासय् बिश्राम याना रथय् च्वना जंगलय् वनेत वना च्वंबलय् लैय् प्यम्ह ब्राम्हणपिं नापलात । इमित विश्वन्तर राजकुमारं छिपिं गन वनेत वयागु ? गनं वयापिं ? छाय् वयागु ? धकाः न्यंबलय् छःपिनिगु गुणकीर्ति न्यना दान कायेगु इच्छा याना थन छलपोलया दर्शन याः वयागु खः धायेवं राजकुमारं छु दान कायेगु नितिं थन थ्यंक कष्ट नयाः थ्यंकः वया धा धायेवं जिमित धनद्रव्य छुं म्वाः । जिपिं प्यम्हेसित आम प्यम्ह सल दान बिया बिज्याहुँ धकाः धाल ।

विश्वन्तर राजकुमारं नं थत्थें छिमित सल दान याये त्यना । सल गया प्यम्हं आनन्दं लिहां हुँ धया थःपिं सकलें रथं क्वहां वया प्यम्हं सल दान बिल । थबलय् विश्वन्तर राजकुमारया पुण्य प्रभावं अकस्मातं रोहित नांयापिं प्यम्ह चल्लात वया बोधिसत्वया रथ स्वचाः चाःहुला सल च्वनी थें च्वना बिल । थबलय् न्हापाथें प्यम्हं रथय् च्वना बनय् थ्यंकः वन । थुकथं अद्भूत रुपं प्यम्ह चल्लात वया सलया स्वरुप रथ न्ह्याका थन थ्यंके हःगु तसकं आश्चर्य जुल धकाः कलाःम्हेस्यां धायेवं

विश्वन्तर राजकुमारं थःमं दान यानागु पुण्यया प्रभावं थथे जूगु खः । जिं मेपिंत करुणा तयाथें जितः नं करुणा तःपि. थिपिं प्यम्ह चल्तात खः धकाः परस्पर खँ ल्हानाच्वन । अनं छुं भतीचा आराम याना च्वंबलय् मेगु हे देशयापिं ब्राम्हणत प्यम्ह वया बोधिसत्व विश्वन्तर राजकुमारया न्ह्यःने च्वना आशिर्वाद बिया छःपिं दान धर्म यायेगुलिइ आपालं वीरम्ह खः । छःपिनिगु यशकीर्ति प्रकाश जुयाच्वंगु न्यना जिपिं नं थन वयागु खः धायेवं छिंमित छु माल धा धाल । थ्व खँ न्यना जिमित थ्व बांलागु रथ दान याना बिज्यासा जिउ धायेवं म्हतं छम्ह छम्ह मस्त ज्वना रथं क्वहां वया ब्राम्हणपिंत रथ दान यात । रथ दान कया थुपिं ब्राम्हणपिसं विश्वन्तर राजकुमारयात आशिर्वाद बिया वन ।

विश्वन्तर राजकुमारं काय् जारी कुमार बुया मन्दिनी देवीं म्हायाय् कृष्णजिनि बुया धैर्यता पूर्वक ववं न्ह्यइपुसे च्वंगु बंक पर्वततय् थ्यंका आराम याना गन च्वंसा ठिक जुइ धकाः बिचाः यात । थबलय् अन मनुया रुप कया च्वंपिं द्यःपिं वया कोथा थें च्वंक पर्णशाला गुफा दयेका विश्वन्तर बोधिसत्वयात नयेत्वने च्वनेगु थाय् ध्यान यायेगु थाय् दयेका बिया मनू रुपया द्यःपिं लिहां वन ।

थुगु बनया वातावरण तसकं न्ह्यइपुसे च्वं । भंगःपंक्षित नं थन वया विश्वन्तर बोधिसत्वयात प्रणाम यात । म्हाय्खा वया प्याखँ हुया क्यन । सुन्दरी रुप बनदेवी वया बोधिसत्वयात प्रणाम याना मुसुं न्हिलाः थन बनय् छिकपिं सकसितं जिं बिचाः याये । फलाहार याना ध्यान जपतप याना च्वना बिज्याहुं धया थःगु थासय् लिहां वन । थः कलाः मन्दिनी देवीयात नं न्ह्यइपुसे च्वंगु थुगु बनय् फलाहार याका मस्तयत्त बांलाक बिचाः याना उत्तम धर्मया ध्यान जप यायेगु बल्लाकि जि नं योग समाधिइ च्वना ध्यान याये । न्हापा न्हापायापिं तथागत बुद्ध बोधिसत्वपिसं नं थथेहे बनय् च्वना तपं पूर्ण जुइका बुद्ध जूपिं खः । आः जि नं

थन वनय् च्वना तप याना दानपारमिता पूर्वके धकाः ध्यान याना च्वना । छं नं थः भाःतया मनोरथ याकनं सिद्ध जुइमा धइगु मतिइ तया सेवा यायेगु स्व धकाः धया बिज्यात । थ्व खं न्यना कलाःम्ह मन्दिनी देवीं लयल्यताया छलपोल बोधिसत्त्वं इच्छा याना बिज्यानागु ज्या याकनं पूर्ण जुइमा । थन जिं सकसितं बिचाः याना च्वने छःपिनि माःगु याना बिज्याहुं धकाः विन्ति यात । राजकुमार विश्वन्तरं दान पारमिता पूर्वकेत योगाश्रमय् च्वना समाधि चर्या ध्यान याना तप याना बिज्यात ।

थुकथं विश्वन्तर राजकुमारं तपव्रत याना च्वंगु देवतापिंसं सिया बाजं थाना धारणी स्तोत्र स्तुति पाठ याना स्वाँवा गाका हल । राजकुमारं न्हिन्हि ध्यानय् च्वना नित्य कर्म याना च्वन । कलाःम्ह मन्दिनी देवी सुथ न्हापां दना माःगु ज्या सिधयेका स्वां, फलफुल खाना हया पूजा याना थः भाःतयात माःमाःगु सेवायाना इलय् नका त्वंका सुनानं छुं बीहःगु दुसा कयाः साकाहारी जुयाः सन्तोष जुयाच्वन । विश्वन्तर राजकुमार थये च्वनाच्वंगु स्वला पुला वंसेंलि इन्द्रं सीका द्यःपिं सःताः विश्वन्तर राजकुमारं बंक नांया वनय् च्वना क्वात्तुक्क बज्रासनय् च्वना योगचर्या तप याना च्वंगु छिमिसं सिलला ? धया इन्द्र रुप त्वःताः छम्ह बुराम्ह ब्राम्हणया रुप कया पृथ्वील्य् क्वहां वया तुतांमं चुया मुसु वःम्ह त्वगिं थें मुसु तया लाः स्वःस्वः वयेका तप यानाच्वंगु थासय् थ्यंकल ।

विश्वन्तर राजकुमारं थज्याःम्ह बुराम्ह ब्राम्हण खना करुणा चित्तं स्वया “हे ब्राम्हण ! छ गन वने त्यना ? थज्यागु दुःख कष्ट सिया थुगु वनय् छांय् वया ?” धकाः न्यंसेंलि भेषधारी ब्राम्हण ख्वया छःपिनिगु पुण्य प्रसंसा गुणकीर्ति थन लोकय् सकभनं प्रचार जुयाच्वंगु व थन तप यानाच्वंगु समाचार न्यना थन हे वःसा जक जिगु आशा पूर्ण जुइ धकाः चिन्तना याना थन वया । जिगु छेंय् धन सम्पति सकतां दु । थौं जि बुढा जुया रोगं पिडा

जुइका च्वना । जि कलाः काय् म्थ्याय् छय्पिं सुं हे मद्दु । उकिं छःपिनि काय् जारी कुमार व म्थ्याय् कृष्णाजिनि निम्ह जितः दान विया बिज्याहुं धकाः धाल ।

विश्वन्तर बोधिसत्त्वं नं थिपिं निम्ह जिमि काय् म्थ्याय्पिं छःपिंत जि दान यायेगु प्रतिज्ञा यानाच्च्वना । तर आः थ्व मस्तय् मां मन्दिनी देवी थन मद्दुनि बनय् वना स्वां, सिसाबुसा काःवना च्वन । मन्दिनी देवी लिहां वल कि वयात नं बोधयाना जिमि काय् म्थ्याय् निम्हं छःपिंत दान बिइ हथाय् चाये मते धैर्य याना भचा सुंक च्वं धकाः धया बिज्यात । तर व ब्राम्हणं भतिचा हे पिया च्वनेगु खँ मल्हासे यदि छःपिनिगु दान यायेगु इच्छा खः धइगु जूसा आः थत्थें हे दान याना बिज्याहुं । मखुसा जि याकनं लिहांवने त्यल । भतिचा लिपा छःपिनि मन हिले फु । हानं मन्दिनी देवी लिहां वइवलय् वं थः काय् म्थ्याय्पिंत दान बीकी मखु । दान बीगु पक्का याये धुंका दान मबिल धाःसा थुकियागु दोषं लिपा छःपिनिगु ज्या सफल जुइ मखु । थुलि जक मखु यदि दान मबिल धाःसा जिं थन हे प्राण त्याग याये धकाः धाइ । अय्सां विश्वन्तर सत्यवादि बोधिसत्त्वं मन्दिनी देवी नित्य व्रतय् च्वना धर्म याना महाज्ञानी सत्यवादि त्यागी जुया च्वंम्ह खः उकिं जिपिं निम्हत्यपुलिं च्वना छःपिंत जिमि मस्त दान बिइ । इपिं निम्हं व्वना थःगु थासय् लिहां हुं धकाः धया बिज्यात ।

थज्यागु सत्य वचन न्यंकेवं ब्राम्हण तसकं तंचाया ग्यानापुगु स्वभाव पिकया बोधिसत्त्वया खाः स्वया छिद्रवचन ल्हाना दान पारमिता पूर्ण यायेगुसा याकनं बिउ, मखुसा जि वनेत्यल, पियाच्च्वने मखुत धकाः धाल । ब्राम्हणं तमं धाःगु खँ न्यना विश्वन्तर बोधिसत्त्वं व ब्राम्हणयात जिं छःपिंत मखुगु खँ ल्हानागु मखु । छःपिं पत्याः मज्जूसा थिपिं निम्ह मस्त थत्थें दान यायेगु इच्छा यानागु दु । छःपिसं संकल्प वाक्य व्वना थिपिं निम्ह मस्त कया यकिं । जिमि काय् म्थ्याय्मां मन्दिनी

देवीयात क्यना निम्ह मस्त ज्वना थःगु थासय् लिहां हूँ धकाः
लिसः बिया बिज्यात । बोधिसत्वया थुगु खँ न्यना ब्राम्हणं तं
लंका लय्ताया न्ह्यःने च्वंवल ।

थबलय् विश्वन्तर राजकुमारं मिखाय् ख्ववि वयेका च्वंपिं
काय् जारी कुमार व म्थ्याय् कृष्णजिनिपिनि ल्हाः ज्वना
ब्राम्हणया न्ह्यःने यंका थौं जिं छिपिं निम्ह तःकेहेपित थ्व बुराम्ह
ब्राम्हणयात दान बिइत्यना । दुःख ताये मते । थ्व ब्राम्हणं धाःगु
खँ न्यना धाःधाःगु ज्या याना च्वं धकाः मस्तय् त बोध याना
बिज्यात । हानं थौं जिं थः काय् म्थ्याय्पिं दान यानागु पुण्य
सकल सत्वपिनि दुःख मदयेमा । सकसितं सदा भिंगु चिन्तना
जुया धर्म यायेगुलिइ मन वना सुखी जुया च्वने फयेमा धकाः
मतिइ तया प्रणिधान याना बिज्यात । थौं जि थः काय् म्थ्याय्पिं
दान मयायेकं दान पारमिता पूर्ण जुइ मखु, जितः दान पारमिता
पूर्ण याकीम्ह छ हे ब्राम्हण खः । जि मर्त्यलोकय् चक्रवर्ति जुजु
जुइगु नितिं व स्वर्गलोकय् इन्द्र जुया सुख भोग यायेगु इच्छा
याना दान याये त्यनागु मखु । संसारय् सकल प्राणीपिनि सुख
शान्ती जुया सदां बुद्धचर्या याना बोधिज्ञान, बुद्धज्ञान लायेमा
धकाः जिं थौं काय् म्थ्याय् दान याये त्यनागु खः ।

थुलि धया विश्वन्तर राजकुमारं संकल्प याना लःधाः हायेका
भचा नुगः मछिंकाः जवं काय् जारी कुमार व खवं म्थ्याय्
कृष्णजिनि ज्वना भेषधारी ब्राम्हणयात दान याना बिज्यात ।
थिपिं मस्तय् त आखः ब्वंका ज्या स्यनाति । ब्वःबिया कसा याना
सास्ति याये मते धकाः नं धयाबिज्यात । दान याःपिं निम्हं मस्त
ब्राम्हणं ज्वना विश्वन्तर राजकुमारयात छःपिनिगु मनोरथ पूर्ण
जुइमा, न्ह्याबलें कल्याण जुया सुखी जुइमा धकाः आशिर्वाद
बिया लिहां वन । वनेत्यंम्ह ब्राम्हणयात विश्वन्तर राजकुमारं थ्व
मस्तय् मांम्ह वनय् वंगु नं ताउजाल वइगु ई जुल भतीचा थन
च्वना मांम्हेसित ख्वाः क्यना यंकि धया बिज्यात । तर मांम्हेस्यां

खन धायेवं दान बिइ धुंकूसां बिइमखु धाइ । उकिं जि थन
पियाच्चने फौ मखु । जि थत्थें वनेत्यल धइगु ब्राम्हणयागु कडागु
बचन न्यना छुं लिसः मबिसें बोधिसत्व सुंक च्वना त्रिरत्न
लुमंका ध्यान यानाच्चन ।

भेषधारी ब्राम्हणं विश्वन्तर राजकुमारया काय् म्हायपित
छिपिं निम्हं जितः दान याना हये धुंकल, का नु जिगु छैय् वनेगु
का आः धकाः धाल । ब्राम्हणं थथे धाःगु न्यना मस्त निम्हेस्यां
नुगः मछिंकाः थुगु बनय् जिमित अबुं छु याःगु थ्व ? यो मां ! छ
गन वनाच्चना ? याकनं थन वा धकाः ततःसलं खल । ब्राम्हणं
बनय् च्वंगु लहरा कया हया निम्ह मस्तयत्त क्वात्तुक्क चिना यंके
त्यंबलय् विश्वन्तर राजकुमारं खना वाक्कु छिना त्रिरत्न लुमंका
चित्तयात धैर्य याना च्वन । ब्राम्हणं मस्तयत्त सात्तुसालाः ल्हातिं
दादां यंकल । बनय् मस्त निम्हं मुर्छा जुल । भचालिपा होस
वयेवं भीसं छु पाप याना वयाः थौं थज्यागु दुःख सीमाल धकाः
दाजुकेहें निम्हेस्यां थःथवय् खँ ल्हाना च्वन । भी अबुजुं
निर्दयीम्ह ब्राम्हणयात मां मदुबलय् भी निम्हेसित छाय् दान
याःगु ? थ्व दुष्ट ब्राम्हणं भीत गबलें सुख बीमखु जुइ ।
न्त्यागुसां म्वाल धकाः ख्वयाच्चंम्ह केहेंयात मायायाना ख्वये
मते धकाः दाजुम्हं हेयेका च्वन । केहेंम्हेस्यां नं भो दाजु, छ नं
दुःख ताये मते छु यायेगु आः भीसं सुख सी मखुत । थ्व ब्राम्हण
मखु राक्षस थें च्वं । भतिचा उखे थ्यनकि भी अबुं मखंक भीत
थ्वं स्याना नइतिनि । आः भी गन वने, भीत सुना रक्षा याइ ?
धकाः दाजुकेहें निम्हं परस्परय् खँ ल्हाना ख्वयाच्चन ।

थथे खँ ल्हाना च्वंगुलिं ब्राम्हणं तं पिकया मस्तयत्त सिमाया
कचां दाया साला यंकल । निम्हेस्यां थः अबुयात लिफः लिफः
स्वया ख्वख्वं वना च्वन । थबलय् निम्हेस्यां आः जिपिं म्वाइ
मखुत । भो अबुजु ! छपिसं जिपिं लुमंकाः दुःखकष्ट याना नुगः
मछिंके मते । जिमिगु माया नं कायेम्वाल । स्वां थ्वःवंम्ह मां

वइबलय् जिपिं निम्ह मखना शोक सन्ताप याना बिलाप
याइबलय् जिमित बियातःगु सिंया सल किसि न्ह्यवःसा क्यना
काय् म्हाय् लुमंका धैर्य याना च्वं ख्वये मते धकाः हेयेका ति
धकाः धांधां वनाच्वन ।

थबले हे मांम्ह मन्दिनी देवी काय् म्हाय् निम्हेसितं
स्वांमाःया तिसा दयेकाः नकेत फलफुल ज्वना उखें थुखें स्वया
वयाच्वंम्हेस्या लँ दून । पशुपंक्षीत वया लँ पं वल । हाकुपिं सर्प
लँ पनाः तःगुलिं मन ब्याकुल जुया थौं छैय् छु बिघ्न जुल जुइ ?
काय् म्हाय्पिंत छुं जक जुलला ? धकाः ब्वाय् वया थःगु थासय्
थ्यंका दुहां वना उखें थुखें स्वबले काय्म्हाय्पिं गनं मखना
दुःख ताया थौं जितः घय्घय् पुनाः मां धका धाइपिं गन वना
च्वन ? खुसिं जक चुइके यंकल ला ? धका ख्वया जंगलय् माला
जुल । तर गनं मखंसेलि थः भाःत तप ध्यान याना च्वंथाय् वया
स्वामीया पालि भ्वपुया भी काय् जारीं कुमार व म्हाय्
कृष्णाजिनि निम्हं पर्णशालाय् गनं मद्दु । इपिं गन वन जुइ ?
धका नुगलं सह याये मफया अनेक प्रकारं बिलाप यात ।

थः कलाः मन्दिनी देवी थुकथं ख्वया हाला मस्त माःजुया
च्वंसां बोधिसत्व विश्वन्तर नमवासें सुंक च्वनाच्वन । भाःतम्ह
विश्वन्तरं नं छुं लिसः मबिसे च्वना बिज्यागुलिं इपिं सितला कि
छु जुल ? जितः संका जुल । जि नं म्वाना च्वने मयल सिना हे
वने धका थःगु सँ थःम्हं पुया नुगलय् ल्हाः तया नुगलय् दायाः
ततःसकं हालाः ख्वया बँय् चातावाना बिलाप यात । बिलाप
यायां धैर्य याये मफया मुर्छा जुइकाः ताउत तकं नमवासें च्वना
च्वन । थथे जूगु खनाः बोधिसत्व विश्वन्तर तप चर्या योगासानं
दनावया लः कयाः हाःहाः याना लः त्वंका मन्दिनी देवीयात
सःताः छ हथाय् चाये मते सिच्चुक लः त्वं धका धया लः त्वंकाः
ल्हाः ज्वना थनाःप्यतुका बुलुं बुराम्ह ब्राम्हणयात काय् म्हाय्पिं
दान यानागु व दानपारमिताया महत्वया खँ कनाः धैर्य याकल ।

उखे निम्ह मस्त दान कया यंकूम्ह बुराम्ह ब्राम्हण विदर्भ देशया शिवि जुजुया थाय् वना छःपिनि काय् विश्वन्तरया चित्त गुलितक त्यागी धका फव्वनागु खँ च्वनिसें फुक्क खँ कनाः थिपिं निम्हं मस्त जितः दान बिया हःपिं छःपिनि छय्पिं खः कया बिज्याहुँ धका लःल्हाना बिल । थबले शिवि जुजु तसकं आश्चर्य चाया छय्पिनि खाः स्वया न्हिलाः छय्पिंत माया मतिना याना लयलय् ताल । छय्पिं निम्हस्यां नं थः आजु शिवि जुजुयात पालि भवपुया लिपा खाः स्वयाः न्हिला दाजु केहेँ निम्हस्यां आजु नापं खँल्हाबल्हा यात । बुराम्ह ब्राम्हणयात जुजुं आदर तया ध्यवा दान याना भोजन याका छय्पिं निम्हं कया बिदा बियाछवत । भेषधारी ब्राम्हण नं जुजुयात प्रणाम याना धन्य विश्वन्तर राजकुमार धका प्रशंसा याना लाय्कुलिं पिहां वया जंगलय् वना बुराम्ह ब्राम्हणया रुप त्वःता अन्तर्धान जुया इन्द्र रुप कया थःगु थासय् थ्यंकः वन । जंगलय् विश्वन्तर राजकुमार योग चर्या तप याना बिज्याना च्वन । मन्दिनी देवीया नं थःगु नित्य कर्म थें जंगलय् ज्या याना च्वन ।

छुं ई लिपा इन्द्र हानं पृथ्वीलय् क्वहां वया जंगलय् थ्यंका इन्द्र रुप त्वःता मेम्ह बुराम्ह ब्राम्हणया रुप कया विश्वन्तर बोधिसत्व तप याना च्वंथाय् थ्यंका न्ह्यःने वल । थुम्ह बुराम्ह ब्राम्हणयात खना बोधिसत्वं थज्याःगु जंगलय् दुःख सिया छु कारणय् बिज्यानागु ? धका न्यना बिज्यासेलिं छपिसं फवंगु तक्क दान बिया बिज्याइ धाःगु खँ न्यना जि याकःचाम्ह ब्राम्हण शरीर नं जिर्ण जुया थःम्हं ज्वरे याना नये मफुगुलिं न्हापा जिथें बुराम्हेसित छपिसं थः काय् म्ह्याय् निम्हं दान बिया छवत धाःगु न्यना छःपिनि कलाः मन्दिनी देवी छम्ह फवने धकाः वयागु खः । थुम्ह पतिव्रताम्ह मिसायात जिं थः कलाः यायेत सत्य नं फवं वयागु मखु । थ्वयात जिं धर्मपुत्री याना जिके दुगु धन सम्पत्ति लःल्हाना बिचाः याका तयेत खः धका धाल । ब्राम्हणया थ्व खँ

न्यना विश्वन्तरं थः कलाःयागु ख्वाः ताउत तक्क स्वयाच्चन ।

थथे ख्वाः स्वयाच्चंगुलिं दान पारमिता पूर्वकेया निंतिं थ्व ब्राम्हणयात जि दान बिया छवयेगु ग्वसाः याना थःत स्वयाच्चंगु खः धकाः सीका मन्दिनी देवीं भो स्वामि छःपिनिगु मनोरथ पूर्ण यायेत जिके छुं दोष मदु । छःपिं छाया सुंक च्वना बिज्यानागु काय् म्थ्याय् थें जि नं दान बिया छःपिनिगु मनं तुनागु पूर्वका योग चर्या तप सफल याना जगत हित यायेगु ज्या याना बिज्याहुं धका बिन्ति यात । ख्वाः चकंकाः न्हिला क्यंसानं मिखाय् ख्ववि वयेका थः कलातं धाःगु खँ न्यना नुगः मछिंकाः बोधिसत्वं दानयागु प्रभावं लः, फय्, मि, खुं, जुजु सुनानं स्यंके मफैगु पुण्य प्राप्त जुइ । नापं दानया प्रभावं पाप फुना सदा शान्ति कल्याण जुइ दान धर्म मयायेकं दुःख नास जुइ मखु धका थः कलाःयात बोध याना बिज्यात ।

थः कलाःयात थुलि खँ न्यंके धुंका आः जिं छन्त थ्व ब्राम्हणयात दान बिइ त्यना धका बुराम्ह ब्राम्हणयात सःता छःपिसं धाःथें जिं दान याये त्यना कया बिज्याहुं धका धया बिज्यायेवं मन्दिनी देवीं धैर्य याये मफया थः भाःतया पालि भवपुया ख्वया जि मदैबले थज्यागु सुं मनू मदुगु जंगलय् छःपिं याकःचा गथे च्वनेगु ? छःपिंत नित्य पूजादि ज्या यायत ग्वाहालि याना च्वनागु व सेवा याये दइ मखुत धका बिलाप यात । थः कलातं थथे बिलाप याःगुलिं विश्वन्तरं अनेक प्रकारं बोध यासेलि मन्दिनी देवीं छःपिसं याःगु दान निर्विघ्नं पूर्ण जुया मनंतुनागु याकनं पुरे जुइमा धकाः भाःतया ख्वाः स्वया धैर्य याना ख्वाः चकंकाः स्वचाः चाःहुला ल्हाः बिन्ति यात ।

थबले बोधिसत्वं हे मन्दिनी देवी ! छथें ज्याःमह मिसा ब्वना थन जंगलय् वया तप चर्या याना योगाश्रमय् च्वना ध्यान यानागु सफल जुल । थौं थः कलाः दान यायेगु दान पारमिताया ज्या चूलात धका ब्राम्हण सःता थ्व दान यानागु पुण्यं चक्रवर्ति

जुजु जुइत मखु, इन्द्र जुया सुख भोग यायेगु इच्छा मखु, हानं ब्रम्हलोकया मालिक ब्रम्हा जुइगु नं इच्छा मखु, वरु दान पारमिता पूर्ण याना दान, शील, क्षान्ति, वीर्य, ध्यान, प्रज्ञा षट्पारमिता पुर्णम्ह जुया सकल सत्त्वपिंत हित सुख यायेया निंतिं थ्व दान याये त्यनागु खः धकाः धया बिज्यात । अले थः कलाः सत्यधारी पतिव्रताम्ह मिसा मन्दिनी देवीया ल्हाः ज्वना लःधाः हायेका संकल्प याना थुगु पुण्यानु भावं सकल प्राणीपिं उद्धार जुइमा धका प्रणिधान याना विश्वन्तर बोधिसत्त्वं थः कलाः मन्दिनी देवी व बुराम्ह ब्राम्हण्यात दान बिया बिज्यात ।

थबलय् मन्दिनी देवीं जि स्वामिया मनोरथ निर्विघ्नं पूर्ण जुइमा धया थः भाःतया पालि भवपुया छःपिसं जि दान याना बिज्याये धुंकल आ जि थ्व बृद्ध ब्राम्हण्या दासि जुया थ्व नापं वने छपिसं नुगः मछिंकाः दुःख ताया बिज्याये मते धकाः ख्वाः चकंकूसां नं मन अधैर्य जुया ख्वबि हायेका विन्ति याना जि वने जिलला धकाः विदा काल । बोधिसत्त्वं नमवासे छचं संका इसारा याना मिखा तिसिना ध्यानय् च्वना बिज्यात । बृद्ध ब्राम्हणं निम्हेसितं थःथःगु मनोरथ पूवनेमा धकाः आशिर्वाद बिया मन्दिनी देवीयात वने जिल नु धासेलि मन्दिनी देवी ब्राम्हण लिउ लिउ वन ।

इपिं वँवं विदर्भ देशय् थ्यंका शिवि जुजुया लायेकुलिइ यंका जुजुया न्ह्यःने वना विश्वन्तर राजकुमार साधारणम्ह मनू मखु साक्षात महाबोधिसत्त्व खः । थ्वसपोलं महाउत्तमगु दान पारमिता पुरे याना योग चर्याया तप याना न्हापा छम्ह बृद्ध ब्राम्हण्यात थः काय् म्थ्याय् दान बिया छवत । आः जितः कलाः दान याना हल । थ्वसपोलया चित्तया वर्णन यानां साध्य मजू छपिनि काय् विश्वन्तरया छुं धन्दा कया बिज्याये म्वाः । थ्व छपिनि भौमचा मन्दिनी देवी जितः दान बिया हःसां नं जिं यंके मखु । छपित लःल्हाना वनेत्यना कया बिज्याहुं धकाः शिवि जुजुयात लःल्हाना

ब्राम्हण लाय्कुलिं पिहां वया सुनानं मखंथाय् वना ब्राम्हण रुप त्वःताः अन्तर्धान जुया स्वर्गय् थ्यंका सकसितं विश्वन्तर बोधिसत्वं दान याना विज्यागु खँ इन्द्रं स्वर्गय् च्वपिं सकल द्यःपितं कना विज्यात । थ्व खँ न्यना सकल देवतापिसं धन्य विश्वन्तर बोधिसत्व धकाः प्रशंसा याना बंक पर्वतय् तप याना च्वंम्ह बोधिसत्वयागु थासय् सकभनं महामंगल जुइक स्वांवा गाका हल ।

उखे शिवि जुजुं थः काय्या गुण प्रशंसा याना छय्पिं जारी कुमार व कृष्णजिनि निम्हं भौमचा मन्दिनी देवीयात लःल्हाना बिल । मांम्हं काय् म्थ्याय् नाप लाःगुलिं तसकं लय्ताया आनन्दं दरबारय् बास यानाच्वन । उखे बंक पर्वतय् तप याःवंम्ह विश्वन्तर बोधिसत्व लाय्कुलिइ लिहां वया दानशालाय् च्वना अर्थजनपितं धन द्रव्य, अन्न, वस्त्र आदि थीथी वस्तु दान याना च्वना विज्यात ।

लिपा अबुम्ह शिवि जुजु परलोक जुसेलि थःम्हं राज्य यानाः सकल प्रजापितं दान धर्म याकाः च्वन । थबलय् नरकबासि पापीत नर्कं थहां वया सुख जुल । दुःखी दरिद्रपिनि ज्या चूलाना धनि जुल । रोगीपिनि रोगं मुक्त जुया आनन्द जुल । थज्यागु पुण्यानुभावं आपालं दँ म्वाना छन्हु देहान्त जुया विश्वन्तर बोधिसत्व स्वर्गलोकं च्वय् त्रायत्रिंशा भुवनय् नायो जुया बास याःवन । अनलि थुम्ह बोधिसत्व लिपा हानं मर्त्यलोकय् जन्म जुया अनुत्तरगु अर्हत सम्यक सम्बुद्ध जुया लोकय् प्रख्यात जुया द्यः मनू असुर यक्ष आदिपितं बोधिज्ञानया खँ न्यंका करुणा तया जन्म जरा मृत्यु भयं मुक्त जुइगु ज्ञान कनाः तथागत पद प्राप्त याना निर्वाण लाभ याना विज्यात ।

थुकथं शाक्यमुनि भगवानं श्रावस्ती नगरया जेतवन विहारय् विज्याना आपालं धर्मांलुपिं मुंका आनन्द भिक्षु न्ह्यःने तया विश्वन्तर राजकुमार बोधिसत्व जन्मयागु खँ आज्ञा दयेका

विज्यात । थबल्य् अन उपस्थित जूपिं सकस्यां विश्वन्तर
 बोधिसत्व आः गन जन्म जुल जुइ धकाः मतिइ चिन्तना याना
 च्वन । थबल्य् भगवान् बुद्धं उम्ह विश्वन्तर बोधिसत्व आः मेम्ह
 मखु जि हे खः धकाः सीकि धकाः धया विज्यात । अले उगु
 वखतय् मन्दिनी देवी आः यशोधरा देवी खः । अथेहे अबलेया
 शिवि जुजु व वया कलाः सुरुची देवी निम्हं आः सुद्धोदन व
 मायादेवी खः धकाः कना विज्यात ।

थुकथं भगवान् बुद्धं आज्ञा दयेका विज्यागु खँ न्यनाः अन
 उपस्थित जुयाच्चपिं सकलें खुसि जुया धन्य विश्वन्तर राजकुमार
 बोधिसत्व, धन्य भगवान् बुद्ध धकाः प्रशंसा याना भगवान् बुद्धया
 पालि भवपुया थःथःगु थासय् लिहां वन ।

चमिया बारे

थौकन्हय् पद्मकन्या क्याम्पसय् नेपाल भाषाया सहप्राध्यापक (रीडर) जुयाच्चनादीम्ह मय्जु प्रेमहिरा तुलाधर नेपाल भाषा ख्यलय् छम्ह नांजाःम्ह चमि खः ।

वय्कः नेसं १०७५ सालय् यँया मरु त्वाल्य् बूगु जुल । न्हापांगु शिक्षा कान्ति इश्वरी राज्य लक्ष्मी माध्यामिक विद्यालयय् क्वचायेकाः वय्कलं त्रिभुवन विश्वविद्यालय पाखें नेसं १०९८ सालय् अर्थ शास्त्रय् एम.ए. व नेसं ११०९ सालय् नेपाल भाषाय् एम.ए. पास यानादिल ।

मय्जु प्रेमहिराया नेपाल भाषा व बुद्ध धर्म सम्बन्धी तःगु सफू व च्वसु नेपाल भाषा, नेपाली व अंग्रेजीं पिदनेधुंकूगु दु । वय्कलं च्वयादीगु सफूत मध्ये “विक्रम चरित व उकिया भाषाया छपुलु” नेसं ११०४ सालय् व “इलं ल्ह्यया ललितविस्तर” नेसं ११२३ सालय् पिदंगु जुल । लिसें वय्कलं ८० गुलिं मल्याक च्वसुत थीथी पत्रपत्रिकाय् च्वयादीधुंकूगु दु ।

मय्जु प्रेमहिरा ब्वनेज्या व सामाजिक ज्याय् नं उलिहे लिमलाःम्ह खः । वय्कः नेपाल परम्परागत बौद्ध धर्म संघ काठमाडौं शाखाया ज्यासना पुचःया दुजः, धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठिया संस्थापक दुजः, नेपाल भाषा मिसा खलःया ज्यासना पुचःया लिउ छयान्जे, उदाय समाजया ज्यासना पुचःया दुजः व श्री दिगुख्यः गुथिया ज्यासना पुचःया लिउ छयान्जे जुयाच्चनादीगु दु । वय्कः थौकन्हय् यँय् असं त्वाल्य् च्वनादी ।

बाहालय् बाहालय् बाखं कनिङ्गु भीगु छगू पुलांगु परम्परा खः ।
थज्याःबलय् कनिङ्गु बाखंत मध्ये भगवान बुद्धया न्हापाया
स्विनिगू जन्मया बाखं नं कनेगु याः । थुगु सफुलिङ्गु स्विनिगू
जन्म मध्ये नेपाल भाषां च्यातःगु भिनिगू जन्मया बाखं
चिहाकलं दुथ्याकातःगु दु । थन बियातःगु बुद्धया न्हापाया जन्मय्
जूगु खँ बुद्ध थःम्हेसियां ध्यानं लुमंकाः श्रावस्ती नगरया जेतवन
बिहारय् बाखं न्यंवयाच्चंपितं कनाबिज्याःगु खः ।
देवः - सिंहसार्थबाह व बंजाःत सलम्हय् च्वना बिस्सुं वनाच्चंगु ।

Sacred story telling festivals are a popular tradition in Nepal Mandala. During these programs, which are usually held in ceremonial courtyards and city squares, stories of the 32 previous incarnations of Shakyamuni Buddha are recited from loose-leaf manuscripts. This book contains a shortened version of 12 of the Buddha's 32 past lives in Nepal Bhasa. The Buddha recalled the events from his earlier lives described here through meditation and revealed them to his devotees at Jetvan Bihar in the city of Sravasti.

Cover: Singha Sartha Baha and other merchants escaping on a horse. From an illustrated manuscript.

ISBN 978-9937-2-1497-1

